
Scenariu
pentru
dragoste
ANA DAMIAN

Scenariu pentru dragoste
Ana Damian

Lira

Lira, parte a Grupului Editorial Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, Bucureşti, România
tel.: 021 319 63 93; 0752 101 777
e-mail: comenzi@lirabooks.ro

www.lirabooks.ro

Scenariu pentru dragoste
Ana Damian

Editor: Vidraşcu şi fiii
Redactor: Adriana Marcu
Corector: Cristiana Miu
Copertă: Florentina Tudor
Tehnoredactare şi prepress: Ioana Cristea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
DAMIAN, ANA
Scenariu pentru dragoste / Ana Damian.
–Bucureşti: Litera, 2013
978-606-686-017-8

821.135.1-31

Pentru Virginica

SCENARIU PENTRU DRAGOSTE

A trăit uneori viaţa pe care i-au ales-o cei din jur, de câteva ori s-a bucurat de viaţa pe care şi-a clădit-o singur, dar ştie, ştie sigur, că există şi altceva, un soi de desen sau destin, altfel cum să îşi explice alunecarea necontrolată care i-a schimbat uneori viaţa din temelii fără ca el sau altcineva să poată înţelege sau interveni? Un tobogan care, sfidând legile realităţii, îl transportă ca pe un prunc, printr-o matrice uriaşă, dintr-un loc al existenţei sale în altul, unul complet fără legătură cu trecutul abia trăit. Nici un control, doar o alunecare dintr-o experienţă în alta; în exterior nu e nimeni, în interior doar un soi de vid, iar el curge urmând meandre de neînţeles spre o noua destinaţie. În timp, a început să îşi vadă viaţa ca pe o hartă care se scria uneori singură, iar aparentul haos, ca pe o formă de transformare. Şi, până la urmă, controlul din vieţile multora nu era decât împietrire.

Îl ştie pe tatăl lui mai mult din amintirile altora. Nu îşi amintea sau, mai degrabă, nu simţea mare lucru când se gândea la bărbatul care îi fusese tată; era tatăl fraţilor lui, fratele lui Tav – el îşi aduce aminte de un bătrân pe care o servitoare îl scotea pe o verandă undeva la marginea casei, indiferent de anotimp, într-un scaun cu rotile mari de lemn, care abia se mişcau şi scârţâiau îngrozitor, stârnind mereu reproşuri din casă. Singura lui amintire vie cu acel bărbat este mâna care uneori i se punea pe creştetul capului. Se ascundea de cei din jur şi, cum ştia că la bătrân nu vine nimeni, stătea pe jos între balustradă şi scaunul lui şi se juca în spiţele căruciorului, un joc pe care îl uitase de mult; dar cât de prezentă îi este încă mâna bătrânului pe creştetul lui. Oare ce voia să spună, era îngrijorat pentru fiul lui cel mic sau nici măcar nu îşi amintea cine era? Înclina să creadă că ştia şi că înţelesese ce se întâmpla, deşi nu mai putea să vorbească sau să facă ceva.

Camera în care dormea bătrânul era lipită de camera lui, amândouă minuscule, igrasioase şi prost luminate. Era adus la masă în scaunul cu rotile

doar când în casă erau musafiri care îl cunoscuseră înainte. În restul timpului mâncau împreună la bătrân în cameră, pe o măsuţă ovală; mânca cu greu doar cu o mână şi de multe ori îl ajuta cu lingura Anica, o servitoare care le aducea mâncarea şi mai vedea de ei. Oficial, nici băiatul nu fusese izgonit de la masa familiei, ci era copilul rebel şi prost crescut care nu putea fi disciplinat. Unul uitat, altul izgonit, izolarea fusese singurul lucru pe care îl împărţeau.

Viaţa lui Andrei nu era însă tristă sau grea. Se plimba toată ziua pe moşie, mânca uneori cu ţăranii la câmp din merindele lor, urmărea uimit când veneau femeile lor de departe doar ca să le aducă mâncarea; iubea şervetele mari albe, imaculate pe care întindeau mâncarea şi generozitatea lor. Ţăranii aveau un simţ deosebit al realităţii, ştiau că el era copilul străinei, cel pe care fraţii cei mari nu îl voiau. Ştiau că stăpânul lor, cel pe care îl cunoşteau de când viaţa, trăia într-un scaun cu rotile, un bătrân ascuns undeva în spatele conacului, iar în conac se instalaseră stăpâni fiul cel mare şi nevasta lui. Poate erau şi ei, sau urmau să fie, stăpâni buni, dar deocamdată lucrurile nu se arătau prea bine. Prea repede puseseră mâna pe tot şi lucrurile nu se opriseră acolo. Într-o dimineaţă, notarul a fost luat pe sus şi adus la conac, au poruncit să vină martori doi servitori din casă, iar tatăl semnase actul de adopţie. Cei din cameră, străinii, nu au înţeles ce se întâmplase, doar că fratele cel mare a devenit tutorele celui mai mic prin actul de adopţie pe care l-a semnat tatăl lor. În seara aceea a fost petrecere – toate acestea le ştia de la Anica, servitoarea care îl crescuse şi care avea grijă de ei. Mulţi din jur au lăudat generozitatea lui Luca, aşa cum avea el grijă de fratele lui cel mic, care era, de fapt, pe jumătate frate, o nebunie de bătrâneţe a boierului celui bătrân. S-a închinat la acea petrecere pentru generozitatea lui, erau toţi acolo, cei trei fraţi şi sora lor, toţi oameni aşezaşi, la casele lor, gospodari, harnici, dornici să îşi sporească averea; tatăl era şi el prezent şi l-au asigurat pe bătrân că vor avea grijă de micuţ. L-au invitat să moară liniştit. Şi el a murit.

În mai puţin de şapte ani de viaţă, Andrei îşi pierdu ambii părinţi şi deveni legal copilul altcuiva. Dacă vecinii au aplaudat generozitatea, ţăranii au înţeles când, la deschiderea testamentului tatălui, averea s-a împărţiţi între patru copii câţi rămăseseră, pentru că cel mic, străinul, era legal nepotul şi nu fiul tatălui său. Tav, venit la înmormântarea fratelui său, în loc de tristeţe a găsit o adunare veselă care îşi împărţea averea, direct pe mormânt. Înainte de a fi acoperit, Petruţa a spus: „Eu vreau casa din Poieni". Tav, avocat de renume în Bucureşti, a înţeles şi el imediat. Credea că le va fi de folos să îşi împartă decent averea, să îl amintească pe tatăl lor, în casa în care şi el crescuse, dar nimic nu mai era ca în vechile timpuri. Stăpânii cei

noi parcă nu aveau nimic de-a face cu părinţii lor. La masă le-a spus ceva, probabil tăios şi subtil, în stilul lui, şi a plecat dezgustat.

Îi povestise de atâtea ori cum s-a urcat în maşină şi a plecat, transpirat şi nervos, aproape tremurând de scârbă, şi cum s-a oprit la marginea apei să fumeze o ţigară. Acolo, încetul cu încetul s-a liniştit, dar chiar când se pregătea să se urce din nou în maşină, să plece, să uite, şi-a dat seama că nu îl văzuse nici unde pe el, pe Andrei, nepotul cel mic. A încercat să îşi amintească, dar nu era, pur şi simplu el nu apăruse nici la mormântare, nici în casă. S-a speriat groaznic, cele mai negre gânduri l-au cuprins – după cele ce văzuse îi credea în stare de orice, şi într-un nor de praf s-a întors după el. A trecut valvârtej prin casă ţipând, şi toţi cei care continuaseră cheful îl urmăreau încercând să înțeleagă ce vrea. Pe Andrei l-a găsit lângă Anica, servitoarea, într-un costumaş prea mic pentru el, speriat şi dezorientat pentru că până şi mâna aceea dispăruse din viaţa lui. Tav s-a liniştit imediat ca să nu îl sperie şi a îndesat într-o desagă urât mirositoare lucruşoarele lui, apoi i-a poruncit Anicăi să îl ia în braţe şi să îl urmeze. Tav era cel mai blând om din lume, dar când el poruncea nu era nimeni care să nu asculte; o făcea pe un ton scăzut, dar apăsat şi era o asemenea energie în cuvintele lui încât ştiai că porunca lui nu era o glumă. L-au urmat nu doar Anica, ci toţi cei prezenţi, Luca se pare mai vehement, încercând să îl facă să renunţe. În prag – asta era partea lui favorită din povestea lui Tav – s-a oprit şi s-a întors spre ei, şi a spus voit marţial: „Cred că ştiţi cine sunt eu“ – a făcut o pauză, apoi a continuat – „sunt Octavian Velcu, din familia Velceştilor cei vechi. Nu ştiu cine sunteţi voi, nişte nenorociţi care aţi furat averea fratelui meu, dar vă spun că dacă vreunul dintre voi se apropie de copil sau de mine devin Octavian Velcu, avocatul, şi vă jur că atunci când termin cu voi toţi nici după ce să beţi apă nu veţi mai avea.“ Şi şleahta s-a oprit. Anica l-a aşezat în maşină şi au plecat.

Atunci, la şapte ani, a început viaţa lui, singura de care Andrei îşi aduce aminte cu adevărat. Toboganul l-a dus în casa lui Tav şi el a urcat treaptă cu treaptă spre bărbatul de azi.

Credea că viaţa lui va fi mereu senină, căci Tav crease în jurul lor o magie, o viaţă de familie tihnită şi fericită. L-a crescut şi l-a format, gândurile lui şi sufletul, costumele şi acele de cravată, caietele de şcoală, ordinea din viaţă şi zâmbetele, totul pornea de la Tav. Credeau că vor trăi ca în basme până la sfârşitul timpurilor, pentru că viaţa lor fusese în basm, dar care s-a spulberat când, absurd, Tav a fost lovit de o maşină şi a murit pe loc. Viaţa lui Andrei s-a oprit în durere şi disperare, o alunecare dezolantă într-un univers complet ostil. Când a reînceput, după acea moarte, nimic nu a mai fost ca înainte. Moartea lui Tav fusese o catastrofă cosmică.

Ce însemnase Tav pentru Andrei? Întreg universul: mamă și tată, fraţi, camarazi, prieteni, o lume uriașă pe care el o stăpânea cu forţă și graţie, dar mai presus de tot cu iubire. I-a clădit viaţa piatră peste piatră, cu energie și bucurie, și de aceea era atât de greu de acceptat pentru Andrei cum finalul fusese complet scăpat de sub control. Cum a putut să moară la 49 de ani, pe o stradă pe care treceau poate zece maşini pe zi, cum o clipă de neatenţie a spulberat tot ce aveau. Când spune tot înţelege tot. Dincolo de devastatoarea durere, Andrei s-a trezit nepregătit într-o lume pe care, la fel ca la 7 ani, nu o controla deloc.

Moartea a fost singurul lucru la care Tav nu s-a gândit, sau dacă se gândise o făcuse ca la ceva îndepărtat, chiar improbabil din poziţia lui de bărbat în floarea vârstei. În dimineaţa aceea nefastă, Tav credea că are timp. E sigur că asta credea pentru că altfel ar fi orânduit altfel lucrurile pentru Andrei, care a fost copilul, dar și tovarăşul lui timp de 14 ani. Cei mai frumoşi ani ai vieţii pentru amândoi. Atât de bine le-a fost împreună, încât Tav nu a simţit niciodată în acel timp nevoia unei altfel de familii – doar ei doi și amintirea unei fete pe care o iubise nebuneşte, dar cu care nu a mai ajuns să se căsătorească. L-au îngropat lângă ea. La mormântare părinţii ei, cu care păstrase de-a lungul timpului o legătură foarte strânsă, plângeau ca doi copii; doamna Laura se sprijinea de bătrânelul care o ţinea cu greu. I-au mormântat împreună pentru că asta şi-ar fi dorit Tav, și în zilele acela sumbre Andrei ar fi făcut orice numai să ştie că îi îndeplinise cea mai mică dorinţă.

Nu era pregătit, și şacalii au tăbărât pe el, a doua oară în viaţa lui aceeaşi haită. Amintirile cu ei erau atât de prezente nu pentru că şi le aducea el aminte, ci pentru că Tav îi povestise la maturitate, iar și iar, toată ticăloşia lor.

Andrei niciodată nu se gândise la bani, nu ştia cât de bogat era Tav, nu îl interesase, i se părea că sunt primiţi oriunde pentru că Tav era foarte stimat și căutat ca avocat, nu se gândise vreodată la obârşia lor. El mergea la Jokey Club și la Hipodrom sau la cluburi alături de prietenii lui fără să ştie neapărat genealogiile lor, învăţa în Anglia pentru că acolo studiase și Tav dreptul. Cine şi-ar fi putut imagina că după Tav vor rămâne 1.900.000 de lei care vor fi împărţiţi în mod egal între cei patru moştenitori legali, adică nepoţii lui. Andrei, ca fiu de nepot, nu urma direct la moştenire.

Nu vrea să îşi aducă aminte dezgustul pe care l-a simţit; de altfel a durat puţin, pentru că ceea ce i-a dat Tav, pe lângă o viaţă fericită, a fost și tăria lui, forţa pe care el o emana și pe care Andrei şi-a însușit-o instinctiv, trăind în preajma lui. Oricât de nefericit sau înspăimântat ar fi fost, forţa aceea l-a condus mai departe. Nu s-a spulberat, ci după o vreme l-a ajutat să

admită că tatăl lui murise şi, din acel moment, a privit în jur sperând că prin ochii lui privea lumea şi Tav. Asta l-a ţinut şi, în definitiv, Tav îl crescuse frumos şi puternic, încât chiar şi în momentele de maximă durere şi de pierdere a controlului, nu l-a acuzat. Poate a acuzat viaţa, zeii, pe şoferul care l-a omorât, ploaia care căzuse, orice, dar nu pe el. Îl iubea prea mult, iar iubirea a rămas neştirbită şi dincolo de absenţa lui. A încercat, mai degrabă, să înţeleagă ce se întâmplase, cum acest om atât de inteligent, dar şi meticulos, nu a reuşit să îl înfieze, să îl scoată de sub influenţa familiei aceleia blestemate. Avocaţii i-au spus că în ultimii doi ani înainte de moarte, Tav împreună cu ei lucraseră la această problemă şi că era foarte posibil ca Tav să fi găsit o soluţie – era părerea lor –, dar, dacă soluţia exista, ei nu o ştiau şi oricum era prea târziu. Două mistere la fel de mari au rămas în urma lui: cum renumitul avocat Octavian Velcu nu a reuşit să învingă familia care îl deposedase pe Andrei de toate drepturile legale, dar şi celălalt mister, la fel de mare: cum era posibil ca averea lui să fie doar de 1.900.000 lei. Octav se pregătea să facă o donaţie la King's College, unde Andrei studia medicina, şi hotărâse să instituie câteva burse acolo pentru copii din România. Acestea nu puteau fi planurile unui om care lasă în urmă două milioane de lei.

Încerca să înţeleagă ce s-a întâmplat cu acest om care avea mereu viaţa în perfectă stare, care nu avea nevoie de nici o notiţă pentru că ţinea minte absolut tot, care îşi planifica mersul proceselor în cel mai mic amănunt. Doar moartea nu a putut să şi-o planifice şi până la urmă nu a putut împiedica faptul că moartea lui a adus fiecărui nepot, mai puţin fiului său, patru sute şi ceva de mii de lei. Ţine minte vag discuţia de la succesiune şi înverşunarea cu care fraţii lui şi-au împărţit fiecare fărâmă.

Îi rămăseseră ceva bani în bancă, ai lui personali, poate câteva sute de mii de lei, dar cum nu se descurcase pe picioarele lui vreodată nu a înţeles imediat că trebuia să îşi ia viaţa în mâini; era imatur, deznădăjduit, dezorganizat şi peste toate a rupt orice legătură cu oamenii din jur. A plătit taxele la facultate pentru un an fără să se gândească mai departe. În acel an şi-a trăit durerea cu furie, într-o dezlănţuire totală în care unicul scop părea acela de a nu se gândi la viitor. Nebunia celor întâmplate i-a întunecat complet judecata. Un an a continuat să studieze acolo fără să îi pese că nu mai era Tav să îi alimenteze contul. A continuat să trăiască aceeaşi viaţă ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic; mintea lui refuza să accepte realitatea, departe de casă putea să îşi imagineze că totul fusese un vis şi că undeva, pe strada aceea plină de verdeaţă, la Bucureşti, îl aştepta Tav. Banii au zburat printre degetele neobişnuite să numere fiecare bănuţ. Se trezea dimineaţa cu încrederea în ceva ce de fapt nu era real: că Tav va reuşi dincolo de mormânt să îi rezolve problemele.

În apartamentul din Londra, pe care continuase să îl închirieze mult după ce nu ar mai fi avut mijloacele necesare, în 27 martie, la un an de la moartea lui Tav, s-a așezat prima dată și și-a făcut socotelile: în contul lui mai avea în țară poate 50.000 de lei. Trecuse un an de la moartea tatălui său și încă mai spera, ca un copil, că va apărea de undeva de la colțul străzii. Un an în care refuzase să gândească, să planifice, să creadă că va fi un viitor dincolo de ziua de ieri. Închis în durere și negare, nu putea nici măcar să plângă. Cu socoteala banilor în față, prima socoteală din viața lui, după vreo trei nopți de whisky și cafea, a reușit cu greu să își spună că Tav murise și că de atunci înainte era doar singur. Atunci s-a trezit, a plâns pentru prima oară așa cum se plânge un tată iubit, așa cum se plânge prietenul mort. Durerea ieșea în valuri, și nu știa dacă vreodată va exista o apă să o înghită și pentru el un mal pe care să se odihnească. S-a prezentat la rector cu hotărârea lui: se întorcea în țară. I-a spus în două cuvinte ce se întâmplase, sec și fără să intre în vreun amănunt; în țară era mai ieftin și urma să îi fie mai ușor. În zadar a încercat rectorul, care îl cunoștea destul de bine, să îl facă să renunțe; existau posibilități pentru cei ca el, nu trebuia să se dea bătut, se puteau face împrumuturi, dar la fel cum cu un an înainte refuzase realitatea, tot așa în acele zile s-a închis între zidurile unei închisori pe care el singur și-o clădise. Îi părea că doar așa va fi urmașul lui Tav, doar luând calea cea mai abruptă, crucea cea mai grea, va fi demn de el. Dacă nu ar fi existat Tav în viața lui, ar fi renunțat la tot, ar fi făcut orice meserie, vânzător de țigări sau îngrijitor la baia publică, orice. Dar gândul că Tav ar fi putut să fie în jurul lui, undeva lângă umăr și să îl privească, l-a făcut să continue ceea ce începuse, medicina, dar nu oricum, ci dorind, în mare parte inconștient, să își asume greutăți uneori adevărate, alteori inventate de el, doar ca să îi fie greu, chiar foarte greu.

Terminase în Anglia patru ani, și cu toate documentele pe care universitatea i le-a dat, cu recomandări și încurajări de la profesorii de la King's College s-a prezentat la București la marele chirurg și eminentul profesor Costin Tomescu, prieten din tinerețe și coleg de liceu cu Tav.

Senatul universității a fost în unanimitate de acord să îi permită continuarea studiilor la București și să urmeze ultimii doi ani până la finalizare. Era în București, trecea uneori pe lângă casa lor, vedea de departe oameni pe care îi știa, dar între el și tot acest trecut era acum un zid care i s-a părut, de la un moment dat, de netrecut. Îi era dor de viața lui, dar în același timp se pedepsea să nu o mai trăiască. Iar prezentul lui a devenit o incredibilă discrepanță; pe de-o parte, o vizită de dimineața la Senatul Universității în care somități ale vieții medicale îl felicitaseră și îl numiseră *colega* – cum li se spunea studenților începând cu penultimul an –, și apoi, la

numai câteva ore, atmosfera în care locuia, o cameră, singura pe care şi-o putea permite, într-o casă undeva la marginea Cotrocenilor, care încerca în zadar să îşi fure ceva demnitate şi strălucire din ilustra învecinare.

Casa Fanei era o înghesuială de camere rău aerisite, unde studenţi din toată ţara încercau să supravieţuiască vieţii de Bucureşti. Fana nu se supăra dacă vreunul făcea un chef, ba chiar participa cu tot dragul. Casa era centrul petrecerilor studenţeşti şi marginea studiilor academice. Fana a aflat în cel mai scurt timp cine era cu acea îndemânare a mahalalei de a afla scandalul şi de a genera bârfa. Nu s-au plăcut niciodată – el nu îi ierta vulgaritatea ascunsă sub o falsă politeţe, iar ea nu îi ierta politeţea sub care îşi masca tristeţea şi, uneori, dezgustul.

Vara întreagă a lucrat ici-colo, fără să reuşească să strângă ceva. Banii pe care îi câştiga abia acopereau cheltuielile, iar muncile pe care le putea face erau obositoare şi prost plătite. În cele din urmă s-a decis să încerce să se angajeze în spital. Ştia că spitalul mereu angaja infirmieri, şi în mintea lui, deloc limpede în acea perioadă, munca acolo i se părea convenabilă. Nu îşi imagina că nu l-ar angaja şi, ţinând cont de pregătirea lui, putea face cu uşurinţă toate muncile unui infirmier sau ale unei asistente. Dar nu aceasta era şi părerea profesorului Tomescu, care l-a chemat la el în birou. Era serios, poate puţin necăjit, dar mai ales îngrijorat:

– Am aflat de intenţia ta de-a te angaja. Sora Clarice a venit la mine.

Nu voia să dea nici o explicaţie, dar era evident că profesorul aştepta una, aşa că se hotărî să spună adevărul acela dur, fără ocolişuri:

– Plătesc o chirie pe care nu mi-o permit. Nu am cum să fac faţă cheltuielilor zilnice. Spitalul este singura mea şansă.

Profesorul a stat câteva clipe fără glas, apoi a spus mai mult pentru el, fără semnul întrebării:

– E chiar atât de grav…

A oftat şi şi-a dat jos ochelarii. Lui Andrei îi era milă că îl pune într-o astfel de situaţie; ar fi vrut să rezolve problema altfel, dar nu avea cum. O slujbă grea şi prost plătită l-ar fi împiedicat să îşi continue facultatea, era conştient.

– Nu mai ai bani deloc…

A continuat să tacă pentru că nu ştia ce să spună. Banii puşi deoparte încă de la Londra, cei 50.000 de lei, erau bani de care îşi jurase să nu se atingă decât în situaţii disperate. Dar ce rost avea să îi spună aşa ceva profesorului?

– Andrei dragă, trebuie să socotim cu grijă împrejurările. Eu, din toată inima, vreau să te ajut. Şi nu numai eu, toţi prietenii tatălui tău gândim la fel.

A tăcut din nou, şi el a profitat:

– Atunci vă rog daţi-mi o slujbă aici, în spital. Pentru mine este cel mai simplu şi uşor, ceva care să îmi permită să mă întreţin la facultate în aceşti ultimi doi ani.

– Andrei dragă, nu e bine să te angajezi acum, aici la spital. Mata ai să fii medic şi eu sper că unul mare, nu se poate să începi cărând targa sau ducând plosca. Ştiu că sună îngrozitor, că e un lucru lăudabil că mata eşti dispus să faci orice să te întreţii, dar din păcate în jur oamenii nu vor gândi aşa. Aici în spital nu poţi fi doctor dimineaţa şi îngrijitor seara. Sper că înţelegi şi dilema mea.

Înţelegea şi îi dădea dreptate. Ca fiu al lui Octav, i s-ar fi iertat orice capriciu, dar în noua lui postură de chiriaş la Fana, căratul tărgilor l-ar fi pus într-o categorie din care ar fi ieşit cu greu mai târziu. Se gândea deja cu destulă disperare la slujbele pe care le găsise în vara aceea. Nu numai că nu i-ar fi permis un trai decent, dar erau şi atât de obositoare încât nu se vedea în stare să facă în paralel şi cursurile. A vrut să plece, ar fi plecat fără să salute, nu pentru că ar fi fost supărat pe profesor, ci pentru că i se părea că se adâncea într-o văgăună fără fund.

Vocea profesorului a venit de departe:

– Stai, nu pleca, nu te poţi angaja aici, dar ceva vom găsi. Te trimit la fratele Tudor.

Se gândise şi el la această soluţie, dar îi era îngrozitor de greu să ceară ajutor. Mândrie prostească, frica de a nu fi refuzat, câte altele, toate i se amestecau în suflet. Mai era şi foarte scârbit de lumea pe care o descoperea în jur. Octav nu îl pregătise suficient pentru murdăria pe care o găsise şi nici nu trebuia să meargă foarte departe, ci la doi paşi, în familia lui. Dacă cei din familia lui îi erau duşmanii cei mai de temut, ce să aştepte de la ceilalţi, îşi spunea cu o înverşunare care îi dizolva sufletul ca un acid.

Nu i-a acordat mare credit „fratelui“ Tudor. Tomescu îi părea din altă lume cu bunătatea lui, o lume din care şi el făcuse parte cândva. Îi era lehamite de aşteptarea din faţa biroului lui Tudor Voineşti, de secretara care probabil ştia povestea, de privirile pe care trebuia să le suporte; şi le imagina undeva între o oarecare compătimire de circumstanţă, dar şi o nemărturisită satisfacţie că şi „lor“ li se putea întâmpla aşa ceva, iar apoi chiar discuţia cu Tudor şi-o imagina profund penibilă. Un lucru credea că învăţase în acel an: prieteni sunt doar cei cărora nu le ceri nimic. Îl văzuse de atâtea ori pe Tudor, la petreceri în tot Bucureştiul, la ei acasă la mese interminabile de duminică, dar de fapt nu îl cunoştea deloc. Când s-a prezentat la ora stabilită, nu a observat nici când secretara l-a anunţat, nici privirea ei deschisă şi caldă. În anticamera lui erau cel puţin cinci persoane,

dar Tudor însuşi a apărut şi a venit direct la el şi l-a luat în braţe, apoi l-a condus în birou. Era calm şi relaxat, era cel pe care şi-l amintea:

– Andrei, ar trebui să îţi ceri scuze că te-ai ascuns de noi. Cât ai fost la Londra am mai ştiut de tine de la Scott, dar de câteva luni nu mai ştim nimic. Am crezut că ai să vii să ne cauţi, să discutăm viitorul tău.

Andrei se uita mirat, puţin dezorientat, la bărbatul din faţa lui. Nu aştepta nimic bun nici de la el, nici de la alţii, dar asta pentru că dintr-o imatura uşurinţă îi băgase pe toţi în aceeaşi oala. Tudor i-a turnat un cognac, acelaşi pe care îl bea cu Tav, şi i-a făcut semn să se aşeze în fotoliu, departe de biroul impozant.

– Tu ştii, sper, că eu şi Elvira suntem alături de tine. Hai să vedem ce putem face pentru tine.

Prudent, dar totuşi mai liniştit, Andrei s-a hotărât să îi spună direct de ce venise.

– Nene Tudor, am nevoie de o slujbă, una care să îmi permită să mă întreţin, dar şi să mă duc la cursuri. Mai am de făcut aici doi ani.

Tudor l-a privit atent peste pahar, o privire de om care ştie să aprecieze situaţiile, să le înţeleagă şi să le rezolve.

– Ştii că pot să îţi avansez orice sumă, eu de la mine sau să garantez la o bancă, ştii asta, sper?

N-o ştia, dar oricum în acel moment nu acest gen de ajutor îl interesa. Hotărârea lui era luată – nu dorea să depindă de nimeni, nu dorea ajutorul material al nimănui. Voia o slujbă care să îl ajute să reziste doi ani, care să îi dea timp să meargă şi la facultate, să îşi treacă examenele. Nici măcar nu ştia dacă exista cu adevărat aşa ceva.

– Am vrut să mă angajez la spital, dar profesorul Tomescu nu m-a lăsat.

Tudor Voineşti a aprobat uşor din cap:

– Dacă a spus Costi asta înseamnă că ştie el ceva.

– Nene Tudor, am nevoie de o slujbă, nici nu ştiu cum să îţi spun, aşa am hotărât, poate aceasta este încercarea vieţii mele pe care trebuie să o trec singur, fără ajutor. Am impresia că Tav asta ar cere de la mine.

– Octav ar vrea să fii bine şi mulţumit, iar noi să avem grijă de tine. Nu cred că ar vrea să te sacrifici sau, Doamne fereşte, să nu îţi termini facultatea; de altfel nu trebuie să faci nici un sacrificiu, băiete, suntem toţi prietenii lui şi, acum, ai tăi, aici.

Era de vină doar atmosfera atât de cunoscută, biroul care semăna cu cel al lui Tav sau poate privirea interesată şi caldă a lui Tudor, toate împreună sau luate separat – nu ştia bine ce –, dar a simţit în el altceva decât fusese acolo de un an şi mai bine, ideea că nu este singur, speranţa că viaţa

lui cea veche nu era complet distrusă şi pierdută, că exista un loc în care ar fi putut veni dacă ajungea cu adevărat la ananghie. Un fel de linişte, dar nu liniştire; nu voia să îşi schimbe planurile, era tot atât de hotărât, dar o idee mai puţin îndârjit şi trist. Trebuia să îi explice lui Tudor că avea nevoie de acest drum ca să se cunoască şi să înceapă să reînţeleagă lumea din jur.

– Trebuie să încerc singur, dar dacă nu voi reuşi, nu îmi va fi ruşine să vin la tine să mă ajuţi.

Tudor a tăcut îndelung, cu cognacul între palme. Îl vedea acolo între ei pe prietenul şi tovarăşul lui Octav, dar şi mai clar îl vedea pe Octav în băiatul din faţa lui, aceeaşi hotărâre şi demnitate. L-ar fi ajutat cu orice, dar înţelegea că acest copil se căuta pe sine şi că nu îi va fi uşor să străbată drumul, dar că sigur va reuşi.

– Mâine-seară vino la noi la masă, Elvira se va bucura să te vadă. De când i-au plecat gemenii la Paris, nu îşi găseşte locul în casă, toată ziua e plecată la carităţile ei, iar acum mă bate la cap să plecăm la ei, deşi săracii nu sunt acolo decât de câteva săptămâni. Îi va face plăcere să te vadă.

Doamna Elvira era imaginea lui ideală de mamă, poate aşa ar fi fost şi mama lui dacă ar fi trăit. Dar pe de altă parte, i-ar fi fost greu să şi-l imagineze pe Tav alături de ea. O contradicţie evidentă. *Tante* Elvira era exemplul tipic de doamnă de casă mare, cu bucătăria bine orânduită şi copiii sănătoşi şi rumeni la faţă, dar şi cu munca ei, pentru cei sărmani şi oropsiţi. Domnea peste toate: la Bucureşti, la moşia unde îşi petrecea verile cu o mulţime de invitaţi, dar şi în locurile unde mergea să ducă alinare şi unde muncea cot la cot cu toată lumea. La ea puteai plânge pentru o iubire nefericită, avea toate calităţile de mamă şi de soţie, dar nu o vedea ca prototip al soţiei lui Tav.

Pe de altă parte, se întreba din ce în ce mai des cât, de fapt, îl cunoscuse pe Tav. Pe Tav bărbatul, şi nu tatăl. În toţi anii petrecuţi împreună îl văzuse o singură dată într-o relaţie mai serioasă, dar nu ar fi putut spune cât de serioasă având în vedere că niciodată nu dăduse de înţeles că s-ar putea căsători. Cât de mult îi lipseşte, câte lucruri ar avea acum să îl întrebe, acum când şi el începea să vadă viaţa altfel şi nu ca un continuu basm.

Îşi dorea să meargă la Tudor la masă, îi era dor de atmosfera din casa lor; altădată mergea în casa lor puţin amuzat, uneori agasat, dar acum era doar fericit.

*

Elvira i-a răspuns la uşă, grăbită să îl vadă, fără să aştepte vreun servitor. Tudor nu exagerase, îi era atât de dor de copiii ei încât ar fi fost în

stare să dea mese pentru toţi copiii din Bucureşti.

Era supărată, doar atât cât se putea ea supăra:

– Să ştii că am vorbit cu prefectul Poliţiei şi mi-a spus că ai intrat în ţară.

Se uita la ea înmărmurit. Prefectul Poliţiei, atât îi mai trebuia, să îl ridice poliţia de la Fana. Ar fi râs, Tudor râdea de-a binelea, dar ea era foarte serioasă.

– Noroc cu Costi că a aflat de tine şi i-am spus să te aducă legat la noi dacă te împotriveşti!

Dar şi ea râdea de cuvintele ei şi îi chemă spre locul unde fuseseră de atâtea ori.

Masa a fost un festin. Andrei uitase dimensiunea meselor de acasă, ca în vremurile în care ajungeau la ei la moşie după câteva ore de drum, obosiţi şi înfometaţi, şi Elvira cu gemenii ei îi primeau cu o bucurie molipsitoare. Îi era dor de lucrurile mari ale vieţii lor, dar şi de amănunte. Îi fusese dor în fiecare clipă a anului ce trecuse, doar că nu şi-a dat voie să îşi recunoască; i se părea că dorul ar fi o boală de care nu scapi şi care te macină. Îi era frică, de fapt, de suferinţă. Nu voia să sufere, nu mai voia să sufere.

După masă au trecut în birou, şi acolo, la un cognac şi un trabuc, Tudor i-a dat o listă.

– Ai aici zece de locuri în care ai putea munci, cu salariul şi orele de muncă. Ia lista şi gândeşte-te cam ce vrei să faci, apoi vii la mine şi îţi găsesc unde să lucrezi.

În noaptea aceea, a dormit dus, cu tot cheful de la madam Fana. Îl aştepta o perioadă grea, dar era în sfârşit sigur că viaţa lui intrase pe un făgaş controlabil care avea ca unic scop terminarea studiilor. În sfârşit, era sigur. Paradoxal, deşi intra într-o viaţă despre care nu ştia nimic, care ar fi trebuit să îl sperie, avea şi un sentiment de uşurare. Tot anul din Anglia trăise cu o sabie deasupra capului – chiar când se distra sau mima că este fericit, ameninţarea era acolo pentru că, în definitiv, nu îşi rezolvase viaţa, doar amânase deznodământul.

Lista a deschis-o abia dimineaţă; voia să fie liniştit şi odihnit, dar de fapt îi era pur şi simplu frică. Fiecare meserie era detaliată cu o minuţiozitate remarcabilă. Credea că va fi greu să aleagă, se temea că nu va găsi nimic potrivit, dar până la urmă orice era mai potrivit decât să facă pe infirmierul în spital sau să descarce cărbuni. După o jumătate de oră hotărârea era luată. Dintre toate meseriile, şofer de taxi îi părea cea mai potrivită. Putea lucra noaptea, salariul era de departe cel mai bun, nu era o muncă fizică, ştia să şofeze, avea un carnet luat cu toate formalităţile şi şofa bine având în vedere că maşinile fuseseră pasiunea necondiţionată a lui Tav.

Sigur exista şi un mare inconvenient: pasagerii lui ar fi uneori oamenii cu care altădată mergea la petreceri, la Hipodrom, la club sau în restaurante, cei lângă care trăise, dar acest inconvenient nu a rezistat în fața avantajelor. Nu se vedea în stare să facă o muncă grea, adică nu în paralel cu școala. Nu voia să fie îngrijitor de cai, deşi îi plăceau caii, nici contabil, fiindcă niciodată nu a stăpânit numerele şi adunările. Taxiul îl ducea cel mai aproape de un trai decent. De altfel, în dreptul taxiului, Tudor pusese şi el un semn.

La Tudor în birou i-a mai rămas un singur lucru de spus:

– Vreau să îţi mulţumesc, nene Tudor, că ai înţeles.

Şi chiar şi fără multe vorbe, amândoi au ştiut despre ce era vorba, despre faptul că Tudor îl ajuta exact atât şi cum îi ceruse el, că nu a insistat să îi dea bani.

– Dacă îmi va fi foarte greu şi facultatea va fi în pericol, voi veni la *tante* Elvira.

Tudor a râs; dacă Andrei s-ar fi prezentat vreodată la *tante* Elvira, el ar fi primit urgent porunca să ajute „copilul“, ceea ce ar fi făcut cu discreţie şi atenţie.

– Pe de altă parte băiete, i-a mai spus, ai obligaţia să vii la noi la masă aşa cum te va lăsa programul şi vei şti că eu sunt aici orice s-ar întâmpla. Vreau să îţi spun că te-aş fi ajutat ca un tată, dar sunt mândru că nu mi-ai cerut-o. Sper numai că şi eu i-am crescut pe băieţi aşa cum te-a crescut Tav pe tine.

L-a îmbrăţişat aşa cum o făcea Tav. În biroul lui Tudor, a început noua lui viaţă.

La început a fost doar taxiul, cursurile începeau abia în octombrie.

Ca să se poată angaja, trebuia să conducă două săptămâni cu un şofer experimentat, care să decidă dacă e în stare să facă faţă acestei meserii. S-a gândit cu plăcere la cele două săptămâni; şofa bine şi de mulţi ani, nu avea nici o emoţie în acest sens. Din păcate, au fost două săptămâni neplăcute. Examinatorul, nea Vranca, aşa cum i se spunea – domnul Atanase cum a crezut el că este corect să i se adreseze – l-a privit din primul moment ca pe un băiat care urma să ia o slujbă bună de la gura unui om sărac. Andrei ştia de la Tudor că era o mare cerere de şoferi, existau mulţi amatori, dar puţini cu carnet. Nu lua slujba nimănui, dar pur şi simplu, din primul moment, nea Vranca nu îl plăcuse. Îl enerva felul în care Andrei i se adresa cu acel superior „domnule Atanase“, se uita aproape dispreţuitor la mănuşile lui de şofat, îl enervau cămaşa, pantofii, costumul lui Andrei. Se vedea de la o poştă că nu era un costum făcut la un croitor de pe Lipscani şi se întreba de ce nu îşi vinde mai degrabă costumele ca să se întreţină.

Andrei a simţit din prima clipă ostilitatea şi a interpretat-o corect. Se

uitase zeflemitor la mănuşi, iar examenul costumului fusese de-a dreptul devastator. Acestea însă erau costumele lui, cele pe care le purtase mereu, şi undeva într-un depozit la marginea Bucureştiului avea încă multe altele, de fapt, toată garderoba lui şi a lui Tav.

În seara zilei în care Tav avusese accidentul, abia sosit de la spital unde aflase că tatăl său murise, complet amorţit şi desprins de realitate, s-a trezit cu doi dintre avocaţii lui Tav. Unul dintre ei, un tânăr pe care Tav îl ţinuse în facultate, se abţinea cu greu să nu plângă; celălalt, mai în vârstă făcea un efort să îşi păstreze sângele-rece ca să poată discuta. Erau executorii testamentului lui Tav. Testamentul lui Tav era foarte simplu: lăsa mici obiecte prietenilor, bani celor care îl serviseră, lui Scott, valetul lui din ultimii douăzeci şi trei de ani, îi plătea salariul pe trei ani urmând ca acesta să rămână în serviciul lui Andrei în perioada respectivă şi, în cele din urmă, se achitau şase luni chiria la casă. Atunci aflase Andrei, cu stupoare, despre casă că nu era a lor, ci închiriată. Apoi, într-o formulare foarte avocăţească, Tav lăsa toate posesiunile fiului său Andrei Velcu. Tav ştia mult prea bine legea care îl obliga să îşi lase majoritatea averii urmaşilor săi direcţi, care, în cazul lui, erau copiii fratelui. Era conştient când îl scrisese că, imediat după citire, testamentul va fi atacat. Intenţia lui nu fusese să îl implice pe Andrei într-un proces, ci considerase că testamentul lui trebuia să îi afirme sentimentele şi credinţa în care trăise, că Andrei era fiul lui. Executorii erau instruiţi să depună în ziua deschiderii renunţarea lui Andrei la moştenire în favoarea moştenitorilor legali. Actul fusese pregătit, iar Andrei l-a semnat. Cei doi avocaţi veniseră „neoficial" în seara aceea ca să îi sugereze lui Andrei să scoată din casă toate lucrurile de valoare ale lui Tav sau obiectele la care ţinea. A doua zi, adică la 24 de ore după constatarea decesului, executorii trebuiau să se prezinte oficial şi să facă inventarul bunurilor din casă. Era o acţiune relativ nelegală, dar atât de mare era indignarea tuturor încât un detaliu de acest gen nu mai conta.

Îi ascultase fără să înţeleagă ceva; cu fiecare clipă care trecea, moartea lui Tav îi pătrundea în conştiinţă şi acolo îi exploda orice gând. L-a rugat atunci pe Scott să se ocupe, după care a uitat totul. A auzit vag toată noaptea forfota în casă, dar nu a ştiut ce se întâmplă. La câteva săptămâni după înmormântare, Scott i-a povestit că Tav închiriase pe zece ani un depozit uriaş, în care în noaptea aceea dusese dulapurile în care Octav îşi ţinea garderoba cu tot ce era în ele, dusese şi biblioteca lui, cărţile, lucruri din casă, masa de scris a lui Tav, tablourile care nu aveau valoare în sine, ci doar o valoare sentimentală. Apoi pusese la bancă toate obiectele de preţ. Scott l-a asigurat atunci că va avea grijă de depozit şi că va controla ca toate obiectele să fie perfect păstrate. Şi apoi, deşi Andrei insistase că el nu mai

avea nevoie, Scott i-a spus că nu se va angaja în cei trei ani în care era plătit şi că se considera complet la dispoziţia lui Andrei. Ca orice altceva din acea perioadă, pe Andrei l-a enervat şi asta, dar a acceptat pentru că îi era, de fapt, indiferent. Scott îi scria des, despre ce se mai întâmpla prin Bucureşti, şi de două sau trei ori i-a răspuns şi el. La întoarcerea de la Londra, garderoba lui care nu încăpea la Fana a fost şi ea dusă la depozit de un Scott fericit că avea ceva de lucru.

La Bucureşti însă, s-a lovit de o problemă: costumele lui sau cele care fuseseră ale lui Tav erau toate noi, elegante, cămăşile cu monogramă, pantofii din piele fină. Nu avea cu ce să meargă la lucru fără să pară nebun. Nu avea lucruri uzate, pentru că tot ce se uza puţin era dat, iar în loc apăreau lucruri noi, de cele mai multe ori alese de Octav. Doar costumele şi pantofii le comandau împreună. Costumele şi cămăşile – la Londra, la Anderson & Sheppard, pe Savile Row, unde era o adevărată plăcere ca, o dată pe an, să îl însoţească pe Tav să le comande. Trăia o zi ca un ritual, care începea pe canapeaua de piele oliv de la Anderson & Sheppard. În faţa lor, în şemineu ardea uneori focul şi, dacă la dreapta şemineului nu ar fi fost expuse cravate, ai fi putut crede că eşti în vizită şi că aştepţi să apară o servitoare cu un platou cu biscuiţi. Fiecare client îşi avea măsurile scrise într-un carnet cu coperte de piele şi niciodată nu trebuia să se prezinte pentru că, fără greş, se aducea carnetul cel bun, apoi măsurile din anul trecut erau amplu comparate cu cele prezente şi, de obicei, Tav primea felicitări pentru excelenta formă în care se păstra. La două luni după ce murise, Andrei a primit o comandă pe care Tav o făcuse cu câteva zile înainte să moară.

Ceasul lui costa câteva salarii bune, probabil multe, aşa că imediat ce a ajuns în ţară a încercat să îşi cumpere un costum, o cămaşă, o pălărie, şi avea un ceas pe care îl câştigase la un mic concurs de călărie când avea 14 ani. Astfel pregătit, îşi căutase de lucru şi tot aşa se dusese la madam Fana. Dar cu o zi înainte de a merge la prima zi de taxi cu nea Vranca, pe care nu îl cunoştea încă, s-a răzvrătit – i se părea absurd să facă ceea ce făcea, să pară ceea ce nu era. Şi-a ales câteva costume, cele mai uzate, câteva cămăşi. Era o greşeală, dar până la urmă era o greşeală pe care şi-o asuma. Avea nevoie de această slujbă şi a se ascunde în vreun fel i s-a părut o minciună inutilă.

Era sigur că nea Vranca nu l-ar fi plăcut chiar dacă s-ar fi dus îmbrăcat în salopetă; nu era o chestiune de ce purta, ci de cine era. A fost poate prima dată când a constatat că prejudecăţi existau oriunde s-ar fi aflat şi, până la urmă, resentimentele lui nea Vranca nu erau nimic altceva decât prejudecăţi. Într-un final, după o săptămână tensionată, Andrei şi-a spus că el lucra ca să se întreţină la facultate nu dintr-un capriciu, ci pentru că fusese crescut în respect faţă de toţi din jur şi atât putea să dea, respect. Nu era

fericit că trebuia să muncească şi, într-un univers normal, singura muncă pe care ar fi trebuit să o facă era cea de medic, dar îi respecta pe cei cu care lucra şi s-ar fi aşteptat să fie şi el respectat la rândul lui.

Dar dacă săptămânile de probă i s-au părut grele, la scurt timp după începerea cursurilor a înţeles că greul abia urma. Îşi imaginase că va fi obosit, dar nu a crezut că va fi chiar atât de obosit, credea că se va obişnui cu ritmul infernal, dar cu fiecare lună care trecea era tot mai apăsat şi încordat. Era şofer de taxi de noapte, în special de noapte, pentru că doar în vacanţe îşi permitea să lucreze şi dimineaţa sau după-amiaza, în rest trăia într-o Americă improvizată şi personală, în care noaptea devenise zi, iar ziua se continua la fel de trează. A vrut de câteva ori să renunţe, era aproape de final, urma să devină medic, şi era sigur că, avându-l pe Tudor drept garant, orice bancă i-ar fi dat un împrumut de studii. Dar nu a renunţat, paradoxal nu datorită lui Tudor Voineşti, ci din cauza lui nea Vranca. De câte ori se întâlneau, simţea ce gândeşte, îl enerva siguranţa cu care îl judecase, intransigenţa cu care îi pusese o etichetă, faptul că era atât de sigur pe judecata lui care îi spunea că Andrei va renunţa. Era un soi de luptă, dar la care participa doar el; nea Vranca sau alţii din jurul lui erau doar nişte borne, pentru că în cele din urmă a înţeles că lupta era cu el însuşi.

Tudor îl căuta uneori, trimitea câte un aspirant la staţia de la Victoriei după el. Se urca în maşină şi discutau, Andrei îl plimba prin Bucureşti, dar de fapt erau nişte momente liniştite şi plăcute, în care ei doi „făceau câţiva paşi împreună“, cum spune Tudor.

După câteva săptămâni cunoştea Bucureştiul atât de bine încât se bucura când cineva îi cerea o adresă necunoscută. Iubea Bucureştiul, chiar şi cel din mahalale. Iubea un Bucureşti al nopţii, al străzilor proaspăt udate, aproape gol, uneori foarte întunecat, alteori strălucind de lumini, cu copaci scuturaţi de flori sau de frunze. Îl numea Bucureştiul secret pentru că de atâtea ori au fost doar ei doi, oraşul şi el, uitând de câte un pasager tăcut care devenea şi el parte din secret. Îi ştia şi pe oamenii nopţii, cei pe care îi aducea de la club sau restaurant, de la cazinouri sau chiar din Crucea de Piatră. Oamenii nopţii erau complet alţii decât cei ai dimineţii, şi îi ştia pe cei mai mulţi. Pe unii îi recunoştea din fosta lui viaţă, despre alţii afla în timp cine sunt; aceştia erau clienţii fideli care mergeau de colo-colo şi aveau de cele mai multe ori chef de vorbă. Era mereu mirat cât de rar îl recunoştea cineva, cum oameni pe care îi ştia puteau să stea de vorbă cu el fără să îl recunoască. Existau şi momente neplăcute, când cineva cunoscut nu vorbea pentru că nu ştia ce să spună, dar aceste întâmplări fuseseră extrem de rare. A realizat în acele luni că nu trebuia să se ascundă de cunoscuţii care îi urcau în taxi, pentru că cel care conducea maşina era un anonim, şi mulţi nu

l-ar fi recunoscut nici dacă el s-ar fi prezentat; era un rol, iar cei din spate vedeau personajul şi nu persoana. Se amuza să fie anonim pentru un călător căruia îi ştia viaţa.

Dar oricâte lucruri ar fi trăit, probabil din cauza oboselii, acea perioadă i-a rămas în amintire ca un bloc solid. Noapte de noapte ducea oameni prin tot Bucureştiul, dar nu îşi amintea poveştile lor individuale; fusese la cursuri, de atâtea ori interesat, la spital, trecuse examene, fusese îngrijorat sau mulţumit. Momentele fericite au fost multe cu Scott, momentele nefericite au fost toate la Fana, acolo parcă i se acumulase tot răul, până şi oboseala imensă acolo i se revărsa. Viaţa lui se aranja, mai ales atunci când îl lăsa pe Scott să o aranjeze. A fost de acord, în cele din urmă, ca Anica să îi spele rufele, ca apoi când le lua curate şi proaspete să aibă un moment perfect de mulţumire. Se întreba cum putea să fie atât de mulţumit pentru cămăşile călcate, şi a înţeles răspunsul într-o noapte lungă de vineri. Acea viaţă mică, în jurul celei mari, pe care el o pierduse, cea cu lucruri mărunte – supa cu găluşte, o batistă mirosind a levănţică şi lămâie, pantofii strălucind, un pahar de cognac într-o seară liniştită –, orice astfel de lucru era profund nesemnificativ doar atunci când îl avea în cotidian. Noua lui viaţă îl făcea să se bucure de lucruri care altădată fuseseră normale. Era o cădere sau, din contră, un progres… chiar nu ştia.

Lunile de iarnă s-au scurs cu greutate, dar primăvara i-a adus alt ritm, ceva mai vesel, mai optimist. Se pregătea pentru examenele finale şi uneori, privind înapoi, era totuşi mulţumit. Obosit, dar mulţumit. În perioada de pregătire a examenelor şi apoi în lunga vacanţă de vară, trecea la un ritm mai uman, cu trei schimburi. Începutul verii şi apropierea vacanţei îi dădeau o stare vecină cu veselia. Vorbea din nou cu pasagerii lui, afla uneori amănunte pe care, era sigur, mulţi le spuneau doar la duhovnic, oamenii de zi, dar mai ales cei de după-masă erau ceva mai expansivi. Când se urca cineva, ştia de cele mai multe ori, dintr-o privire, destinaţia: în parc, la şosea, la cinema, la teatru, la o petrecere elegantă sau la una mai de mahala. Se juca să ghicească destinaţiile şi de cele mai multe ori le ghicea cu precizie.

În noaptea aceea însă nu a fost aşa. La ora 12 noaptea o femeie, în rochie lungă, neagră, îi făcuse semn să oprească. S-a uitat grăbit în urmă, să vadă dacă mai era vreo maşină, dar erau singuri, ea şi taxiul lui. A oprit şi a coborât să îi deschidă portiera; o clipă a avut în nări parfumul ei, pe care apoi l-a simţit toată noaptea. A reuşit să îi observe mănuşile prelungi, deschise la culoare, şalul foşnitor pe care el l-a strâns ca să nu îl prindă cu portiera. S-a întors în maşină, dar nu a cutezat să o privească, aşa că a întrebat uitându-se direct în faţă:

– Unde vă duc, doamnă? Vorbise aproape în şoaptă, de frică să nu spulbere vraja.

– Oriunde, a răspuns cu un glas stins.

Plângea; Andrei nu reuşise să îi vadă faţa complet, dar într-o străfulgerare a unei vitrine foarte luminate a văzut lacrimile. Ar fi vrut să ştie cine era, i se părea puţin probabil să nu o recunoască, dar totul fusese atât de rapid, strada întunecată, iar apoi i s-ar fi părut o impoliteţe imensă să o spioneze în oglindă. Se uita în spate doar la acei clienţi care îi vorbeau şi care, evident, doreau ca el să le răspundă.

Se urcase undeva pe o stradă cu nume de capitală, şi fiindcă locul avea un farmec nespus, a trecut una câte una prin toate capitalele: Tokio, Berna, Haga, apoi Roma şi departe în Brazilia, a ieşit pe bulevardul Bonaparte; în Piaţa Victoriei a ezitat o clipă pe unde să o ia, avea însă impresia că pasagera lui nu va observa oricum pe unde treceau, aşa că a dus-o până lângă parcul Ioanid, apoi la Universitate. Deşi era târziu, maşinile încă circulau, iar când a tăiat Calea Victoriei, aproape de Capşa, a văzut că acolo agitaţia era în toi. Pe nesimţite, ocolind străzile mari, s-au îndepărtat de centru şi a dus-o la Şosea; era banal până la urmă, dar acela era locul care îi plăcea cel mai mult noaptea, niciodată nu îi ducea la Şosea pe cei care îi cereau să îi plimbe aiurea, şi-l păstra pentru el. A plimbat-o pe urmă peste tot, pe toate străzile care miroseau deja a vară. În mahalale fructele prindeau culoare în copaci, semn că vara venise, şi peste zi era uneori foarte cald, dar spre dimineaţă atmosfera se răcorea. De multe ori clienţilor lui le plăcea să meargă cu geamurile deschise, dar pe ea nu a îndrăznit să o întrebe. Noaptea, când lua femei singure, ele aveau de obicei poveşti pe care le ştia sau şi le imagina, dar ea era o enigmă pe care o simţise aşa din primul moment. A încercat preţ de câteva străzi să îşi imagineze povestea ei. O mică servitoare îmbrăcată cu rochia de bal a stăpânei şi parfumată cu cel mai tainic parfum, care a fost prinsă asupra faptului de stăpână şi concediată, sau poate un capriciu al unui stăpân care se terminase prost pentru ea.

Dar scenariile acestea erau departe de realitate. Învăţase să cunoască oamenii în aceste câteva luni aşa cum nu reuşise să o facă în 24 de ani. Îi citea după cum comandau strada, după cum trânteau uşa, mici lucruri altfel neobservate – pentru el erau indicii care se potriveau ca într-un puzzle. Mai ales la începutul serii, când nu era obosit, îl distra să se joace de-a ghicitul. În noaptea aceea, cu toate simţurile ascuţite, ar fi vrut să o poată privi, auzi, ar fi vrut ca toate simţurile lui să contribuie la acel joc. Fata din noaptea aceea era obişnuită să poruncească şi se aştepta să fie servită. Povestea cu servitoarea nu se ţinea în picioare; o zărise pentru o clipă în stradă, în rochia neagră, mănuşa cu care îl oprise, toate spuneau despre ea că este o tânără

din înalta societate, cu o mică tragedie la miez de noapte.

Ce putea păţi o biată fată din înalta societate bucureşteană să o facă să fugă în miez de noapte, cu lacrimile şiroind? Pierduse bani la cazino sau inelul primit de la tăticul ori logodnicul cel nou. Sau chiar acel logodnic o înşela cu cea mai buna prietenă sau cu profesoara de pian a fratelui ei. Sau, de ce nu, tăticul nu o lăsa să plece mâine la Paris sau la Nisa.

Ce-ar spune această vulpiţă de viaţa lui? Ce-ar face dacă s-ar opri pe o stradă luminată şi i-ar spune că lucra de aproape un an şi era din ce în ce mai greu, tot mai obosit – coşmarul pe care îl avea recurent era un viitor în care nu reuşea să scape de taxi. În diverse moduri, trăia frustrarea tipică visului că nu îşi lua examenul final sau că nu reuşea să se angajeze ca medic. Iar frica, uneori, îl urmărea şi în realitate. După o noapte grea, chiar înainte de venirea zorilor, oboseala se transforma în panică – dacă ceva nu va merge bine şi va fi obligat să continue viaţa asta, ba mai mult, să fie definitiv viaţa lui? Nu era o frică raţională, dar cu atât era mai de temut pentru că îl otrăvea; nu putea să îşi imagineze viaţa altfel decât aşa cum se desfăşurase ea atâta timp, cu oamenii pe care îi cunoştea şi îi înţelegea, cu meseria pe care şi-a dorit să o facă de când avea 14 ani. Dar ce se întâmplase în viaţa lui îi arăta că ar putea să păţească în orice clipă ceva şi mai rău, care să îl îndepărteze pe vecie de visurile lui.

Fata care se urcase în taxiul lui l-a făcut să înţeleagă că distanţa dintre el, cel care devenise, şi oamenii în mijlocul cărora trăise toată viaţa era insurmontabilă. Cu câţiva ani în urmă, dacă ar fi văzut-o plângând pe o bancă sau în faţa casei ei, indiferent cine ar fi fost ea, el, Andrei, ar fi putut să îi ofere o batistă sau braţul să o conducă acasă, iar ea ar fi acceptat. Dacă i-ar spune acum ceva, probabil l-ar privi cu răceală şi ar răspunde din vârful buzelor. Graniţa socială era trasată implacabil între cele două lumi, iar în anul ce trecuse învăţase că prejudecăţile erau de ambele părţi. El, panicat şi dezolat, nu era pe malul pe care şi-l dorea sau, şi mai grav, nu era nici într-o parte, nici în cealaltă. Nu era acceptat practic total în nici o parte. Îşi aducea aminte de poveşti cu oameni care sărăciseră, dar în toate câte le ştia existau doar două deznodăminte posibile: ori nu se mai auzea niciodată de ei, semn că trecuseră graniţa definitiv spre o viaţă modestă, cu un serviciu mărunt, ori fuseseră recuperaţi de cei din jur, care îi ajutau să rămână în cercul lor. Nu exista nimeni care să vândă la băcănie şi să iasă în continuare cu Radu Ghica la masă. Se putea întâmpla ca Radu să îl invite o dată, dar acela era accidentul şi nu comunul. Simplu spus, ca să mergi la masă cu Radu sau cu altul ca el trebuie să-ţi permiţi să plăteşti masa. Până la urmă, nu era numai o chestiune de a fi sau nu de familie bună, ci de a avea aceiaşi bani în buzunar. Situaţia lui materială îl condiţiona să nu poată face parte din clasa

din care venea. Şi, în sfârşit, recunoştea că îi părea rău. Probabil în timp s-ar fi putut obişnui, dar cât ar fi trebuit să treacă până să se simtă la largul lui în altă societate, cu alţi oameni. Ceea ce nea Vranca, numit de el domnul Atanase, percepuse ca un snobism, pentru el era normalul; el considera complet deplasat să îi spună unui om necunoscut altfel decât „domnule". Relaţiile de muncă, de acolo de unde venea el, impuneau chiar mai multe restrângeri decât cele de familie. Cum ar fi putut înţelege nea Vranca faptul că fusese şocat când colegul de dimineaţă, Ilie, îi spusese după două zile Andrei, şi nu pentru că voia să ţină vreo distanţă între ei, ci pur şi simplu pentru că el aşa fusese crescut şi învăţat, şi la 24 de ani era un efort să te dezveţi. Putea accepta raţional, dar îl enerva visceral, în ciuda lui. Se obişnuise cu viaţa pe care o ducea atât cât poţi cu o stare pe care o trăieşti permanent ca provizorie.

Singurul lucru care îi restabilea echilibrul era şcoala. Viaţa îi era grea, dar la cursuri sau la spital respira în sfârşit, îşi găsea locul, era fericit, şi oricât ar fi fost de obosit aştepta clipa în care intra într-un amfiteatru sau în sălile spitalului.

Uitase de fata din spate atât cât poţi uita de ceva minunat care se întâmplă lângă tine. Mai dusese fete frumoase şi elegante, pe unele chiar le cunoştea, dar rar pe una ca ea. A dus-o în noaptea aceea pe călătoarea lui tristă fără un cuvânt, adâncit în gândurile lui, bucurându-se de apropierea ei. Noaptea nu fuma, dar spre dimineaţă îşi cumpăra un trabuc de la un tutungiu de pe Biserica Amzei care deschidea la 5. În noaptea aceea însă, a continuat să conducă fără să îi pese de micul său tabiet. Pe la 5.30 a oprit lângă parcul Filipescu, la doi paşi de locul de unde o luase cu o seară înainte. Se luminase deja, se gândea că o va vedea în sfârşit, se bucura, dar nimic nu l-a pregătit pentru şocul pe care l-a avut, pur şi simplu a rămas fără suflare. A ştiut din prima secundă cine era, o întâlnise în trecut de câteva ori fără să observe însă cât era de frumoasă. I-a văzut întâi părul revărsat pe bancheta maşinii, un arămiu cu reflexe roşii care erau accentuate de primele raze ale soarelui. Stătea cu ochii închişi şi părea mai calmă, dar faţa îi era tristă. Peste rochia neagră avea şalul roz pe care el îl culesese de pe jos. Era învelită în el parcă să se apere, şi nu numai de frig. Nu era capabil să o descrie, dar i se părea perfectă; mâinile prelungi i se odihneau în poală, cuminţi ca la şcoală. A deschis ochii mirată şi a nimerit cu ochii în ochii lui.

– S-a întâmplat ceva? a întrebat, iar tonul ei era extrem de firesc.

– E ora cinci jumătate şi eu la şase ies din tură, doamnă, a răspuns şi spera că vocea nu îl va trăda.

– A! a exclamat, un „a" pe care nu îl putea descifra. Bine, te rog du-mă pe Vasile Motiş.

Vasile Motiş este o stradă de câteva sute de metri pe care sunt doar trei palate. A oprit în faţa palatului prinţului Basarabi. A vrut să coboare să îi deschidă portiera, dar ea a spus:

– Stai.

S-a întors din nou spre ea; nu spera să o mai vadă în toată frumuseţea ei. Exista o categorie de persoane care nu foloseau niciodată taxiurile, iar ea era una dintre ele. De ce s-o fi urcat vulpiţa la 12 noaptea într-un taxi? Da, era curios, dar pe de altă parte era conştient că nu va avea nici un răspuns. Ce bine i se potrivea numele acesta pe care îl dăduse în noapte instinctiv; ce căutase de fapt cinci ore în taxiul lui? A scos din mica poşetă câteva bancnote frumos împăturite şi el, prosteşte, a visat că ele vor mirosi a ea, apoi, fără să îl privească, a spus:

– Ştii de unde m-ai luat azi-noapte?

– Da, doamnă, a răspuns.

– La noapte, te rog să vii la ora 12 să mă iei de acolo.

Fără să mai aştepte ca el să coboare, a deschis portiera şi a plecat. Andrei a ieşit totuşi din maşină să o urmărească, aşa făcea mereu când ducea o doamnă la o oră târzie, ca să fie sigur că intra în siguranţă în casă. La poarta palatului, parcă înţelegând gestul lui, s-a întors o clipă şi a înclinat din cap, sau poate el doar şi-a imaginat. Înapoi în taxi, primul lucru pe care l-a văzut au fost banii pe care îi lăsase pe scaunul din faţă. Era o sumă mare, mult mai mare decât câştiga o noapte întreagă, şi toată frumuseţea zilei s-a evaporat. Stupid, dar cât se poate de eficient, banii l-au adus cu picioarele pe pământ. Noaptea ar putea fi un sfetnic bun, dar fără îndoială în întuneric poţi să îţi ascunzi şi multe probleme. Oscila între curiozitate, admiraţie şi enervare. Era curios şi nervos, nervos pe el pentru că nu putea dormi din cauza tulburării, nervos pe ea cu motiv şi fără motiv, dar mai presus de toate era curios. Ar fi vrut să ştie imediat de ce îl chemase din nou, unde urma să o ducă, dar era curios pe toată fiinţa ei, pe viaţa ei din care ştia doar frânturi fără consistenţă.

La primul chioşc de ziare a coborât şi a luat toate ziarele în care ar fi putut găsi chiar şi o notiţă despre ea. Ziare pe care nu le citise niciodată, din cele care nici măcar nu putea şti dacă tipăreau informaţii corecte, şi totuşi dorinţa era prea mare. În zadar însă a căutat; între pantofi rezistenţi „Mociorniţa“ şi conservele „Stela“ puteai afla aproape orice bârfă a capitalei, dar nu şi despre vulpiţă.

Îi rămăsese o singură speranţă, Scott. Când era în Bucureşti, Scott locuia în două camere deasupra restaurantului englezesc, PUB, pe care fiica lui îl deschisese cu soţul ei cu câţiva ani în urmă. Era singurul om în care avea încredere deplină şi putea să fie singurul care să îi spună mai multe

despre clienta nopţii trecute. Scott l-a primit cu braţele deschise şi, în faţa micului dejun pe care îl mânca altădată zilnic acasă, a simţit că lumea se pune într-o ordine.

Nu l-a lăsat să vorbească decât după ce a mâncat tot. Nu avea rost să protesteze; probabil el era tot copilul de șapte ani pe care Tav l-a adus într-o seară acasă, cu un băgăjel sărăcăcios şi fără pijama. Din prima zi, Scott fusese la fel de prezent ca şi Tav, şi singurul sentiment de familie şi de apartenenţă care îi rămăsese era lângă el.

După *porridge* şi costiţă cu ouă, o cafea uriaşă şi un pahar cu suc de portocale, în sfârşit Scott s-a uitat spre el în semn că îl ascultă, iar Andrei l-a întrebat direct, fără introducere:

– Spune-mi, te rog, tot ce ştii despre Prinţesa Basarabi.

Dacă îl făcuse curios, asta nu s-a văzut; vorbeau în engleză și nu exista o limbă mai înclinată spre discreţie. Spre surprinderea lui, Scott a chemat-o pe Julia, fata lui. Evident! Cine altcineva putea să ştie mai multe decât patroana unui bar englezesc din centrul Bucureştiului.

Julia nu s-a lăsat rugată şi în câteva cuvinte le-a spus tot ce ştia: prinţesa era căsătorită cu Basil Mavroti, din ramura scăpătată a Mavroţilor. O cucerise la Paris, când ea avea nu mai mult de 18–19 ani, cu cinci ani în urmă. Fusese mare scandal, el mai bătrân, pictor la Paris – aici Julia zâmbi cu înţeles – era un pictor cunoscut, făcea expoziţii, scria poezie, un boem care nu ar fi avut ce să caute lângă mica prinţesă. Bunicii ei se împotriviseră până în ultima clipă, nici nunta nu a fost aşa fastuoasă cum s-ar fi cuvenit, dar prinţesa parca era vrăjită, sau blestemată, nimic nu a oprit-o. De atunci duc o viaţa retrasă, el mai face câte o petrecere, dar nu depăşeşte limitele, aşa că din afară relaţia lor părea bună.

Cât de bună – s-a întrebat –, dacă plângea la 12 noaptea pe stradă? Sau poate nu din vina lui. De fapt, nici măcar nu îi accepta vreun motiv să plângă. Voia să o vadă, dar îi era şi ciudă pe el că era atât de interesat. La şcoală, nedormit, şi-a ţinut cu greu capul sus, mult mai greu decât în alte dăţi, dar ajuns în camera lui a dormit neîntors până la opt din seară. Aproape un record.

Niciodată nu îşi dorise atât să ajungă la muncă. Se întreba dacă va veni, dacă nu a visat, dacă nu s-a răzgândit. Ar fi vrut să fie în stare să nu se ducă la întâlnire, dar de cum a intrat în maşină a ştiut că se va duce, s-ar fi dus imediat să o aştepte acolo şi, oricum, de la 11 nu a mai luat pe nimeni. Încerca să se tempereze, să îşi spună că pierdea curse într-o noapte ocupată de vineri, dar orice argument era prea slab faţă de aşteptarea lui. Nu voia nimic altceva decât să o vadă. La ora 12 fără un sfert a fost pe strada ei. La 12 fix a apărut pe poartă şi el s-a bucurat iraţional de mult să o vadă. A

salutat-o şi i-a deschis portiera, apoi, fiindcă ea nu zicea nimic, a pornit pe străzi ca în noaptea trecută. Credea că aşa va fi toată noaptea şi chiar şi atât îl bucura – parfumul ei regăsit, prezenţa ei în acel spaţiu atât de mic, doar ei doi. Apoi ea a spus:

– Du-mă, te rog, undeva unde să putem sta de vorbă – şi tăcerea din nou a pătruns între ei.

Încerca să nu se mai mire, să ajungă într-o stare normală în care să îi fie chiar un pic frică de ea; poate e o criminală şi va scoate din mica poşetă un pistol cu care îl va împuşca doar aşa, ca o distracţie.

S-au oprit aproape de parcul Ioanid, încă se vedeau în depărtare siluete de întârziaţi. Vulpiţa a tuşit, şi lui i s-a părut că, de fapt, ei îi era frică. S-a întors spre ea, ea l-a privit un moment scurt şi l-a întrebat:

– Cum te numeşti dumneata?

Andrei intrase într-un spaţiu în care toate întâmplările i se păreau normale ca în vis.

– Andrei Velcu, doamnă.

– Andrei Velcu, a repetat vulpiţa. Domnule Velcu cât câştigi dumneata pe an?

Era definitiv înscris într-un cerc al mirării, dar de data asta era şi enervat, îi venea să îi răspundă ceva obraznic, ştia sigur că asta ar fi speriat-o, dar, de fapt, nu ar fi făcut asta niciodată.

– Câştig până la 3.000 de lei pe lună, doamnă.

– Asta înseamnă 36.000 de lei pe an. Vulpiţa calcula rapid banii. Ce-ai spune, domnule Velcu, dacă ai câştiga de trei ori suma asta în câteva săptămâni.

– Depinde de ce ar trebui să fac, doamnă.

Cred că ultimele cuvinte le spusese în şoaptă, dar ea l-a auzit perfect. Tăcea şi probabil cântărea spusele lui. Se aşteptase oare să îi spună „sigur", doar pentru că era o sumă de trei ori mai mare decât ar fi câştigat el într-un an? Probabil aceasta era impresia ei despre oameni.

– Nu îţi cer să faci ceva ilegal, dacă de asta ţi-e frică, nu vreau să omori pe cineva – şi în cuvintele astea i s-a pierdut un mic zâmbet; situaţia aceasta stranie părea că nu o deranjează. Nu vreau să furi bijuteriile Coroanei sau să dai o spargere la bancă. Voi dori să faci ceva mai delicat. A ezitat ca să caute acest cuvânt, dar odată găsit, a realizat că este perfect. Da, vreau să faci ceva delicat. Dar există o problemă: trebuie să îmi spui da sau nu înainte de a-ţi spune despre ce e vorba.

Instinctiv, Andrei a scuturat uşor din cap, în semn că nu; ea se uita la el cu o expresie care de data aceasta era nedescifrabilă.

– Nu, doamnă, nu mă pot angaja la aşa ceva. Nu pot spune da fără să

ştiu despre ce e vorba.

– 200.000.

– Doamnă, nu este o chestiune de bani.

Dar cum să înţeleagă ea? Probabil îşi imagina că un om simplu ar face orice pentru aceasta sumă. Pe de altă parte, dacă aşa gândea, cât era de nedrept faţă de băieţii cinstiţi şi veseli care alergau prin Bucureşti zi de zi, făcând zeci de slujbe mărunte.

– Domnule Velcu, pot să îţi dau orice sumă.

S-a întors cu spatele la ea, complet dezorientat; avea nevoie să nu îi vadă ochii verzi şi linia tulburătoare a gâtului. Ce era oare în stare să facă pentru ea? Şi numai că îşi punea această întrebare îl arunca într-o zonă necunoscută şi înfricoşătoare. „Ce vrea vulpiţa să fac pentru aceşti bani?" se întreba obsedant – în nici un caz să îi plimbe câinii. Asemenea sumă se dă pentru ceva urât, grav, ilegal, chiar dacă ea îl asigurase că nu era aşa. Ce ascundea oare faţa angelică, ochii verzi care în seara aceasta erau limpezi.

– Domnule Velcu, oferta este aceasta, îţi ofer 200.000 de lei.

– Pentru ce, doamnă? a întrebat, cu ochii din nou aţintiţi spre ea.

– Preţul acesta vine cu condiţia să îmi răspunzi fără să ştii multe amănunte acum.

– Şi dacă după ce aflu mă voi râzgândi totuşi?

– Dumneata eşti un om de onoare.

Îi venea să râdă. De unde ştia ea că prăpăditul de Velcu era un om de onoare, dar ştia? Nu onoarea aceea a lor, a aristocraţiei, ci una măruntă, de toate zilele, dar totuşi bună de folosit.

– Nu îţi cer un lucru ilegal, ţi-am mai spus, e poate un lucru neobişnuit, nu te va pune în primejdie; dacă va fi cea mai mică primejdie îţi promit că voi renunţa eu. Ai cuvântul meu. Dar pot să îţi spun că nu este ceva plăcut. Sunt…

Dar înainte să îi spună cine este a ezitat, probabil voia să vadă dacă a recunoscut-o, dar el nu a spus nimic, absolut nimic.

– De fapt, ai aflat destul, porneşte, te rog. Se spune că noaptea este un sfetnic bun. Mâine la ora 12, ora pe care deja o ştii, vino să mă iei din acelaşi loc şi dă-mi răspunsul tău. Vreau însă cuvântul dumitale că nu vei discuta cu nimeni cele aflate în seara asta. Dacă refuzi propunerea mea, e un favor pe care ţi-l cer, dacă accepţi, este o condiţie. De acord?

– Da, doamnă, aveţi cuvântul meu că nu voi discuta cu nimeni.

Cu cine oare pe lumea asta ar fi putut discuta, poate cu colegii la o bere să le spună între halbe şi mici că prinţesa Basarabi îi va da 200.000 de lei dacă… Habar nu avea de ce…

A condus-o la aceeaşi adresă la care o lăsa dimineaţa, alta decât cea

de seară, şi după ce a dispărut, s-a întors în taxi şi a pornit pe străzi. În noaptea aceea, mult timp după ce o lăsase pe prinţesă acasă, nu l-a oprit nimeni şi a putut să se gândească în linişte. Apoi când tura s-a încheiat, a mers acasă şi a dormit, din nou foarte adânc şi odihnitor. Ca şi când perspectiva unei vieţi de haiduc îl revigora. Dar era revigorat, poate toate întâmplările din ultimele două nopţi îl scoseseră din viaţa pe care o ducea de doi ani. Şi s-a gândit, pentru prima dată serios, ce ar însemna să doarmă în fiecare noapte, să renunţe, poate, la taxi în anul şase, să îşi caute o casă decentă, o mică garsonieră undeva aproape de facultate. Ce ar însemna să iasă cu colegii de facultate la o bere, să aibă timp şi bani de așa ceva. Cu toţi banii pe care îi avea strânşi până atunci, cu ce îşi salvase după dezastrul de la Londra, cu micile economii, i-ar fi rămas bani să înceapă decent şi meseria de doctor. Ar putea să dispară în sfârşit frica în care trăise în ultimii ani, conștientă sau nu, dar continuă, că ceva l-ar putea deraia de pe drumul lui. Frica uriaşă că ar fi putut să fie nevoit să conducă acest taxi până la sfârşitul vieţii. Nu ar avea nevoie de nimeni să îl ajute, ar ieşi singur la liman, ar putea merge la un teatru sau la o expoziţie, ar putea reînnoda unele prietenii. O viaţă care nu va mai fi niciodată ca aceea cu Tav, dar care s-ar putea organiza ca o existenţă aproape de cea cu care era obişnuit; îşi dădea seama că îi lipsea însăşi organizarea care domnea în vechea lui viaţă. Nu banii în mod special, ci tihna cu care se desfăşura, micul dejun cu Tav, uneori chiar grăbit, dar niciodată indiferent, serile când se pregăteau să iasă undeva împreună. Zilele de toamnă când mâncau la prânz în foişor, în grădină.

Şi, în final, mai era ceva – oboseala ca un sânge greu care îi curgea în vene. Ce ar fi însemnat să doarmă nopţile, să meargă odihnit la şcoală? Cu puţină minte, pe care acum o avea, i-ar fi rămas o sumă bună cu care să pornească la drum după facultate. Ce avea de pierdut? Întrebarea asta a ocolit-o multă vreme. Avea de pierdut imens, dacă vulpiţa îl punea să facă un lucru ilegal. Dar oricât de mult se gândea, nu reuşea să găsească măcar o idee despre ce urma să îi ceară ea. Îl asigurase că nu era ceva ilegal, dar putea oare pune preţ pe ce spunea ea? În lumea ei lucrurile ilegale erau ceva mai uşor de gestionat şi, poate, de ascuns decât în lumea care era acum a lui. Pe de altă parte, cu cât se gândea mai mult, cu atât i se părea mai absurdă situaţia. Prinţesa avea o armată de oameni în jur, care ar fi făcut orice pentru ea; toată situaţia era la limita absurdului – cum să ceară ajutor unui şofer de taxi pe care îl întâlnise cu două seri înainte? Merita să îşi pună în pericol libertatea poate, să îşi arunce în aer o viaţă care, oricât de grea ar fi fost, avea şanse reale să se transforme în bine? Era atât de aproape de final şi ar fi fost o prostie să strice acum totul. Era printre primii studenţi, poate chiar primul, profesorii îl cunoşteau şi îl respectau, iar profesorul Tomescu îl

dorea asistent, postul în spital era asigurat.

Riscul era totuşi mare pentru că suma era mare; nu îi putea cere ceva banal pentru o sumă atât de importantă. La ora 11 încă nu ştia sigur răspunsul sau poate îl ştia, dar îl ascundea de el însuşi. Pentru că dincolo de orice calcul şi orice risc, în toată povestea mai era ceva ce conta: era ea, prinţesa, vulpiţa, şi oricât ar fi încercat să fie raţional şi cumpătat, undeva în el era sădită curiozitatea. Apoi, după încă vreo câţiva kilometri, a plecat capul şi şi-a spus că ar fi făcut orice doar ca să aibă posibilitatea să fie lângă ea. El, Andrei Velcu, cel care fusese şi cel care încă era, în pofida tuturor schimbărilor din viaţa lui ar fi vrut să facă ceva pentru prinţesa roşcată, să o ajute, să o salveze.

La fel ca şi în celelalte seri, la ora 12 fix, prinţesa a ieşit pe poartă. În noaptea aceea strada era plină de maşini care aşteptau. Era probabil petrecere pe undeva; o clipă îi fusese chiar frică să nu cumva să fie petrecerea la casa ei, dar când a văzut-o s-a liniştit, tot tumultul acelei zile s-a scurs din el exact în momentul când ea a pornit din poarta casei spre el. A salutat-o şi a ajutat-o să urce, şi iarăşi parfumul ei atât de cunoscut l-a lovit ca un val. Acasă închidea ochii şi îl simţea, dar nimic nu se compara cu senzaţia pe care i-o dădea când era lângă ea.

– Unde mergem, doamnă? a întrebat şi a avut din senin senzaţia că va fi bine.

– La Ioanid, a spus, iar tăcerea deja cunoscută s-a instalat firesc între ei.

Îi venea aproape să râdă pentru că el considera că a petrecut cu ea aceste ore, pe când ea sigur doar se plimba la Şosea. A oprit maşina în locul în care mai oprise şi în celelalte nopţi; rarii trecători nu se sinchiseau de ei.

Prinţesa a început să vorbească brusc, cu un soi de grabă; toată întâmplarea continua să fie ireală, dar absurdul dispăruse alungat de parfumul ei.

– Ei bine, domnule Velcu, ce aţi hotărât?

Nu-i uitase numele, oferta era reală, lumea din jur era aceeaşi, iar el trebuia să ia o hotărâre. Hotărârea era luată, de fapt.

– Accept, doamnă, a spus şi a răsuflat greu, ca şi când ar fi făcut un efort.

Se uita la ea, dar ea nu îşi ridicase privirea, se juca nervoasă cu mănuşile din poală, le înnoda şi le deznoda, şi părea că se frământă. Dar în final şi-a ridicat ochii şi l-a privit. El credea că îi va explica, credea că în sfârşit va afla, dar ea s-a uitat lung la el şi i-a spus scurt:

– Ştii clădirea cea nouă de pe Rândunelelor?

O ştia, trecea des prin faţa ei, dar niciodată nu dusese pe nimeni

acolo. Era o clădire modernă, pătrată, din piatră şi sticlă, avea nu mai mult de trei etaje, poate chiar numai două, și zărise o dată la ultimul etaj copaci, ca într-o grădină.

– Da, doamnă, o ştiu, cea din colţ.

– Mâine la ora 5 după-amiaza, te aştept acolo. Clădirea nu are portar, aşa că va trebui să foloseşti jos o cheie, apoi în lift vei pune a două cheie în lăcaşul pentru etajul doi. Liftul te va duce direct în apartamentul meu. Dacă eu nu sunt, am să te rog să mă aştepţi.

O mână parfumată a întins un inel cu două chei, și Andrei le-a luat incredul, iar apoi a privit-o; în ochii lui sau în expresia feţei era toată mirarea din lume.

– Sunt cheile de la apartament, a spus aproape ca o întrebare.

Prinţesa a zâmbit, un zâmbet mic, nu foarte amabil, dar totuși zâmbet:

– Domnule Velcu, eu sunt prinţesa Basarabi, te asigur că nu ai unde să fugi dacă ai dori să îmi furi apartamentul. Dumneata ești Andrei Velcu, pe taxiul 1273. Crezi că vei fi greu de găsit? Mi-am luat unele măsuri de prevedere.

Da, nu era greu de găsit dacă ar fi furat ceva, dar dacă ar fi omorât-o, toate măsurile ei ar fi fost inutile. Sau poate într-o cameră în apartament îl va aştepta un malac, să îl acuze că a intrat să fure. Se gândise la posibilitatea asta, poate ea îşi vânduse bijuteriile ca să acopere ceva datorii, iar acum avea nevoie de un ţap ispăşitor. Acceptase, dar nu era foarte liniştit, mai ales că după o zi de gândire era singurul lucru la care se putea gândi; atunci cei 200.000 ar fi total insuficienţi ca să acopere răul pe care vulpiţa i l-ar face. Se şi vedea târât prin tribunale, singur în faţa unei armate de acuzatori. După euforia iniţială, acum lucrurile i se păreau complicate și periculoase, ar fi vrut să fi fost în stare să fi refuzat. Dar din nou gâtul prelung şi mâinile care se jucau nervoase cu mănuşile i-au învins temerile, iar amintirea parfumului ei l-a convins să meargă mai departe. Îşi dădea seama că răul, dacă într-adevăr despre aşa ceva era vorba, era făcut, prinţesa fusese în taxiul lui, îl ştia, putea să declare orice despre el. A dus-o acasă din nou, ca un soi de ritual pe care doar ei doi îl practicau, dar de data aceasta mâinile îi transpirau pe volan și ceva din farmecul care învăluise toată întâmplarea se pierduse.

Când îi era foarte greu, gândul îi fugea mereu la Tav. Se întreba ce ar fi zis el de o asemenea întâmplare – s-ar fi amuzat, s-ar fi supărat, ar fi fost şi el curios? Îl cunoştea pe Tav în tot ceea ce însemna familia lor şi în relaţiile tată-fiu, dar ştia atât de puţin despre Tav bărbatul, chiar şi pe Tav avocatul îl ştia mai bine de la alţii, din ecouri sau ziare, sau întâmplări din biroul lui.

Este probabil soarta tuturor copiilor să își cunoască părinţii unilateral şi implicit trunchiat, iar el nu scăpase. Ar fi vrut să fi ştiut atât de multe despre el, iar acum avea doar inima lui să își găsească în ea imaginea tatălui său. Trecea câteodată noaptea pe lângă o băcănie de unde uneori sâmbăta, când servitorii erau liberi, Tav cumpăra icre şi peşte afumat, şi şuncă, și o mie de bunătăţi, măsline de toate culorile şi dimensiunile, mirodenii, şi se întorceau acasă şi mâncau amândoi pe masa din sufragerie, fără să își pună faţa de masă; iar apoi, când el crescuse şi se întorcea din Anglia, stăteau o noapte întreagă cu whisky-ul pe care el îl aducea și își povesteau, dar acum înțelege că el povestea de fapt, aventurile de la Londra, uneori glumele pe care şi le făceau, fetele cărora le dădeau târcoale.

Îi aducea o cravată sau un papion de la Chalmers, şi Tav era atât de fericit, deşi avea şiruri întregi de cravate. Andrei nu înţelegea pe atunci că nu era obiectul în sine, ci gândul lui, plăcerea cu care fiul lui îi alesese o cravată.

De cele mai multe ori vorbeau despre el, şi Tav asculta fericit să îl vadă preocupat de şcoală, împlinit, se uita cu mândrie la băiatul lui care era bărbat şi care reprezenta tot ceea ce un părinte şi-ar fi putut dori, spunea oricui cu atâta mândrie că băiatul lui studia medicina la King's College la Londra. În biroul lui mare şi luminos avea o gravură cu colegiul de la Londra, şi faptul că fiul lui studia acolo era mai important decât orice realizase el vreodată.

Andrei nu ştia ce l-ar sfătui Tav să facă. Tav avocatul probabil i-ar fi spus să stea *out of trouble*[1], dar el voia să fie în preajma ei, cu toate pericolele şi primejdiile reale sau închipuite, şi chiar nu ştia ce ar fi fost capabil să facă pentru ea.

Era într-o stare de febrilitate. Îi treceau prin cap fel de fel de scenarii, dar singurul care îl obseda era acela în care ea, vulpiţa, l-ar acuza de ceva. Furt sau crimă, orice destul de grav să îi spulbere onoarea sau chiar să îi răpească libertatea. Ştia că dacă acesta era scenariul adevărat, chiar dacă nu s-ar fi dus la adresa pe care i-o dăduse prinţesa, era deja intrat în joc suficient ca să nu mai poată da înapoi. În unele momente, îi era ciudă pe el că se lăsase prins în ceea ce îi părea o capcană, dar imediat apăreau curiozitatea şi dorinţa de a mai fi în preajma ei.

Ideea îi venise spre dimineaţă. A luat un taxi cu un şofer pe care nu îl cunoaştea şi s-a dus la depozitul unde avea hainele. Erau câteva rânduri de depozite moderne, cu ventilaţie şi uşi mari ca de garaj. Mergea rar acolo, îi era greu să vadă mobilele din casa lor, obiectele aşezate frumos, dar oricum

---

[1] Departe de probleme (lb. engleză)

puse la păstrat şi nu vii, aşa cum erau ele în sufragerie sau în salon. De obicei, îl ruga pe Scott, dar acum era grăbit. Voia un costum, o cămaşă impecabilă, voia ca după-amiază să meargă la prinţesă Andrei Velcu cel care rămăsese undeva, între o Anglie imaginară şi o Românie niciodată atinsă.

Scott avea o calitate uriaşă, nu părea mirat de nimic, nu întreba nimic şi devenea eficient cu o repeziciune incredibilă. Era pe mâini bune, cele mai bune posibile; la ora stabilită costumul lui va fi perfect, iar cămaşa ca scoasă din cutie. Urma să se întoarcă la ora două, să se îmbrace la Scott, şi îi făcea o plăcere imensă, ca altădată când pleca pe undeva şi Scott făcea ca totul să fie impecabil, aranja fiecare lucru, îl sfătuia asupra detaliilor.

Avea în faţă cel puţin şase ore în care trebuia să înveţe, şi întoarcerea la Fana a fost ca o cădere în infern. Pentru un timp plutise undeva departe de viaţa asta, iar acum mirosul de mâncare şi de transpiraţie, de igrasie şi de săpun foarte ieftin, şi multe altele dădeau toate împreună un amestec greu de suportat. Oricât ar fi făcut în camera lui curat sau ar fi deschis geamurile, mirosul nu dispărea, şi avea uneori impresia că îl poartă în hainele lui; din cauza asta ţinea la Fana doar strictul necesar.

Nu i-ar fi trecut prin cap să îşi aducă aici costumul gri elegant, lejer, sau cravata pe care o alesese. La Scott toate lucrurile lui erau în siguranţă, în camerele lui domnea aceeaşi ordine şi acelaşi miros plăcut de levănţică şi de lămâie care umplea dulapurile din casa lor şi pe care uneori îl visa noaptea, parfumul care era sinonim cu viaţa pe care nu o mai avea. Parfumul venea din nişte săculeţi de dulap din pânză albă, pe care erau desenate câteva plante. În copilărie era o adevărată plăcere să asiste la umplerea săculeţilor, asta se făcea de câteva ori pe an. Cojile lămâilor, tăiate în felii subţiri, erau păstrate într-o cameră uscată, la subsolul casei, departe de lumină sau umiditate pe o hârtie subţire care foşnea şi care era schimbată la câteva zile. Aduceau de la moşie, o dată sau de două ori pe an, cantităţi mari de lavandă, care era uscată cu aceeaşi grijă. Mamabună, bucătăreasa lor, le vântura o dată la câteva zile şi apoi ieşea cu câteva fire afară în curte, unde le sfărâma în mâini şi le privea îndelung. Într-o anumită zi, satisfăcută de examen, poruncea să fie strânse, erau tocate foarte fin, doar anumite părţi, şi erau adunate într-un singur sac mare dintr-o pânză alba, deasă, care era legat strâns la capete. Putea închide ochii şi să vadă sacii care la gură aveau două nojiţe cu care erau legaţi. În timp ce punea firele în sac, Mamabună bolborosea cuvinte tainice pe care Andrei ar fi dat orice să le audă. După câteva zile, servitoarele umpleau săculeţi de dulap pe care îi răspândeau prin toate şifonierele şi sertarele de haine din casă.

Scott, care venea dintr-o cu totul altă cultură, avea un mare respect pentru Mamabună şi pentru toate învăţăturile ei tainice. Ca să îi întoarcă

respectul, Mamabună prinsese câteva cuvinte în englezeşte şi le strecura în conversaţie cu el. La ora cinci fix, la bucătărie se servea ceaiul pentru toţi servitorii. Mamabună făcea biscuiţi englezeşti cu unt, groşi şi crocanţi, cu diverse arome, aşa cum îi spunea Scott. Când erau acasă, Scott le aducea şi lor ceaiul cu biscuiţi. Tav povestea sau asculta sau râdeau amândoi de micile întâmplări ale vieţilor lor. Aveau şi invitaţi, prieteni de-ai lui Andrei, vreun coleg sau client de-al lui Tav. Atunci Scott le făcea mici sandviciuri cu bacon şi unt. Îi lipsea Tav pentru lucrurile mari ale vieţii, pentru că îl știa acolo ca un munte puternic şi bun care îl apăra. Andrei nu era făţarnic, îi lipsea Tav pentru că ei doi trăiseră în belşug, dar îi lipsea Tav şi pentru lucrurile mărunte, cotidiene, pentru zâmbetele lui, chiar supărările lui atunci când mai făcea câte o prostie, îi lipsea tonul sever pe care uneori îl adopta, îmbrăţişările lui în care simţea toată iubirea, îi lipsea tot ce însemnase viaţa lor. Poate de aceea în primul an nici măcar nu suportase să îl vadă pe Scott, deşi acesta stătuse în Anglia cel puţin două luni, la o sută de kilometri de Londra. Se întâlniseră doar o singură dată, în satul în care Scott avea familie, dar întâlnirea fusese atât de grea şi de neplăcută pentru amândoi încât singurul contact dintre ei rămăseseră scrisorile în care își dădeau mai multe amănunte despre schimbările din viaţă, ca să nu își piardă urma.

Așa aflase că Scott s-a reîntors la Bucureşti şi că locuia la fiica lui. Prima dată când s-a dus acolo a avut o strângere de inimă, căci întâlnirea din Anglia îi era încă vie în memorie, dar pe de altă parte avea nevoie de Scott ca să retrăiască măcar o clipă ceva din viaţa trecută. În Anglia era încă vechiul Andrei, aici la Bucureşti, de aproape un an se născuse altul nou, puţin mai împăcat cu ce i se întâmpla. De aceea poate prima lor întâlnire a fost plăcută; Tav era de acum între ei mai puţin o lipsă tragică şi mai mult o amintire minunată.

De atunci se vedeau, nu des, dar se vedeau de câte ori Andrei simţea că îl copleşeşte viaţa sau oboseala.

În după-masa caldă de început de vară, Scott îl aştepta cu emoţie pentru că avea impresia că, pentru prima dată, Andrei, băiatul lui, se întorsese la el; l-a privit foarte atent, chiar puţin sever, şi a spus:

– Trebuie să te tund.

L-a tuns pe terasa micuţă unde luau uneori masa doar ei, familia, departe de zgomotul restaurantului. Aveau în faţă un gazon perfect tăiat, cu tufe cu flori, şi un cireş în care fructele erau aproape coapte. Ar fi putut fi oriunde în Anglia, dar ei erau în Bucureşti.

În acest mic paradis, lui Andrei i se făcea mereu dor de Anglia, de grădinile şi parcurile Londrei, dar în special de cea de la colegiul lui, unde se trânteau de atâtea ori ca să sărbătorească venirea căldurii sau să se uite

după fete.

Satisfăcut de tunsoare, Scott l-a privit cât se poate se scrutător, apoi l-a ras şi au mers amândoi sus la mansardă unde erau cele două camere, replici fidele ale celor din casa lor. În alte momente, ar fi avut o strângere de inimă, dar acum toată inima lui era plină de emoţie şi de aşteptare.

Scott l-a ajutat să se îmbrace, la fel cum făcea cu Tav. Migălos şi atent la orice detaliu. Nici măcar nodul de la cravată nu îl lăsa să îl facă singur, dar cum rezultatul era mereu perfect, Andrei se obişnuise să se lase în voia lui. Îşi uitase batista acasă şi, aşa cum făcea când era mic şi pleca grăbit la şcoală, Scott i-a întins o batistă care mirosea a levănţică şi lămâie.

O ultimă privire în oglindă – nu se mai privise în oglindă, aşa întreg, de aproape un an; la Fana oglinda din hol, singura din casă, era toată plină de pete cafenii între care abia se mai oglindea o umbră. În spatele lui, Scott i-a scuturat uşor umerii. Se priveau prin oglindă ca şi când ar fi avut nevoie de această întoarcere de cale ca să îşi spună ceva:

– Andrei, îi spuse emoţionat, ceea ce la Scott era rarisim, nu am îndrăznit până acum să îţi spun, nu a fost timpul, nu ştiu nici eu de ce, sunt uneori prea englez... – un surâs identic a apărut pe feţele lor reflectate prin aceeaşi oglindă – domnul Octavian era un om de bogat.

Surpriza care a apărut pe faţa lui Andrei, captată de oglindă, l-a făcut pe Scott să adauge imediat, grăbit şi puţin jenat:

– Ştiu ce s-a întâmplat şi cum au ieşit lucrurile atunci, dar te rog ascultă-mă bine, tatăl tău era bogat. Banii sunt undeva. Nu vreau să te amăgesc şi poate de asta nu am vorbit până acum, dar pe zi ce trece tot mai tare simt nevoia să te împing să îi cauţi. Eu sunt valet şi am să îţi spun lucrurile din perspectiva mea. Domnul Octav de îmbrăca pe Savile Row pentru că i se părea că sunt cele mai bine făcute costume din lume, dar se îmbrăca acolo pentru că îşi permitea. Crede-mă, cineva care lasă în urmă 2 milioane de lei nu îşi permite să se îmbrace acolo. Nici măcar din dorinţa de a epata, dacă domnul Octav nu şi-ar fi permis v-aţi fi făcut costumele aici, la Bucureşti, niciodată el nu ar fi cheltuit bani doar din orgoliu. Adu-ţi aminte cum s-au petrecut lucrurile, cum au fost toate aranjate, nici măcar casa nu mai era pe numele vostru, era ca şi când ar fi lichidat tot ca să nu ajungă în mâinile ticăloşilor nimic mai mult decât o fărâmă. Şi pe urmă nu uita că domnul Octav mergea la Londra să vadă nişte avocaţi, în City, l-am dus acolo de nenumărate ori. Caută-i, nu pierzi nimic.

Andrei a dat uşor din cap. Se gândise de câteva ori, mai mult ca la un fel de poveste pe care şi-o inventa ca să fie suportabil prezentul. Avocaţii din România nu ştiau nimic, Tav îşi lichidase câteva afaceri de aici, dar nimic nu trecuse prin mâinile lor. La succesiune, banii din bănci au fost împărţiţi de

fraţii lui. Alţi bani nu s-au găsit, şi Andrei era chiar fericit pentru că, dacă averea lui Tav ar fi fost mare, ea i-ar fi îmbogăţit tot pe ei. Îşi amintea abia acum cu plăcere mutrele lor la aflarea sumei pe care urmau să o moştenească, avocaţii lor care îl căutaseră săptămâni în şir, chiar şi la Londra, pentru că li se părea ca fuseseră înşelaţi.

Dar nu era timp pentru gândurile astea, Andrei era prea preocupat de ce va urma ca să se oprească prea mult la cuvintele lui Scott.

Aşa cum şi-a propus, mai avea aproape o oră până la întâlnire şi a luat-o pe Calea Victoriei în sus. Nu se mai plimbase în plină zi de la întoarcerea acasă. Nu i-ar fi făcut plăcere deloc să îi întâlnească pe vechii lui prieteni sau colegi de şcoală. Trebuia să recunoască, şi o făcea faţă de el, că simţea ceva apropiat de ruşine, dar amestecată cu orgoliu, un amestec care îl făcea neplăcut şi arogant exact pentru că se simţea vulnerabil. Nu ar fi ştiut ce să spună, de obicei, în rarele întâlniri, nimeni nu îl întrebase nimic, dar lui i se părea că între ei erau atâtea lucruri nespuse încât aerul ar fi putut să îl otrăvească.

Poate emoţia, poate hainele l-au făcut să uite vechile frământări şi, aşa cum era de aşteptat, pe Calea Victoriei la acea oră a după-amiezii a dat nas în nas cu bunul său prieten, Radu Ghica. Ieşea vesel din băcănia lui Dragomir Niculescu, cu o sticla de şampanie St. Marceaux şi o cutie de bomboane cu etaj Suchard, aşa cum obişnuia şi el să cumpere altădată. Mai lipsea micul buchet de flori ca să ştie că Radu era în drum spre o întâlnire romantică, probabil cu o doamnă căsătorită, la vreun hotel din apropiere, care nu vedea cu ochi răi astfel de clienţi. În jurul lor se scurgeau grăbiţi o mare de oameni, totuși s-au văzut instantaneu, iar Radu, cu un cap mai înalt decât cei din jur, a început imediat să îşi croiască drum spre el, bucuros.

– Frate Andrei, sunt foarte supărat pe tine – dar tonul lui vesel dezminţea afirmaţia.

– Frate Radu.

S-au îmbrăţişat călduros acolo, printre şampanie şi ciocolată, într-un gest sincer. Radu îi lipsise. Îi lipsise cu adevărat, pentru că Radu era o parte din copilărie şi apoi adolescenţa uneori frivolă şi zăpăcită, dar atât de minunată. Nopţile în care râdeau până la epuizare în mansarda de vizavi de Notre Dame în care Radu îşi petrecuse studenţia, la Paris. Nopţile lungi în care dansau, petrecerile, plimbările în zori de zi la Şosea sau în Jardin du Luxembourg.

Radu l-a privit de sus până jos cu aceiaşi ochi limpezi şi foarte prietenoşi:

– Auzisem că nu eşti bine, dar evident eşti, te găsesc doar leneş sau dezinteresat de vechii prieteni. Să faci bine să mă cauţi, să ne vedem. Acum

mă grăbesc... a râs uşor, pentru că între ei cuvintele şi explicaţiile de genul acela nu aveau sens. Te aştept pe la noi.

Radu era sincer, niciodată nu ar fi propus de circumstanţă o întâlnire. Ziua parcă îi înapoia viaţa lui trecută. Avea emoţii. Nu voia să fie emoţionat, să pară emoţionat în faţa ei. Vulpiţa îl atrăgea într-un joc care ar fi putut fi periculos pentru el, care putea aduce sfârşitul tuturor visurilor şi planurilor lui. Dar era emoţionat. De un an trăia la Bucureşti o viaţă care nu era a lui, nu fusese în alte locuri invitat în afară caselor lui Tudor şi a lui Scott. Sigur, acolo la vulpiţă nu era tocmai invitat, mai degrabă angajat ca şofer, dar oricum ar fi fost, el Andrei Velcu, cel cunoscut de mult şi nu cel inventat de nevoie în ultimul an, intra în elegantul bloc. Vulpiţa nu avea cum să ştie că în locul şoferului de noapte îl substituise pe Andrei cel vechi care a deschis uşa şi a intrat în hol. Era uimit că o asemenea clădire nu avea portar, dar liniştea care îl înconjura, odată uşa închisă, i-a spus că blocul nu era locuit. Când intri undeva unde sunt apartamente, inevitabil eşti înconjurat de mici zgomote, dar aici domnea o tăcere mormântală. Din nou emoţia se transformă în ceva aproape de disconfort şi frică. Acest bloc modern, nou, nu putea fi gol decât dacă ascundea ceva. Ar fi vrut să lase un bilet că s-a răzgândit şi apoi să închidă uşa de la intrare în urma lui pe veci, dar nu a putut. În hol, uşa ascensorului era deschisă şi, aşa cum îi spusese vulpiţa, erau case de chei. A introdus a doua cheie în locaşul cu numărul doi şi, fără nici un zgomot, uşile s-au închis. Indecis, temător, dar foarte emoţionat şi curios s-a lăsat să alunece spre ceva ce nu putea fi decât o aventură nebună.

Când liftul s-a oprit, inima îi bătea atât de tare încât o simţea ca un tunet repetat la nesfârşit nu numai în piept, dar şi în cap, la limita durerii fizice, însă nu era o senzaţie complet neplăcută pentru că printre frică şi neîncredere se strecurase de mult emoţia. Iar ceea ce a descoperit când s-au deschis uşile liftului i-a transformat complet starea în plăcere, plăcere pură pentru apartamentul în care păşea. Nu zidurile şi camerele, altfel minunate, ci senzaţia că ele sunt prinţesa. Aşa cum rochiile ei o îmbrăcau perfect, aşa cum mănuşile păreau desenate pe mâinile ei, tot aşa apartamentul era o prelungire a ei, la fel cum o rochie pe umeraş i-ar fi adus aminte instantaneu de ea, tot aşa apartamentul emana efluviile ei speciale. Apoi frica sau neîncrederea i s-au evaporat şi a rămas singur cu emoţia de a avea privilegiul de a fi acolo. Nu mai conta nici măcar motivul pentru care venise, nici măcar faptul că, pentru domniţă, el era un băiat oarecare, conta doar că el era acolo. Prinţesa avea însuşirea rară de a-şi pune amprenta pe orice atingea. Apartamentul era decorat de ea sau cel care îl aranjase o ştia atât de profund sau de intim încât să fie în stare să o redea pe ea întreagă în fiecare amănunt.

Culorile prinţesei erau negru şi roz. O combinaţie dificilă între austeritate şi derizoriu, dar undeva la mijloc. Prin jocurile pe care le inventa între aceste culori, prinţesa găsea doza perfectă de roz sau de negru. Dacă închidea ochii o vedea aşa cum o zărise în prima seară, cu rochia neagră perfect mulată pe corp, care se termina cu o trenă ce dădea rochiei o mişcare ameţitoare, mănuşile îi erau roz, şi spre dimineaţă s-a învelit cu un şal roz dintr-un material destul de rigid care nu i se mula, ci îi făcea în jurul corpului un soi de zid, în noaptea aceea un zid de apărare. Pe jos era marmură şi fiecare cameră, altfel, avea propriul joc de negru cu roz. Pereţii în toată casa erau tapetaţi cu acelaşi material, o mătase mată de un roz *fané* atât de discret şi de potrivit încât nu îl vedeai decât dacă te uitai anume la pereţi, altfel ei erau fundalul care însă făcea această casă perfectă. Casa era modernă pe dinafară, dar şi pe dinăutru, nu avea nimic din împărţirea caselor în care trăise sau umblase Andrei, case vechi cu încăperi uneori care dădeau una în alta, nefuncţional. Aici totul era gândit, funcţional, apartamentul nu era mare, dar putea să fie apartamentul unei familii care nu s-ar fi simţit înghesuită în trei camere. Mai intrase în Bucureşti în case moderne, Fred Vasilescu avea o garsonieră pe care toţi o admirau, mobilele grele moştenite de la părinţi şi bunici erau înlocuite de lucruri practice care aveau un aer aerisit şi elegant. Casa lui Fred era exemplul de casă modernă în pas cu epoca. „Biroul îl tapetase cu un fel de sac fumuriu, în loc de birou propriu-zis, o masă foarte lungă, fără sertare, ca o blană groasă, de stejar lăcuit afumat, în spate, trona un fel de casă de bani, de stejar lăcuit, cu o uşă groasă, nu cu sertare. Peretele opus era ocupat de un divan-colţar, lung şi îngust, deasupra cu raft de cărţi, în lături cu etajere subţiri, tot pentru cărţi sau vase de flori. Un alt cufăraş lăcuit pentru licheururi, o masă din trei blăni, două întretăiate şi acoperite cu alta pătrată în mijloc. Fotolii mici, cubice. Pe jos un covor de o singură culoare, cafenie-verzuie, ca şi stofa divanului, ca şi draperiile. Un birou mare, fără sertare… divanul lung… două mai mici cu abajur de hârtie pergamentată. Ceea ce… încânta era simplitatea geometrică, fumuriul acela lăcuit pe care luneca privirea… impresia de confort şi strict necesar, în cel mai real lux.“[2]

Îi admira casa lui Fred, dar nu era foarte sigur că şi-ar fi făcut una la fel. Pentru că Andrei adora biblioteca lor de acasă, veche, din lemn de mahon şi oglinzile care veneau dintr-un palat veneţian, cănile uriaşe din băi devenite desuete odată cu introducerea apei curente, dar care erau totuşi păstrate, ba mai mult, uneori erau şi folosite pentru că, respectând tradiţia

---

[2] Extras din *Patul lui Procust* de Camil Petrescu, roman apărut în 1933 (n.a)

locală, Scott se învăţase să le aducă pentru clătitul părului apa de ploaie pe care o încălzea iarna pe un mic reşou direct în baie şi o turna în una dintre căni. Le vedea clar în minte, albe, din porţelan gros, cu boabe pale roşii, şi îşi amintea clătitul părului, corvoadă în copilărie, ritual la adolescenţă şi maturitate.

Nu întâmplător îi veniră în minte toate aceste lucruri pentru că în stânga, cum intrai, era o oglindă înaltă cât peretele, simplă, într-o ramă grea de mahon negru, lemn vechi pentru că era puţin afumat, ca toate mobilele care trăiseră înainte de lumina electrică. Prinţesa nu o curăţase, şi nici el nu ar fi făcut asta. Ar fi păstrat oglinda şi patina în orice casă, modernă sau veche, ar fi trăit. Te oglindeai inevitabil când ieşeai sau intrai, pentru tuşa perfectă. De o parte şi de alta a oglinzii erau două lămpi de perete lungi, înalte, încastrate în acelaşi lemn. La dreapta, peretele era făcut din două uşi care glisau, şi bănuia că acolo erau mantourile ei şi ale invitaţilor, pălăriile şi umbrelele. Uşile erau construite exact ca oglinda, numai că geamul lor era mat şi nu a putut decât să o felicite că folosise lemn vechi, de la mobile probabil depozitate de generaţii în poduri, ca să facă acest decor nou. O idee minunată, pentru că tot decorul acela minimalist era întregit şi umanizat de lemnul vechi. Din acest vestibul se intra în hol, şi descopereai că vestibulul era exact la jumătatea holului, de o parte şi alta erau probabil dormitoare cu băile lor, şi îşi putea imagina dulapurile ascunse în pereţi.

Intrase pregătit pentru o experienţă unică, dar şi aşa peretele din faţă îi tăie respiraţia: trei panouri-uşi care glisau îi aminteau de Viena începutului de veac, şi o clipă Andrei s-a întrebat dacă nu cumva domnul Klimt[3] trecuse prin atelierul sticlarului. În sticlă de un roz extrem de pal, crescuseră ramuri de copaci de diverse grosimi, negre şi roz, iar toată lumina se răsfrângea în hol întrerupt uneori de umbre care antrenau tot holul într-o senzaţie de cascadă şi curgere nesfârşită.

Andrei a ezitat cu mâna pe uşa din mijloc; bănuia ca este uşa spre salon – apartamentul era atât de logic încât i se părea ca ar fi putut spune ce se găsea în spatele fiecărei uşi. Se întrebă dacă prinţesa era deja acolo, dacă nu cumva intra într-o camera intimă, ezită doar o secunda pentru că trebuia să vadă tot, să o găsească pe prinţesă în fiecare amănunt. Într-adevăr, uşa

---

[3] Gustav Klimt (n. 14 iulie 1862, Baumgarten/Viena – d. 6 februarie 1918, Wien-Neubau) pictor şi decorator austriac, lider al avangardei vieneze şi unul din fondatorii grupării artistice numite Wiener Sezession (Secesiune vieneză). Gustav Klimt împreună cu fratele său Ernst şi Franz Matsch execută lucrări pentru decorarea castelului Peleş din Sinaia. (n.a)

din faţă ducea în salon. Prinţesa nu era acolo şi nici în apartament; ca rochia ei de pe umeraş, perfect a ei, o aştepta totuşi pe ea să îi dea viaţă. I-a fost recunoscător că nu era acolo, deşi trecuse ora lor de întâlnire, ştia că este punctuală, de aceea nu putea crede decât că i-a permis să îi treacă uimirea înainte de venirea ei. Pentru că tot ceea ce văzuse era minunat, dar salonul… crezuse că şi-l putea imagina, dar odată intrat i-a fost clar că nici în vis nu ar fi reuşit. Trecuse ceva timp de la venirea lui, nu putea şti cât pentru că îşi pierduse orice urmă de orientare în spaţiu, dar mai ales în timp. Salonul imens, a cărui dimensiune era amplificată de un minimum de mobile, avea un perete de sticlă care se deschidea spre o neverosimilă dar autentică grădină englezească la etajul doi al unui bloc din Bucureşti.

A stat mult timp nemişcat şi, dacă nu ar fi auzit în depărtare un zgomot surd care a dedus că este ascensorul, ar fi rămas acolo încă mult timp. S-a aşezat pe un fotoliu şi imediat prinţesa a intrat în cameră. Prinţesa şi înnebunitorul ei parfum l-au cuprins fără scăpare într-o vrajă adâncă. Prinţesa era picurată de ploaie, şi Andrei a înţeles atunci că trecuse ceva timp de la venirea lui.

S-a ridicat şi s-a uitat la ea atent şi direct, aşa cum ştia că nu va mai avea ocazia să o facă:

– Sărut mâna, doamnă, a spus.

Prinţesa s-a îndreptat spre el, şi pentru câteva clipe Andrei a crezut că îi va întinde mâna înmănuşată perfect în negru, dar nu a fost aşa, s-a aşezat undeva în lateral de el, departe, ca şi când ar fi avut nevoie de un spaţiu de siguranţă. Andrei, furios pe de o parte, în acelaşi timp o şi înţelegea, ca şi când jumătate din el fusese ocupată de ea şi se lupta cu jumătatea care rămăsese a lui.

– Stai jos, domnule Velcu, au fost primele ei cuvinte, nu bună ziua, nu altceva.

Apoi a scos dintr-un plic câteva hârtii. Fiindcă se uita atentă la documentele din mâna ei, Andrei profită să o privească, aproape nu o recunoştea în această fată neliniştită pe vulpiţa care îl încolţise la Şosea. Clipa cea mare sosise şi, indiferent ce urma să îi ceară, momentul nu mai putea fi mult amânat.

– Domnule Velcu, vreau să terminăm cât mai repede cu putinţă şi să trecem peste preliminariile inutile. Uite ce îţi cer – aici a făcut o mică pauză, ca şi când ar fi rămas fără aer, dar se uitau unul la altul, poate prima dată aşa într-o privire comună –, am nevoie de un amant. Ochii verzi i s-au tulburat şi şi-a ascuns privirea în hârtiile din faţa ei. O clipă, apoi l-a privit din nou.

Era pregătit pentru multe, sau nici el nu ştia pentru ce anume, dar nici un moment nu se gândise la aşa ceva; se uitau în continuare unul la

altul, iar Andrei a făcut o mică mişcare involuntară cu capul, care nu a trecut neobservată.

– Domnule Velcu, sper că eşti de acord cu mine că motivele mă privesc, iar el a încuviinţat fără să vrea cuvintele ei, dar mirarea nu a dispărut, pentru că era mirare. Nu trebuie să pari aşa surprins, de fapt nu îmi trebuie un amant, ci un bărbat care să pară amantul meu.

Îl asaltau din exterior valuri de uimire şi de neîncredere, dar în acelaşi timp şi o dorinţă fără margini să facă exact ce îi va cere prinţesa. Începea să se liniştească, dar nu de tot; era încă îngrijorat, dar dacă în mare înţelegea ce îi cere, nu putea deloc să vadă motivele ei. De ce avea nevoie de el, şofer de taxi, să îi pară amant contra sumei de 200.000 de lei, când jumătate din populaţia României ar fi jucat acest rol pe gratis, sau de ce să joace un rol când era mult mai simplu să aibă un amant, ca femeia la care se ducea Radu Ghica.

Misterul nu se limpezea, ci devenea tot mai greu, iar rolul lui încă destul de neclar putea în continuare să fie periculos.

– Trebuie să fie veridic, va trebui ca un timp să vii aici, să părem că ne întâlnim de două, trei ori pe săptămână: lunea, miercurea şi vinerea.

Vulpiţa îşi recăpătase stăpânirea de sine şi poruncea.

– Cât stai aici poţi face ce doreşti, adică să citeşti, să scrii, să stai afară sau aici. După două, trei ore eşti liber să pleci, chiar dacă eu nu am fost deloc. Nu trebuie să îmi ceri permisiunea să faci ceva sau să pleci. Să spunem că suntem colegi de cameră pentru două ore şi nu ne incomodăm. Poţi să citeşti ce doreşti din bibliotecă – i se păruse sau în vorbele ei era o undă de ironie?

Uita uneori ce era el pentru prinţesă, şi Andrei cel de demult era jignit. Dar ceea ce îi cerea era până acum simplu şi plăcut, şi toată ironia ei nu ar fi putut să îi ştirbească plăcerea de a veni aici de câteva ori pe săptămână. Se gândea să îşi aducă mai încolo cărţile lui şi să înveţe.

– Domnule Velcu, casa are trei camere. Dacă doreşti, poţi merge în camera din dreapta care are un mic birou. Eu voi exersa la vioară, dar de vizavi nu se aude. Sigur cei 200.000 de lei sunt o sumă mare doar pentru atât!

Reveneau la afaceri, vioara fusese o scăpare.

– De fapt, banii sunt pentru a răscumpăra eventualele neplăceri pe care le-ai putea avea din postura despre care am vorbit.

Andrei ar fi vrut să spună cu voce tare „adică amant“, să fie şi el ironic sau nesimţit, un Andrei la Londra ar fi fost ironic, unul şofer poate ar fi fost zeflemitor, dar în faţa ei nu putea fi nicicum. Aşa că aştepta doar ca ea să continue.

– După câteva luni soţul meu va afla, voi angaja un portar sau un grădinar care vor vorbi, inevitabil.

Planul era făcut până în amănunt.

– Soţul meu va afla despre ce se întâmplă aici… despre ce pare că se întâmplă aici – se corectă repede fără să îl privească – eşti plătit pentru ce se va întâmpla după. În cazul în care nu va fi nici o reacţie se cheamă ca este norocul dumitale. S-ar putea însă – şi aici prinţesa din nou avu o ezitare ca şi când nici ea nu ar fi ştiut sigur ce s-ar fi putut întâmpla, semn că, de fapt, deşi avea un plan, ea nu îl putea controla în totalitate – s-ar putea să fie scandal; nu îţi imagina ceva dramatic, cu soţul meu cu un pistol la uşă, te asigur că nu va fi aşa ceva, dar e posibil să fie scandal, presă, divorţ, avocaţi şi dumneata undeva la mijloc va trebui să faci faţă, să îţi asumi rolul şi să urmezi calea pe care avocaţii mei o vor hotărî. Indiferent de ce se va întâmpla, nu cred că vei avea de suferit – din nou ceea ce lui Andrei i se părea ironie apăru în tonul ei. Ce mare lucru i se putea întâmpla unui om simplu din faptul că era amantul prinţesei, din contră, în mediul lui va fi un soi de erou, odată cu banii pot veni şi nişte neplăceri, dar şi o aureolă de legendă. Aşa i se părea că gândea prinţesa – dacă îţi pierzi slujba vei găsi una şi mai bună, voi avea eu grijă să fie aşa, oricum scandalul ţine puţin, pentru că mereu apare un altul nou.

Andrei începea să înţeleagă, vulpiţa dorea un divorţ şi îl voia cu scandal. Puţin ilogic din punctul lui de vedere, dar probabil avea un motiv. Ce motiv însă putea să o determine la acest scenariu şi la un scandal când toţi se feresc tocmai de scandal şi mint şi înşală tocmai ca să scape de gura lumii. Ca tot ce o înconjura, micul ei scenariu era şi el un mister. Un scandal nu era o plăcere pentru cei implicaţi, dar pe Andrei nu putea să îl afecteze profund. Colegul lui din anul şase, Maxim Roja, fusese amantul soţiei rectorului şi scandalul nu îl afectase prea tare; sigur, avea note mai mici fiind vorba de rector, dar un scandal cu prinţesa Basarabi nu l-ar fi afectat profesional. Din contră, exact cum bănuia şi ea, toţi bărbaţii din jurul lui, prieteni, adversari, necunoscuţi, îl vor privi cu invidie pentru că prinţesa era o femeie superbă. Nici urmă de resentimente sau reproşuri, va fi în toate cluburile bărbăteşti un erou. Radu Ghica îi va face o coroană de staniol, aşa cum îi făcuse şi lui Barbu Muşat când avusese aventura aceea bine-cunoscută în Orient Express cu o prinţesă moştenitoare. Dacă domnul Basil Mavroti nu îl va omorî cu pistolul la un colţ de stradă, într-adevăr erau cei mai plăcut câştigaţi bani din viaţa lui. Dacă ea îi spusese adevărul, se putea linişti şi, culmea, chiar se linişti pentru că, în ciuda voinţei lui, gândul ca ea nu minţise îl cuprinse cu hotărâre. Nu îşi baza pe nimic sentimentul acesta, din contră, ştia că nu trebuie să aibă încredere, fiindcă oamenii mint aşa cum

vorbesc, ca peste tot sunt interese ascunse în spatele unor minciuni bine ticluite, dar o credea. Era prost sau credul, era doar fascinat de ea, era în toate felurile, şi nu îşi putea controla această senzaţie, că prinţesa nu îl minţise. Se minţea pe el însuşi, probabil, dar respira ceva mai liber.

– Dacă îmi dai numele băncii, avocatul meu va depune mâine-dimineaţă cei 200.000 de lei. Şi asta face parte din plan, oricât de discreţi ar fi, la bancă tot se pot afla nişte amănunte picante… când e nevoie. Cu atât mai bine dacă se va vedea că eu te-am plătit. Ai vreo întrebare, domnule Velcu?

– Nu, doamnă, nu am.

Nu avea nici o întrebare, ştia că va face tot ce îi va cere prinţesa şi, mai mult decât sperase, o va face cu plăcere, pentru că undeva în adâncul lui, de acolo de unde venea şi încrederea pentru ea, era şi o dorinţă să o ajute. Chiar dacă situaţia lui era ingrată, totuşi în secret el putea să considere că o ajuta, şi aşa va face, indiferent de bani.

– Atunci e în regulă.

– Adică aş avea ceva.

Prinţesa îl privi cumva, încă nu îi ştia expresiile feţei, poate era puţin excedată.

– Lucrez vara în trei schimburi, iarna doar de noapte. Când sunt de după-masă nu voi putea veni, adică din trei în trei săptămâni. Sau aş putea veni dimineaţa.

– Când dimineaţa?

– Până la prânz, spre 12.30.

– Bine, atunci în acele săptămâni vino de la 9 sau 10 şi poţi sta ceva mai puţin.

Prinţesa s-a ridicat şi imediat s-a ridicat şi el, dar ea i-a făcut semn din mână să se aşeze:

– Azi e prima zi, domnule Velcu. Mai ai de stat o oră. Te rog, adu din bucătărie tava pe care o găseşti pe masă.

Cu un gest mic, i-a arătat unde era uşa spre bucătărie; sufrageria avea două uşi simetrice pe pereţii laterali, foarte în margine, aproape neobservate, una ducea spre bucătărie, alta spre necunoscut.

În bucătărie, pe masă, a găsit o tavă cu două pahare şi un decantor transparent cu capac auriu cu cognac. Fusese în toate felurile, chiar şi mirat mai fusese, dar nu ca acum. Prinţesa era ireproşabilă în relaţiile cu cei din jur, dar păstra mereu o distanţă pe care toţi o respectau. În clipa aceea Andrei se întreba unde se situa paharul de cognac – în zona unei politeţi normale sau trecuseră undeva unde rolul lui de amant îl ducea dincolo de orizonturile celor care o serveau.

O întrebare fără răspuns, gestul în sine era neaşteptat, dar putea la fel de bine să nu însemne mare lucru. Andrei a turnat cognac în pahare şi i-a lăsat paharul pe masă, apoi s-a întors la locul lui; de la depărtare, prinţesa a făcut un semn spre el cu paharul, apoi s-a întors cu spatele şi a plecat pe terasă. S-a aşezat sub o umbrelă pe un şezlong, iar el a rămas să privească în urma ei, bucuros că nu trebuia să îşi ochii de la ea, deşi practic nu o mai vedea.

Peretele din stânga era complet acoperit de bibliotecă, până şi uşa spre bucătărie părea să facă parte din ea, şi doar mânerul argintiu o trăda. Deasupra ei se continuau rafturile pline de cărţi şi obiecte: un vas de China din porţelan transparent, o pendulă montată direct în bibliotecă, un ou Fabergé care părea că stă în aer, efemer şi auriu, vaze făcute din sticla uşilor, obiecte plasate în locuri special făcute pentru ele. În rest, cărţile erau într-o delicioasă aranjare, cărţi vechi şi noi de toate mărimile, care nu ţineau cont de nici o ierarhie sau ordine, iar senzaţia era de carte vie, citită, luată mereu din raft pentru a fi răsfoită. Văzuse de atâtea ori biblioteci cu cărţi aliniate şi cotoare strânse în aceeaşi legătură, mereu nouă, cu aerul de a fi nişte străine, iar biblioteca doar un decor de teatru. Camera era toată în mişcare, masa se putea în mod sigur muta oriunde, la fel şi fotoliile; Andrei încerca să îşi imagineze două fotolii trase la gura şemineului construit cu bucăţele inegale de faianţă de aur şi jad, parcă anapoda puse într-un desen care sigur cobora dintr-o pictură de-a lui Klimt. Pe acelaşi perete cu şemineul şi exact în acelaşi stil, mult spre uşile exterioare, peretele devenea oblic ca să se oprescă într-un bazin îngropat în pardoseală, în care apa venea periculos de aproape de margini la nivelul podelei, iar în colţul care se forma direct în podea, probabil într-un vas care nu se zărea, era un chiparos.

Andrei se simţea obosit, aproape epuizat, şi-a luat o carte din bibliotecă, la întâmplare, şi s-a aşezat comod în fotoliu, cu paharul în mâna. Versuri de Verlain – nu îl iubea în mod special, dar se potriveau cu starea lui, iar cognacul fin îi arse atât de plăcut şi cunoscut bolta palatină. Trecuseră doi ani şi câteva luni de la moartea lui Tav, acea clipă tragică şi devastatoare care dăduse startul unui şir de evenimente care i-au schimbat viaţa. Chiar şi anul de la Londra fusese sub semnul unei profunde ruperi de planuri, încă trăia cum fusese obişnuit, dar în spatele faţadei era doar disperare şi îngrijorare pentru ce va veni, apoi anul din Bucureşti ceva mai liniştit, dar greu şi împovărat de oboseală şi nesiguranţă, măturat de absenţa totală a prietenilor şi de obligaţia de a trăi viaţa altfel decât o făcuse până atunci. Poate dincolo de moartea lui Tav, el nu trăise o mare nenorocire în tot acest timp, dar cine poate să determine adâncimea unei nenorociri, poate cineva spune că ceea ce trăieşte altul este derizoriu raportat la alte întâmplări ale

vieţii?

Andrei nu era în stradă, nu fusese niciodată în pericol, ştia undeva în sinea lui că, dacă ar fi cerut ajutor, ar fi primit, dar i se părea că tocmai acel ajutor l-ar fi îndepărtat şi mai tare de prieteni şi de fosta viaţă. Dacă i-ar fi cerut bani lui Radu, este foarte posibil ca acesta nu s-ar fi oprit să-l salute cu aceeaşi bucurie după-amiaza; o clipă a ezitat pentru că nu mai ştia sigur când se întâlnise cu Radu, erau doar trei ore de atunci, dar lui i se păreau zile.

La capătul celor două ore, prinţesa era tot pe terasă, nu se mişcase deloc, probabil dormea, aşa că urmând indicaţiile ei, Andrei şi-a pus pălăria pe cap şi a plecat. Era ora şapte şi câteva minute, dar seara care se lăsa încet parcă aparţinea altei zile. Se comasaseră atâtea întâmplări în cele câteva ore, încât ziua îi părea de o bogăţie care îi depăşea graniţele temporale, ca şi când timpul ar fi luat-o în sus ca o fântână arteziană care, după multe peregrinări, cade tot în acelaşi punct.

Era hotărât să meargă pe jos, dar cu cât se apropia de Fana, cu atât era mai neliniştit; îi era imposibil să se întoarcă acolo, prinţesa îi va depune banii în bancă şi îşi permitea acum o altă gazdă, una decentă. Ar fi trebuit să şi-o ia de la început, chiar dacă nu ar fi reuşit să pună nici un ban deoparte. Pe Fana o vedea acum ca pe o pedeapsă pe care şi-o dăduse el lui însuşi. Nu înţelegea de ce, parcă vara trecută era undeva la fel de departe ca şi copilăria lui, aproape nu şi-l amintea pe cel care decisese că Fana era soluţia. Înţelegea, în sfârşit, cât de pueril se comportase, până la urmă liniştea lui merita cele câteva sute pe care le punea deoparte lunar. Iar de azi îşi permitea o gazdă.

*

Lăsă să treacă o zi ca să îşi pună în ordine planurile, dar ştia ce trebuia să facă, ceea ce ar fi trebuit de la început. Îmbrăcat elegant şi cu un buchet de trandafiri, în după-amiaza următoare suna la familia Voineşti, acolo ceru direct să o vadă pe Elvira, ea era răspunsul la întrebarea lui şi ştia că îl va ajuta.

Tante Elvira îl întâmpină în micul ei salon, departe de restul casei, primi cu ochi veseli buchetul şi după ce chemă servitoarea să îl pună în apă, îi întinse amândouă mâinile şi Andrei le sărută una după cealaltă:

– Ce bine că vii, nu îmi place să mănânc singură, şi azi Tudor e la Club. Ce te aduce la mine? Îi făcu grăbită semn să stea jos pe un fotoliu în faţa ei.

– Tanti Elvira, am nevoie de tine. Te rog ajută-mă să îmi găsesc o gazdă.

Ar fi putut căuta în ziare, erau zeci de anunţuri, dar nu voia un anunţ

din ziare. Fana îi fusese de ajuns, voia o gazdă tihnită şi decentă, care nu ar fi dat anunţ la ziare şi la care nu ar fi putut ajunge decât ca fiu al lui Tav, prin ea. Asta voia.

Spre surprinderea lui, într-o clipă, *Tante* Elvira a fost în picioare şi cu clopoţelul şi-a chemat camerista care a apărut repede, în aceeaşi viteză în care trăia şi Elvira; probabil le dădea test de viteză:

– Hai, Măriuco, adu-mi fuguţa pălăria, că sunt în mare grabă. Şi spune la bucătărie că nu vin la cină, să scoată Mircea maşina în faţă.

Şi Andrei se lăsă purtat fără întrebări de femeia aceasta extraordinar de frumoasă şi de energică. Apoi în uşă, o strigă din nou pe Măriuca:

– Adu-mi, rogu-te, cheile de la Ileana, sunt în cui şi scrie pe ele Ileana.

Într-o clipă, în aceeaşi viteză, Măriuca cea rapidă s-a întors cu cheile.

– Băieţii au avut o *tante* din Germania pe care era să o omor, trebuia să îi spun cu trei ore înainte dacă voiam ceva de la ea.

Andrei râdea, destins, complet în puterea Elvirei.

– Doar rugăciunile mele te-au adus la mine, să ştii. Am aflat de la George unde stai.

George era prefectul Poliţiei Bucureşti.

– Şi am fost înspăimântată, dar Tudor nu m-a lăsat să fac nimic, îţi dai seama ce am suferit.

Andrei credea şi îşi dădea seama, de altfel acesta fusese motivul pentru care apelase la ea. Elvira sărea cu aceeaşi promptitudine în ajutorul oricui; om sau animal găsea în ea sprijinul de care avea nevoie.

– Tu nu ai cum să o ştii pe mătuşa mea Ileana, a fost o mare figură, i-a murit soţul în război şi de atunci nu a mai ieşit din casă. O excentrică, dar pe care am iubit-o ca pe mama mea, doar pe mine mă primea la ea, cu restul stătea de vorbă prin servitoare. A murit acum trei luni şi eu am fost singura moştenitoare; ei, nu-ţi spun că în testament i-a trecut pe băieţi, eu, apartamentul şi băieţii, banii, ce bucurie a fost, îţi imaginezi, banii lor, numai că Tudor, cum îl ştii, le-a făcut un cont din care nu pot trage decât o sumă lunar. În nici un caz ce sperau ei. Ei, dar bat câmpii, nu de ei e vorba, ci de apartamentul Ilenei, cu soţul ei avea unul mare, frumos, dar după moartea lui l-a schimbat cu unul mai mic, în acelaşi bloc, cu vedere la Cişmigiu. De când l-am primit, am avut un singur gând, să te mut în el, cu forţa voiam eu…

– Cu George, a întrerupt-o râzând Andrei.

– Da, dacă era nevoie cu George, dar Tudor m-a obligat să îi promit că nu fac nimic până nu vii tu… de atunci te-am dat în grija stareţului Aftenie, i-am spus, părinte, adu-mi copilul, dar dacă nu veneai…

– Tot George…

Elvira râde, poveştile ei sunt apocaliptice, dar Andrei e sigur că

George sau Aftenie ar fi venit până la urmă după el.

– Tanti Elvira, eu vreau să plătesc chirie.

Spre surprinderea şi bucuria lui, Elvira nu protestează:

– Bine, uite cum facem, de chirie vii în fiecare săptămână la orfelinatul pe care îl patronez cu Smaranda şi ne consulţi copiii şi îi raportezi lui Costi problemele de acolo şi mi le îndrepţi. Costi mi-a spus că din anul şase poţi face aşa ceva şi că pot avea încredere în tine. Batem palma?

În locul palmei, Andrei a luat-o în braţe în fata blocului, amândoi la fel de emoţionaţi.

– Într-o zi, i-a şoptit Andrei la ureche, am să îţi fac cadou o inimă de aur ca să ai două. Una mică, să o porţi la chei.

Elvira râde şi îl ia de mână şi îl duce ca pe un copil.

– Să n-ai teamă, am curăţat apartamentul şi este în perfectă stare. Ileana avea lucruri frumoase şi cu gust alese. Îţi va plăcea.

Andrei ar vrea să îi spună că, după Fana, orice va fi un rai, dar apartamentul în care intră, mirosind a vopsit proaspăt şi a curăţenie, este raiul. Două camere spaţioase, pe care Elvira i le prezintă, ca şi când ar fi fost nevoie să îl convingă, dar el este de mult convins, de exact o zi, de când o părăsise pe prinţesă.

– Ai aici tot ce îţi trebuie, aşternuturi şi prosoape, şi ustensile de baie. Stai aici în noaptea asta şi adu-ţi lucrurile abia mâine, vei găsi tu în ce să dormi. Spune-mi că accepţi tot, ca să scap şi eu de mersul la Aftenie.

Elvira râde din nou, şi amândoi o pornesc agale spre centru, el cu cheile noului apartament în buzunar, cea mai preţioasă comoară pe care o putea primi. Elvira nu îl duce la un restaurant de lux, ci la unul mic, pe o stradă lăturalnică, şi îi povesteşte că este restaurantul unei prietene de-ale ei, unde găteau pentru săraci şi împărţeau mâncare, dar sâmbăta şi duminica acolo mânca acum toată protipendada, iar în loc de listă de preţuri fiecare lasă o sumă care să acopere meniul şi o donaţie.

– Îţi dai seama că numai cu ce câştigăm în astea două zile putem asigura hrana o săptămână. Partea bună este că acum Cantina Noastră este un moft mai mare decât Capşa. Facem provizii pentru iarnă, cumpărăm haine, avem bani de medicamente.

Andrei plăti „meniul“ aşa cum se cuvenea, iar apoi lăsă şi donaţia şi îi mulţumi în gând Elvirei că l-a lăsat să o facă. Elvira îi dăduse mână liberă şi cu apartamentul, putea să îşi aducă acolo tot ce ar fi încăput, şi Andrei visa deja la cărţile lui Tav şi la hainele lui frumos aşezate de Scott.

Reuşi să adoarmă foarte târziu, abia după ce se îmbătă de senzaţia de libertate şi confort pe care i-o dădea noua lui casă; a alunecat în vis, dar şi în

realitate a alunecat la milioane de kilometri de viaţa lui din ultimul an, într-un loc fericit şi armonios din care lucrurile normale erau din nou posibile.

A doua zi de dimineaţă şi-a închiriat taxiul lui însuşi şi şi-a cărat toate lucrurile de la Fana, apoi din depozit a luat parte dintre lucruri. Şi-a plătit cinstit toate cursele, ba chiar îi venea să îşi dea şi bacşiş. După-amiaza a urcat puţin mai liniştit în liftul prinţesei spre ţara promisă.

În atmosfera din noul lui apartament sau în casa prinţesei învăţa repede şi cu folos, îşi ducea cărţi şi notiţe şi uneori reuşea să uite de ea pentru câteva clipe. Prinţesa păstra o atitudine egală de la început la sfârşit, nu-i vorbea decât strictul necesar, dar de cele mai multe ori îi aşteptau sandviciuri şi vin sau doar un cognac. Nu ştia cine le aducea, dar în orele petrecute cu prinţesa erau mereu singuri. Odată terminate examenele, se simţi cu adevărat liber, şi cum vara taxiul mergea mult mai greu fiindcă majoritatea oamenilor înstăriţi fugiseră de canicula verii, avea timp să se gândească la viitor, la el, dar mai ales la Tav. Anica îl ajutase să îşi facă curat, să îşi aşeze lucrurile, iar Scott venea din când în când şi îi aranja încetul cu încetul garderoba. Amândoi veneau cu plăcere, îl ajutau simplu, dar Andrei ştia că, dincolo de iubirea lor pentru el, era şi recunoştinţa lor faţă de Tav. Cărţile din casa lor umpleau biblioteca mătuşii Ileana, şi îşi adusese şi câteva obiecte: un samovar pe care îl foloseau pe ascuns acasă, doar atunci când nu era Scott în preajmă, o maşinuţă de râşnit cafea pe care o purta mereu Tav în bagaj, aparatele lui de ras, sticlele cu pomezi şi parfum, periile mari şi grele pe care erau iniţialele lui Tav şi în final prosopele lor fiecare cu iniţiale, AV şi OV, cearceafuri de pat care, în sfârşit, după două săptămâni miroseau a levănţică şi lămâie prin eforturile lui Scott şi ale Anicăi.

Şi apoi iar şi iar cele două ore cu prinţesa, pe care el le petrecea cu voluptate în preajma ei. Chiar atunci când citea, o simţea prin casă, îi auzea foşnetul hainelor. Îi ştia starea de spirit după cum se îmbrăca, dacă predomina negrul era tristă, îngândurată, dar dacă venea în roz pe faţa ei uneori se vedea un zâmbet mic. Dar până şi acel zâmbet rar şi abia schiţat avea o povară de tristeţe, şi Andrei nu putea decât să sufere alături de ea. Acum era sigur ca avea probleme cu soţul ei. Aflase despre el că nu avusese nici o expoziţie în patru ani, că lumea nu îi vedea împreună aproape niciodată, dar totuşi nici o bârfă nu era suficient de precisă, erau mici zvonuri, dar nimeni nu ştia nimic de fapt. Dacă erau nefericiţi împreună sau separat, aceasta doar ei doi o ştiau, şi Bucureştiul acela avid de drame burleşti nu putea să închege nimic pe seama lor. Multe familii din protipendadă se comportau aşa, viaţa de familie şi-o duceau între pereţii casei, dar de ieşit ieşeau separat, bărbaţii cu cluburile lor, cu sporturile lor,

femeile cu magazine şi invitaţii la ceai, împreună mergeau uneori la un bal, dar şi acolo se separau degrabă. Viaţa familiei Mavroti era un secret, dar ochii ei și lacrimile din prima seară îi spuneau lui Andrei o altă poveste. Prinţesa avea probleme cu soţul ei, chiar ceea ce îi ceruse lui era dovada cea mai bună, dar pe lângă asta era şi tristeţea care uneori umplea încăperea între ei.

Voia povestea ei, voia să îi spună că poate conta pe el dincolo de înţelegerea dintre ei, dar era evident că prinţesa nu avea de gând să îi facă vreo mărturisire şi că oricât de departe mersese relaţia lor ea nu avea cum să meargă mai departe de atât. Între ei doi acolo, în apartament, atât se putea întâmpla: un sandvici, un pahar de cognac; Andrei ar fi vrut să îi aducă flori, dar simţea că ea nu s-ar fi simţit confortabil cu acest gest. Dar pentru el atmosfera era minunată, era în sfârşit odihnit şi despovărat. Când afară căldura deveni teribilă, a înţeles la ce servea bazinul cu ciudatul său zid oblic; pe zid se scurgeau fire de apă până în bazin şi când își mutau fotoliile chiar lângă el, din curgerea aceea de apă se făcea răcoare în jur. Andrei citea cu aviditate, aşa cum nu mai citise din adolescenţă, era o plăcere să descopere biblioteca prinţesei, citea în franceză şi germană cu uşurinţă, iar engleza era a două limbă, de la șapte ani de când venise în casă, Scott vorbea cu el exclusiv englezeşte, o engleză perfectă de valet de casă mare. În zilele fără prinţesă scotocea prin bibliotecă şi îşi punea deoparte cărţile care îl interesau, dar dăţile fără ea erau goale, complet goale. Aștepta cu sufletul la gură să o audă venind, se bucura când o găsea deja acolo şi se lăsa cuprins de fericire când o simţea doar ceva mai destinsă. Mai presus de orice, dorea ca această viaţă să nu se termine niciodată.

După a doua sau a treia întâlnire, prinţesa şi-a adus vioara. Andrei s-a speriat, se jena să plece în altă cameră, deşi ea îi spusese că putea să o facă, dar în acelaşi timp se temea că muzica ei îi va strica liniştea. Conversaţia lor se limita la saluturi la venire şi la plecare şi uneori la un minimum de cuvinte politicoase dacă în bucătărie era vreo tavă pregătită pentru ei. În una din zile prinţesa se înecase, iar Andrei, fără un cuvânt, i-a adus din bucătărie un pahar cu apă. Din afară relaţia lor ar fi putut să pară ca şi inexistentă, iar prinţesa o tânără răsfăţată, nepoliticoasă, dar cel puţin pentru Andrei nu era aşa. Tăcerea din relaţia lor era pentru el un spaţiu în care simţea cum se recâştigă sau reinventează, ar fi vrut să îi spună o mie de lucruri, ar fi adorat să o audă vorbind, dar tăcerea era preţioasă, gândurile lui se puneau în ordine, lucrurile pe care le învăţa se aşezau într-o structură logică, avea timp să se gândească la Tav aşa cum nu o făcuse în ultimii ani şi, nu în cele din urmă, adora să stea pe terasă, sub o umbrelă, complet desprins de lume.

Relaţia lor era plină de prezenţa ei, de parfumul ei, de ochii care uneori şi-i lăsa pentru o secundă în ai lui. Pentru cel care fusese înainte, această relaţie, nici măcar platonică, era o noutate. Andrei îşi trăise adolescenţa şi prima maturitate într-o lume nouă, efervescentă, care refuza toate convenienţele sociale ale generaţiilor de dinainte. Uneori, când Tav îi povestea cum se petreceau lucrurile între fete şi băieţi la 1900, nu îi venea să creadă că în doar 30 de ani totul se schimbase, prietenele lor ieşeau cu ei la restaurante, dansau până dimineaţa pe ritmuri nebuneşti venite din Americi, îşi tăiau rochiile din ce în ce mai sus, cochetau, puteau fi abordate şi îşi împrumutau ceva din atitudinea ceva mai nonşalantă faţă de iubire care fusese până atunci doar a lor, a bărbaţilor. Marisa Bărculescu fusese la Viena pacienta doctorului Freud. Stăteau şi o ascultau nopţi întregi când le povestea despre şedinţele cu el, bănuiau că dacă putea povesti aşa uşor trebuie că Marisa se dusese acolo doar ca să îl cunoască şi mai puţin că avea nevoie cu adevărat. Citeau toţi cu aviditate cărţile lui, şi nu de puţine ori când discutau despre sex între ei, băieţi şi fete împreună, râdeau şi spunea ca *herr* Freud le dăduse voie. Dar în casa prinţesei toate acestea erau amănunte dintr-o altă viaţă, aici o privire de o secundă era un dar nesperat. I se schimbaseră priorităţile, valorile, ştia că aceste priviri erau tot ce ar fi putut spera. Nu era îndrăgostit de ea ca bărbat, ci aşa cum se uita la o artistă de cinema; prinţesa era la trei metri de el, dar acei trei metri echivalau cu o lume care nu putea fi depăşită.

Cu vioara în mână, înainte să înceapă să cânte, prinţesa era mai îndepărtată ca niciodată. Îşi prinsese părul într-un coc, era îmbrăcată în pantaloni largi albi şi o bluză fără mâneci care avea ca unic decor un volan în jurul decolteului, dar ceea ce o întregea era o curea lată, brodată, care în faţă i se prelungea ameţitor până sub sâni, pantalonii îi erau atât de lungi încât măturau podeaua, iar el, stupid şi îndrăgostit, se gândea cum nu şi-i murdărise în colbul străzii. Privind-o cu vioara în mână, toate temerile lui s-au spulberat; era aşa o plăcere să o urmărească încât i-ar fi iertat orice stângăcie pe corzi. Prinţesa şi-a pus vioara la gât cu o mişcare lentă, ca într-un ritual adânc exersat, şi-a pregătit-o, şi-a ales cu bărbia poziţia cea mai bună, apoi, cu arcuşul într-o mână, ţinând strâns vioara cu bărbia, a acordat-o câteva clipe după un sunet doar de ea auzit. Era o zi caldă, şi în faţa ei apa se scurgea pe peretele din marmură roz, făcând un zgomot abia perceptibil, dar în liniştea casei orice murmur era amplificat, apoi ea a început să cânte şi toate fricile, supărările, nebuniile lui s-au scurs. A rămas curat, aşa cum nu mai fusese de mult timp.

Nici după multe audiţii, Andrei nu ştia dacă ea cânta corect, dacă avea o tehnică bună, toţi acei dacă de multe ori invocaţi la concerte, ştia doar că

muzica ei îl învăluia fără scăpare şi cercul pe care îl crea pentru el era armonie pură. Greşea uneori şi o lua de la capăt, dar greşelile ei îl supărau pentru că o supărau pe ea, făcea o mică mutră cu gura trasă mult în partea dreaptă, cea pe care el o vedea. Nu se întorcea niciodată cu spatele spre el, dar nici nu cânta cu faţa, era în profil, aşa cum de fapt era toată relaţia lor. Cânta cu tot trupul, uneori i se părea ca vibraţiile viorii se răsfrângeau în unduirile corpului ei, era singurul moment în care prinţesa se desprindea complet de lume, în care reuşea să uite. Avusese dreptate că va fi deranjat, dar în nu în felul în care crezuse. Niciodată nu ar fi putut să plece din cameră, indiferent ce examen greu l-ar fi aşteptat doar peste câteva ore; cât cânta ea era complet prins de muzica ei, încerca să citească, dar îi era imposibil, încerca să nu o privească încontinuu, şi doar teama să nu o deranjeze îl făcea uneori să îşi dezlipească ochii de la ea.

Cât cânta prinţesa, el nu putea lucra, citi, gândi, era doar acolo să o privească. Mergea des la concerte, dar în Anglia, căci în România, în sala de concerte, spectatorii încă nu aveau suficientă educaţie, se vorbea, se râdea, uneori soliştii erau întrerupţi de întârziaţii din pauză. Acasă aveau zeci, poate sute de discuri de patefon pentru că ascultau mereu muzică, dar el nu avea educaţie muzicală, nu studiase niciodată un instrument; tot ce ştia ţinea de ce simţea, nu învăţase nimic despre muzică, ştia doar muzica însăşi. Ea ţinea perfect vioara în mâini pentru că o ţinea în poziţia pe care i-o cerea corpul ei, iar pe Andrei îl interesa corpul ei şi nu poziţia optimă a viorii. Nici nu ştia care era aceea, nici nu-i păsa, venea şi vedea vioara pe măsuţa dintre ei şi îl cuprindea o emoţie ca înainte de cel mai tainic mister. Ea cânta piese sau fragmente din concerte care lui îi erau cunoscute, dar care din vioara ei zburau neaşteptat de trist. Mozart cântat de ea era aproape tragic, transforma curgerea aceea de bucurie a universului într-o neaşteptată durere. Uneori îi venea să o oprească şi să îi spună că ăsta este un dans, oamenii dansau pe el, nu e de plâns, dar niciodată nu o făcea, pentru că în final ea îi părea mai liniştită şi înţelegea că era modul în care ea îşi consuma tristeţea.

Când vioara a intrat în viaţa lor, Andrei a încetat complet să o antipatizeze. Era, într-adevăr, atras de ea, fusese din primul moment, dar în tot acest timp în el existase şi un soi de rezistenţă, la început pentru că nu ştia ce vrea cu adevărat de la el, autoapărare să nu cadă definitiv şi să facă orice i-ar fi cerut ea, apoi îl supărase, uneori chiar nemărturisit, distanţa enormă pe care ea a pus-o între ei. În alte împrejurări, între ei nu ar fi existat nici o distanţă, iar tăcerea ei, care era o afirmare clară a neprezenţei lui pentru ea, era foarte greu de suportat şi se traducea printr-o mică antipatie. Ideea că ea era superficială şi răsfăţată îl făcea să o antipatizeze iar. Muzica

însă l-a obligat să își schimbe complet impresia despre ea, fusese de la început fascinat de ea ca imagine și supărat pe ea ca persoană. Dar muzica aceea nu putea veni din superficialitate, era răsfățată, era sigur, dar Andrei a înțeles că nu e prostuță, goală pe dinăuntru, în spatele muzicii ei erau ore de studiu pe care le poți face doar dacă crezi în ceva. A început să o descopere așa cum o conversație niciodată nu i-ar fi dezvăluit-o. Dar această apropiere, așa cum nu mai fusese de nici o femeie, o simțea doar el. Și, în final, undeva aproape de muzica și de rochiile ei lungi care vibrau în ritmul muzicii, și-a recunoscut că nu o plăcea ca pe Greta Garbo. Smaranda nu era o imagine în două dimensiuni pe un ecran, ci o femeie în carne și oase la câțiva metri de el. Trăia, vibra, uneori plângea, putea fi poruncitoare și rece, putea fi speriată sau ascunsă, dar era vie, atât de vie încât ar fi putut să o atingă dacă ar fi fost în aceeași lume.

Tăcerea dintre ei era impusă de ea, el o respecta pentru că intuia că altfel nu ar fi fost posibil să o vadă în continuare, trăiau în acel spațiu relativ mic câteva ore pe săptămână, în același loc, dar nu împreună, între ei curgea muzica, dar nu exista nici cel mai banal dialog, doar cuvinte uneori. Tăcerea, când nu era alungată de muzică, era totuși greu de suportat. După ce îi explicase rolul lui și toată afacerea fusese pusă la punct, Andrei devenise una dintre mobile. El se așeza pe canapea, ea niciodată, doar pe un fotoliu îndepărtat, ca și când nici măcar pielea neagră a canapelei nu o puteau împărți. Gestul ei era clar, fie se gândise la fiecare amănunt, fie tot ce făcea era instinctiv, nu conta de fapt foarte tare atâta timp cât efectul era același. Avea, e sigur, în sânge poziția ei, dar uneori Andrei nu rezista și își punea întrebarea dacă de fapt nu era și un soi de frică, un soi de zonă de siguranță pe care ea o creea între ei ca să se apere. Dar atunci tăcerea ei cum se putea explica? Andrei acceptase de la început situația, ea nu putea fi modificată, cel puțin nu de el. Exact așa cum ea îi umplea lui existența, el nu exista pentru ea. Se ducea la timp, saluta sau se ridica atunci când ea intra în cameră, învăța, se gândea, savura un pahar de vin sau cognac, iar dacă ea își lua vioara să cânte, lua o carte din bibliotecă, uneori doar ca să își mascheze faptul că era incapabil să își dezlipească ochii de la ea.

Smaranda era înaltă, peste majoritatea fetelor pe care le știa, avea o siluetă minunată și era sigur că nu purta oribilele corsete care deja începuseră să dispară. Silueta ei era perfectă tocmai pentru că era neîncorsetată; ar fi vrut uneori să îi descrie fața, dar nu putea, deși o privise adesea, dar din privirile furate nu reușea să și-o reconstituie în minte, chipul ei se juca, îl păcălea, se disipa la cea mai mică încercare de reconstituire. O știa mai mult ca o sumă de emoții decât ca pe un chip. Se întreba uneori dacă ar fi recunoscut-o pe stradă, evident ar fi recunoscut-o, dar nu neapărat

după chip. Se înnodau uneori în el toate aceste gânduri ca un ghem imposibil de descâlcit, situaţia pe care o trăia era atât de fără precedent încât nici măcar nu se putea baza pe ceva din trecut. Trebuia să inventeze totul pe măsură ce trăiau. Să trăiască precum un bărbat îndrăgostit, vag furios, care ştia că nu exista pentru femeia iubită.

Zilele lor treceau într-o încântătoare monotonie; el citea, scria, ea cânta destul de des, în general bucăţi scurte, uneori le repeta, le cânta mai repede sau mai lent. Îl fascina modul în care îşi organiza repetiţia, venea cu un teanc de partituri şi alegea din ele trei, patru, începea mereu cu bucăţi foarte dificile, de virtuozitate, Paganini, alteori Bach ca apoi, la sfârşit, să cânte piese mici, diafane, uneori cântece de leagăn sau cântece populare. Ştia tot repertoriul lăutarilor şi de multe ori zâmbea când cânta câte un cântec de petrecere.

Într-o după-amiază a intrat în casă chiar în clipa când afară s-a dezlănţuit furtuna. Ploua cu tunete şi fulgere, o ploaie de vară în rafale, s-a dus la fereastră şi a stat câteva momente atentă doar la ploaie, apoi şi-a scos vioara şi, după câteva acorduri şi începuturi de frază, s-a oprit, a cântat câteva acorduri dintr-un concert de Mozart, probabil nu i-a plăcut cum sunase pentru că s-a oprit din nou, a respirat de câteva ori adânc, şi complet neaşteptat s-a întors spre el şi a spus Prokofiev apoi s-a aruncat în muzică, exact asta i-a fost senzaţia, aşa cum se aruncau uneori de la trambulină, corpul arc, la fel a făcut şi ea, a plonjat şi, dacă ar fi privit-o, ar fi văzut că ochii îi avea închişi. Trecuse ora de plecare, lăsase de mult cartea şi o privea, era îmbrăcată într-o rochie galbenă cu un cordon de mătase din aceeaşi culoare care se înnoda, dar ajungea până la pământ; rochiile ei erau dintr-un material care parcă trăia pe ea, se unduia, erau vii. Cocul pe care şi-l strânsese îi scăpase din clame şi şuviţe îi alunecau din el; nu o mai văzuse aşa, liberă, trăind cu pasiune şi dăruire, vibrând, cânta ca la cel mai important concert, îl trăia pe Prokofiev şi nu tristeţea ei. Muzica îi era atât de potrivită, exact ca şi prinţesa păstra ceva din tradiţia secolului care trecuse, dar avea şi frământarea şi neliniştea celui în care trăiau. De la un cap la altul al concertului fusese străbătut de senzaţia că lucrurile se vor aranja pentru el, nimic nu se putea naşte dintr-o stare de călduţă bunăvoinţă, ci numai din luptă şi sacrificiu. Fără să îşi dea seama, aplaudă la sfârşit pentru că era firesc să o facă.

Prinţesa şi-a aşezat vioara în cutie după care s-a întors spre el, nu din întâmplare cum o făcea de obicei, ci deliberat; ochii lor s-au întâlnit, iar el, evident pentru amândoi, i-a spus cât de minunat cântase şi cât de important fusese pentru el să împartă muzica, dar ochii i-au trădat. Andrei a mărturisit ce simţea, iar ea l-a privit poate pentru prima dată, ca trezită dintr-un vis.

Andrei i-a văzut surprindere pe chip, obosită şi impregnată de muzică, desprinsă complet de cotidian, fiindcă muzica era o lume în sine, iar ea nu se aştepta să îl găsească acolo pe el. Greşeala ei. Crease în jurul lor o lume pe care o credea doar a ei şi acolo l-a găsit şi pe el, iar regulile noii lumi, ea ştia asta, erau altele. Durase doar o clipă, şi mai pe urmă Andrei s-a îndoit profund că trăise cu adevărat aşa ceva cu ea, dar ea nu a mai cântat mult timp, şi asta i-a confirmat că nu se înşelase.

Întâlnirile lor începuseră pe 17 iunie, ziua lui Tav. Era atât de simplu de ţinut minte şi imposibil să creadă în coincidenţe. Era sigur că, oriunde ar fi fost, Tav îl privea şi din când în când îi trimitea mici mesaje pe care doar ei doi le puteau înţelege. De ziua lui, Tav îi aducea şi lui un cadou, avea cărţi pe care scria: „Pentru Andrei de ziua mea“, o brichetă cu incrustaţii de sidef cu data de 17 iunie, de aceea adânc în el a considerat-o pe prinţesă un dar de la Tav. Dar în stilul vechilor daruri, Tav nu i-ar fi trimis o femeie, ar fi considerat vulgar, aşa i-ar fi trimis această fluturare de inimă care uneori părea dragoste.

Trecuseră vreo şase săptămâni şi era din ce în ce mai îngrijorat ca vor trebui să treacă la partea a doua a planului ei, scandalul. Era evident că nu scandalul îl speria, ci despărţirea de prinţesă. Între avocaţi şi ziare de scandal, lumea lor va fi definitiv spulberată. Se hotărâse să nu se gândească prea mult la despărţire, cum percepea el momentul final, ci să se bucure de ce le rămăsese din timpul pe care şi-l propusese prinţesa şi despre care el nu ştia nimic. Ar fi vrut să o întrebe, dar ştia că nu o va face. Ca un om care nu vrea să ştie că suferă de o boală incurabilă.

Viaţa lui se schimbase uimitor, pe lângă odihnă începea să îşi recapete ceva din persoana care fusese, să îi dispară ezitările şi neîncrederea, să îşi recapete siguranţa, poate toate acestea nu erau exact cele pe care le pierduse după moartea lui Tav, ci mai degrabă avea prilejul să se reinventeze. În timpul liber mergea des la spital, mergea la casa de copii a Elvirei, iar profesorul Tomescu îi dădea din ce în ce mai multe îndatoriri în spital. Uneori, când ieşeau de la spital, se ducea cu câţiva colegi la un birt în spatele spitalului, la mici şi bere.

Dar cea mai mare hotărâre era aceea de a nu mai lucra de la 1 septembrie. Se împlinea un an de când muncea, doar un an, dar îi păruse un timp mult mai lung. Un timp greu, dar care îl ajutase să vadă altfel lucrurile: la început, totul îi păruse o tragedie, munca o povară, iar viaţa lui complet fără sens, acum însă, la un an distanţă, singurul lucru pe care îl putea spune era că aceea era viaţa lui şi că, până la urmă, fusese o experienţă. Mai importantă decât orice altceva era ideea că se simţea împăcat şi fericit că reuşise. Obosit, dar fericit. Când, la spital, profesorul Tomescu l-a chemat cu

el în sala de operaţii, într-o zi îngrozitor de caldă şi nemişcată şi i-a spus să îl asiste, a simţit transpiraţia cum i se prelinge pe spate, dar nu de la căldură, ci de la emoţie. Asistenta i-a dat bisturiul, iar profesorul i-a explicat pas cu pas ce să facă. Spre surprinderea lui, cu bisturiul în mână, emoţia l-a părăsit complet, operaţia a decurs excelent, iar la sfârşit profesorul şi-a ridicat ochii spre el şi a spus „închide". Asistenta a venit lângă el şi l-a asistat la închiderea pacientului, în timp ce pe deasupra măştii profesorul zâmbea. Văzuse toate gesturile, protocoalele, de zeci de ori, putea închide ochii şi să vadă toate etapele operaţiilor de la Londra sau din Bucureşti. La Londra era ceva firesc ca studenţii din ultimul an să participe la operaţii, dar se pare că şi la Bucureşti se schimbau timpurile.

– Ai făcut o treabă excelentă, domnule Velcu. Te felicit.

Era prima dată când simţea că este doctor, că va fi medic şi că sala de operaţii va fi într-o zi, nu foarte îndepărtată, a lui. Până atunci fusese doar studiu, uneori chinuitor, cadavre care erau un fel de lucruri fără viaţă pe care exersau, dar senzaţia că sub mâinile lui era piele, carne adevărată şi sânge care poate curge era atât de năucitoare încât o vreme a stat pe coridorul spitalului fără să poată pleca. Ar fi vrut să alerge să îi spună lui Tav, încă avea acest impuls, acest reflex al bucuriei să o împărtăşească cu el. Dar în Bucureştiul acela canicular nu prea avea cui să îi spună, aşa că alergă la Scott şi doar acolo îşi dădu seama că, de fapt, nu era singur pe lume atâta timp cât ochii unui om puteau să strălucească de mândrie şi de bucurie la vorbele lui.

I-ar fi spus şi roşcatei, dar între ei era un zid mai mare decât cel chinezesc. Şi, mai mult, când a deschis uşa salonului a găsit-o cu o mutriţă care i-a îngheţat sângele. Venise momentul, aceasta era ultima zi. Pe masă erau deja o tavă cu vin şi pahare şi sandviciuri, dar nici unul dintre ei nu părea interesat de mâncare. Andrei aştepta înfrigurat să afle ce trebuia să facă, iar prinţesa ezita să vorbească, dar pentru prima dată în afara muzicii erau amândoi în aceeaşi cameră.

– Domnule Velcu, eu plec câteva săptămâni din Bucureşti.

Uşurarea lui evidentă a înlăturat o clipă încordarea prinţesei şi ea a zâmbit. Un zâmbet nu neapărat pentru el, dar un zâmbet despre el. Andrei era uşurat, dar şi trist; chiar dacă îşi imaginase viaţa după prinţesă, acum avea parte de o avanpremieră. Era îndrăgostit fără speranţă de prinţesa arogantă şi roz care cânta splendid la vioară.

– Da, doamnă, a spus, ceva mai sigur decât se aştepta să fie; era poate şi ideea că nu se terminase, speranţa că o va mai vedea. Am să îmi întrerup vizitele.

Prinţesa grăbită l-a întrerupt imediat, înainte ca el să mai poată zice

ceva sau poate înainte să se răzgândească:

– Nu, domnule Velcu, nu e nevoie, te rog să vii aici când doreşti, să stai cât doreşti şi să te foloseşti de tot ce este în jur. Când a spus „tot“ a arătat fără echivoc uşa neagră de mahon identică celei care ducea la bucătărie. Când mă voi întoarce, dacă nu te găsesc aici – şi aici vulpiţa zâmbi din nou –, atunci am să îţi las un bilet să te prezinţi degrabă.

Între ei s-a instalat tăcerea, tăcerea lor dintotdeauna, dar acum parcă era alta. Nu îndrăznea să o privească pentru că era sigur că privirea l-ar fi trădat. Ea mânca un sandvici ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. În cele din urmă, când a ridicat privirea, a găsit-o pe aceea pe care o ştia de atâta timp. Nici urmă de cea cu care vorbise sau, mai degrabă, care îi vorbise cu câteva clipe înainte.

– Vă mulţumesc, doamnă, am să profit de bibliotecă…

– Aşa să faci, domnule Velcu.

Şi-a luat mănuşile de pe masă cu o mână şi un sandvici în cealaltă şi a plecat spre uşă, dar acolo s-a oprit şi s-a întors iar spre el. Cu mănuşile l-a ameninţat cu un mic gest şi a spus:

– Să fii cuminte!

Un timp, nu a crezut ca auzise bine, atât erau de neaşteptate cuvintele ei, dar ele fuseseră spuse şi au plutit prin cameră mult timp după ce ea plecase.

În maşină, Smaranda se întreba şi ea dacă le spusese cu adevărat. Se întreba dacă s-a dat de gol, dacă el a înţeles că ea ştia de mult cine era. Era îngrijorată că el va dispărea în lipsa ei, aşa cum apăruse, teama că la întoarcere nu îl va mai găsi cu toate eforturile ei. Sigur că avea încredere în el, era aproape sigură că el se va achita de misiunea pe care ea i-o dăduse, mai degrabă se temea că tot ce trăise în ultimele săptămâni era de fapt un vis din care se va trezi. Sau alteori îi era frică să nu găsească într-o zi banii pe masă, iar el să nu mai apară niciodată în viaţa ei.

După cinci ani de calvar, zilele cu el fuseseră singurele normale. Îi venea să râdă pentru că orele de tăcere cu el erau departe de orice standarde ale normalului, dar pentru ea erau insula în care nu exista urât şi tristeţe şi dezolare. Acolo putea spera că peste două zile el va apărea din nou, elegant și tăcut, că nu va încerca să stea de vorbă cu ea, deşi era sigură că el ar fi vorbit cu plăcere; îi plăcea cum uita de ea atunci când citea, adora cum se adâncea în ea atunci când cânta.

Vioara fusese fisura prin care el intrase. Nici măcar asta nu era complet adevărat, vioara venise ca o confirmare, dar el a intrat în viaţa ei în prima după-amiază când s-au întâlnit. Fusese în pragul nebuniei şi scenariul

pe care îl imaginase era fructul direct al dezechilibrului ei, ştia fără nici o îndoială că, orice ar fi făcut, Basil nu ar fi divorţat de ea, dar avea nevoie de ceva, orice, să se întâmple în viaţa ei. Voia să declanşeze un cutremur sau o erupţie, ceva care să dărâme zidurile în jurul ei, din jurul lor, pentru că, de fapt, el o ţinea prizonieră într-o închisoare. Şi nu ştia dacă această închisoare avea un termen de eliberare sau era pe viaţă. Făcuse şi altă dată scenarii nebune, dar niciodată nu le punea în practică pentru că, până să apuce să le aplice, se trezea şi înţelegea absurdul. Singurul pe care îl dusese până la capăt sau aproape de capăt era scenariul cu Andrei. Trăia pentru orele de acolo şi, dacă o dată nu l-ar fi găsit, ar fi intrat într-o neagră deznădejde. Se minţea că nu e el cel care o atrăgea acolo, că erau doar atmosfera şi liniştea, dar ştia în acelaşi timp că era o minciună, o atrăgea, definitiv şi inexorabil, el. Se lupta cu ea însăşi pentru că, ultima oară când o atrăsese cineva, acela fusese Basil.

Îl alesese sperând – aici scenariul nu era foarte bine pus la punct – ca el să facă ceva nebunesc, să o atace poate, nici ea nu ştia foarte bine ce voia. La prima întâlnire din apartament, intenţionase să meargă şi să îi spună că renunţă, că s-a răzgândit, dar când a intrat pe uşă în apartamentul pe care ea şi-l făcuse ca un loc de refugiu l-a găsit pe Andrei. Se aştepta să găsească un băiat timorat, cu haine prost croite, dar în locul şoferului din nopţile trecute l-a găsit pe el. În prima clipă a crezut că bărbatul din taxi a dat cheia altcuiva, era singura explicaţie, dar pe urmă, când a vorbit, a ştiut că e acelaşi, dar totuşi altul. Era vocea lui, dar el nu era cel din taxi. Hainele erau perfect croite, nu exista nici o îndoială nu le luase de la nimeni pentru că îi veneau perfect şi de altfel simţeai că sunt ale lui – oamenii care poartă haine împrumutate nu sunt atât de nonșalanţi –, iar mănuşile negre nu le luase dintr-un târg de la marginea capitalei. Dar nu erau numai hainele, ci şi modul în care se ridica în picioare când intra ea, felul în care îi spunea „doamnă“. O vreme a crezut că cineva îi joacă o festă, că cineva aflase de planurile ei şi îi organizase această farsă, dar era imposibil pentru că vorbise doar cu Maria şi asta doar la un timp după ce începuseră întâlnirile lor. Bărbaţii care îi plăceau hotărât nu erau ce păreau, Basil îndrăgostitul era de fapt un escroc şi un impostor, iar Andrei, şoferul de taxi, un aristocrat. A durat puţin până să înţeleagă cine era, să facă legătura cu numele şi cu tot ce auzise despre el, apoi poate şi cu o imagine care nu îi dădea pace, undeva la o margine de lac unde se văzuseră odată.

Cu toate îngrijorările Mariei, a decis să nu se oprească; avea nevoie de el, îşi promisese că imediat ce se va linişti, imediat ce va redeveni cea care fusese, să înceteze acest joc, dar deocamdată avea nevoie de Andrei ca să îi producă de trei ori pe săptămână atmosfera care, miraculos, îi alina

inima și îi îndrepta mintea.

Plecarea ei la Nisa era mai mult o încercare, voia să vadă cât de departe se lăsase prinsă de joc și mai ales ce va simţi atunci când, inevitabil, întâlnirile lor se vor sfârși. Dar ca să poată pleca era obligatoriu ca el să vină în continuare la ea; doar așa, imaginându-și-l acolo după-amiezile sau dimineţile, ar fi avut liniște departe. Mai era însă ceva, ceva ce se întâmpla de atunci de când cântase Prokofiev. Atunci între ei muzica făcuse posibilă o stare de profundă intimitate care s-a răsfrânt în femeia care devenise. Voia ca Andrei să îi cunoască apartamentul, să îl exploreze ca și când spaţiul acela ar fi fost o umbră a ei.

Spera că îl va explora, știa că îl va explora, așa că a umplut un dulap cu haine pe care le purtase la întâlnirile lor, pantofii, mănușile, șalurile, clamele de păr, brăţările și în final parfumul, parfumul ei. Smaranda nu jucase niciodată jocurile iubirii, la 19 ani era femeie fără să fi avut parte de toate preludiile amoroase ale fetelor de vârsta ei, la 19 ani devenise trupește femeie, dar bucuria pe care o aștepta și femeia în spirit care se dorea nu au mai apărut niciodată. Scenariul ei de a iniţia un divorţ improbabil se transformase în ultimele zile în altceva și, dacă mintea refuza încă să înţeleagă, inima știa, doar că inima nu putea să vorbească și atunci o putea ignora. Mai știa că relaţia lor trebuia să se termine, dar încă nu era pregătită.

Îi lăsase în urmă toate semnele ei și spera că el va înţelege. Deși nu era mare lucru de înţeles.

Și Andrei a rămas stăpân pe casa ei. Fiindcă ea dorise. Trebuia ca de acolo, de departe, să își poată imagina că la ora 5 după-amiaza, de câteva ori pe săptămână, el era în apartamentul ei. El avea nevoie de apartamentul ei ca să își imagineze că, de câteva ori pe săptămână, ea era acolo cu el.

Prima oară când a venit singur în apartamentul ei a stat două ore și a citit. Visa de mult să se întindă pe canapea, dar niciodată nu o făcuse, nici măcar atunci când prinţesa pleca, lăsându-l singur. Dar ea îi ceruse să facă tot ce dorea. Sosise târziu, după ora opt, pentru că toată după-amiaza și-o petrecuse cu *tante* Elvira la orfelinat, dar în drum spre casă dorinţa de a vedea apartamentul a fost prea mare.

Dădu drumul la apă de cum sosi în apartament; domniţa adora apa curgătoare, o văzuse de atâtea ori pierdută, cu mâna în bazinaș. Adormi pe zgomotul ușor al apei, de fapt căzuse în somn pe nesimţite și din ultimele cuvinte citite prinţesa s-a întrupat în visul lui atât de aproape și de prezentă încât când s-a trezit, după câteva ore, nu a înţeles imediat unde era, apoi s-a speriat, dar imediat și-a amintit că prinţesa era departe, iar el putea de fapt să facă orice. S-a sculat în grabă și a plecat, era după ora unu noaptea și străzile erau pustii; avea aproape o jumătate de oră de mers agale și, în

liniştea din jur, a încercat să se scuture de sentimentul de vinovăţie care îl cotropise, ca și când ar fi făcut ceva interzis. Îi părea ca forţase nota, că profitase pe ascuns, nu era deloc mulţumit de somnul lui pe canapelele domniţei.

Se gândea ce ar putea și ce nu ar putea să facă în apartamentul ei şi dacă prinţesa, când a plecat, și-a asumat ideea că el ar fi putut face chiar orice. Nu ar fi dus niciodată pe cineva acolo și ea ştia că el nu ar fi pus în pericol planul ei, dar era din ce în ce mai tentat să înoate în bazinul pe care îl descoperise în ceea ce la început îi păruse o „toaletă". Nu mergea la toaletă atunci când ea era de faţă, dar o dată, după ce Smaranda plecase, a deschis a doua uşă din salon, cea opusă bucătăriei. Se aştepta la o baie roz, dar la o baie şi nu la un bazin de înot. Avea cam un metru și jumătate pe șase, exact cât aveai nevoie ca să înoţi. De fiecare dată când descoperea în casa ei ceva nemaivăzut credea că mai mult nu se putea, toate fuseseră fastuoase, neaşteptate, dar dacă ar fi văzut o girafă în casa prinţesei ar fi fost mai puţin mirat. Pentru că luxosul apartament era totuşi un apartament şi nimic nu prevestea minunile pe care şi le făcuse acolo prinţesa. Un bazin de înot la etajul doi era prea mult chiar și pentru ea. Dar de atunci, constant, s-a visat în bazin, de multe se gândise că visele lui cu bazinul erau doar surogat pentru visele cu prinţesa pe care, se pare, nu îndrăznea să le aibă.

Era sigur că prinţesa îi ridicase interdicţiile pe care un om civilizat le-ar fi avut într-o casă străină în lipsa proprietarilor. De bazin era sigur pentru că își amintea gestul ei înspre uşa bazinului, aşa că într-o dimineaţă frumoasă şi caldă, foarte caldă, a făcut ceea ce nu și-ar fi imaginat numai cu câteva săptămâni înainte că ar putea face în casa ei: s-a dezbrăcat complet, a făcut un duş prelung la duşul din sala de înot, a înotat, a stat la plajă toată dimineaţa pentru că şi bazinul, ca și salonul, se deschidea spre terasă.

Se hotărâse să nu ascundă nimic din ce făcea; într-un dulap erau stivuite prosoape şi halate, a ales un halat mare pe care îl punea la uscat pe un stativ anume făcut pentru aşa ceva, iar prosoapele, când se murdăreau, le punea într-un coş de răchită. În felul ăsta nu se furişa în casa ei, ci o folosea aşa cum ea îi dăduse permisiunea.

Într-un rând a stat câteva zile acolo; mergea doar noaptea câteva ore acasă să doarmă şi să se schimbe. Nu ar fi îndrăznit să doarmă în camera de oaspeţi, iar pe canapea era minunat pentru că mirosea vag a parfumul ei, dar incomod. Bucătăria nu o folosea niciodată, își lua doar o carafă cu apă pe care o lăsa, când pleca, la locul ei. Bucătăria era în sticlă mată şi aluminiu. Doar farfuriile aminteau acolo de ea fiindcă, urmând acelaşi model pe care îl aveau atâtea lucruri în casa ei, erau negre cu firişoare roz.

Apoi, într-o noapte, a intrat în dormitor. Sigur nu era dormitorul ei,

nu dormea acolo noapte de noapte, dar ea îl gândise ca un loc în care ar fi putut dormi, iar așternuturile roz cu vinișoare negre, cu perne în combinație inversă, erau în mod sigur desenate pentru somnul ei. Ultimele bariere i-au căzut după o zi extrem de obositoare, cu multe ore de muncă cu copiii Elvirei, toți bolnavi; după o oră de înot, s-a șters cu grijă și, îmbrăcat într-un halat, a deschis, aproape cu teamă să nu apară ea de undeva din spate, garderoba mare cât o cameră în care se intra după ce dădeai la o parte ușile glisante. Prințesa era acolo. Fiecare rochie pe care o purtase la întâlnirile lor, rochia galbenă din ziua concertului, cum îi spunea el, pantalonii albi și centura, pantofii pe care îi purtase, practic știa fiecare lucru de acolo, brățările, acele cu care își prindea cocul, tot. Dar, în loc să se bucure, a înlemnit. Prințesa crezuse că el va fi umplut de ea, iar el acolo era doar golit, pentru că mintea lui nu putea să cuprindă gestul ei deliberat vesel, ci imaginea unei femei care își da jos de pe ea tot ce purtase alături de el, prințesa grăbită să scape de haine și de brățări și să le ia pe acelea din viața ei reală. Nici o bucurie, doar tristețe pentru că gestul acesta i se părea ca un nou abis între ei. Îi era frică poate să nu ia purici sau să se molipsească de vreo boală. Toată bucuria cu care își clădise zilele acelea a dispărut, de fapt nu bucuria, ci normalul pe care a crezut că îl va aduce în relația lor plecarea ei și libertatea pe care i-a dat-o. În seara aceea s-a dus acasă cu o sticlă de whisky și a băut câteva pahare ca să uite că o ura. Nu trecu vreo câteva zile pe acolo și ar fi vrut să aibă puterea să își invite câțiva prieteni să bea, poate câțiva colegi de taxi, să lase în apartamentul cel somptuos, care acum îi părea deplasat, sticle goale și mucuri de țigară „Plugar".

Furia i-a trecut după câteva zile, înecată de dorința de a o vedea. O ura și o iubea în același timp și pentru nimic în lume nu ar fi renunțat la ea, și din nou o ura pentru că era conștient uneori că, orice i-ar fi făcut, el ar fi considerat mai important să fie în preajma ei decât să își satisfacă amorul propriu sau demnitatea și să plece pentru totdeauna. Misiunea lui îi părea acum îndepărtată și fără sens și se vedea din nou într-o cursă, dar una de aur pe care o adora, în ciuda lui de atâtea ori.

În cei doi ani de când murise Tav, niciodată nu simțise nevoia să fie cu cineva, să-și pună sufletul pe tavă în fața cuiva, dar toată întâmplarea de la vulpiță îl întristase nespus. Suferea așa cum își imagina uneori că va suferi atunci când nu se vor mai vedea. Se gândea tot mai des la Radu și la întâlnirea lor de pe Calea Victoriei, la vocea lui baritonală și invitația sinceră. Avea nevoie de un pahar de vin, poate mai multe, și de un prieten. Radu stătea foarte aproape de fosta lor casă, pe unde trecea uneori, dar în taxi.

Venise timpul să rezolve și problema casei lor, oricât de dureroasă ar fi fost. Casa lor, așa cum o știa el, nu mai era, erau niște ziduri în care

trăiseră ei, dar şi dacă ar fi avut încă acele ziduri, totuşi viaţa cea veche ar fi fost tot dusă. Gardul lăsa să se zărească faţada neîngrijită, pomii care crescuseră şi nu mai fuseseră tăiaţi de doi ani, iarba netunsă. În grădina neîngrijtă din faţa casei nu şi-l putea imagina pe Tav. În curte se intra pe o alee laterală care ducea la intrarea principală a casei, unde sub copertină opreau automobilele, dar tot pe acolo intrau şi cei care veneau pe jos. Copertina, ca şi uşa de intrare erau făcute din vitralii cu flori de glicină. Acum murdară şi plină de frunze veştejite, căzute în anii precedenţi, îşi pierduse veselia cu care îi întâmpina acasă. Paradoxal, în faţa casei lor, i s-a făcut milă de casă. Nu ştia cine era proprietarul, nu îl interesa, dar în cele câteva minute câte le-a petrecut acolo nu a văzut nici o mişcare, deşi era o oră în care toate casele trăiau. Majoritatea roletelor erau trase şi, la salon, una stricată atârna oblic într-o dezolantă indiferenţă. La parter erau salonul, bucătăria în spate, biblioteca şi biroul lui Tav. La etaj dormitoarele lor dădeau spre gradină, iar cele de oaspeţi spre stradă. Duminica dimineaţa Anica venea în camera lui şi îi deschidea geamul şi pe urmă pleca în vârful picioarelor să îl mai lase să doarmă. Era momentul lui secret de fericire, primăvara când vântul îi aducea mireasma pomilor în floare, iarna când frigul îl sechestra sub plapuma mare de puf de sub care nici nasul nu i se zărea, Tav care irupea în camera lui îmbrăcat în roba de interior şi îl zorea că întârziau la hipodrom sau la biserică sau la vreo petrecere la vreo moşie învecinată.

Îi făcea bine că nu mai locuia nimeni acolo, era mai uşor de suportat decât să vadă o nouă viaţă, alta decât a lor acolo unde ei fuseseră atât de fericiţi.

Spre surprinderea lui, la uşa familiei Ghica i-a răspuns Catinca, mama lui Radu, elegantă, voalată, gata de plecare, dar bucuroasă să îl vadă:

– Hai, intră, că servitorii sunt azi toţi plecaţi, plec şi eu în zece minute.

L-a sărutat grăbită, fără să îşi atingă măcar voaleta de obrajii lui.

– Nu vreau să vă reţin, îl caut pe Radu.

Dar Catinca îi face semn să intre.

– Hai, hai, repede că mai am zece minute, pune un pahar de sherry în salonaş că vin şi eu imediat.

Îi vine să râdă, pentru că aici nimic nu se schimbase, paharele de sherry curgeau la orice oră. O aude în depărtare cum trânteşte şi scapă, dar apare la fel de volatilă ca întotdeauna, se îndreaptă direct spre pahar, dar privindu-l foarte atentă:

– Măi, tu eşti leit Tav. Ai văzut ce au făcut cu casa voastră, eu nu aş lăsa pe oricine să cumpere case aici, o cumpără şi o lasă să se strice. Dacă nu ai bani să ţii o casă trebuie să te duci unde îţi permiţi, nu să laşi frumuseţe

de domeniu în paragină. Dar ia zi, tu ce mai faci? De ce nu mai treci pe aici? La un pahar de sherry.

Andrei zâmbeşte în interior, dar o iubeşte pentru că îi e atât de bine să vadă că lucrurile nu s-au schimbat.

– Am să vin mai des, *tante* Catinca, promit.

– Bine, dar să îmi spui simplu Catinca de aici înainte.

Andrei nu îşi poate lua ochii de la ea; în costumul negru elegant, cu un mic volan în jurul taliei, cu voaleta cu picăţele gri, mănușile gri și pantofi, ea este neschimbată, dar e sigur că el, schimbat din băiat în bărbat, trebuie să îi spună simplu, Catinca.

– Radu e la moşie cu nişte prieteni și pe la trei trimit maşina acolo să ducă ceva pentru ei. Trebuie să mergi și tu. Unde stai acum?

Îi trece prin minte că acum câteva săptămâni i-ar fi spus la Fana, iar Catinca, numai la auzul acestui nume, ar fi strâmbat din nasul ei superb şi l-ar fi certat. Cum să stai într-un asemenea loc? Hai, termină cu prostiile!

Şi, în timp ce o conduce la maşină, îi spune că stă în spatele Cişmigiului, în blocul cu cinci etaje, un loc în care Catinca poate accepta că el locuieşte.

– Bine. Şi înainte ca el să poată spune ceva, ea adaugă repede: La trei şi jumătate şoferul e la tine, îl recunoşti tu, e tot Enache.

Apoi închide uşa şi dispare pe poarta deschisă care rămâne astfel pentru că nu mai este nici un servitor, iar Catinca este deja în întârziere. Se va scuza sigur că a stat de vorbă cu Andrei, băiatul lui Tav. Ceea ce nu ştie Andrei este că va adăuga în faţa câtorva doamne: „Şi arată senzaţional, Londra îi prieşte, este elegant şi distins ca tatăl lui, azi nu mai sunt mulţi ca ei".

Puţin ameţit, Andrei ocoleşte prin spatele casei ca să iasă pe o stradă laterală şi să nu mai fie nevoit să treacă prin faţa fostei lor case. Închisese poarta grea a casei Ghica ce nu scârţâia pentru că doamna Catinca, atunci când era cuprinsă de migrene năprasnice, nu ar fi permis nici muștei să zboare prin casă. Râdeau cu Tav, în secret, de Catinca, dar amândoi o iubeau şi glumele lor erau vesele şi prietenoase. Niciodată nu îl auzise pe Tav spunând ceva rău despre vreun prieten de-al lor; îi tachina, glumeau între ei, dar se iubeau şi se respectau, din sentimentele astea erau făcute relaţiile lor. Singura dată când vocea lui se făcea metalică şi dură, de aproape îi îngheţa un fior pe spate, era când vorbea de familia lor, de fraţii lui. Cu atât mai mult faptul că a lăsat o asemenea problemă complet nerezolvată continua să fie pentru Andrei un uriaş mister. Şi unul greu de dus.

Dar imaginea lui *tante* Catinca sau simplu Catinca nu îl lăsa să fie trist. Îl ameţise, înnodase, înnebunise şi, înainte să poată spune ceva, se

trezise invitat la moşia lor. După doi ani de dezolare şi izolare, era sigur că la ora trei şi jumătate era gata să plece la o petrecere cu prietenii lui.

Maşina ajunse exact la trei şi jumătate; îl cunoştea pe şofer şi, spre surprinderea acestuia, s-a aşezat în scaunul din faţă.

– Mergem întâi la Niculescu să luăm câte ceva.

Avea mereu bani în portofel şi destul de mulţi. Niciodată nu ar fi putut urma o nouă Londra în care să îşi cheltuiască banii pentru că esenţial el era altul, avea nevoie de banii din portofel ca să se simtă în siguranţă.

Nu intrase de mai bine de doi ani la Niculescu şi era surprins cât de puţin se schimbase; de fapt, nu numai aici, ci peste tot, la Elvira, la Catinca, şoferul lui Saşa Ghica sau parcul de vizavi de casa lor, în această nemişcare aparentă i se părea că doar el se schimbase. Băiatul de prăvălie care l-a întâmpinat ar fi putut fi acelaşi care i-a dat şampania în ziua de dinainte de moartea lui Tav. Şorţul albastru, cămaşa albă cu mâneci suflecate şi mâinile extrem de curate. Ştia că dimineaţa însuşi Dragomir le verifica mâinile şi trebuiau să le ţină în curăţenie toată ziua. Icre, peşte afumat, măsline, pâine, roşii seci, delicatesă din Italia, cum scria pe un afiş, câteva conserve, ficat de morun, şi rest şampanie. Băiatul îi duce cumpărăturile la maşină, iar Enache îi deschide portiera, dar Andrei se urcă din nou lângă el.

Îi e dor de moşia lui Radu şi, când ies în sfârşit din Bucureşti, scăpaţi de claxoane şi înghesuială, de târgoveţi cu desagi în spinare, de căruţe şi de copii bezmetici care se joacă între maşini, vântul care pătrunde prin geamurile deschise îi dă o senzaţie de bine şi de împăcare. În învălmăşeala zilei, uitase de prinţesă, iar acolo în plin câmp ea este atât de îndepărtată încât o poate privi ca pe o amintire. După-amiaza şi întâmplările, toate aveau un ciudat efect de îndepărtare de prinţesă; se gândea la prietenii lui, la întâlnirea atât de amânată cu ei şi care azi îi făcea o plăcere enormă. Nici unul nu îşi va schimba hainele după ce va sta cu el, dar nici măcar amintirea aceea complet neplăcută nu îl tulbura mai mult de o clipă.

Enache conduce sigur şi rapid pe drumul foarte bun; în urma lor rămân uneori nori de praf, iar de pe marginea drumului copii desculţi le fac cu mâna. Simte nevoia să nu tacă – inconştient, tăcerea devenise pentru el distanţa între lumi:

– Un an de zile am fost şofer de taxi, îi spune el şoferului.

– V-am văzut, domnule Andrei, aţi lucrat noaptea.

Îi e ruşine pentru că el nu îl văzuse niciodată pe Enache. Vorbeşte însă de muncă la trecut pentru că deja anunţase că de la 1 septembrie nu va mai lucra. Nea Vranca, la care din păcate a trebuit să ajungă, l-a privit cu aceiaşi ochi deloc binevoitori şi, deşi nu a spus nimic, a lăsat să i se vadă tot ce gândea despre acest băiat care nu a fost în stare să se ţină de nimic şi care

pleca după un an. La un an distanţă, lui Andrei nu îi mai păsa. Ce să îi spună? Că peste un an pe vremea asta va fi medic, acum era sigur că nimic nu se mai putea întâmpla, iar dacă s-ar întâmpla ceva ar apela imediat la cei din jurul lui, cei pe care îi cunoştea dintotdeauna şi care l-ar fi ajutat. Nu i-a spus nimic pentru că nu îl mai interesa. Nea Vranca era doar un om care nu îşi făcuse o imagine corectă despre el.

– E multă lume la conac?

– Câţiva prieteni ai lui domnu' Radu, domnu' Mavrodat, domnu' Alex Armenescu, îi ştiţi, prietenii dumneavoastră, domnişoarele Drăgancea.

Enache spunea adevărul, erau prietenii lui, ei erau, şi cu ei voia să fie, aveau aceleaşi calităţi şi aceleaşi defecte ca toţi oamenii din lume, dar ei erau prietenii lui, crescuse cu ei, împărţeau amintirile, le înţelegea foarte bine problemele.

Ovidiu Armenescu, tatăl lui Alex, îşi cumpărase cu vreo patru ani în urmă un conac superb pe malul unui lac. Cumpărase conacul, lacul şi pădurea. Prietenii lui au decis să îi facă un cadou de casă nouă cinci hidrobiciclete pentru lac. El şi Radu, şi Cosmin Romanescu, şi Miruna, şi Celi Drăgancea hotărâseră să traverseze cu ele lacul şi să ajungă exact în faţa locului unde erau montate corturile pentru petrecere şi unde erau strânşi toţi invitaţii.

Aveau nişte învârtitori care făceau un zgomot infernal şi când au ajuns în mijlocul lacului au început toţi să le rotească. Invitaţii din cort au ieşit în grabă spre pe mal şi în uralele lor cei cinci s-au apropiat cu hidrobiciletele de micul debarcader. O ştia pe Smaranda de când erau copii, nu se jucaseră vreodată împreună, dar auzea vorbindu-se uneori de micuţele Basarabi. Le văzuse sigur când au mai crescut, dar nu putea să îşi aducă aminte unde sau cum. Era pe lac, se apropia de debarcader, atent la ce se întâmpla pe mal, iar Smaranda stătea deoparte de ceilalţi, dar era imposibil să nu o vezi, ştia cine este. Au acostat toţi, iar el a rămas ultimul, cineva l-a ajutat de pe mal să lege bărcuţa şi a scăpat-o din ochi, dar când s-a ridicat s-a trezit la nu mai mult de doi metri de ea. Se uita direct la el, aşa cum se uitase în tot timpul în care el acostase.

Atât a fost, o privire; uitase, nu înţelegea cum de nu şi-a amintit imediat, poate pentru că nu fusese nimic mai mult, ea apoi a dispărut şi nu a mai găsit-o. Probabil plecase. Acum când o cunoştea ar fi vrut să se mai uite la el cu privirea aceea, scrutătoare, de parcă îl analiza. Apoi în final un mic zâmbet, oare i se păruse atunci nostalgic? Poţi vedea de fapt aşa ceva pe faţa unui om necunoscut?

I-a găsit pe toţi la grajduri râzând ca nişte descreieraţi. Radu l-a îmbrăţişat, au venit toţi cu acelaşi elan, veseli, au reluat totul exact din clipa

în care se văzuseră ultima oară.

– Uite la tembelul ăsta cum a venit îmbrăcat la ţară, parcă merge la Palat, băi pe ăsta nu-l mai lăsăm la Londra ca ni-l strică, grăi Alex, puţin ameţit, dar numai cât îi stătea bine.

– Lasă-l în pace că ne-a adus bunătăţi – Miruna îl îmbrăţişă cu toată puterea. Bine ai venit, credeam că ai să te ascunzi pe veci.

Era locul în care voia, în sfârşit, să fie.

– Hai, frate, să îţi caut ceva decent de îmbrăcat.

Radu l-a condus la dormitorul părinţilor lui. Era mai înalt decât Andrei, dar tatăl lui avea o măsură asemănătoare.

Într-un colţ, pe toaleta Catincăi, sticla de sherry.

– Madam Sherry ţi-a spus unde suntem? În sfârşit, face şi ea ceva bun.

Când era supărat pe ea, şi era des, Radu îi zicea Madam Sherry. Andrei se întreba ce boacană mai făcuse.

– Am rămas fără nici un servitor, numai ea poate aşa ceva, am venit aici că să încerc să găsesc nişte oameni care să nu o cunoască, pe care să îi amăgesc să vină la noi.

Seara a fost aşa cum îşi amintea serile lor, Miruna le făcea tartine, ei umpleau paharele cu şampanie.

– Voicu, bietul Voicu Tănăsescu?

Râdeau înainte să ştie ce făcuse.

– A furat o orhidee de la grădina botanică. Nenorocitul nu ştia că orhideea secretă ceva foarte iritant, a ajuns în spital tot o rană, peste tot, pe faţă, mâini, a mai condus prostul şi cu mânecile suflecate. Mi-a spus Laura că a fost la un pas de moarte. Vezi, de asta nu iau eu flori femeilor. Dacă sunt alergic?

Râsete.

– Pe dracu', tu nu cumperi flori pentru că eşti zgârcit.

Nopţi întregi de discuţii, uneori uşoare, vesele, alteori serioase, despre tot ceea ce îi preocupa. Trecând dintr-o lume în alta şi-a dat seama că, în definitiv, discuţiile erau identice: la bere colegii lui vorbeau de femei sau actriţe din filme, sau ce îşi cumpărase fiecare, de neveste şi copii, de scandalurile din lumea lor. Problema era că Andrei nu ştia despre cine vorbeau când vorbeau despre persoane, scandaluri, cumpărături. De aici venea practic disconfortul lui, nu pentru că discutau despre Ionel care divorţa, ci pentru că el habar nu avea cine era Ionel. Pe când Voicu era un coleg de şcoală, mai mic decât ei, puţin dolofan, care nu prea avea succes la fete; putea spune despre Voicu zeci de lucruri care, închegate între ele, era o persoană cunoscută. Tav făcea costumele pentru amândoi la Londra. Cumpărăturile de pe Savile Row sau de pe Lipscani în esenţă erau aceleaşi,

doar că el nu ştia pe Lipscani nici un magazin de haine, nici un croitor.

Îi fusese atât de dor de ei. Aproape că nu își aducea aminte de cel care, cu un an în urmă, hotărâse să stea la Fana, bărbatul acela încă îndurerat, dezorientat şi îndârjit era pe cale să disparǎ pe vecie, şi toate motivele pe care şi le invocase ca să nu îi caute şi să fie cu ei i se păreau derizorii.

S-au dus la culcare târziu, obosiţi, dar odată în cameră, Andrei s-a găsit treaz; nu se întâmpla nimic zile la rând şi apoi, într-o zi, evenimentele se grăbeau să vină ca într-un dans aiurit şi greu de înţeles. În ziua ce trecuse îşi revăzuse fosta casă, apoi pe Catinca, pentru ca apoi să ajungă aici. Dormea în dormitorul mare al casei, ca şi când el ar fi fost oaspetele de onoare, şi aşa se simţea. Patul dublu cu tăblie înaltă sculptată, şifonierele care aveau acelaşi model, culoarea de miere a mobilei, masa de toaletă a Catincăi, totul îi era familiar, nu pentru că mai fusese aici, poate mai fusese, ci pentru că multe dormitoare arătau la fel. Dormitorul era la parter, geamul deschis, iar de afară venea un fel de briză plăcută. Era pe cale să adoarmă, dar între realitate şi vis văzu o siluetă care încăleca pervazul. Înainte să înţeleagă ce se întâmplă a simţit-o în pat, era Celia. În vacanţe, Celia îl vizita după-amiaza şi petreceau împreună două, trei ore de făcut dragoste, sex îi spunea Celia după o modă care venea de la Viena. O iubea mult pe fata aceasta care se i dăruia, dar care a două zi se comporta ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. Ei toţi crescuseră împreună, descoperiseră sexul împreună, se respectau şi îşi respectau toate alegerile, o făceau pentru că li se părea minunat să trăiască în spiritul eliberat al timpurilor. Era doar mirat să o vadă iar în patul lui după doi ani.

O întrezărise într-o cămaşă lungă, dispărută undeva pe parcurs între fereastră şi pat. S-a strecurat lângă el şi Andrei a realizat că era prima dată când avea o fată goală lângă el de când se întorsese în România. Un an întreg trăise singur. Altă dată ar fi primit-o fără să se gândească, dar el era atât de schimbat încât ceva îl îndemna să o oprească; o dorea, dar trecuse mult timp, se întâmplaseră atâtea lucruri.

– Celi, Celi – încercă să ia un ton de glumă –, ce cauţi în patul ăsta?

– Andrei, Andrei – îi răspunse pe acelaşi ton – ce crezi tu că vreau?

– Hai să vorbim un pic. N-am mai făcut asta de ceva vreme…

– Hai să vorbim după… tocmai de asta.

O simţi cum se prelinge pe lângă el cum o făcuse de atâtea ori, corpul ei îi era profund familiar, gesturile cunoscute, îl ajuta să se dezbrace, mâinile ei şi apoi amintirea pielii ei transparente; uneori râdeau că el învăţa anatomie, îi urmărea venele într-un joc care devenise al lor, şi înainte să înţeleagă ce se întâmpla, deşi iubea nebuneşte o altă femeie, mâinile lui au

pus stăpânire pe corpul ei. Îi fusese dor şi de iubire sau sex sau cum voia fiecare să îi spună. De senzaţia fizică de apropiere de un corp, de mângâieri şi de sunetul cunoscut pe care îl făcea Celi atunci când el o cotropea. Iar apoi iar şi iar strângerea delicată şi totuşi fermă, alunecarea, incomparabila alunecare spre un abis care totuşi avea sfârşit.

Era în stare să iubească o femeie şi să facă dragoste cu alta. Învăţa rapid despre el lucruri pe care nu le ştia. Sau el devenea altul şi uneori ultimul făcea cunoştinţă cu cel care devenise. Îi venea să îi ceară iertare prinţesei, deşi niciodată nu-i sărutase mâna.

– Eşti neschimbată, îi spune în întuneric, e doar un mod de a-i mulţumi.

Celi este o femeie foarte deşteaptă şi înţelege exact nesiguranţele lui.

– Tu eşti schimbat, dar îmi place ce ai devenit. Unde ai fost până acum?

Celia nu îl întreabă doar aşa, ca o conversaţie înainte de a adormi, e chiar curioasă pentru că, în felul ei, fusese uneori puţin îndrăgostită de el.

– Am stat ascuns – amândoi ştiu că acesta este adevărul de care, în sfârşit, lui nu îi mai este teamă. După moartea tatii nu am rămas cu nimic.

– Am auzit, dar nu înţeleg cum e posibil, conu' Octav era bogat.

Doar el să nu fi ştiut cât era de bogat tatăl lui şi, în definitiv, dacă era aşa bogat, unde îi era averea? Dar altfel, pe undeva se bucura că nu rămăseseră mai mulţi bani, căci i-ar fi luat toţi fraţii lui. I-ar fi făcut putred de bogaţi, probabil că au fost chiar nemulţumiţi.

– Nu a lăsat mare lucru, iar ticăloşii de fraţi ai mei au luat totul.

– Da, ştiu povestea, şi începe să râdă, stai să vezi, idiotul de Luca Velcu, ăsta e „tatăl tău“, nu? – nu aşteptă confirmarea, ci continuă – avea o mică bucată de pământ lângă una dintre moşiile bunicului, bunicul Sturza, şi ce se gândeşte el să facă: să îşi trimită vitele la păscut pe păşunea moşului. Greşeală fatală, şi acum plăteşte, l-au încolţit toţi avocaţii tatii, conu' Iorgu, conu' Vlad Roman, l-au târât doi ani prin tribunale, cred că a pierdut pentru nişte iarbă de vite banii pe o moşie. Celia râde cu râsul ei cristalin de care îi fusese dor. În liniştea din jur îşi simte emoţia aproape solidă plutind între ei. Prietenii lui nu l-au uitat, era mirat poate, dar mult mai puţin decât altădată.

După o zi întreagă pe malul micului baraj unde se bălăciseră toată copilăria, Andrei nu mai ştie de ce nu venise imediat la ei, de ce nu i-a căutat ca să fie în jurul lui, nu a avut încredere în ei, i se declanşase un sistem de autonegare. Cât de rău reacţionase, cât de pueril, ca un copil care pedepseşte lumea, dar de fapt sfârşeşte prin a fi singur pedepsit. Va merge la prinţesă şi îi va spune cine este şi că vrea să o ajute cât poate şi cum poate, dar el, Andrei Velcu şi nu un băiat inventat de care ei poate îi era frică.

Seara, la masă, băieţii îi povestesc că Celi se mărită. Se uită la ea siderat şi ea zâmbeşte:

– Da, a fost ultima oară.

Dar nimeni nu este curios sau intrigat.

– Moşu-său o mărită cu arendaşul.

Andrei se uită mirat la ea, dar toţi râd.

– Da, măi, numai el mă mai vrea. Ce să fac dacă voi sunteţi nesimţiţi. Lângă voi mor fată bătrână.

Alte râsete.

– Sigur ea nu spune că arendaşul e cât uşa, un neamţ care a venit să facă agricultură la noi, a arendat vreo cinci moşii, a adus tractoare, e nu numai blond, ci şi şcolit la Berlin, şi i-a sucit minţile Celiei de umblă după ea ca bezmeticul; acum este la Berlin că altfel nu ar fi ea aici.

– Las-o, băi, că şi proasta e îndrăgostită de el.

Ca de obicei, Alex se trezeşte cu o felie de pâine în cap aruncată de proastă.

– Şi tu? Toţi sunt curioşi să afle de el.

Le povesteşte tot, aşa cum trăise, fără să se ascundă. Noroc cu Alex care rupe la sfârşit emoţia, în stilul lui care însă este bine-venit:

– Să-l punem pe idiot să îşi scrie adresa… să nu mai dispară.

– O ştie Enache.

– Băi, io am mai văzut proşti, dar ca tine, mai rar. Poate te angajează Catinca valet să îi torni sherry, că tot nu mai au nici un servitor.

Se întorc în oraş după câteva zile, arşi de soare, relaxaţi, tot drumul Celi se sprijinise de el, dar cu fiecare kilometru care îl apropia de Bucureşti şi de strada ei, nerăbdarea din el creştea. Celi era prietena lui din copilărie, tovarăşa lui în descoperirea iubirii fizice, o putea ţine în braţe, dar fiecare gând din el era pentru Smaranda.

Avea impresia că sosise deja, că îl aştepta, şi gândul revenea cu o forţă care îi mătura orice altă preocupare. Era ora trei, dar nu mai putea aştepta, aşa că în fugă, cu geanta de voiaj în care îşi avea înghesuite lucrurile, în costumul de *gentleman farmer* a lui Saşa Ghica, a fugit la apartament. Cheia o avea la el, ca întotdeauna. Când uşile liftului s-au deschis a auzit zgomote venind din salon, s-a oprit acolo să răsufle, fugise practic câteva străzi de unde îl lăsaseră, dar înainte să îşi regăsească respiraţia normală, uşa dinspre salon s-a dat la o parte şi a apărut prinţesa. S-au privit, şi Andrei nu înţelegea privirea, era încă obosit, era atât de emoţionat încât privirea prinţesei nu o putea înţelege. Apoi ea, fără să spună un cuvânt, s-a întors în mijlocul salonului şi s-a oprit spre el, aşteptându-l. În cei câţiva paşi până la ea, miraculos răsuflarea i-a revenit, înlocuită de emoţie, dar cu emoţia era

obişnuit.

Se gândea în timp ce mergea spre ea că era posibil ca hainele lui să fie pline de mirosul Celiei. Cu o mişcare menită să îi accentueze întrebarea, prinţesa şi-a pus o mână în şold, iar bluza albă cu mâneci mult mai lungi decât mâinile s-a unduit o clipă:

– De unde vii, domnule Velcu?

O clipă doar a durat până să răspundă în acelaşi fel, vag arţăgos, dar sigur în glumă:

– De la moşia lui Radu Ghica, de la Ispăteşti.

– De la moşia Catincăi, l-a corectat prinţesa.

– Moşia este a Catincăi? Întrebarea lui era sincer mirată.

– Da, domnule Velcu, moşia e de la părinţii Catincăi, dar nu asta este important, important este că fiul Catincăi, Radu, invită la moşie şoferul să facă plajă, pentru că eşti bronzat, şi să bea din sherry-ul prinţesei.

Zâmbeau amândoi aproape de râs.

– Pardon, nu ne-am atins de sherry-ul Catincăi şi, cu tot respectul, timpurile s-au schimbat, doamnă. Radu Ghica este foarte progresist.

– Da, şi după ce te-a chemat, a constatat că hainele tale de şofer, croite la Londra, sunt prea elegante şi, probabil, ţi-a oferit un costum de-al lui Saşa, pentru că Radu e mai înalt. De ce nu mi-ai spus?

Întrebarea ei era clară. Îl întreba de ce nu îi spusese adevărul, ca şi când în două luni ei doi ar fi discutat măcar o singură dată. Nu avea cum să îi facă vreun reproş, pentru că nu era loc de aşa ceva între ei. Îi răspunde cu aceeaşi licărire amuzată din ochi.

– Mă gândeam ca veţi afla în cele din urmă.

În faţa mărturisirii lui, pentru că era evident că el venise hotărât să îi spună adevărul, nu vrea nici ea să mintă şi, zâmbind aşa cum nu o mai făcuse niciodată, îi spune:

– Ştiu de ceva timp, domnule Velcu.

La 19 ani se aruncase fără minte într-o închisoare, la 24 ştia că este condamnată pe viaţă. Basile fusese primul bărbat din viaţa ei, primul om de care se îndrăgostise, primul pe care îl dorise. Practic, ea trecuse direct de la puritatea educată pentru alt secol la statutul de nevastă, fără să treacă prin faza prin care treceau majoritatea fetelor din jur. Nu ieşise cu băieţii niciodată; crescută de bunici, societatea ei era a celor din jurul acestora, iar educaţia era de pe timpul lor.

Fusese atât de îndrăgostită de Basil, încât reuşise să spulbere tenacitatea întregii sale familii care se opunea căsătoriei cu el. S-au opus în bloc aşa cum niciodată nu îi mai văzuse, apoi, pe rând, toţi încercaseră să o facă să renunţe, dar voinţa ei a fost mai puternică.

Ar fi vrut ca atunci cineva să fi reuşit să o convingă că făcea o greşeală. Când a devenit evident că făcuse o greşeală, adică la câteva săptămâni după nuntă, a sperat că îl va schimba. Trăise cu speranţa asta câţiva ani, că el va reuşi să picteze, şi ar fi suportat viaţa lor dacă el măcar ar fi lucrat, dar el nu era în stare nici să iubească, nici să picteze, şi apoi a urmat doar deznădejde. Se ducea la petreceri doar ca să se uite la oamenii din jur, căuta bărbaţi singuri, de vârsta ei, doar ca să se întrebe de fiecare dată de ce se îndrăgostise tocmai de Basil. Bucureştiul era plin de băieţi frumoşi care trăiau o viaţa veselă, dar care până la urmă deveneau nişte soţi iubitori sau măcar respectabili alături de care femeile puteau să îşi facă un rost. Unii se căsătoreau, ca Basil, doar pentru bani, dar după căsătorie viaţa acelor femei nu devenea un calvar. Ana Romanesco se căsătorise cu un băiat sărac, care o luase pentru bani, dar azi Ana are doi copii drăguţi şi într-o zi i-a văzut pe toţi patru în Cişmigiu, fericiţi. Asta pentru că Vladimir o luase şi pe ea odată cu banii, Basil luase doar banii şi nu avea de gând să renunţe la ei.

Alţii divorţau, divorţul nu era o plăcere, dar se practica şi nu de puţine ori femeile îl cereau. Timpurile se schimbaseră.

Îl făcu semn să se aşeze, iar el uitându-se la mâini i-a spus:

– Aş vrea să mă spăl, sunt venit de pe un drum de ţară.

Dar nu voia numai să se spele, avea nevoie să fie singur, să înţeleagă cum era posibil ca ea să fi ştiut cine era el, în tot acest timp, şi să încerce să o iubească din nou.

Smaranda a înclinat uşor din cap, amuzată, încă amuzată de ce fusese şi iarăşi amuzată de ce era nou între ei. Nu bănuia ce declanşase cu vorbele lui. Băiatul care tăcea dispăruse. Îi era frică pentru că nu îi plăceau schimbările bruşte, nu le mai suporta. L-a urmărit cum pleacă sigur în baia de la camera de oaspeţi, îi ştia apartamentul aşa cum nu îl ştiuse niciodată. Era sigură că înainte de plecarea ei nu îl explorase. Dar acum s-a dus sigur, fără ezitare, în baia care trebuia, să se spele. Nici măcar o dată în cele câteva săptămâni el nu a mers la toaletă în prezenţa ei, iar acum mergea să se spele. Şi nu pe mâini, pentru că prinţesa, trecând peste toate opreliştile pe care şi le impusese, a ieşit în hol şi a intrat în camera de oaspeţi din care se auzea zgomotul duşului. Fugi înapoi în salon speriată, era speriată, era prea mare diferenţa între acela care aproape nu existase două luni şi acest bărbat care făcea duş în casa ei.

Andrei intrase în baie cu intenţia de a se spăla pe mâini, dar prea tulburat, fără să se gândească, s-a dezbrăcat şi a intrat sub duş, abia sub duş şi-a dat seama ce făcea, dar avea nevoie să spele de pe el urmele imaginare ale Celiei, avea însă nevoie şi să înţeleagă. O iubea, asta era evident, dar la fel de evident era că prinţesa se jucase cu el. Duşul l-a calmat, jocul ei nu îl

rănise în nici un fel, uneori fusese nervos sau frustrat de tăcerea dintre ei, dar în esenţă fusese fericit. Şi până la urmă asta conta.

Şi-a luat o cămaşă nouă pe care o avea în sacoşă şi pantalonii din geanta de voiaj, destul de şifonaţi. Cu haina pe braţ a ieşit în hol cu gândul să se îmbrace, dar uşa de la salon era larg deschisă, prinţesa îl aştepta şi i-a spus:

– Poţi să rămâi fără sacou, domnule Velcu.

Şi-a pus sacoul pe spatele unui fotoliu şi s-a aşezat, în sfârşit, în faţa ei. Un patefon şi zeci de plăci erau aruncate în dezordine pe jos, aduse de prinţesă. Nu mai văzuse aşa o dezordine acolo. Muzica, nu foarte tare, era totuşi prezentă între ei, nu ştiau sigur ce să facă, cum să continue. Între baie şi salon Andrei o iertase de tot pentru că avea inima prea plină de iubire. Ar fi vrut ca ea să ştie că el era cel de azi, dar şi acel Andrei care tăcuse două luni pentru că ea avusese nevoie de tăcerea lui. Nu îndrăzneau să se uite unul la celălalt direct, se cunoşteau atât de bine, dar deloc de fapt. Între ei nu existaseră reguli din afară pentru că ei doi, deşi împreună, nu erau în aceleaşi lumi; acum erau împreună şi nu ştiau ce sunt unul pentru celălalt.

Andrei şi-a făcut curaj şi a spus nu foarte tare:

– Putem să fim ca până acum.

Ar fi vrut să adauge „putem face absolut tot ce vrei tu numai să nu ne despărţim", dar cuvintele au rămas în el, deşi îi era teamă că prinţesa le putea citi în ochii lui. Nici ea nu era departe, îi era frică de el, aşa cum îi fusese doar la început, experienţa ei cu bărbaţii se reducea la Basil şi era tragică. Andrei care făcea duş, deşi se dusese să se spele pe mâini, era un Andrei necunoscut, care îi pusese stăpânire pe apartament; sigur că ea îşi dorise asta, dar parcă nu aşa. Îi venea să îl certe că a făcut duş şi a stricat astfel echilibrul dintre ei. Dar între ei ea era cea care impusese acest echilibru, iar el venise hotărât să îi spună cine este, să înceteze şarada în care trăiseră. Chiar dacă ea nu ar fi aflat, el i-ar fi spus astăzi adevărul, iar singurul motiv pentru care ar fi făcut acest lucru era dorinţa lui de a face alte reguli între ei. Îi era frică de aceste noi reguli, dar intuia că, pentru a-l păstra, trebuia să accepte măcar unele dintre ele.

Discul se terminase şi, ca să rupă încordarea dintre ei, Andrei se ridică să îl schimbe; lua pe rând câte un disc, îi citea titlul, îi căuta plicul şi îl punea în plic, până când unul dintre ele i-a atras atenţia. Era concertul de Prokofiev pe care îl cântase prinţesa în ziua aceea când ceva se întâmplase între ei. L-a pus şi s-a întors la fotoliul lui. Prinţesa s-a speriat, cântase atunci doar pentru el şi nu întâmplător acel concert, ci pentru că dintre toate pe care ea le ştia era singurul în care vioara este cu adevărat solistă, orchestra o urmărea, o sprijinea, o înconjura fără să o sufoce vreodată sau să îi ia locul,

dar în acelaşi timp vioara se sprijinea pe orchestră ca să-şi întregească vibraţiile şi doar împreună erau perfecte. Cântând doar partea ei, a viorii, ea a sperat că el nu va înţelege mesajul ei. Dar aici, dezvăluit, se temea că Andrei va simţi tot ce nu i-a spus niciodată despre tristeţea ei de vioară singură.

Andrei a turnat cognac în ambele pahare, le-a luat în mână, al ei în dreapta, al lui în stânga. De obicei, el îi punea paharul pe masă, dar acum veni în faţa ei, îi întinse paharul, aşteptând ca ea să îl întindă pe al ei, să ciocnească, lucru pe care ea nu îl făcuse niciodată, apoi, după ce au ciocnit, el a zâmbit uşor şi i-a spus aproape în şoaptă:

– Bine aţi venit, doamnă!

Cu aceleaşi mişcări încete, dar hotărâte şi-a luat o carte din bibliotecă, s-a aşezat, fără să o privească, şi a deschis cartea, dar de fapt asculta, şi-o imagina pe domniţă cu vioara în mână, cântase atunci doar pentru el, şi se gândi că ar fi trebuit să aibă o sală uriaşă la picioare care să vibreze în ritmurile ei.

Smaranda în schimb nu îşi putea lua ochii de la el. Muzica o tortura, pentru că niciodată nu cântase atât de bine ca atunci, şi niciodată tăcerea cuiva nu ascunsese atâtea lucruri. Gestul lui era clar, îi lăsa ei totală libertate să aleagă, el ar fi continuat să tacă încă sute de ani şi nu ar mai fi făcut duş niciodată sau nu ar fi stat în faţa ei în aşteptarea paharului ei, era sigură. Pentru o jumătate de oră fusese cel care era el, dar putea fi oricine ar fi vrut ea. Avea nevoie să se gândească, avea nevoie să vadă dacă voia mai mult, emoţia ei, fluturii când îl aşteptase erau reale, dar nu i se întâmplau prima dată şi acea prima dată fusese un dezastru total. Avusese două zile grele, cu zeci de planuri. De fapt, nici nu mai avea planuri de mult, în afară de planul de a nu îl pierde, dar un plan exista totuşi, nu voia ca el să dispară din viaţa ei, dar nici nu îl voia în viaţa ei altfel decât îl avea.

Era obosită, nu dormise bine nici pe drum, în tren, sosise la apartament cu sufletul la gură numai să nu îl găsească, iar biletul ei a rămas fără răspuns două zile. Unde era? Fusese acolo, era evident, nu putea şti ce făcuse pentru că înainte de venirea lor apartamentul fusese curăţat, dar Maria a asigurat-o că fusese. Trecând peste toate, o întrebase pe Maria cum ştia, iar din vârful buzelor aceasta i-a răspuns că nu mai erau prosoape curate la bazin. Vestea a umplut-o de fericire. Maria însă vedea altfel lucrurile, Maria care stătea ca un lup lângă ea să o apere l-ar fi strivit, nu credea în nimic, iar faptul că el înotase acolo o enerva cumplit.

– Nu avea ce să caute în apartament în lipsa ta.

– Eu l-am invitat.

– Iar el ar fi trebuit să nu vină.

Aşa se petreceau toate discuţiile între ele; Maria se simţea vinovată că în povestea cu Basil fusese alături de ea şi nu alături de cei care se opuneau, se lăsase înşelată de Basil şi nu şi-o ierta, ar fi trebuit să vadă semnele, dar era atât de fericită de fericirea Smarandei.

Smarandei îi era somn, i se închideau ochii – atâtea schimbări, dar în acelaşi timp nimic nu se schimbase, el citea şi ar fi putut să tacă ore în şir –, aşa că a adormit uitându-se la el, iar el a privit-o în voie cum dormea ghemuită ca un copil. Apoi prinţesa s-a trezit şi s-a lungit pe canapea, ascunsă cu faţa în perne, dar și așa el a continuat să o privească pentru că era prima oară când o vedea dormind, de fapt era prima oară când veghea somnul cuiva. Seara se lăsase de mult, iar el continua să stea nemişcat. Prin geamuri venea o pală de frig, s-a ridicat şi din dormitorul ei a adus un cearceaf cu care a acoperit-o; făcuse cel mai intim gest posibil între ei, şi asta numai pentru că ea dormea.

Prinţesa voia ca el să tacă, dar de aici înainte cel care va tăcea va fi el, cel care a decis să tacă doar ca să o liniştească, şi nu bărbatul căruia ea îi impusese tăcerea.

Dacă ar fi îndrăznit ar fi sărutat-o pe cap, dar a plecat doar cu o ultimă privire, târziu după ora zece, fără ca ea să se trezească.

Acum ceea ce simţea putea fi în sfârşit interpretat, o iubea şi nu voia să fie singur în seara aceea.

A intrat pe poarta mare a casei Ghica şi a urcat direct la apartamentul lui Radu, pe o scară pe dinafara casei. Radu era întins în pat îmbrăcat aşa cum îl lăsase, avea un pahar în mână sprijinit pe piept, asculta în surdină muzică de la radio. A deschis ochii la intrarea lui, dar i-a închis la loc:

– Nu te vede omul doi ani şi acum nu mai scapă de tine – era însă felul lui prietenesc de a se bucura de revenirea prietenului său.

– Am venit să îţi aduc costumul, a spus Andrei pe acelaşi ton.

Şi-a turnat şi el un pahar şi a adus sticla lângă ei, pe noptieră, apoi s-a lungit într-o poziţie identică lângă Radu.

În prietenia lor nu aveau nevoie de cuvinte multe pentru că experienţele le erau atât de asemănătoare, dar pe urma se corectă – experienţele de dinainte, dar acel dinainte nu mai avea sensul pe care îl avusese în urmă cu doi ani, era doar moartea tragică a lui Tav, pentru că, minunat, viaţa „de dinainte“ se lipise miraculos de camera în care bea cognac cu prietenul lui. Avea nevoie de Radu, voia cu tot sufletul să îi povestească măcar frânturi din ceea ce trăia:

– Spune-mi dacă e posibil să fiu îndrăgostit ca un adolescent de 14 ani, după tot ce am trăit, acum când sunt în plină maturitate, să accept să o privesc doar şi să fiu conştient că niciodată nu va fi mai mult. Cred că sunt

nebun sau am regresat la o vârsta prepuberă.

Radu tăcea, poate adormise; în depărtare se auzeau zgomotele oraşului, în camera lui Radu mirosea a parfum bărbătesc, aşa cum probabil mirosise în camera din casa lui. Nu se grăbea, ştia că îşi va primi răspunsul, Radu era atât de fericit că el ieşise din hibernare încât avea de gând să nu îl mai piardă vreodată din ochi.

– E posibil!

Prietenia dintre ei era adâncă, uneori între bărbaţi nu e nevoie de atâtea cuvinte ca să fie uniţi într-o legătură indestructibilă. Nu prostiile ce le-au făcut îi apropiaseră, ci nopţile în care abia vorbeau cu un pahar în mână.

– E posibil ca prietenul meu cel mai bun să se ascundă de mine doi ani?

– E posibil! Ai scoate la Capşa un şofer de taxi?

– Nu! Radu răspunde scurt şi neechivoc, dar de fapt glumind. Toate astea sunt prostii, dacă vrei, mă duc acum în staţie la Victoriei şi invit unul de acolo. Pe asta te-ai bazat când nu m-ai căutat doi ani? Când nu ne-ai lăsat să te găsim? Ce facem pe aici este tranzitoriu, azi eşti şofer, mâine eşti medic, sau invers…

– Doamne fereşte! În vocea lui Andrei nu se găsea pic de glumă.

– Nu l-aş invita la Capşa pentru că nu îl cunosc, nu este prietenul meu, tu asta nu ai înţeles; dacă m-aş putea împrieteni cu el? Sigur, fără îndoială, într-o împrejurare în care diferenţele dintre noi să nu mai conteze. Acum tot ce contează este că ştiu de unde să te iau. Enache mi-a dat adresa ta.

Apoi tac şi din când în când îşi umplu paharul.

– Andrei, eu sunt bolnav.

Andrei se aştepta la altceva, un alt soi de discuţie, uşoară şi veselă, iar vorbele acestea îl luară complet pe nepregătite. Andrei reacţionă cu tot corpul, ca un arc, treaz, între ei paharul de cognac vărsat sau agitaţia lui îi smulse lui Radu un zâmbet ca unică reacţie, continuă să fie la fel de liniştit, dar deschise ochii:

– Stai, nu sunt pe moarte, îţi spun doar că sunt bolnav de la 19 ani şi că tu, cel mai bun prieten al meu, nu ai ştiut nimic. Am diabet. Să nu devii doctorul acum, imediat, te rog.

Tac amândoi, dar Andrei nu are pace:

– Aveai 19 ani şi te-ai îmbolnavit de diabet, apropo, mâine vii la spital să discutăm.

– Îmi place să fii medicul meu. Îmi place să fii prietenul meu – mă întreb dacă ţi-am spus-o vreodată?

– Nici eu nu ţi-am spus, deşi simţeam şi încă simt la fel. Şi?

Andrei credea că vor vorbi despre boală, dar era vorba despre cu totul altceva.

– Am crezut că nu voi spune povestea asta nimănui, niciodată. Adevărul este că nu aveam încredere în nimeni, nici măcar în tine, aşa cum am azi. Începusem să slăbesc, eram tot timpul ameţit, iar mama, dulcea Catinca, în loc să mă trimită la un sanatoriu sau la spital m-a trimis la ţară. Chestiile alea stupide cu aerul de ţară şi laptele proaspăt. Ea nu crede în ele, dar erau la îndemână. Putea să vină Jojo cu un castron de gogoşi cu zahăr pudră deasupra şi să mor pe loc, omorât de gogoşi. Nu e amuzant, de fapt? E sigur că am făcut diabet de la cât sherry a turnat *maman* în ea peste mine. Radu râde. Sunt o victima a sherry-ului, nu am devenit alcoolic, ci diabetic. Probabil la cină mi-au dat ceva să mânânc complet nepotrivit, fusese un drum extrem de greu, eram cu maşina şi pe vreo zece kilometri râul ieşise din matcă, credeam că nu voi ajunge niciodată, oboseala şi gogoşile, sau, mă rog, ceva cu care mă îndopaseră m-au făcut să cad într-un soi de leşin. Jojo s-a panicat, nu mă puteau nicicum trezi şi a alergat în sat după medic care însă era la Bucureşti, drumul inundat, aşa că singura salvare rămăsese o moşie de lângă a noastră. Au venit în noaptea aceea şi el, şi ea, stăpânii moşiei de peste apă, dar norocul meu a fost că au adus cu ei o femeie de la ei, de la conac.

– Ah, vraciul satului…

Se mutaseră pe terasa din faţa casei în două fotolii de paie cu perne şi perniţe.

– Dragul meu viitor medic, aici te înşeli să fii sarcastic. Femeia s-a uitat la ochii mei, mi-a pipăit mâinile, eram într-o stare de semiconştienţă, dar îmi aduc aminte bine unele amănunte. Apoi m-a întrebat dacă slăbisem, dacă mi-era sete, dacă urinam des. Ce-i, ţi-am captat atenţia?

Evident îi captase atenţia, şi el pusese aceleaşi întrebări unor pacienţi din spitalele unde făcuse practica. Cum ştia o femeie de la ţară lucrurile astea?

– Apoi m-a pus să fac pipi – Radu râde – sper, dar nu îmi aduc aminte, că am făcut într-un pahar de sherry. Îmi era atât de rău încât nu mai aveam reflexe, în alte condiţii mi-ar fi fost jenă sau altceva, cred că era şi ea acolo, probabil era sau poate a ieşit, sper că a ieşit, nu am îndrăznit să o întreb asta niciodată. După ce am făcut – oroare! cred că asta m-a adus înapoi din morţi – femeia vraci şi-a băgat un deget în pahar şi a gustat urina mea. Nici azi nu sunt departe de vomă când îmi amintesc, dar atunci sigur am vomat, iar ea a spus: „Lăsaţi-l să vomeze tot ce a mâncat, e mai bine“. Probabil atunci vorbea cu doamna, apoi i-a spus tot ei şi nu mie, cel în cauză: „Băiatul are

zahăr în sânge…“

– Impecabil. Ar trebui poate să îi fac o vizită să îmi dea nişte remedii, aş putea să fac senzaţie cu un nou medicament.

– Să ştii, nu e de glumă, ăştia vechi ştiau mult mai multe decât ne imaginăm noi, suntem obişnuiţi să credem ca noi suntem civilizaţi.

– Și?

– Mi-a dat o dietă cum daţi probabil voi la spital: *no sugar*[4] sau tăiţei, mulţi de „nu“, apoi a trebuit să beau un soi de otravă de păpădie și să mănânc tone de lemn dulce. Zece zile doamna aceea a venit la mine, iar după ce femeia vraci pleca rămâneam doar eu cu ea şi povesteam, zece zile minunate, era atât de relaxată încât de multe ori se aşeza în pat lângă mine – cred că aşa făcea şi cu gemenii.

Radu s-a oprit îngrozit cu ochii la Andrei, imediat ce a spus gemeni şi-a dat seama de greșeală; ar fi vrut să ia cuvântul înapoi, să îl schimbe cu altul care nu ar fi însemnat nimic, să azvârle la gunoi cuvântul care aruncase în aer identitatea ei. Andrei auzise perfect, poate numai cu o zi înainte s-ar fi făcut că nu înţelege, dar în noaptea dintre ei prietenia lor era mult mai mult decât fusese.

– Nu ea!

– Ba da, ea!

– Bine, dar ea…

Dar Radu îl întrerupe cu un gest:

– Cred că ai uitat ce m-ai întrebat când ai venit, m-ai întrebat dacă poţi iubi fără să atingi femeia iubită măcar o singură dată.

– Nu tu…

– Ba da, eu.

Și acest dialog aproape indescifrabil i-a aruncat pe fiecare în propriile întrebări. Nu mai era absolut nimic de adăugat:

– Plec, a spus Andrei.

Iar Radu abia a schiţat un gest din cap.

– Să treci mâine pe la mine. Dacă nu treci, vin eu la tine.

Andrei ştiu sigur că, dacă mâine nu se va prezenta la ei, Radu va veni să bată la uşi în blocul în care aflase că locuieşte, până ar fi dat de el.

A doua zi, când Andrei sosi în jur de ora cinci, discurile erau aşezate

---

[4] Fără zahăr (lb. engleză)

în teancuri, gramofonul tot pe jos, parcă în aşteptare, dar prinţesa nu era niciunde. Îi trecu prin minte că s-ar putea ca ea să nu vină, să nu mai vină, să trimită pe cineva să îi spună ca s-a terminat, dar acum se putea gândi că într-o zi la Catinca sau în altă casă o va întâlni. Dar gândul nu ţinu mult, ştia că ea va veni. Şi ca să fie sigur că va exista ceva între ei, Andrei a pus un disc, acelaşi concert, apoi s-a aşezat pe canapea în aşteptarea ei. Fiecare minut trecea ca o oră, ceasul din bibliotecă marca secundele şi el încerca să nu le mai audă, uşa spre terasă era deschisă şi apa se auzea ca un fundal îndepărtat. A lăsat cartea jos şi a închis ochii; nu dormea, dar era foarte departe, atât de departe încât, el care se trezea la cel mai mic zgomot, nu a auzit uşile liftului sau ale salonului, dar a avut deodată impresia că ea este în cameră cu el, credea că visează, dar totuşi a deschis ochii fără nici o altă mişcare. Prinţesa era în faţa lui şi îl privea, probabil că nu se aştepta ca el să îi deschidă atât de repede sau de neaşteptat şi Andrei i-a prins ochii prizonieri în ochii lui. Nu zâmbeau, era o privire serioasă, care nu a durat mai mult de trei secunde. Ea a fost prima care şi-a revenit, dar nici o clipă nu a încercat să anuleze ce se întâmplase între ei, să şteargă impresia clipei, ci mai degrabă a zâmbit ca o continuare, un zâmbet conştient de ce se întâmplase. Andrei s-a ridicat, cartea a căzut pe jos, iar el a ridicat-o şi a pus-o pe masă, şi gesturile astea i-au dat timp să îşi revină, apoi s-a înclinat uşor în faţa ei, iar ea și-a scos mănușile roz, le-a aruncat pe masă și pentru prima dată i-a întins mâna. Andrei şi-a lipit buzele de mâna ei, iar ea a profitat să închidă ochii ca să poată să înţeleagă tot ce i se întâmpla. Oricum, fiecare era atât de tulburat, încât era imposibil să mai vadă sau să simtă tulburarea celuilalt.

Când el revenit la realitate, se întreba ce va urma. Prinţesa a adus vioara şi a cântat în faţa lui, direct în faţa lui şi nu în profil, conştient şi fără ezitare. Între ei gesturile fuseseră atât de mici încât până atunci orice interpretare era bună, dar muzica le-a oferit iar şansa de a se înţelege fără nici un dubiu:

„Cânt pentru tine, Andrei".

Când a terminat, pentru că fusese concertul lui, Andrei a aplaudat, iar domniţa a făcut o amplă reverenţă, aşa cum se făcea în vremuri de demult. Ar fi vrut să îi spună ceva, dar el s-a ridicat şi era atât de evident emoţionat, încât prinţesa nici măcar nu s-a putut supăra că pleca după ce s-a înclinat uşor în faţa ei, fără un cuvânt. Ştia că a doua zi îl va găsi tot acolo.

Pleca fără să se gândească foarte tare la ce făcea; iubirea nu întotdeauna declanşează focuri de artificii. Era dezorientat şi fără o busolă cu care să se poată orienta; nu era o metaforă, ci exact ce simţea. Nu înţelegea ce trăiau, rostul unei iubiri imposibile, avea nevoie de Radu, dar

Radu nu era de găsit. Nici la birou, nici acasă, nici la Capşa. Nu mergea nici unul dintre ei la Capşa, dar până şi acolo îl căută. Obosit, pe la ora opt seara, îi servea sherry Catincăi şi încerca să fie atent la conversaţie cu o ureche la strada de unde ar fi putut veni Radu.

Catinca îi vorbea despre servitorii care o părăsiseră toţi, în bloc, ea nu înţelegea de ce. În jur era o dezordine totală, îl chemase în bucătărie ca să îi facă un sandvici, dar în bucătărie domnea încă o şi mai mare dezordine: vase de câteva zile, resturi de mâncare. Andrei, obişnuit să îşi facă totul singur, ca să se mai liniştească, s-a apucat să strângă în jur, şi-a pus un şorţ probabil de la ultima bucătăreasă, sub ochii Catincăi care îl privea cu admiraţie, dar fără să se mişte, cum spală farfurii, pahare. În scurt timp, bucătăria era iar într-o formă rezonabilă, iar Andrei, ceva mai liniştit, a prins să scotocească în refrigerator şi în cămări după ceva de mâncare. Jambon de Parma pe care îl tăie foarte fin, o brânză scoasă dintr-o butelcuţă, roşii, castraveţi, o pâine întreagă învelită în ştergare groase şi care mirosea excelent, unt, cârnaţi afumaţi, ouă. Pregăti o omletă şi o gustare şi când se pregătea să pună farfuriile îl auzi în curte pe Radu cum îşi parca maşina. Radu intră după câteva minute în bucătărie mirat, vesel, privind scena cu mult umor, şi spuse după ce o sărută pe Catinca:

– Ne-am luat bucătăreasă? Vezi să nu o goneşti şi pe asta că rămânem nemâncaţi.

Andrei, care tăia pâinea tacticos, îi aruncă în cap şorţul pe care tocmai îl scosese. Râzând, Radu îl prinse şi i-l aruncă înapoi:

– Lasă şorţul că îţi stă bine, poate după masă te necinstesc… să aibă *maman* motiv să te dea afară.

Catinca râdea, îi plăcea să îi vadă aşa împreună.

– Sunteţi doi tembeli fără scăpare, dar măcar Andrei e bun de ceva la casa omului.

– Eu sunt avocat, *maman*, nu trebuie să ştiu să fac nimic cu mâinile, dânsul trebuie să şi le exerseze ca să poată tăia oameni. Mâine o să-ţi aduc să găteşti o găină. Vie!

– Voi glumiţi, dar joi se întoarce Saşa şi mă omoară.

– Asta este adevărat, eu mă mut miercuri seara la Andrei ca să nu fiu părtaş la crimă şi pe urmă îl salvez şi pe *papa* la proces. E fără scăpare.

Catinca însă chiar suferă, vrea să ştie când vin fetele de la Ispăteşti, dar de fapt nu ştie cum să procedeze. Jojo fusese menajera lor şi condusese cu mâini de fier casa timp de treizeci de ani. Murise de câteva luni, şi de atunci lucrurile mergeau din rău în mai rău.

Mai mult ca să facă conversaţie, căci nu credea cu adevărat că o asemenea soluţie ar fi fost posibilă, Andrei i-a promis Catincăi că va vorbi cu

Scott:

– Aş putea să îl rog pe Scott să vină să discute cu tine, poate are vreo idee.

– Ai putea face tu aşa ceva? Catinca se agaţă de orice idee cât de mică.

– Am să vorbesc cu Scott să treacă mâine pe la cinci pe la voi.

– Iar cu Scott trebuie să vorbeşti englezeşte, spune Radu, şi slavă Domnului nu ştii destul de bine engleză să te porţi certa cu el. Te rog promite-mi că, dacă vine, ai să fii cea mai drăguţă femeie din lume şi îi dai orice ca să te ajute.

Radu glumeşte, dar Catinca este atât de disperată încât e gata să accepte orice. Singurul om faţă de care are un sentiment de jenă este Saşa.

– Îţi promit, iar dacă Andrei îmi aranjează asta, are o ladă de Veuve.

– Ai noroc, puteai să primeşti sherry.

Catinca îl priveşte urât şi îl sărută pe Andrei.

– Andrei e fiul meu favorit. Am să fac mâine un ceai, iau ceva biscuiţi de la Capşa.

– Ştii ceva, Catinca dragă, îi spune Andrei, lasă-l pe el să facă ceaiul.

În urma ei cei doi izbucnesc în râs, şi Andrei rămâne şi el ceva mai liniştit. Venise să îl întrebe ceva, fugise de la prinţesă ca să îl găsească, dar aici cu el nu mai era nici o grabă.

– Am impresia că nu mai am 24 de ani. Cu paharul de vin în mână, pe treptele din spatele casei, în sfârşit putea să pună întrebarea: Ea… şi făcu o pauză, dar amândoi ştiau cine era ea – te iubeşte?

Ar fi vrut să nu pună o întrebare atât de directă, dar orice sinonim pentru iubire era derizoriu. Oricât de mult îl bucura acum o discuţie cu prietenul lui cel vechi şi nou totodată, Radu ar fi vrut să fie pe altă temă, simţea că o trădează în fiecare cuvânt. Simţea că făcuse un lucru nepermis şi că respectul ei era fondat şi pe tăcerea lui deplină.

– Andrei, sunt lucruri despre care nu îmi este permis să vorbesc, eu am vrut să îţi spun ceva despre mine şi atât. Înţelegi, nu?

Andrei înţelegea, şi acum îşi dădea seama că situaţia lor era diferită, ei erau alţii, nimic nu putea să îi servească drept model sau drept garanţie. Şi, chiar dacă ar fi aflat că prinţesa îl iubea, la ce l-ar fi ajutat asta? Nu l-ar fi ajutat, ci din contră l-ar fi înnebunit definitiv, i-ar fi răpit urma de linişte pe care mai reuşea să şi-o păstreze. Faptul că erau doi în iubire ar fi făcut lucrurile mai grele, nu mai simple.

*

Spre deplina lui surprindere, Scott a acceptat nu numai să se ducă la Catinca, dar şi să o ajute.

– Dacă pentru tine nu este o problemă, pot să îi ajut câteva luni.

Andrei îl privea cu uimire. Nu avea nici o problemă, doar Scott se mai putea considera angajat de Andrei.

– Am să îi spun doamnei Ghica că voi sta până în ianuarie.

Andrei nu ar fi putut bănui niciodată că Scott se ducea acolo numai ca să fie sigur că îl va atrage şi pe el în familia aceea, că va continua să fie prieten cu Radu şi că, în general, va reveni în rândul şi în mijlocul oamenilor care formaseră societatea lui. Ştia că doamna Catinca o să-l invite pe Andrei în casa lor, şi pe urmă era sigur că încetul cu încetul el îşi va reveni. Pentru Scott, anul din Bucureşti al lui Andrei, munca lui de noapte, gazda din Cotroceni fuseseră un calvar. Era atât de fericit că perioada aceea părea că luase sfârşit.

Nu numai el simţea asta. Andrei era liber aproape o lună până la începerea cursurilor, nu mai lucra, era înconjurat de oameni care îl iubeau, ca și când Tav ar fi fost acolo cu el să îi urmărească paşii. Şi-l amintea în fiecare loc în care trecea, cum se oprea uneori în curtea familiei Ghica cu Saşa la o parolă înainte de cină şi nu de puţine ori telefona după Andrei să vină la masă acolo.

Şi-l amintea foarte clar cu câteva zile înainte să moară, stând de vorbă cu Saşa; era preocupat, iar Saşa îl asculta atent. Ar fi dat orice să afle ce îşi vorbeau, și cine ştie, poate sosise timpul să afle. Voia să ia legătura cu avocaţii din România şi cu cei din Anglia, să găsească orice ar fi pus deoparte Tav pentru el. Se simţea pregătit să caute, pentru că nu mai ocolea lucrurile care îi aduceau aminte de Tav, aşa cum făcuse cu obstinaţie doi ani. Încăpăţânare de copil, judecată puerilă, dar asta fusese el timp de doi ani. Probabil Tav a cumpărat câteva tablouri sau bijuterii sau pur şi simplu îi pusese banii la bancă undeva. Sigur nu în România. Cineva trebuia să ştie. Se ascunsese de lume şi în definitiv şi de viaţă ca să poată uita, dar acum înţelegea că nu uitarea este calea, nu voia să îl uite pe Tav, voia să vorbească despre el cu oamenii care îl iubiseră, să şi-l aducă aminte ca pe omul viu, inteligent şi intrepid, tatăl atent şi iubitor, prietenul devotat.

– Mi-a spus Celi că moşul ei l-a dat în judecată pe Luca Velcu.

– Da, măi, dar asta nu e tot, anul ăsta o păţesc şi mai rău, nu vor avea unde să îşi vândă recolta.

Barbu cu familia lui şi cu alţi câţiva mari moşieri controlau cerealele pe piaţa românească şi uneori chiar în Europa. Bursa cerealelor se făcea în salonul lui Muşat, glumea Radu.

– În România, nimeni nu îi iartă.

– Nemernicii i-au făcut lui Tav plângere la prefectura judeţului şi la poliţie că a luat copilul, adică pe mine, de sub tutela lor fără consimţământ.

De aici a început totul, ani de zile s-au judecat, Tav venea uneori tremurând de furie, era conştient că orice ar fi făcut trebuia să fie complet legal şi că şi aşa, dacă reuşeam să anulăm tutela sau ceva în genul ăsta, ei s-ar fi judecat cu mine ani în şir, iar Tav voia să mă scutească de aşa ceva.

– Octav a făcut ceva cu banii, e sigur.

Barbu Muşat ştia exact ce vorbeşte.

– Banii sunt în Anglia. Cu doi ani înainte să moară, mi-a vândut o moşie, a luat bani foarte frumoşi, şi i-a vrut în bancă în Anglia. Când Radu mi-a spus că ai rămas fără bani, nu mi-a venit să cred. Doar „duduia"[5] i-ar fi putut păpa banii, dar ea era deja luată. Râd toţi trei. Dar acum fără glumă, tu ştii că noi, prietenii tăi şi ai lui Tav, suntem aici pentru tine. Tudor mi-a spus că ai lucrat. Lasă tu munca şi concentrează-te pe medicină, să avem şi noi unde să venim la bătrâneţe. Dar părerea mea este că tu eşti mai bogat decât noi, noi cu moşiile şi cu cerealele blocate şi câte alte prostii, suntem doar pe hârtie bogaţi, că dacă îi spui tatii să scoată un milion lichizi mai că nu poate şi e considerat un Cresus modern. Cresus, *my foot*[6]. Dar Octav era altfel, el nu se încurca cu prostiile astea învechite, el miza pe industrie şi bursă, îmi spunea de un brevet de refrigerator, de o linie de făcut automobile ieftine. Vrei să te ajutăm noi, să angajăm pe cineva să vadă ce e cu banii?

Andrei îi asculta atent, dar încă neconvins.

– Dacă banii ar fi fost în Anglia, cineva m-ar fi căutat acolo, dar el a murit înainte să pună lucrurile la punct în amănunt. M-am întrebat mereu cum de a scăpat el, chiar el, lucrurile de sub control, dar de fapt nu le-a scăpat, acum mi-e ceva mai clar că el prevăzuse totul, iar faptul că fraţii mei nu au primit mare lucru poate fi o dovadă. Dar noi nu mai eram proprietarii casei, şi asta putea să însemne că el era falit. Nu ştiu, lucrurile sunt complicate. Vă mulţumesc pentru că îmi oferiţi ajutor, veţi râde de mine, dar vreau să caut singur, este ca un Graal, mi se pare că moartea lui a fost începutul unui drum pe care trebuia să îl parcurg singur. Am greşit în ultimii doi ani, dar a fost drumul meu, şi acum, cu tot ce se întâmplă, ştiu că toate greşelile m-au ajutat să mă înţeleg. Acum doi ani eram un copil răsfăţat şi prost, acum sper că am învăţat ceva. Dacă există banii, vor veni ei spre mine. Nu are sens ce spun, nu?

– Are sens, şi noi – Radu arată spre el şi Muşat –, dar şi ceilalţi suntem mândri că eşti prietenul nostru. Numai să nu mai uiţi că dacă vrei să faci vreo tâmpenie sau dacă ai nevoie de ajutor să faci tâmpenia, noi suntem aici,

---

[5] Elena „Magda" Lupescu, amanta regelui Carol al II-lea (n.a)

[6] Pe naiba (lb. engleză)

eu, că Mușat are familie.

Ştia, acum ştia. Toate îndoielile trecuseră, toate prostiile, chiar şi problemele. Rămânea doar prinţesa, şi ar fi vrut din suflet să poată spune ceva, dar ştia că nu poate. Ar fi putut cere un milion de lei acum şi mâine i-ar fi avut sau orice fel de ajutor, dar despre prinţesă nu putea vorbi şi, paradoxal, cu cât viaţa lui se curăţa, cu atât ea devenea tot mai adânc o problemă.

– Ai renunţat la serviciu.

Prinţesa îl surprindea adesea cu lucruri care vădeau clar că, într-un fel sau altul, se interesa de el.

– E o deducţie, domnule Velcu, o simplă deducţie, vii aici în fiecare zi după-amiază. Eşti odihnit, te mai vede omul şi în oraş…

– M-aţi văzut în oraş, doamnă?

Smaranda râdea atunci cu un tril pe care nu îl cunoştea, era aşa o plăcere să îi descopere râsul pentru că plânsul şi ochii trişti i-i ştia deja. Andrei citea, prinţesa cânta sau citea şi ea, dar din când în când se uitau unul la celălat şi zâmbeau şi din ce în ce mai des, exact în mijlocul tăcerii, prinţesa îi povestea câte ceva. Era o schimbare majoră a relaţiei lor.

– Catinca i-a povestit lui *maman* cum ai salvat-o, cum l-ai adus pe valetul tatălui tău care i-a organizat casa.

Smaranda devenise interesată de tot ceea ce însemna societatea capitalei, întreba de orele de primire de la diverse doamne, ba chiar se ducea uneori şi juca whist marţea seara la Catinca.

Era o toamnă superbă, şi deşi se apropiau de sfârşitul lui septembrie toţi copacii erau încă verzi, stăteau mereu cu uşile deschise la terasă, dar niciodată prinţesa nu se mai ducea singură afară.

Duminica nu se întâlneau, uneori unul dintre ei nu putea veni în timpul săptămânii, accidental, dar printr-un acord tacit, duminica nu se vedeau. De aceea lunea era pentru amândoi ziua cea mai aşteptată, ziua în care nici unul nu ar fi lipsit. Andrei s-ar fi dus lunea cu flori, atât era de fericit să o vadă, dar relaţia dintre ei era atât de dificil de înţeles pentru el încât foarte rar făcea ceva neaşteptat. Dimineaţa mergea mereu la spital, apoi uneori la prânz se ducea la Radu, şi, de când Scott acceptase să o ajute, Catinca îl considera pe Andrei fiul ei. Radu îi povestise o scenă delicioasă între părinţii lui: „Imaginează-ţi că *maman* i-a poruncit să te aducă în fiecare zi la masă, când iese de la Senat să vină să te ia. Tata era în pragul crizei de apoplexie, tu ştii cum îl distrează Catinca mereuu cu ideile ei, cred că dacă nu ar avea-o pe mama ar fi un bărbat morocănos şi ursuz. «Cum să-l aduc femeie, că nu îl iau de la şcoală, nu are şapte ani, e bărbat», textual…“ Dar lui

Andrei îi face plăcere să meargă uneori, chiar plăcere, mai ales lunea, care este foarte lungă.

Catinca se bucură că îl vede, îl ceartă, dar se bucură.

– De două ori pe săptămână nu e suficient să vii, trebuie să mănânci mâncare caldă.

Andrei râde amuzat, ştie că ei nu îi pasă de mâncarea caldă.

Îl ţine lângă ea la masă şi îi vorbeşte în şoaptă, deşi nu sunt singuri la masă, cu ei mănâncă o mătuşa a ei venită de la Braşov:

– Ştii ce mi-a spus Scott când a venit prima dată? Că nu trebuie să vorbesc decât cu el, dacă supa nu este bună, îi spun lui, dacă măsuţa mea nu este curată îi spun lui. Nici nu îţi dai seama ce uşurată sunt. Aşa era şi cu Jojo, dar eu nici nu îmi dădeam seama. Este un sistem superb.

Andrei se bucură să îl vadă pe Scott; după fiecare masă, ies amândoi câteva clipe pe terasa din spatele casei şi Andrei îi povesteşte despre el, despre anul care începe. E deja trei, Catinca s-a retras în camera ei, iar el pleacă spre prinţesă cu aproape două ore înainte. Se opreşte pe o bancă în parcul din apropiere. Mai sunt câteva zile şi vor începe cursurile; în ultimul an, după examenele de iarnă cursurile se termină şi va fi liber până în vară să îşi pregătească diploma. În acord cu profesorul Pascal Tănase, voia să cerceteze câteva probleme în depistarea şi tratamentul diabetului. Avea de gând să înceapă cu un istoric al bolii şi să o caute pe femeia care îi depistase diabetul lui Radu. Singurul lucru care putea să îi abată atenţia de la prinţesă era viitoarea lui profesie în care deja se simţea atât de sigur şi de împlinit. Nu poate să nu se întrebe cum este posibil să pună cineva stăpânire atât de autarhic pe el, cum e posibil să devină centrul vieţii lui.

De atâtea ori ceasul este cel mai mare duşman al lor, ca de atâtea ori merge mai devreme doar ca să o găsească şi pe ea venită.

Prinţesa este pe terasă, desculţă şi îi face semn grăbită să vină şi el.

– Credeam că nu mai vii!

Se uita la ea, direct în ochii ei şi zâmbeşte.

– Cum să nu mai vin? Nu e luni azi?

Îi face semn să stea jos pe şezlong şi după ce se aşază amândoi îl întreabă:

– Vrei să stăm afară?

Nu-i răspunde, sunt deja aşezaţi, afară e minunat şi e atât de fericit încât îi e greu şi să vorbească. Închide ochii, atât e de sigur că vor tăcea.

– Andrei – el deschide ochii şi o priveşte surprins, cu adevărat surprins –, aseară Catinca ne-a spus că Saşa şi Tudor te trimit să faci doctoratul la Londra.

Şi nu doar umbra Catincăi între ei, dar şi tonul prinţesei îl fac să râdă.

Prinţesa însă îl priveşte atentă, cu o umbră de îngrijorare, iar ochii ei îi cer explicaţii.

– Domniţă…, începe el, dar se opreşte pentru că îi spusese domniţă de zeci de ori în mintea lui, dar niciodată cu glas tare. Ceva din coaja aceea dură în care îşi îngropase iubirea ca să nu iasă la suprafaţă printre oameni şi mai ales în preajma ei, se rupea. Mai grav era că de acolo izbucneau lucruri pe care el nu le controla.

– Îmi place cum îmi spui domniţă – şi e rândul ei să se sperie de nebunia căreia îi dădea voie să iasă din adâncuri, îi spunea nebunie, dar ştia că este dragoste. Domniţă este un nume străvechi care astăzi este folosit vulgar, tu îi redai tot misterul.

Andrei i-ar spune că numele este al ei, iar misterul este dat de iubire.

Se întreabă când nu vorbeşte de fapt cât înţelege prinţesa din tăcerea lui.

Domniţa îşi acoperă ochii cu degetele şi spune aşa, fără să îl privească:

– Doamne, noi nu putem vorbi.

Iar el ştie de ce nu e el în stare să discute cu ea, dar nu înţelege de ce îi este ei aşa greu.

– Te rog, spune prinţesa într-o şoaptă pe care aproape nu o aude, spune-mi că nu pleci la Londra.

– Nu plec.

Apoi tac, el pleacă în salon şi o lasă pe terasă ca să încerce să restabilească ceva din liniştea dintre ei. Tac pentru că ştiu că orice cuvânt poate deveni un foc de artificii necontrolabil. Îşi spun lucruri mici, neimportante, el îi spune doamnă şi ea îi spune domnule Velcu, dar este atât de obositor şi acest joc încât inevitabil cad iarăşi şi sunt fericiţi.

Într-o zi, când o găseşte ascunsă toată în tristeţe, se simte neputincios pentru că nu are nici un mijloc să o ajute.

Se aşază nu foarte departe de ea, pe canapea, o priveşte, iar ea îl lasă, nu îşi ridică ochii, dar ştie că el o priveşte şi îl lasă.

Părul îi este prins într-un coc scăpat din clame; prinţesa îşi ridică braţele să îşi prindă cocul şi, oricât încearcă să nu se uite spre ea, nu reuşeşte. Mâneca largă a bluzei îi alunecă şi îi dezveleşte complet braţele, şi e atâta intimitate în braţele goale încât nodul din gât devine dureros, dar se opreşte îngrozit. Pe antebraţul ei vede clar patru semne violete, şi e sigur că, dacă şi-ar roti braţul, ar mai fi unul – sunt degete de bărbat, mari, clare pe antebraţul ei. Andrei rămâne pietrificat, dar ea înţelege, încearcă să îşi acopere braţul, însă controlul lui este spulberat şi dintr-un singur pas este lângă ea, îi ridică mâneca şi vede şi cel de-al cincilea semn.

– Doamne, Smaranda, atâta poate spune – semnele sunt recente – te dor?

Ştie că o dor, sunt adânci şi lungi, sunt urme deliberate şi nu lăsate întâmplător.

Smaranda se zbate o clipă să îşi coboare mâneca, dar el nu o lasă.

– Te rog, Andrei, mă sperii.

Ştie că o sperie, înţelege instinctiv că semnele acelea nu sunt numai pe mână, ci şi în suflet.

– Te dor. Ţi-ai pus gheaţă?

Ea clatină uşor din cap în semn că nu, ceva mai liniştită.

– Vreau să îţi pun gheaţă, mă laşi?

Dar nu aşteaptă răspunsul ei şi se duce în bucătărie, caută în sertare, găseşte un săculeţ din pânză plin de câteva nimicuri pe care le varsă în sertar şi din refrigerator scoate o bucată de gheaţă pe care o sfărâmă.

Încearcă să fie calm, să facă lucrurile liniştit, îi suflecă cu grijă mâneca şi îi leagă strâns săculeţul de braţ, apoi, încercând să îşi câştige calmul, se pune în genunchi lângă ea. Feţele lor sunt la o jumătate de metru, se uită în ochii ei şi îi spune:

– Smaranda, dincolo de toată nebunia dintre noi doi, eu sunt prietenul tău, poţi să îmi ceri orice, poţi să îmi spui orice. Sunt lângă tine orice ar fi. Trebuie să facem ceva.

– Nu putem face nimic. Îşi pleacă ochii învinsă. Nimic!

Un gând însă îl face să se ridice în picioare; ştie că nu trebuie să o sperie, ştie că doar calmul lui o va ajuta, dar este terorizat de gândul că poate nu este singura vânătaie. Respiră înainte să vorbească, vorbeşte aproape în şoaptă:

– Mai ai şi altundeva…?

Lasă propoziţia în suspensie, dar ea înţelege şi face un mic nu din cap.

– Să am încredere în tine?

Prinţesa zâmbeşte neaşteptat şi tristeţea îi trece:

– Nu fii doctor cu mine…

– Nu fii rea, sunt doctor când e nevoie.

– Credeam că nu îmi vei spune niciodată Smaranda.

– Aş fi vrut să îţi spun Smaranda în alte circumstanţe.

Ea nu îndrăzneşte însă să îl întrebe în care, de frică să nu strice acel moment. Andrei rămâne îngrijorat şi zâmbetul ei nu îl linişteşte.

– Trebuie să faci ceva, îmi va fi frică de câte ori te vei duce acasă, du-te la bunicii tăi, te rog. Reclamă-l la poliţie, Smaranda, te rog lasă-mă să te ajut. Vorbeşte cu cineva, cu Catinca, cu oricine. De ce nu poţi să le spui

bunicilor tăi, divorţează, şi cuvântul acela între ei cade ca un cutremur, ce ar însemna ca ea să fie divorţată.

– Te rog, linişteşte-te, îi spune ea lui, lucrurile nu sunt aşa simple.

– Dar tu eşti în pericol, aici nu e vorba de un moft sau că nu îl mai iubeşti sau cine ştie ce altă prostie de ziar de scandal, tu eşti în pericol. Vreau să te iau în braţe, şi abia după ce aude cuvintele înţelege ce a spus. Cuvintele nu mai pot fi luate înapoi, iar ea îl priveşte fără să zâmbească, dar și fără frica:

– Ca prieten?

– Ca prieten.

Nu înţelege foarte bine cum este să o ia în braţe şi să nu simtă decât că doreşte să o apere şi să o liniştească, să nu simtă adânca tulburare pe care o are mereu în preajma ei, dar aşa se întâmplă, se aşază lângă ea şi o înconjoară cu braţele, iar ea îşi uită toate temerile, şi durerile, şi frustrările. Gheaţa se topeşte pe cămaşa lui, dar nici unul dintre ei nu face nici un gest.

– Nu pot divorţa. Nu poţi să înţelegi.

– Atunci fă-mă să înţeleg. Te rog.

În vocea lui este o frământare încât ei i se face milă de el.

– Când m-am măritat cu el, am trecut peste toţi din jur, toţi au fost împotrivă, m-au implorat, au încercat să mă facă să renunţ. În dimineaţa cununiei, care ar fi trebuit să fie un moment de fericire nu numai pentru mine, dar şi pentru toţi din jur, am avut impresia că mergeau la o înmormântare. Bunicul a venit chiar înainte de a mă îndrepta spre altar şi mi-a spus ca încă mă pot răzgândi; mie îmi venea să râd, cum să mă răzgândesc şi atunci i-am promis că voi fi fericită cu el, că nu voi dori niciodată să îl părăsesc sau să divorţez pentru că este bărbatul vieţii mele.

Smaranda nu îl vede, dar aude ceva ca un geamăt care venea adânc din el, se ridică înspăimântată pentru că nu înţelege, şi întrebării nepuse el îi răspunde cu o voce grea:

– Da, sunt chiar atât de disperat.

– Doamne – vorbeşte în șoaptă ca şi când şi-ar vorbi mai mult ei decât lui – nu vreau să te târăsc şi pe tine în mizeria asta, nu vezi, stricăm şi ce avem aici.

– Smaranda, nimeni nu mă târăşte în nimic, sunt prietenul tău, sunt un om care este îngrijorat dacă nu ţi-e bine, dacă eşti în pericol.

– Nu sunt în pericol. Basil este la Istanbul, a plecat dimineaţă.

Andrei respiră în sfârşit adânc.

– Stai jos, te rog, vino înapoi – şi când ea se aşază spune: E la Istanbul, dar nu pe vecie…

Ar vrea să îl liniştească, dar de atâtea ori nici ea nu se poate linişti.

Basil nu e o ameninţare, dar atunci când lucrurile nu merg cum vrea el îşi poate pierde controlul.

– Basil nu e neapărat violent, eu îl înfrunt, l-am ameninţat că nu îi dau bani să plece la Istanbul. Când îi dau bani este foarte liniştit şi Maria stă la mine câteva zile.

– Maria? Nu mai ştiu cum arată Maria, e puternică?

Prinţesa râde şi pentru prima dată în seara aceea sunt mai liniştiţi.

– E bine în braţele tale, *my friend*.

Andrei îi spune zâmbind:

– *Your servant, your ladyship.*

A doua zi când se întâlnesc, el îi ia mâna firesc şi se uită la vânătăile ei. Ar fi vrut să nu le mai vadă acolo, ca printr-o minune să fi dispărut.

– Mi-am pus gheaţă, spune ea cu o voce deliberat cuminte, de pacient, iar Andrei scoate dintr-un buzunar o pomadă şi o unge uşor apoi pune cutiuţa pe masă şi spune:

– Să vă ungeţi, doamnă, de trei ori pe zi.

Sunt în picioare unul în faţa celuilalt.

– Spune-mi încă o dată doamnă şi nu mai eşti medicul meu.

Zâmbeşte direct ochilor verzi.

– Smaranda.

Se întâlneau zilnic, şi nici asta nu mai era de ajuns, ea încerca să îi smulgă promisiunea că va veni a doua zi negreşit, iar el făcea în aşa fel încât, dacă ea uita, să îi amintească.

Tăceau mult, nu la fel de mult ca altădată, dar zilele lor treceau în acelaşi fel, ea cânta, el studia sau citea. Dar beau împreună un pahar, râdeau deasupra unor sandviciuri preparate de o mână necunoscută sau o privea mâncând nişte prăjiturele ca două emisfere lipite de o umplutură de cacao şi nuci pe care el le numea nucuţe, iar ea râdea de numele dat de el.

La 1 octombrie au început cursurile şi între şcoală, domniţă, spital şi copiii Elvirei, Andrei practic nu mai avea timp de nimic. Se vedea cu Radu, uneori seara târziu îi intra pe uşă, pentru că vremea geamului deschis trecuse.

Fugea la ei la prânz, dar în general se înţelegea cu Radu să fie amândoi ca să mai apuce să schimbe o vorbă, îşi dădeau întâlnire la Niculescu sau trecea să îl ia de la birou. Între Scott şi Catinca domnea o înţelegere perfectă şi acest lucru era o continuă mirare pentru toţi, nu şi pentru Andrei care ştia că Scott era în stare să cucerească pe oricine. O trata pe Catinca un pic sever, iar aceasta, departe de a fi supărată, era mereu mulţumită de orice ar fi făcut Scott.

Orfelinatul Elvirei era însă marea lui bucurie. Din vara de când începuse să meargă acolo, reuşise să îi consulte amănunţit pe toţi cei 25 de copii. Vinerea la ora trei toţi îl aşteptau în curte sau în sala de joacă şi după ce îi consulta, negreşit ei îi cântau un cântecel. Erau mereu răciţi, ca orice copii într-o colectivitate, dar în afară de asta nu găsise nici o problemă majoră, copiii erau bine îngrijiţi şi hrăniţi, aveau zilnic ore chiar în orfelinat sau cei mari mergeau la o şcoală din apropiere unde erau admiraţi pentru că aveau cele mai frumoase caiete şi ghiozdane. Orfelinatul era condus de prinţesă, aflase asta de la Elvira, căci Smaranda nu se arăta niciodată vinerea, dar mereu lunea voia să ştie cum le merge copiilor. Cele două trăiau pentru acel orfelinat şi, pe nesimţite, suflul acela l-a cuprins şi pe el, copiii îl cunoşteau, îl strigau veseli când îl vedeau şi nici măcar injecţiile pe care le făcea el nu îi îngrozeau. Stăteau cuminţi, parcă înţelegând că şi el avea nevoie de sprijinul lor. Era atât de diferit să lucreze cu ei; şi mai greu decât cu adulţii, dar şi mai uşor. Aveau uneori o încredere nelimitată, ca în basmele pe care le ascultau unde orice se putea îndrepta. Ei erau primii lui pacienţi adevăraţi; aici nu erau profesori care să-l urmărească sau să-l îndrume, aici se simţea medic şi încă era în secret uimit de atenţia cu care îl asculta toată lumea.

Când într-o dimineaţă la primă oră profesorul Tomescu îl scoase de la curs, nu bănuia că era pentru ei.

– M-a sunat Elvira că are probleme mari cu trei copii, de aseară vomită şi au diaree. Te rog dă o fugă până acolo, cred că cel mai bine este să îi aduci aici. Elvira sigur este cu o maşină. Pregăteşte-te de febră tifoidă sau mai rău, şi să ne ajute bunul Dumnezeu să nu fie.

Într-adevăr, în faţa orfelinatului era o maşină, dar nu a Elvirei, o maşină nouă, un Chrysler Airflow negru, ultimul model. Aproape că îi veni să îi dea un ocol în rând cu golănaşii din cartier care îi dădeau târcoale. Elvira îl întâmpină încă de la uşă, îngrijorată; cu mânecile suflecate şi un şorţ în faţă, se uita la el ca la o salvare. Îl conduse grăbită în dormitorul în care erau trase perdelele grele şi unde trei copilaşi erau întinşi pe pătuţuri, cu ochii închişi, inerţi. Lângă unul dintre copii, o siluetă care o clipă i s-a păru cunoscută; preocupat însă numai de copii, nu îi dădu atenţie decât când îşi ridică faţa, dar atunci inima i se opri în loc. Era Smaranda.

Elvira se uita la ei, voia să le facă cunoştinţă, nesigură dacă se ştiau sau nu, dar Andrei o opri cu ceea ce era aproape un strigăt:

– Domniţă, ce cauţi aici? Şi era tonul lui ca în seara în care îi descoperise vânătăile.

Numai că aici Smaranda era mama copiilor şi nu domniţa lui de acasă, aşa că îl privi scurt şi îi spuse ca o poruncă:

– Andrei, copiii, consultă copiii, lasă-mă pe mine.

Andrei însă nu îşi putea lua ochii de la cele două femei, se uita deznădăjduit de la ele la copii, apoi la mâinile lor:

– Mănuşile, unde vă sunt mănuşile?

Şi fiindcă ele îl priveau fără să înţeleagă, adăugă:

– Mănuşile cu care aţi venit, de stradă, Smaranda, te rog. Vă rog nu beţi apă, nu mâncaţi nimic. Mai ales nu curăţaţi după copii cu mâinile goale. Smaranda…

Apoi se aplecă spre copii, avea la el trusa profesorului şi îi consulta grăbit.

– Vomează?

– Abia s-au potolit acum, îi spuse în şoaptă Elvira.

– Tanti Elvira, trebuie să punem imediat condiţii de carantină, până când vedem ce au. Spălat pe mâini obligatoriu, porunceşte să arunce toată mâncarea şi trebuie aduse provizii noi, nu se bea decât apă fiartă şi se mănâncă doar alimente fierte cel puţin treizeci de minute. Alimentele pe care le aduceţi trebuie ţinute în alt loc decât de obicei. Trebuie să îi duc la spital, maşina de afară este a ta?

Elvira îl privi cu încredere, era medic şi era mândră de el ca şi când ar fi fost copilul ei.

– E a Andei.

– Copiii îi învelim în pături şi îi punem pe banchetele din spate. Nu e voie să îţi murdărească scaunele maşinii, aşa că roagă să pună pe ele cât mai multe pături. Tot ce au murdărit copiii se arde.

Cu mănuşi în mâini, Smaranda înveleşte copiii în pături, iar el încearcă să fie calm, să nu fie disperat că ea e e aici unde ar putea să fie febră tifoidă sau holeră, nici măcar nu poate să se gândească la ceva simplu.

Fiecare cu câte un copil în braţe pleacă spre maşină. Elvira prima şi apoi ei doi. Andrei îi şopteşte de la spate:

– Conduc eu, te rog.

Sunt pentru prima oară împreună între oameni. Andrei este uimit cât de normal i se pare, se uită la ea, pielea volanului miroase a domniţă, iar ea îşi scoate fularul de pe cap şi îi zâmbeşte. Ar vrea să o mângâie pe faţă, dar îi e frică să o atingă cu mâinile cu care îi consultase pe copii, aşa că o mângâie din ochi, iar ea îi zâmbeşte din nou ca şi când ar fi ştiut ce face el. Apoi el îi şopteşte:

– Puneţi fularul, iubita mea, ai milă de mine – şi îi vede genele zbătându-se.

Îi spune iubita mea şi amândoi sunt de acord şi nici unul nu se miră.

În drum spre spital, realizează însă că nu sunt prima oară pe străzi

împreună, dar acum partea aceea îi pare din altă viață, iar el, un alt bărbat. În curtea spitalului, copiii sunt preluați de infirmieri. Nea Ghiță, portarul spitalului și grădinar de vocație, vine foarte maiestuos spre ei, o salută pe Smaranda cu o plecăciune adâncă și îi spune, doar ei:

– Măria Ta, domnu' doctor a zis să îl așteptați colo pe băncuță – și le arată banca din grădina spitalului – până o veni el. Că mai are treabă cu domnu' doctor – și i-l arată pe Andrei.

Se așază pe băncuță cuminți, abia ținându-și râsul:

– Măria Ta? Și eu, nenorocitul, ți-am zis în fel și chip.

– Da, crede că dacă sunt prințesă sunt neapărat fiica regelui. Doamne ferește – se scutură Smaranda și bate cu degetele în banca de lemn.

Nu îndrăznesc să se uite unul la celălalt, amândoi așteaptă să plece cât mai repede, deși sunt conștienți că nu vor fi prea curând împreună pe o bancă într-un parc.

Sunt sub un copac, pe o bancă și parcă acolo toate regulile relației lor sunt spulberate, așa că Smaranda ar vrea să îl ia de mână, dar în loc îi spune ceea ce în salonul ei nu ar fi îndrăznit:

– Sunt atâtea lucruri pe care aș vrea să ți le spun. Sunt atâtea lucruri pe care aș vrea să le aflu despre tine. Te știu în atâtea feluri și am fost mereu cu teama că nu îl știu pe cel adevărat. Mi-ai spus că ești șofer…

– Am fost, domniță, chiar am fost, nu am mințit. Și pe urmă nu te-ai lăsat prea mult păcălită.

– Și ai apărut cu haine de la Londra…

– De unde știi de unde am hainele?

Domnița râde în bărbie:

– M-am uitat.

– Te-ai uitat tu pe eticheta hainelor mele?

– Da, pentru că mi se părea absurd.

– Când am rămas fără bani, nu am avut cum să îmi iau alte haine pentru noul meu statut social.

– Ha, și atunci le-ai purtat pe cele vechi. Care erau de fapt noi.

Andrei își amintește mirarea când, la o lună după ce ajunsese la Londra, după moartea lui Tav, a găsit opt costume care fuseseră comandate de Tav; a stat câteva zile cu ele nedesfăcute pentru că nu avea putere să le vadă.

– În anul de la Londra, mi-au venit opt costume noi care fuseseră comandate de Tav, patru el, patru eu. Complet noi. Când m-am întors la București, erau zile când nu aveam decât doi lei în buzunar, dar eram îmbrăcat impecabil de la Anderson & Sheppard.

– Am crezut în prima clipă că ești un impostor, că ai furat costumul și

că voiai să pari ce nu erai. Dar nu făceai nici o greşeală, niciodată.

– Mi-ai pândit greşelile?

– Da! Cum saluţi, cum bei cognac, eram sigură ca habar nu ai franţuzeşte şi că te uitai la carte doar aşa.

– Domniţă, spune Andrei, cred că mă jigneşti, adică habar n-am dacă mă jigneşti, mă jigneşti?

– Da, poate, un pic, dar eram aşa furioasă pe tine.

– Şi atunci de ce am continuat? De ce nu m-ai dat afară?

– Aveam un plan, îmi făcusem un scenariu, îmi părea că am nevoie de tine ca să îl duc la bun sfârşit.

E prima lor conversaţie adevărată, de vină era decorul nou, cele trăite împreună; se rugau să nu apară profesorul, dar el apăru exact în mijlocul vorbelor lor, dar cu un zâmbet pe faţă.

– Este doar o dezinterie severă sau o intoxicaţie cu alimente. Mâine vom avea şi rezultatele, dar nu este nimic grav.

Andrei nu înţelege cum, fără analize, profesorul e atât de sigur, dar acesta îl linişteşte:

– Eu şi Pavel am făcut patru ani de front, crede-ne când spunem că nu e grav. Apoi îi spune doar Smarandei:

Doctorii ăştia tineri cred că numai analizele nu greşesc, dar mai greşesc şi ele. Hai, nu fiţi îngrijoraţi.

– Ce facem acum, domnule profesor? întreabă Andrei.

– Păi, aş vrea să mergeţi să îi daţi vestea bună Elvirei, că sărăcuţa probabil este foarte îngrijorată. Să faci un consult rapid să nu mai fie vreun caz, dar cu ceaiuri şi orez se rezolvă tot. Toate măsurile rămân în vigoare pentru că de la ceva a pornit.

– Am să îi mut pe copii în centru – prinţesa le spune lor, dar de fapt este hotărârea pe care o ia atunci, pe loc.

– Orfelinatul cu totul? o întreabă Andrei, puţin incredul.

– Cu totul, altă clădire, alte reguli.

– Dar asta poate dura.

Profesorul, care o cunoaşte pe Smaranda de mult, îi explică lui Andrei:

– Asta pentru că nu o cunoşti, noroc că are mereu planuri bune, că zău nu aş vrea să fie vreun geniu al răului. Bine, să vă spălaţi foarte bine, aş da la curăţat tot ce este pe voi, purtaţi mănuşi la orfelinat. Prinţesa râde când îşi aminteşte:

– Ne-a pus pe Elvira şi pe mine să ne punem mănuşile.

– Intuiţie, improvizaţie şi stăpânire de sine. Andrei le are pe toate. Dar voi sunteţi prieteni de mult?

– Din copilărie, răspunde prinţesa fără să clipească.

– Se vede, aţi făcut o treabă bună. Mâine poate vă dăm şi copiii acasă. Am să te rog să le ajuţi şi mâine pe doamne, atât putem face şi noi pentru ele.

Se regăsesc în maşină şi de data asta amândoi îşi amintesc ultima noapte când fuseseră în maşină împreună.

– Erai tare arogantă, spune el.

– Eu? Eram tare nefericită!

– Şi arogantă, îţi spuneam vulpiţa.

– Şi ai ştiut din prima clipă cine eram.

– Evident. Îţi era frică de mine.

Domniţa tace, trec prin centrul oraşului, stau într-un ambuteiaj, în jur oamenii ţipă, vorbesc, şoferii claxonează, se dau ziarele de seară, este o harababură incredibilă, iar ei sunt complet neobişnuiţi să fie împreună în acea lume.

Smaranda îl plăcuse instinctiv ca bărbat, dar avusese încredere în el şi ca prieten, aproape de la început, îl descoperise apoi şi pe acest Andrei, omul care îşi va face meseria din dăruire şi cu multă plăcere. Ziua de azi fusese bună pentru ea pentru că, în sfârşit, nu mai îi era frică să nu se înşele în privinţa oamenilor din jur. Alegerea nefericită a lui Basil îi crease o stare continuă de nesiguranţă, dar acum simţea că îi revenise încrederea în intuiţiile ei.

– Frica este greu să o stăpâneşti, dar am încredere în tine. Ştiu cum eşti şi sunt sigură că eşti aşa cum te simt.

Se privesc, Andrei ar vrea să îi ia mâna să i-o sărute, dar nu o face pentru că este periculos, în jur pot fi cunoscuţi. Elvira îi aştepta în prag, nerăbdătoare, dornică de veşti bune. Andrei consultă copiii sub privirile atente ale Smarandei şi îi ajută pe rând să îşi ia hăinuţele pe ei – toţi par în formă bună –, apoi, după ce dau ultimele porunci, se urcă în maşină şi pleacă.

– N-o să îi spunem lui Tudor ce s-a întâmplat, bine că nu este nimic grav şi nu trebuie să intrăm într-o carantină, ne spălăm şi avem grijă câteva zile.

O lasă în faţa casei, iar ei doi pornesc fără ţintă. Conduce în continuare Andrei, iar domniţa stă cu capul sprijinit de banchetă.

– Unde mergem, domniţă? întreabă el pentru că efectiv nu ştie unde merg, exact ca în prima seară, iar domniţa, cu ochii închişi, spune răspicat:

– Acasă.

Este atât de clar pentru amândoi ce înseamnă acasă. Trec pe străzi lăturalnice, Andrei îi caută mâna, iar ea i-o dă pentru că imediat să şi-o

retragă. Uimit sau dezamăgit, Andrei se întoarce spre ea doar să o vadă cum își scoate mănușa din mână și o lasă cadă, îi caută mâna cu mâna ei dezmănușată; e prima oară când se ating, dar nu este un gest pur sau platonic. Își lipesc palmele unul de celălalt cu o grabă înfrigurată, într-un gest de comun de dăruire, iar degetele li se amestecă și se zbat unele între celelalte. În fața casei, domnița îl ghidează în garaj.

Contactul cu realitatea este minim, doar atât cât să observe că au coborât într-un garaj care poate să adăpostească mai multe mașini; se întreabă cum vor ajunge în casă, dar nu îi pasă foarte tare. Domnița coboară și îl așteaptă în fața unor uși care se dovedesc a fi chiar liftul, și ar vrea să înțeleagă, dar simte cu certitudine că nu este în stare să se gândească la nimic altceva decât la ea. O ia în brațe, în spatele lor se deschid ușile liftului, dar el nu îi poate da drumul din brațe; parfumul și apropierea ei îi redau un dram de realitate, mantoul îl ține mult prea departe de ea și îl desface, iar mantoul cade undeva în ușa liftului, și în sfârșit o ia în brațe, îi simte corpul, apoi tremurul care trece instantaneu din ea în el. Ar vrea să nu o sperie, dar știe că e nebun, probabil se comportă ca un nebun, așa că o îndepărtează doar cât să îi vadă fața, dar ochii îi sunt închiși și pe fața ei vede cel mai ciudat zâmbet pe care îl văzuse vreodată, și nu îl recunoaște, nu știe nimic despre zâmbetul acela care nu e zâmbet, ci expresia totalei ei dăruiri. Prințesa deschide ochii pentru că simte că el o îndepărtează și nu poate suporta nici măcar un milimetru să fie mai departe de ea, îl apropie de ea, iar gestul este febril și nerăbdător, îl vrea cât mai aproape de ea și, după îngrozitor de multă vreme, nu îi e frică și nu are îndoieli. Corpul ei este trezit dintr-un somn în care nici măcar nu știa că este cufundat, sau corpul ei niciodată descoperit, parcă mintea sau inima s-a îndepărtat de acest corp pe care credea că îl cunoaște și observă transformarea care are loc.

Îl vrea cât mai aproape de ea, îi simte răsuflarea caldă pe gât, iar când el o sărută și se oprește cu buzele pe urechea ei își pierde controlul, doar mâinile lui care o parcurg și un mic strigăt îi izbucnește dintre buze când el atinge ceea ce ea credea că este doar un sân. Mâna lui o mângâie ușor și o lasă să accepte că sânul ei este un izvor de plăcere pe care nu îl cunoștea, dar mâna lui este din ce în ce mai fermă și din mijlocul incandescent al micului sân îi izbucnește în tot trupul ceva nou, necunoscut, la limita durerii, în zonele ei cele mai intime legate acum miraculos de sân, iar de acolo i se răspândește prin vene până sus în creier o lavă care îi mătura tot corpul, iar strigătul ei este unul de victorie și fericire pentru că nu mai simțise vreodată așa ceva. Râde și plânge, iar Andrei nu înțelege mare lucru din ce spune, pentru că vorbește în șoaptă, doar pentru ea; aude doar: „Rozana“ și „juisare“, și își apasă urechea pe buzele ei care îi spun: „mulțumesc“, îl

sărută, apoi: „Rozana avea dreptate“.

Andrei o ţine încă în braţe, dar îşi opreşte mâinile pe spatele ei, o îndepărtează ca să o privească; nu îi e greu să se oprească pentru că ea este atât de devastată de ce i se întâmplă încât el nu poate merge mai departe înainte să înţeleagă ce se întâmplă cu ea. Sunt încă în garaj, miroase a benzină şi a motor de maşini, dar nu contează, o ţine prizonieră lângă liftul deschis, cu spatele la perete, şi o priveşte, iar ea zâmbeşte aşa cum văzuse o dată la Viena zâmbind o femeie într-un tablou. Zâmbetul acela de după dragoste, dar ea nu făcuse dragoste, iar în cele din urmă înţelege.

Ea ar vrea să nu se dezlipească de trupul ei, dar îi spune clar pentru că îi vede întrebarea:

– Rozana, am auzit-o odată povestind de juisare…

Andrei o priveşte cu seriozitate înainte ca ea să mai spună ceva, dar apoi zâmbeşte şi în ochi nu are pasiune, ci duioşie:

– Smaranda, Smaranda, eu eram gata să fac dragoste cu tine şi tu habar nu ai ce înseamnă asta.

Vocea ei însă îl ia pe nepregătite, pentru că nu mai este sunetul acela cu care era obişnuit, ci vine de undeva din orgasmul pe care tocmai îl avusese. I se zbate o clipă în braţe:

– În sfârşit, ştiu şi eu ce este asta. Doamne, tocmai am juisat în garaj? Râde, dar el o cuprinde cu amândouă mâinile, o ridică şi o duce în lift. Apoi cu piciorul scoate din uşa liftului pardesiul ei şi, fără să se îndepărteze de ea, bagă cheia, dar nu o învârte. Uşile liftului se închid.

– Am juisat în garaj, o spune de data asta ca pe un fapt divers şi amândoi râd… prinţesa a juisat în…

Andrei îi opreşte ultimul cuvânt cu degetele lipite de gura ei, iar ea i le sărută.

– Iar acum prinţesa va juisa în lift, îi şopteşte la ureche.

Ea încearcă să scape, dar nu are unde, iar el înţelege că femeia din braţele lui fusese până acum câteva clipe o fată; indiferent câţi ani de căsnicie ar fi avut, niciodată nimeni nu descoperise în ea femeia. O crezuse sofisticată şi femeie, atunci când ea era doar o fată fără experienţă. Indiferent cât de greu i-ar fi, vrea să fie a lui doar atunci când va fi pregătită, nu vrea să facă dragoste cu o fată care abia descoperă orgasmul, ci cu o femeie care îl primeşte ştiind ce va urma.

Prinţesa are o rochie verde severă, cu mâneci lungi şi fără decolteu, mulată perfect pe corp; aşa îi simţise sânul şi i-l descoperise prin stofa uşoară. Nu vrea să o sperie, dar nici nu vrea să se întoarcă din drum; uşor, îi ridică cu ambele mâini rochia pe coapse. Dacă Smaranda ar avea unde să se retragă ar face-o, dar e cu spatele lipit de oglinda liftului; încearcă să îi

oprească mâinile care urcă, el se opreşte undeva pe şolduri, dar se apropie de urechea ei, o sărută şi îi şopteşte:

– Ridică mâinile, Smaranda.

Iar ea, pierdută deja de sărutul lui, îşi ridică mâinile, iar el îi dă jos rochia, care cade la picioarele lor.

Rămâne într-un furou de mătase roz care îi ascunde corpul ca în petalele unui mac; la cea mai mică mişcare, el îi zăreşte sânii, complet neascunşi, şi simte că se întunecă în el, dar se stăpâneşte pentru că are de făcut ceva mult mai important. Ea încearcă să îşi pună mâinile nici ea nu ştie unde, dar îi sunt luate prizoniere, adânc depărtate pe oglinda din spatele lor, până când e sigur că ea nu va mai încerca să se apere, până când e sigur că ea a capitulat. O mângâie şi o sărută pe gât şi pe urechi şi se mişcă lângă ea într-un ritm care o face să îşi piardă ultima fărâmă de control. Abia atunci îi dă drumul, mâinile îi cad inerte pe lângă corp, iar el, cu mâinile eliberate, începe să o exploreze prin mătasea care nu îi mai oferă ei nici o protecţie. Îi descoperă umerii goi şi braţele prelungi, şi subsuorile pe care le sărută pe rând, iar ea se lasă sărutată; o întoarce cu spatele la el şi îi sărută umerii şi şoldurile şi îşi plimbă mâna pe spatele ei, iar în final ia prizonieri ambii sâni, dar nu prin material, ci îşi strecoară mâinile pe sub mătasea roz. Domniţa ţipă de surpriză şi corpul ei este trecut de un fior sau mai degrabă de un spasm, pe pleoapele închise vede cercuri concentrice ce fug spre un punct nezărit. Venele îi sunt străbătute din nou de un fluviu de plăcere, senzaţia este deja cunoscută şi, exact cu o clipă înainte de a se porni, prinţesa ştie că va începe, strigă din nou în braţele lui şi, într-o ultimă pală de conştient, îl simte în spatele ei. Ar vrea să o ia acolo, dar înţelege că el încă nu va veni, când îi şopteşte la ureche:

– Şi prinţesa a juisat şi în lift.

Începe să râdă şi îşi sprijină capul de oglinda rece. Au ajuns. Andrei o ia în braţe şi o duce în salon, unde o lasă jos pe covor şi aprinde toate luminile. Ea ar vrea să se ascundă, dar nu are putere să se mişte, se bucură apoi de lumini pentru că el îşi dă jos sacoul şi vine lângă ea şi ea speră că momentul acela venise, dar el se ridică într-un cot asupra ei şi îi spune:

– Dezbracă-te, prinţesă, şi se uită serios în ochii ei.

Smaranda îşi clatină încet capul, în semn că nu, dar el îi şopteşte în timp ce o sărută şi o mângâie pe sâni:

– Dezbracă-te ca să îmi simţi mâinile pe corpul tău.

Şi fiindcă ea nu face nici o mişcare, Andrei se întinde lângă ea fără să o atingă. De la o vreme Smaranda ştie că nu o va atinge decât dacă se va supune şi este de neconceput să nu o atingă, pentru că numai mâinile lui îi pot deschide izvorul din mijlocul ei. Îşi dă jos furoul.

Corpul ei străluceşte în lumină, văile şi umbrele şi albul sunt prea mult pentru Andrei. Dacă va face cel mai mic gest spre ea, toată stăpânirea lui se va spulbera şi o va iubi pur şi simplu, şi nu vrea să iubească fetiţa aceasta virginală şi neştiutoare, măritată de cinci ani; ca să facă dragoste cu ea vrea ca ea să ştie ce se întâmplă. Nu înţelege foarte bine de unde îi vin gândurile astea, dar în faţa ei sunt singurele pe care le are. Vrea să îşi descopere corpul şi pe urmă ea să îi descopere corpul lui, să înţeleagă că ceea ce vor face va fi o contopire şi nu sex grăbit pe întuneric. Nu e sigur că el făcuse vreodată altceva decât sex, intuieşte că ea îi va da mult mai mult decât primise vreodată de la o femeie, dar o vrea conştientă de iubirea lor.

În braţele lui, Smaranda îşi imaginează că o duce în dormitor ca să o iubească, dar în dormitor el dă cuvertura la o parte şi o înveleşte până la barbie, aşa goală cum o adusese, şi o sărută pe vârful nasului, un sărut de noapte bună. Dacă prinţesa ar fi vrut să se împotrivească, e doar o intenţie îndepărtată, pentru că adoarme imediat, şi mai aude înainte de vis:

– Vii mâine-dimineaţă la 9 la spital să ducem copiii?

Cuvintele lui îi rămân păstrate pentru a doua zi.

Andrei pleacă aşa cum plecase de atâtea ori de la ea, cu liftul, apoi holul, apoi scările şi în final strada, dar de această dată este complet altfel. Nu numai întâmplările zilei, ci şi el este altul şi altfel, şi ar putea spune că el îi descoperise prinţesei dragostea. Dar asta nu ar fi complet adevărat pentru că, descoperindu-i iubirea aceasta în carne, el a găsit în adânc ceva ce nu fusese acolo, şi nu erau doar mâinile lui pe care niciodată nu îndrăznise să şi le imagineze pe trupul ei, ci era chiar ideea că el este bărbat, ca o luare în stăpânire a unei stări care va fi mereu el. Femeia care nu ştia de fapt ce este dragostea fizică – era atât de evident – îi deschisese lui porţile maturităţii sale cele adevărate. Nu un bărbat care la Londra făcea dragoste prea des şi prea indiferent, şi nici bărbatul speriat care se trezise într-o zi pe marginea unui mormânt, un bărbat nepregătit pentru viaţă, şi nici un tânăr care şi-a ales o meserie poetic şi idealist, fără să înţeleagă toată durerea şi toată frământarea pe care o implica – nici unul dintre ei şi toţi împreună adunaţi în ceea ce părea a fi o izbândă asupra lui însuşi.

În timp ce ea, adormită, îşi sărbătorea prin somn oboseala pe care i-o aducea maturitatea ei ca femeie, el era departe de somn, se plimba îndelung pe străzile pline, ca apoi să rămână singur; mirosea a toamnă şi frunzele uneori cădeau în spatele lui, dar toamna nu avea nici o legatură cu starea lui. Tav îi apărea la fiecare colţ de stradă, strada unde l-a dus prima dată la şcoală. Copiii erau de mână cu mamele şi îl priveau uneori invidioşi că el era cu tatăl de mână, iar el era mândru ca şi când ar fi împărţit cu bărbatul de lângă el un secret; şi de fapt împărţise nu un secret, ci toare secretele lumii

trecuseră printre ei doi, şi acolo unde Tav ştia răspunsul îl spunea sau şoptea sau îl arăta cu degetul într-un gest atât de drag.

Furia lui din primii ani nu fusese îndreptată asupra lui Tav, niciodată, nici chiar atunci când îl învinuia că îl părăsise, ci fusese contra lui însuşi, ca şi când ar fi vrut să se distrugă şi el pentru că rămăsese în urmă.

Copiii trăiesc în echilibru în familiile lor, există părinţi, bunici, mătuşi, fraţi, când cineva dispare prin moarte rămân atâţia alţii în jur. La el a fost ca şi când toţi cei din jur, concentraţi într-un singur personaj, ar fi dispărut. Nu era doar o moarte, ci o multitudine de morţi şi dispariţii, tot universul familiei; prin moartea lui Tav, i-a murit şi sentimentul de apartenenţă. În primul an a fost doar furios pe singurătatea lui şi cu atât mai mult s-a izolat. Întoarcerea în ţară a fost un dezastru total. Era furios pe toată lumea, ca şi când lumea l-ar fi despărţit de Tav. Cel din seara aceasta ar fi rămas la Londra, cu banii pe care îi cheltuise în primul an ar fi putut foarte bine termina facultatea sau cel mult ar fi avut nevoie de un mic credit pe care orice bancă i l-ar fi dat pentru că orice prieten de-al lui sau de-al tatălui său l-ar fi garantat. Furia lui însă a fost răspândită peste toţi, de fapt poate nu a fost doar furie, ci şi neputinţa de a vedea că viaţa în jur continua fără el, fără ei. Prostia mare fusese să locuiască în timpul cel mai greu la Fana când erau atâtea locuri în care ar fi avut un trai decent. Munca însă nu o regreta, taxiul de noapte a fost încercarea care i-a dovedit că, orice va fi în viitor, el se va descurca singur. Şi putea în sfârşit să recunoască faţă de el şi ar fi recunoscut faţă de oricine că dacă nu a abandonat şi dacă azi este pe cale să termine facultatea şi să devină medic este pentru că aşa visase împreună cu Tav. Oricât de adânc fusese în el îngropat bărbatul acesta, el exista undeva de unde mai greu sau mai uşor a ieşit la suprafaţă.

Pe una dintre străzile unde o dusese pe prinţesă în primele nopţi a înţeles că, până la urmă, indiferent ce va fi în viitor, prinţesa este în viaţa lui lumina care s-a aprins şi care i-a luminat calea. Prinţesa care l-a obligat la tăcere l-a făcut de fapt să îşi dorească să comunice, prinţesa l-a făcut să îşi dorească înapoi locul care era al lui şi care nu îi fusese luat sau anulat odată cu moartea lui Tav, ci dimpotrivă, i se simţise lipsa, iar revenirea lui – un prilej de bucurie pentru cei din jur. S-a întins în pat cu imaginea corpului ei alb pe covorul din salon, dar între realitate şi somn simţi că va face dragoste cu Smaranda, dar ea nu va fi niciodată a lui.

În dormitor, Smaranda dormea aproape în aceeaşi poziţie în care o lăsase. Maria intră cu teama că nu o va găsi singură; avea în mâini pardesiul, rochia și furoul prinţesei şi în ochi multă teamă amestecată cu furie.

O scutură uşor, dar spre surprinderea ei, Smaranda, care se trezea la

cel mai vag zgomot, aproape nu reacţionă. Îngrozită la gândul drogurilor din casa Andei, o scutură cu putere, dar ochii deschişi cu greu îi erau limpezi şi zâmbetul ei avea ceva pierdut şi fericit, ca şi când vedea că este trează, dar încă spera că nu se trezise.

– Anda, te rog, scoală-te.

Îi arată hainele din mână:

Garaj, lift…

– Salon, completă prinţesa binedispusă şi, încet, se ridică pe tăblia patului. Le poţi lăsa din mână, ştiu unde le-ai găsit. Le-am dezbrăcat pentru că veneam de la orfelinat şi a trebuit să le ardem, aşa ne-a spus doctorul.

Dar glumeşte, nu minte, glumeşte, şi Maria zâmbeşte şi ea, căci între ele relaţia era prea apropiată ca să fie supărată pe ea continuu şi fără fisuri în supărare.

– Te-am făcut să zâmbeşti, spune prinţesa, dar vorbea atât de lent şi de calm încât Maria nu ştia încă dacă este numai somnoroasă sau dacă nu cumva luase şi ea ceva. Apropierea de Basil putea fi distructivă din atâtea puncte de vedere…

– Ce-i cu tine, nebuno? o întreabă cu duioşie Maria şi se aruncă în pat lângă ea, peste cuverturi.

– Am juisat, spune Smaranda, cumva în şoaptă, şi apoi se ascunde sub cearceaf, aşa ca în copilărie, când făcea câte o boacănă.

De data asta însă boacăna este mare. Iese de sub cearceaf şi o priveşte pe Maria în ochi şi îi spune:

– Am juisat. După cinci ani de căsătorie am făcut mai profund dragoste cu un bărbat care abia m-a atins decât în tot acest timp.

– Taci, nu vreau să ştiu, spune Maria şi îşi acoperă urechile, dar tot ea îşi revine şi spune:

Dar te-a atins, spune-mi că nu el te-a adus în pat şi se uită sub cearceaf să o găsească goală.

– M-a atins, doar nu era să juisez singură.

Maria o priveşte cu o curiozitate nestăpânită; o clipă este în stare să organizeze un orfelinat şi să ştie tot ce se întâmplă acolo, şi în secunda doi devine o fată naivă, chiar prostuţă, complet lipsită de orice experienţă.

Nu îi povestea nimic din viaţa ei cu Basil, din viaţa ei de cuplu, nici măcar nu ştia dacă făcea dragoste cu el, iar acum îi spusese de cel puţin cinci ori că juisase.

– Doamne, Smaranda, eşti tare prostuţă şi complet neexperimentată, ce naiba ai făcut cinci ani cu boul de Basil, măcar atât putea să facă pentru tine. Dar poţi juisa, cum spui tu, şi singură, şi o priveşte cum face ochii mari:

– Singură?

– Da, singură!

– Păi de ce să o fac singură când îl am pe Andrei?

Veselia Mariei, şi aşa foarte precară, dispare total şi se privesc, iar Smaranda nu ar vrea să audă ce îi va spune Maria, vrea să îşi acopere urechile exact aşa cum făcuse şi ea mai devreme.

– Nu o să vă lase niciodată să fiţi împreună, pe tine te trimit la mănăstire sau în Elveţia, nu, mult mai departe, în America poate, iar pe el îl trag pe roată. Ascultă-mă pe mine, tu într-un fund de lume, pe el îl trag pe roată, iar pe mine mă omoară, de data asta, cum îşi omorau bunii tăi robii nevrednici.

Maria, care este legată de pământ şi de tradiţie, nu glumeşte, niciodată nu îi vor lăsa să fie împreună.

– Niciodată, repetă, şi Smaranda ştie în adâncul ei că e adevărat.

– Cum nu-ţi dai seama că toţi vor vedea doar o reeditare a ceea ce a fost acum cinci ani, iar acum ar trebui să fie şi un divorţ. Cum poţi fi atât de fericită când viitorul este acesta? Cum poţi fi atât de nepăsătoare şi, până la urmă, inconştientă? Am sperat că prostia asta se va termina, că vă veţi epuiza tăcerile, că el nu va îndrăzni, că tu vei avea minte; te rog, uite, mă pun aici în genunchi, te rog nu merge mai departe, hai să plecăm în Grecia, Rozana e la Skiathos cu copiii, stăm acolo toată iarna, plecăm mâine cu vaporul de la Constanţa. Te implor.

– E prea târziu, spune prinţesa şi se reaşază în aşternuturi, definitiv întristată, cu toată bucuria acelei seri scursă din ea.

– Nu poţi divorţa…

– Ştiu, crezi că nu ştiu?

– Şi atunci de ce să faci ceva care îţi va aduce doar suferinţă?

– Pentru că sunt îndrăgostită de el, pentru că îmi place ce face cu mine şi din mine, pentru că visez după ziua de ieri să lucrez cu el, pentru că nu mai pot suporta căsnicia şi pe Basil. Am 24 de ani nu pot să fac asta până la sfârşitul zilelor mele. Trebuie să existe o soluţie.

Dar ştie că nu există, şi atunci singura soluţie este să se despartă de el. Adoarme întrebându-se cum ar putea să îi spună că trebuie să se despartă, ce scenariu să conceapă ca el să nu sufere, dar nu există aşa ceva.

Dimineaţa, când ajunge în curtea spitalului, îl vede aşteptând-o zâmbind, înalt şi elegant, şi îi vede mâinile în mănuşi negre, mâinile care o mângâiaseră, orice hotărâre îi zboară şi Maria dispare din mintea ei, la fel şi bunicii sau Basil, şi rămâne doar dorinţa de a fi cu el, de a merge mai departe în descoperirea ei.

Coboară şi când ajunge în faţa lui mulţumeşte cerului că nu e nimeni

să îi vadă, pentru că sunt amândoi în pragul de a se lua în brațe, dar ea își revine prima și îi spune:

– Mă ajuți, te rog, cu păturile?

Pe bancheta din spate, Andrei găsește un teanc de pături noi și se întreabă unde a dispărut fata năucă pe care o iubise în noaptea trecută, când în fața lui era o Smaranda care avusese timp de pături. Nu poate decât să se îndrăgostească și de aceasta.

Copiii sunt ceva mai bine, sunt în picioare toți, și, înveliți până la gât, îi pun pe bancheta din spate:

– Ca niște sărmăluțe, spune prințesa și toți râd și repetă:

– Ca niște sărmăluțe.

Doar cel mai mic dintre ei, Sandu, e trist. Plimbarea cu mașina nu îl bucură ca pe ceilalți, e mic, fragil, nu mai mare de patru ani și foarte supărat. Prințesa îl ia în brațe și îl leagănă, iar copilul se liniștește și îi șoptește ceva la ureche. Andrei se întoarce des spre ei, iar când în cele din urmă prințesa îl privește pe deasupra capului copilului, îi spune:

– Sănducu a primit niște injecții foarte rele. Așa zice el. Spune că tu i le făceai mai bine.

Între ei e emoție, dar altfel, nici măcar nu și-o aduce aminte pe femeia din noaptea trecută, aceasta este doar îngrijorată pentru un copil necăjit.

– Mâine voi chema pe toată lumea care lucrează la noi, continuă ea. Cred că trebuie să facem puțină ordine, nimeni nu se joacă cu viața copiilor mei. De azi vin două măicuțe, ele vor face ordine și vor controla cât noi nu suntem.

Andrei nu poate să nu se gândească la bunicul ei și la toate poveștile despre el. Ce șanse ar fi să o lase să divorțeze și pe urmă să se căsătorească cu el? Nici una. Încearcă să se întoarcă spre ea și spre copil, să își uite gândurile, dar e imposibil. Se întreabă dacă nu ar fi cel mai înțelept din lume să plece la Londra, să reia acolo facultatea și să nu mai vină acasă niciodată. Acum o lună poate ar fi reușit, dar acum nu.

În timp ce Smaranda se întoarce după măicuțe, Andrei consultă copiii. Îi găsește activi și veseli și în cel mai scurt timp sunt la joacă afară, toți, pentru că cei mari nu fuseseră lăsați la școală. Elvira trece din cameră în cameră, controlează, vorbește, se asigură că au apă fiartă de băut, că alimentele care au fost aduse sunt puse într-o cămară curată. Două fetițe foarte serioase o urmăresc atente la ce porunci dă, și când le descoperă în spatele ei Elvira le gonește în curte cu un zâmbet. Îl caută pe Andrei și îl găsește pe o băncuță retrasă, departe de râsete și joc; e cald afară, plăcut, așa cum rar este în octombrie. Elvira îl mângâie ușor pe mânecă și îi vorbește, iar Andrei crede că este despre copii:

– Radu mi-a trimis săptămâna trecută câteva cuvinte, în care săracul îmi povestea disperat indiscreţia lui.

Cuvintele ei îl prind complet nepregătit, nu îndrăzneşte să o privească, de parcă el ar fi fost cel în cauză.

– Ştii bine că eu te ador, îi spune în șoaptă.

– Ştiu, Andrei, iar sentimentul este reciproc. Aş vrea ca băieţii mei să fie ca tine, tu eşti modelul meu. Dacă nu ar fi fost ziua de ieri, nici nu ţi-aş fi spus de acest bilet, dar… Elvira ezită: Nu vă vor lăsa niciodată să fiţi împreună.

Violent și tulburat, Andrei se întoarce spre ea și îi vede tristeţea şi îngrijorarea.

– Niciodată. Realizezi că situaţia noastră e imposibilă?

Şi când spune „noastră", Andrei înţelege perfect că ea vorbeşte de Radu şi de ea. Înclină uşor din cap.

– Dinăuntru, tu nu vezi clar că a voastră este la fel de imposibilă? Orice speranţă pe care v-o faceţi este inutilă şi nu vă va aduce decât suferinţă. A fost o decizie grea atunci, dar în timp am ajuns să fim prieteni, atât cât se poate. Ne vedem doar atât de des… Nu treceţi mai departe. Orice pas mai departe va însemna o durere mai mare la despărţire. Se vede că vă iubiţi, dar că e de la depărtare, şi te rog așa cum l-aş ruga pe unul dintre gemeni, te rog salvează-te și salveaz-o și pe ea. Tu eşti un bărbat puternic. Fă-o pentru ea, dacă nu pentru tine. Pleacă la Londra, eu îţi pun la dispoziţie orice sumă ai nevoie, să lăsăm prostiile astea, sunt sigură că îmi vei da banii înapoi, iar pe mine banii mă interesează numai pentru orfelinat. Nu vorbi cu Tudor sau cu Saşa sau cu Muşat, doar cu mine. Va rămâne secretul nostru.

Dar chiar în acea clipă apare pe cărare Smaranda, încadrată de cele două călugăriţe, şi lui Andrei i se strânge inima. Nu îşi imaginează viaţa fără ea, iar ea, în dimineaţa strălucitoare, emană o energie pe carenu o văzuse niciodată în jurul ei. Lângă el, Elvira oftează și șopteşte:

– E prea târziu. Să vă ajute Dumnezeu.

Implacabil, Elvira văzuse transformarea ei. Vede și el transformarea, este o femeie care radiază fericire.

Călugăriţele sunt vesele şi vor să se apuce de lucru, vor să vadă casa şi să îi cunoască pe copii, iar copiii instinctiv se strâng în jurul lor.

Smaranda, cu Sănducu în braţe, le conduce prin casă, le explică, face glume şi, în final, le spune că în curând se vor muta. Elvira le duce mai departe la bucătărie şi sus, să vadă dormitoarele, iar ei rămân în urmă, doar ei doi.

Andrei o ia uşor de umeri, într-un gest mic, iar ea îşi apropie o clipă obrazul de mâna lui:

– Hai, dă-mi mie copilul şi i-l ia din braţe, în timp ce se gândeşte ca o străfulgerare ce ar însemna să îi ia din braţe copilul ei şi al lui.

Este prima oară în viaţa lui când se gândeşte la copii, când înţelege că ar putea avea copii şi se sperie, pentru că îşi doreşte deodată să aibă copii cu prinţesa. Ea, cu ochii la ei doi, bărbat şi copil, îl vede perfect în rolul de tată. Gândul ei durează mai puţin de o clipă pentru că ştie că trebuie să îşi pună stavilă grea la visare. Atâta lume sperase în jurul ei că, dacă va veni un copil, micul ei aer nefericit va dispărea, numai că ea fusese hotărâtă să nu aibă copii cu Basil. În ultimii doi ani, dependenţa lui fusese fără întrerupere. Nici măcar nu putea să conceapă un copil cu el. Gândul că singurii ei copii vor fi cei de la orfelinat o sperie, dar în acelaşi timp o şi linişteşte, pentru că, oricât de singură sau de disperată ar fi, mereu vor fi nişte copii de care ea va putea să aibă grijă.

Drumul spre oraş îl fac singuri – Elvira venise cu maşina ei – şi sunt înstrăinaţi pentru că relaţia lor era complet alta şi nu erau încă obişnuiţi. Nu ştiu sigur care sunt paşii ce vor urma.

– Tu eşti bărbat, ar trebui să fii mai stăpân pe situaţie… râde prinţesa.

– Tu eşti femeie, ar trebui să fii mai indiferentă de situaţie.

– Sunt femeie?

El o priveşte, şi simt între ei ziua de ieri concretă, ca şi când nu ar fi existat nimic după aceea.

– Eşti femeie, iubito – spune cu vocea puţin alterată – eşti cea mai tulburătoare femeie pe care am zărit-o în viaţa mea. Şi tot el continuă: Eşti iubita mea?

– Nu există ceva pe lume să îmi doresc mai mult.

Dar el observă că ea a răspuns, dar nu la întrebarea lui.

– Unde te las? îl întreabă.

Amândoi se întreabă dacă se vor despărţi, întrebarea este între ei aceeaşi pentru amândoi, iar maşina este plină de tristeţe. Smaranda se gândeşte să îl roage să se despartă, dar în loc de asta îi spune în ultimul moment:

– Prinţesa nu a juisat în salon – râde, deşi are obrajii îmbujoraţi.

– Prinţesa vrea?

– Prinţesa este conştientă că nu ar trebui, dar este prea târziu, nu se mai poate opri… Şi se întoarce spre el: Ştiu că ar trebui să ne despărţim, dar nu pot.

– Nici eu, spune el aproape învins – nici eu. Ar trebui să fim raţionali…

– Dar nu suntem…

– Nu, mă întreb ce suferinţă e mai mare – să nu mergem acum mai

departe şi să nu ne cunoaştem sau despărţirea după ce ne-am cunoscut.

– Nu ştiu. Dar cred că deja am fost atât de departe, încât nu se poate spune că nu ne-am cunoscut. Hai să nu ne minţim, nu ne putem despărţi, indiferent ce ştim că ne aşteaptă, acum nu mai este posibil. Ce ne aşteaptă este peste un timp oarecare, iar noi doi suntem împreună la ora cinci, în după-masa asta, şi să mă ierte Dumnezeu, nimic nu mă va opri.

El zâmbeşte.

– Te distrezi, domnule Velcu?

– Da, doamnă, nu aş vrea să fiu duşmanul dumneavoastră.

– Întârzie după-amiază o secundă şi poţi deveni!

Coboară din maşină fără alt cuvânt şi calculează că mai sunt şase ore până la ora cinci. Şase ore şi cinci minute. Dar pentru el sunt prea multe ore, speră că şi domniţa gândeşte la fel şi la trei şi jumătate intră în apartament. Aude zgomote, dar se duce direct în salon şi se aşază pe fotoliu, aşa cum o făcuse atâtea zile la rând. Spre surprinderea şi jena lui în salon intră, la fel de mirată şi jenată, Maria. Bănuieşte că e Maria, sora Smarandei, una dintre micuţele Basarabi – ultima oară avea codiţe şi genunchi plini de julituri, acum este o fată superbă, dar şi furioasă, care îi spune direct, fără să îl salute:

– Trebuia să vii la cinci. E reproş în vocea ei, dar nu numai atât, este şi furie, dar tot ea îşi revine, se îndreaptă spre el şi îi dă mâna: Sunt un câine de pază, nimic mai mult – zâmbetul ei trist este totuşi un mic zâmbet în locul celor ce le simţise pe faţa ei.

El îi sărută mâna sperând că ea va pleca, dar Maria se aşază în acelaşi fotoliu în care şedea Smaranda.

– Te pot servi cu ceva? îl întreabă.

– Un cognac – are nevoie de un cognac pentru că Maria nu pleacă şi Smaranda probabil va mai întârzia şi bănuieşte care va fi discuţia.

Maria aduce cognacul şi vrea să toarne, dar Andrei îi ia sticla şi toarnă el, apoi se aşază amândoi şi tac. El nu are de gând se înceapă vreo discuţie, chiar simte că nu are ce discuta cu ea.

În cele din urmă, Maria se hotărăşte şi vorbeşte:

– Ce ştii despre căsătoria Andei?

Niciodată nu i-ar fi venit în minte să îi spună Anda. Dar ea este, în definitiv, o fetiţă pe care o cheamă Anda. Dintre toate înfăţişările ei, aceasta îi este cea mai puţin cunoscută, dar până la urmă fata din ziua de ieri era Anda. Îi e drag de aceasta fată.

– Nimic.

– Adică în tot acest timp nu aţi discutat nimic, aţi… şi aici se opreşte.

Andrei este complet inconfortabil, jenat, nu vrea să discute, nu vrea să dea explicaţii, dar este curios să afle mai multe despre ea de la Maria, care o cunoaşte atât de bine. De aceea face un efort să treacă peste toate, să pară cumva relaxat, deşi e sigur că nu reuşeşte.

– Nu am… nimic – spune şi se miră şi el de tonul lui tăios. Sau tot ce am este între mine şi ea. Este hotărârea noastră.

– Da, grozavă hotărâre. Tu eşti bărbat, vei pleca, eşti şi liber, peste un an sau peste trei ani vei putea să îţi iei o nevastă, tot tacâmul. Oricât de mult vei suferi, nu se va compara cu suferinţa ei, pentru că ea rămâne, în final, cu Basil.

Tac amândoi ca şi când ar fi făcut un efort şi trebuiau să îşi revină, ca şi când ar fi urcat împreună un munte.

– E evident că pentru ea va fi mai greu, spune el, ecou al gândului care nu îi dă pace de dimineaţă, de la discuţia cu Elvira. Se miră însă cum toate se întâmplă în aceeaşi zi, Elvira, Maria… ca şi când viaţa ar fi avut anumite căi şi, odată intrată pe una, evenimentele se repetă iar şi iar. Se întreabă cine le va mai spune cât de imposibilă este relaţia lor în seara care va urma.

– Măcar nu încerci să mă minţi. Dacă ştii că pentru ea va fi o catastrofă, de ce nu o ajuţi? Spui că o iubeşti.

Dar el nu spusese că o iubeşte, nici măcar faţă de el, era evident însă că o iubea.

– Eşti aşa de mirat, de parcă nu ştii sigur că o iubeşti. Doamne – şi Maria îşi lasă capul în mâini – o iubeşti? îl întreabă fără să îl privească. Cu capul în mâini este o imagine a disperării, şi lui Andrei i se face milă de ea.

Dincolo de furia ei şi de antipatia pentru el, vede doar că o iubeşte pe Anda şi că orice face este din această iubire; o iartă că îl urăşte, şi până la urmă stau amândoi faţă în faţă şi discută, pentru că amândoi o iubesc. Nu spusese cuvântul iubire, dar sentimentul nenumit existase din prima seară când a văzut-o plângând. Se gândise uneori că o iubeşte, dar cumva nu legase starea lui profundă cu suprafaţa aceea care se numeşte iubire. Dacă gândise că o iubeşte, fusese un reflex, aici însă în faţa Mariei i se revelase întregul adevăr. Nu o plăcea sau nu o iubea pur şi simplu, ci ea era în acel moment viaţa lui întreagă, singurul gând, singura preocupare şi dorinţă. Şi era speriat de acest nou fel de iubire.

– Cum să te fac să înţelegi? – spune Maria ceva mai liniştită –, dacă ea ar fi avut o căsnicie normală şi s-ar fi îndrăgostit de tine, aş fi putut înţelege, nu ar fi fost uşor, dar aş fi putut fi de partea ei, a voastră, dar din păcate ea a mai iubit o dată, i-am mai văzut stelele astea din ochi, am mai stat lângă un bărbat care părea îndrăgostit până la moarte. Nu am văzut minciuna oribilă

ascunsă pervers într-un adevăr pe jumătate spus. Aveam 19 ani, abia intram amândouă în viaţă, eram vesele şi atât de dornice de dragoste şi de viaţă. Ne făcuserăm nişte planuri grozave, nişte visuri minunate, şi crede-mă că nu exista nici un motiv să nu ni se îndeplinească. Am plecat la Paris în vara aceea, pentru prima dată singure. Ne aşteptau acolo părinţii – părinţii noştri locuiesc în sudul Franţei, dar veniseră amândoi să ne arate Parisul, ca unor domnişoare mature care ne credeam. Voiam să mergem la muzee şi palate şi în vizită la Anna de Noailles[7]. Ăsta era visul nostru secret, ştiam că ei sunt invitaţi mereu acolo, dar nu ştiam sigur dacă ne vor duce, pentru că aici, la Bucureşti, cercul de acolo părea ceva minunat pentru noi, dar decadent pentru bunici. Ne imaginam discuţiile şi oamenii aceia nonconformişti care gândeau liber şi făceau o artă de care nouă ne era un pic teamă. Ca şi când acolo am fi primit un fel de botez al secolului, ca şi când ar fi fost posibil să mergem acolo şi să ieşim altele, femei evoluate şi emancipate, în echilibru cu schimbările pe care le simţeam în jurul nostru, dar pe care noi nu le trăiserăm.

Maria tace, această conversaţie care începuse atât de prost pentru el era în acel moment extrem de interesantă. Trăind alături de tatăl lui, el evoluase într-un cu totul alt sens, mult mai liber; Tav era avid de nou, îl fascinau toate schimbările pe care le adusese secolul XX. Iubea secolul, văzuseră împreună la Viena *Sărutul* lui Klimt la Moderne Galerie, iar o dată, împreună cu Saşa, care îi cunoştea, fuseseră invitaţi la familia Bloch-Bauer să vadă portretele Adelei. Senzualitate şi sexualitate şi libertate. La masa de seară discutaseră despre Freud, iar într-o bună zi, coborând de lângă Votivkirche pe o străduţă, Tav îi arătase casa unde stătea Freud. A avut impresia atunci că participa la un mister. Prima carte de Freud o primise de la Celia, dar a doua fusese de la Tav. În casa lor venea Victor Brauner[8], iar o

---

[7] Anna, Contesa Mathieu de Noailles (n. 15 noiembrie 1876– d. 30 aprilie 1933), scriitoare şi poetă franceză de origine română, descendentă a familiei Brâncoveanu. Anna de Noailles este celebră pentru rolul ei de femeie de societate şi aristocrată; salonul ei a devenit locul de întâlnire a unor importanţi scriitori francezi ai începutului de veac XX. (n.a.)

[8] 8 Victor Brauner (n. 15 iunie 1903, Piatra Neamţ – d. 12 martie 1966, Paris) pictor şi poet suprarealist evreu, originar din România. În perioada 1928–1931 colaborează la revista de avangardă *Unu*. În 1930 pictează *Autoportretul cu ochiul scos*, temă premonitorie – la 28 august 1938, la Paris, îşi pierde ochiul stâng într-o dispută violentă între Dominquez şi Esteban Frances. Victor Brauner, încercând să îl apere pe Esteban, a fost lovit cu un pahar aruncat la

dată, când Tav se întorsese de la Paris cu un tablou al lui Yves Tanguy, pe care i-l prezentase Victor, au stat o noapte întreagă să discute despre el. Tabloul unui unchi îndepărtat a fost înlocuit cu acesta, iar Tav i-a mărturisit că se simţea exact ca salonul, învechit, dar dornic să se transforme plecând de la acel tablou. Îşi aduce aminte discuţiile nesfârşite cu prietenii despre timp, despre domnul Einstein care, se pare, neînţeles încă, aruncase în aer cu o mică formulă sute de ani de ştiinţă carteziană şi conservatoare. În jurul lor timpurile se frământau și ele aproape în același ritm. Ei simţeau schimbarea ca pe o stare care le aparţinea, era interioară lor, dar o vedeau cu plăcere oglindită în tot ce îi înconjura. Îi era milă de micuţele Basarabi care crescuseră în afara sau în urma timpurilor acestora.

– Da, probabil că tu ai trăit altfel, poate dacă pe noi ne-ar fi crescut părinţii și noi am fi fost altfel, dar ei au plecat în Franţa când eram foarte mici, *maman* era bolnavă, și a trebuit să rămânem acasă, cu bunicii. Care, te rog să nu înţelegi greşit, sunt minunaţi. Cine a mai luat fata unei femei simple să o facă prinţesă? Nimeni, sunt buni şi darnici şi iubitori, dar sunt din alt secol. Pe vremea tatălui prinţului aveau robi, pe moşiile lor erau domni absoluţi, viaţa lor era după niște reguli neschimbate de secole. Pentru prinţ, secolul XX nu a adus nimic nou. Probabil că ne lăsase la Paris cu inima strânsă, și pe bună dreptate, părinţii noştri ne-au dus în mare secret într-o după-masă la Anne. Marele ei ghinion a fost că, în aceeași după-amiază, acolo era invitat și Basil. Erau și alţii, evident, dar când intrai într-o cameră în care era Basil, acum cinci ani, era doar el. Se vedea doar el, tăcea dar sclipea, așa ni s-a părut. Vorbea rar, dar când vorbea aveai impresia că îţi coboară cerul. Ştii, noi suntem surori, dar relaţia noastră a fost mereu mai adâncă de atât, eu am început să trăiesc la palat cu ea mult prea mică să am vreo amintire a statului meu social, mama a murit când aveam trei ani, am fost mereu copilul lor, exact ca Anda. Nu eram mica ei cameristă, acum am devenit, râde Maria şi când râde e frumoasă şi bună şi Andrei o iubeşte imediat. Noi am iubit fără gelozie aceiaşi actori de cinema, l-am iubit în taină pe Radu Ghica, amândouă, pe la 15 ani. Nu eram în competiţie în nici un fel, dar de Basil s-a îndrăgostit doar ea. Atunci trebuia să îmi dau seama.

Frământarea Mariei este atât de puternică încât îl cuprinde şi pe Andrei, îi este profund recunoscător pentru că îi povesteşte. Nu ştie cum va folosi cele pe care le afla, dar e sigur că trebuie să înţeleagă ce se întâmpla cu prinţesa în acel loc în care el nu şi-o putea imagina, acasă la ea şi la Basil. În

---

Dominquez: premoniţia adeverindu-se. Episodul îl inspiră pe scriitorul argentinian Ernesto Sábato care îl foloseşte în romanul său *Despre eroi şi morminte*.

ultimele zile, de câte ori se despărţeau seara, avea o strângere de inimă, dar cum nu ştia nimic concret despre căsnicia ei, era ceva pur imaginat.

– Basil nu era, de fapt, fermecător, ci mai degrabă răspândea un soi de mister, misterul genera sclipirea lui; de fapt, el era atât de sclipitor cât îl imagina fiecare, iar Anda a făcut din el un soi de soare. S-a îndrăgostit înainte ca el să scoată un cuvânt…

Andrei înţelege nu în principiu, ci în realitatea pe care o ocolise, că acolo acasă o aşteaptă un bărbat, dintr-o imagine devine un om în carne şi oase care poate sta în jurul prinţesei, dar care o face nefericită.

– Şi din acel moment nimic nu a mai contat, iar eu, orbită de fericirea ei, fără să văd că nu eram nici un pic îndrăgostită de el, ar fi trebuit să fiu, măcar un pic, să îmi placă măcar, dar eu vedeam doar fericirea ei, atât, asta iubeam şi am crezut că face bine, ne plăcea că facem un soi de frondă, că ea nu era cerută de unul dintre Cantacuzini sau Brâncoveni sau de Radu, ci venea de la Paris cu un bărbat care era altfel. Ea nu ştia că bunicii ei ar fi preferat ca ea să îşi găsească un băiat simplu, ar fi fost de acord cu oricine dacă era un băiat care să o iubească şi care să o dorească pentru ea, nu pentru banii ei.

– Chiar şi eu? întrebarea lui este complet dureroasă.

– Tu? Păi pentru voi ar fi făcut o nuntă ca în poveşti, pe tatăl tău îl adorau toţi… Buna noastră este fata unui mic boier din Oltenia, şi legendele spun că moşul ei era un vestit haiduc, şi când îi vezi pe fraţii ei ştii că e adevărat. Probabil de acolo are Anda privirea aia verde care te îngheaţă uneori, nu vine din mătăsuri şi dantele din Veneţia, ci din codrii Olteniei. Cu voinţa aceea probabil i-a înfrânt pe toţi. Trebuia să vezi procesul pe care l-au îndurat părinţii noştri la Bucureşti. Pentru Odette a fost o tragedie, ea ştia exact cine era Basil, a încercat tot, s-a mutat câteva luni la Bucureşti, a stat cu ea mai mult decât în 18 ani, i-a arătat tot ce putea fi rău şi urât, dar nu a convins-o, pentru că Basil o dorea foarte tare. Adică dorea banii ei atât de tare încât a ajutat-o să îi înfrângă pe toţi. Ea era deja a lui, din seara când a fost sigur că îl iubeşte şi i-a spus direct în faţă că dacă nu este suficient de bogată nu pot fi împreună, chiar dacă el o iubeşte nebuneşte aşa cum făcea.

Andrei se uita incredul la ea, nu poate crede aşa ceva:

– I-a spus atunci că o vrea pentru bani?

– Da, nu vezi perversitatea, el i-a zis adevărul, dar ascuns, doar puţin ascuns, cât să pară cel mai mare adevăr spus de un îndrăgostit. El era marele pictor care nu avea nici un ban şi avea nevoie de un mecena să îl înconjoare cu o viaţă tihnită, ba chiar îmbelşugată, ca el să poată crea. Se iubeau, el o iubea, dar nu putea fi cu ea decât dacă ea ar fi avut suficienţi bani. Toată România ştie că ea are banii ei, bani care îi veneau din 250 de ani de zestre

adunată. Toţi Basarabii au pus zestre pentru ea de câte ori se mai năştea un cocon bărbat. El ştia, orice vânător de zestre ar fi ştiut, că la ea era şi mult mai simplu, la 18 ani primise tot. O avere de care ei nu îi pasă, dar care acum o ajută. I-a spus cu lacrimi în ochi că va avea cel mai frumos şi luminos atelier şi că va putea să picteze toate picturile acelea minunate care vor trăi în veci. Ea era mecena. El a mimat mirarea şi uşurarea. Sau uşurarea nu a mimat-o, pentru că era efectiv uşurat că o găsise şi că ea cădea atât de uşor în ghearele lui monstruoase. Nu a fost nimic curat, nimic pur sau adevărat, totul a fost o minciună, dar una monstruoasă pentru că el nici măcar nu o voia cât de puţin pe ea. Se mai întâmplaseră lucruri din astea, băieţi veniţi la Bucureşti sau fete care dădeau peste cineva cu bani, dar măcar aceia voiau şi poziţia în societate şi de aceea măcar încercau să aibă o familie, el nu voia decât banii ei, nimic altceva. De trei ani nu mai avusese nici o expoziţie, nu vânduse nimic, de trei ani se droga, la început sporadic, ca un sport, care însă îi acumulase datorii uriaşe. Anda le-a plătit înainte de nuntă. Dar aici, la Bucureşti, după lupte care au durat şase luni, bunicul a pus o condiţie fără de care nunta nu putea să aibă loc: Basil renunţa la orice în caz de despărţire sau la moartea ei, şi-ar fi păstrat casa cu atelierul şi o rentă de câţiva lei, în rest nimic. El a semnat râzând, pentru că în planurile lui nu figura divorţul. Voia să se căsătorească şi să o păstreze. Nu avea unde pleca, prinţesa era o gară terminus pentru el.

– Şi?

– Şi de aici poţi şi singur să îţi imaginezi. După luna de miere de la Nisa, el a devenit un pictor în atelierul lui, întreţinut de cineva care trăia în casa din faţă şi care era soţia lui, orice ar fi însemnat asta. Pentru el nu a însemnat nimic. Îşi primise tot ce visase, spera probabil că va începe să picteze, că cei trei ani fuseseră un intermezzo nefericit, că poate fumul de opiu îl va ajuta în creaţie – nici măcar aici nu a avut noroc Anda. Un pictor satisfăcut, pictând cu furie şi făcând expoziţie după expoziţie, ar fi fost un colocatar dacă nu plăcut măcar interesant, cu oameni în jur. Probabil înşelată în toate aşteptările ei de femeie şi soţie, Anda s-a văzut un fel de Anna de Noailles a Bucureştiului, dar el nu mai picta. Mâzgălea ceva oribil şi pe urmă ardea pânzele. Arunca scrumierele în geamurile care fuseseră aduse de la Veneţia pentru lumina artistului. Au urmat ani foarte grei, zeci de scenarii…

Pe faţa lui Andrei, Maria citeşte perplexitate:

– Credeai că amantul şofer de taxi a fost primul? Sau nici măcar nu ai ştiut că prinţesa este de fapt regina… scenariilor, ca la Hollywood? Am avut mai întâi scenarii ca să îl facem să o iubească, gelozie, frumuseţe, eleganţă, supunere, altele pe care nu mi le amintesc. Continuu am avut scenarii să se

lase de droguri, de două ori a ieşit rău de tot…

Maria îl priveşte cu un soi de milă, faţa lui era expresia a ceea ce simţea.

– Nu vă vor lăsa niciodată să fiţi împreună, tu nu eşti altceva decât un alt Basil. Sau vei fi, şi vor lupta de data asta cu toate mijloacele, dar nici nu veţi ajunge acolo pentru că ea nu va divorţa, şi nu prinţul victorian şi intransigent este cel mai mare duşman, ci Basil însuşi, care nu va trăi niciodată din renta de 10.000 de lei. El o iubeşte, asta vede toată lumea, nu iese cu băieţii la chefuri sau la Chat Noir, nu îi ştie nimeni nici o aventură, sigur e ciudat, dar aşa sunt pictorii, sigur că o face fericită… A făcut un scenariu perfect, asta este, unul singur, dar perfect. El este artistul, soţul perfect. Dar nici după un divorţ nu ar fi simplu, chiar dacă prin absurd şi prinţul, şi Basil ar accepta, după divorţ nu se va căsători cu tine.

– Dar ea ar fi liberă…

– Te înşeli, libertatea este ceva foarte relativ, ea nu va mai trece încă o dată peste cuvântul lor. De altfel, ăsta este un caz ipotetic. În dimineaţa în care urma să se căsătorească, a venit prinţul la ea şi a întrebat-o dacă încă vrea să se mărite, ea radia fericire, era o întrebare idioată, aşa că el a profitat de starea ei şi a întrebat-o dacă este sigură ca vrea să îşi petreacă toată viaţa cu el… De câte ori mă gândesc la asta îl urăsc pe prinţul care a făcut din viaţa mea un *conte de fées*, dar nu mă pot opri, pentru că el a simţit undeva că nu va fi bine şi atunci a întrebat-o dacă acest legământ este legat şi cu cuvântul ei de prinţesă Basarabi. N-ai cum să înţelegi ce înseamnă asta… o prostie de-a lor din vechime… iar ea a spus da. Nimic nu o va face să treacă vreodată peste cuvântul pe care şi l-a dat, ştiu e secolul XX, nu mai sunt prinţi cu adevărat şi nici timpurile lor, dar ei asta nu au aflat-o.

Maria a tăcut după care a adăugat cu un oftat adânc:

– Nici eu nu am încredere în tine.

După aproape două ore petrecute împreună, lui Andrei îi pare rău cel mai tare de acest lucru; sora Smarandei nu se poate îndoi de el.

– Banii ar ajuta? o întreabă. Dacă aş avea bani ar fi altfel?

– Cel puţin pe mine m-ar ajuta să nu mai cred atât de tare că îi vrei doar banii…

Andrei zâmbeşte, şi Maria înţelege că nu poate simţi decât ceea ce vede: un băiat bogat sau sărac care o iubeşte pe sora ei la fel de mult cum îl iubeşte şi ea.

– Dar am văzut şi oameni bogaţi care se căsătoresc tot pentru bani. Andrei, te rog nu o face mai nefericită decât este acum, te rog… Eu trăiesc de ani de zile cu sufletul la gură, alerg la ea, după ea, o caut şi până nu o văd nu mă liniştesc. Înţelegi, căsătoria asta a ei este o închisoare şi pentru mine.

Oricât de mult o iubesc, vreau şi eu viaţa mea.

– Şi am să te rog să ţi-o recuperezi.

Se întorc amândoi deodată spre uşă, nici unul nu auzise nimic. Maria este însăşi durerea:

– Te rog, Anda, trebuie să înţelegi ce am spus…

Smaranda vine şi o ia în braţe; sunt la fel de frumoase, una roşcată, una brunetă, şi e evident cât se iubesc. Ţinând-o strâns pe Maria, Smaranda întinde mâna spre Andrei şi, când acesta i-o sărută, ea se desprinde şi vine direct spre el, în braţele lui şi pentru prima dată în relaţia lor se sărută, este un sărut uşor, dar buzele lor sunt împreună pentru prima dată. Dar nu e timp încă de buze, sărutul fusese doar pentru Maria. De la el din braţe ea îi spune:

– E vremea să ai viaţa ta, eu trebuie să mă descurc singură, de mult trebuia să o fac. Fetiţa de la 18 ani nu mai este. A murit sau a fost alungată, sunt un om matur. De data asta nu cade lumea peste mine, ci eu îmi hotărăsc lumea aşa cum vreau. Te rog, vezi unde este viaţa ta şi trăieşte-o aşa cum vrei.

– Şi voi?

Întrebarea Mariei este clară, vrea să ştie ce vor face ei doi. Prinţesa se uită la Andrei şi de comun acord, dintr-o singură privire care trecuse între ei, el îi răspunde:

– Noi vom vedea, vom hotărî ceva, doar noi doi. Probabil Smaranda nu se va abţine şi îţi va spune… Andrei râde şi până la urmă şi ele două zâmbesc.

Maria pleacă, şi aud în depărtare o maşina ieşind în garaj. Se aşază strâns îmbrăţişaţi pe canapea. Se sărută în acelaşi impuls, amândoi dorind acelaşi lucru. De obicei, oamenii se sărută mai întâi, dar ei se cunoşteau deja adânc şi de aceea primul lor sărut nu a fost un act de cunoaştere, ci unul de dragoste.

Andrei se depărtează, iar ea se lasă moale în mâinile lui, pentru că ştie ce va urma şi acum este atât de pregătită să pândească clipa aceea unică de dinainte de a i se porni în vene râul de plăcere. O ia în braţe şi o duce în faţa focului din şemineu, se întinde lângă ea, o apropie în braţe strâns, dar nu-i caută nici sânul, nici gâtul sau urechea. Ea e dezamăgită pentru că simte în ea o nerăbdare imposibil de înfrânt; îl vede cum îi dă jos pantofii, unul câte unul, zăbovind pe picioarele ei, îi este puţin teamă, se întreabă dacă sosise vremea, dar el se întinde din nou lângă ea şi o ia în braţe şi o sărută şi îi şopteşte cuvinte pe care nu le auzise niciodată, cuvinte mici despre cât era de frumoasă, corpul lui lângă al ei, atât, nimic mai mult, şi sărutul lor cel adânc o pierde în cercuri din nou, iar şi iar. Ea crede că nimic nu se va mai

întâmpla, apoi simte mâna lui urcând pe interiorul piciorul ei drept aproape fără să o atingă, simte mai degrabă căldura palmei lui decât pielea pe ciorapii ei fini de mătase, şi din nou, ca în lift, încearcă să îl oprească, dar el îi ia gâtul prizonier şi, la sărutul de undeva lângă urechea stângă, mâinile ei cad inerte ca apoi să se împletească pe spatele lui. Mâna lui urcă şi ajunge în punctul în care ciorapii se termină, şi între mâna lui şi pielea ei de pe coapse nu mai este nimic; îşi strânge picioarele într-un ultim spasm de luciditate, dar mâna lui rămâne acolo fără să se mişte, ca o promisiune pe care nici măcar nu o înţelege de tot. Nu există nici un fel de grabă, Andrei deschide ochii şi o priveşte şi îi şopteşte şi ei să deschidă ochii, iar ea, în pofida ei, îi deschide, se privesc, iar el îi şopteşte iar că mâna lui o va mângâia în cea mai intimă şi minunată parte a ei şi ea trebuie să îi dea drumul dacă vrea ca el să ajungă acolo.

– Trebuie să vrei tu, domniţă, să mă primeşti.

Slăbeşte strânsoarea, dar mâna lui nu se mişcă şi atunci, într-un abandon total, îi dă voie să o ia în stăpânire, dar el, complet neaşteptat, o atinge, o mângâie, şi din locul în care o mângâie îi porneşte un uragan din senin, este ce i se întâmplase de atâtea ori din seara trecută, numai că de o sută de ori mai puternic. Plăcerea atinge aproape limita suportabilului. Rămâne fără vlagă, respirând sacadat, el îi dă părul de pe faţă şi o sărută.

Smaranda îşi revine cu greu sub privirile lui:

– Doamne, ce mi-ai făcut, spune.

Ar putea să o iubească fără să mai aştepte, o doreşte aşa cum nu dorise vreodată, dar nu poate decât zâmbi şi tot ce vrea e să înţeleagă cum această femeie poate fi atât de dornică şi în acelaşi timp atât de puţin iniţiată în iubire.

– Doamne, Smaranda… Se ridică de lângă ea şi, după ce îi trage rochia peste picioarele dezgolite, o ia în braţe şi o alintă şi o mângâie: Trebuie să începi să te cunoşti, tu pe tine.

– Ajută-mă tu, spune prinţesa zâmbind, nu râde de mine, dar se simte atât de relaxată de zâmbetul lui pentru că vede cât o doreşte.

– Iubita mea are ai nevoie de o carte de anatomie mai întâi… pe urmă de un bărbat.

Vrea să se ridice în picioare, dar ea îl ţine de cămaşa care îi iese din pantaloni. El se opreşte curios, încă râzând, şi când îi simte mâna strecurându-i-se pe pielea spatelui toată siguranţa de sine îi este spulberată de mâna care îl mângâie uşor şi de vocea care îi şopteşte:

– Eşti un bărbat îngrozitor, arogant şi nesuferit, cu prea multă experienţă în dragoste; adu-mi o carte şi uită de mine.

El se ridică pentru că nu mai poate suporta, o singură clipă în plus

sau un singur cuvânt şi îl vor spulbera definitiv. Smaranda nu vrea ca el să plece aşa cum plecase noaptea trecută, dar nici nu ştie cum să îl ţină.

– Nu pleca, şopteşte, iar el se apleacă, o sărută şi îi spune:

– Trebuie să bem ceva. Trebuie să îţi aduc cartea…

În bucătărie găseşte o sticlă de şampanie, dar îi ia ceva timp ca să se întoarcă; rămâne nemişcat în faţa ferestrei spre terasa copleşită de toamnă. Ea este femeia pe care nu a visat-o niciodată. Nu îşi făcuse vreodată vreun gând despre fata de care ar fi putut să se îndrăgostească; era atât de prins cu viaţa lui şi îi fusese foarte bine sau foarte rău, dar nu se gândise la nevastă, la copii, la o viaţă cum aveau cei din jur, şi mai degrabă se văzuse ca Tav, singur. Tav fusese, de fapt, modelul lui în toate, şi inevitabil şi singurătatea lui îi definise în el un mod de viaţă. Era apoi meseria lui pe care o considerase de la început ca foarte importantă, şi, aşa cum şi Tav fusese un avocat de succes, la fel şi el gândea despre sine însuşi că va deveni un medic bun, dar pentru asta ştia că are mult de lucru. Acum se găsea în situaţia în care ar fi vrut să o ceară de nevastă şi îşi dorea nu numai să fie cu ea noaptea în pat, ci şi ziua, să lucreze cu ea, să stea de vorbă cu ea şi să aibă copii împreună; modelul lui de viaţă devenise unul cu familie şi copii. Era speriat pentru că schimbarea era mare, dar şi pentru că erau atâtea piedici. Ar fi vrut să aibă puterea să nu se mai întoarcă în salon, să plece fără un cuvânt şi să îşi regândească viaţa ca să o uite. Ea ar fi înţeles dacă ar fi plecat. Nu avea nevoie de multe cuvinte ca să înţeleagă, pentru că despărţirea fusese acolo nenumită, dar prezentă.

Cu şampania într-o mână şi două pahare în alta s-a întors în salon. Smaranda îl atrăgea mult mai mult decât un trup neiubit încă, era ea întreagă şi tainică, fata care descoperise iubirea fizică într-o singură zi, prinţesa care avea o misiune pe care o ducea la capăt cu pricepere şi devotament, prietena lui pe care o putea ţine cast în braţe, toate erau ea şi probabil multe altele pe care le dorea la fel de mult. Să plece ar fi fost cel mai înţelept lucru, dar ar fi fost înţelept într-o viaţă aridă şi fără imaginaţie.

Beau în tăcere şi se uita la foc amândoi, dar prinţesa vorbeşte:

– Ştiu de ce ai stat în bucătărie –, iar el se gândeşte că probabil a stat mai mult decât crezuse. M-am gândit să mă ridic de jos, de aici din salonul ăsta pe care îl ador pentru că eşti şi tu aici şi să plec, să merg la Skiathos cum spunea Maria, şi să mă întorc peste şase luni, când sigur tu nu vei mai fi în Bucureşti. Să-ţi dau timp să îţi termini ce aveai de făcut aici şi să pleci mai departe, şi cred că şi tu te-ai gândit la fel.

– La fel.

El vrea să se apropie de ea, dar ea îi face semn să nu vină şi el se reaşază.

– Nu vreau să ne hotărâm viitorul în pat, nebuni, cu toate simţurile la vedere.

– Eu mă supun oricărei hotărâri ale tale.

Ea face un semn cu capul.

– Eu nu sunt o frunză în vânt, domnule Velcu, sunt o femeie care a suferit, dar care s-a şi bucurat, şi care a ajuns la maturitate. Nu sunt fata de acum cinci ani, îndrăgostită fără scăpare de un necunoscut. Am evoluat la fiecare lovitură pe care am primit-o şi la fiecare bucurie pe care am trăit-o. Nu am trăit o continuă tragedie, ci am muncit, am pus bazele unor lucruri în care cred şi pe care le consider la fel de importante ca o viaţă de familie. Soarta a fost foarte generoasă cu mine, dar m-a şi lovit, şi ar fi o cumplită nerecunoştinţă să spun că am fost doar nefericită. Dacă luăm o hotărâre, o luăm împreună, un bărbat şi o femeie care ştiu exact ce le rezervă viitorul.

– Te-aş cere de nevastă ca să te iubesc şi să lucrez cu tine şi să ne facem o familie cu copii. Până când nu te-am văzut cu Sănducu în braţe nici măcar nu ştiam că aş putea avea copii, acum înţeleg doar în măsura în care ar fi ai tăi şi ai mei.

– Dar ştim că nu se poate.

– Ştim, dar eu aşa te iubesc. Indiferent cât timp avem împreună, vreau să îl petrecem împreună aşa. Nu pot să cred că în urma iubirii noastre ar putea rămâne ceva urât în unul dintre noi.

– Ai spus că laşi pe mine decizia…

– Ai spus că nu vrei să decizi singură, acum nu mai da înapoi, mi-ai lăsat loc să negociez…

Prinţesa zâmbeşte:

– Nu e cazul, şi eu vreau acelaşi lucru, vreau să mă faci femeie tu, aşa cum nu sunt după cinci ani de căsătorie. Eu ştiu sigur că dacă voi avea puterea femeii din mine, aceasta mă va ajuta în tot ce voi face în viaţă. Dar vreau o singură promisiune.

– Dacă am şi eu dreptul la una.

Tac amândoi ca şi când ar dori să lase loc terenului pe care vor negocia, fiecare ar vrea să ştie ce vrea celălalt ca să îşi definească mai bine dorinţa.

– Tu întâi, domnule Velcu.

Andrei ezită, nu e uşor:

– Vreau să îmi promiţi că dacă vom face un copil în timpul acesta, nu ai să îl creşti cu soţul tău. Voi putea suporta orice, dar ideea că am un copil cu tine crescut de alt bărbat mă va distruge.

Smaranda este cu adevărat mirată, nu îi trecuse prin cap aşa ceva, iar dorinţa lui atât de matură şi de diferită de ceea ce îi trecea ei prin minte o

amuţi o vreme. Ea se gândea să facă dragoste cât mai repede, dar nu îi trecuse prin minte că ar putea avea un copil cu el, şi se mira cum de el se gândise atât de departe. Povestea cu copiii era foarte adânc îngropată în ea, poate de aceea.

– Şi ce vom face dacă rămân însărcinată? – spune cuvântul aproape în şoaptă, atât e de ciudat sentimentul care îl acompaniază.

– Vom pleca împreună, vei fi o soţie de medic, vom creşte copilul fără să ne pese de ce vor crede cei din jur, doar pentru el.

– Ce ne opreşte să o facem acum? îl întreabă, dar ştie răspunsul.

– Tu, prinţesa Basarabi.

Da, Andrei o cunoaşte îngrozitor de bine şi se întreabă dacă ea îl cunoaşte tot aşa.

– Nu vom face nici un copil, Andrei, nu ne vom ascunde în spatele unui copil, iar dacă hotărâm să plecăm vom pleca pentru că aşa am hotărât. Vreau să ştii însă că perspectiva de a fi soţia unui medic mă încântă. Bine, dacă rămân grea – şi spune grea, cuvântul acela tainic de demult –, vei afla şi vom pleca. Acum e rândul meu. Vreau să fiu sigură că atunci când te voi ruga să ne despărţim o vom face fără să încerci să mă convingi de altceva.

Andrei ar vrea să nu îi facă o asemenea promisiune, dar ştie că nu poate, aşa că înclină uşor din cap, brusc îndurerat şi spune:

– Îţi promit.

Este un moment greu, dar când Andrei o priveşte o găseşte zâmbind, cu zâmbetul acela de femeie nou descoperită, şi fără să vrea uită toate îndoielile şi aşteaptă să vadă doar ce va face. Ea se ridică şi, dintr-o singură mişcare, îşi scoate rochia.

Rămâne fără glas, cu inima ce dă să îi sară din piept, şi vrea din nou să se apropie de ea. Smaranda este într-un furou negru, mat, care îi ascunde doar pe jumătate corpul perfect, dar din nou ea îi face semn să stea, şi el se opreşte din ce în ce mai mirat când ea îi spune:

– Te rog să îţi scoţi cămaşa. Vocea ei este ca o catifea.

Fără ezitare, Andrei începe să îşi deschidă cămaşa, dar tot ea strigă:

– Ţi-o dai jos?

El nu poate decât să râdă şi să continue:

– Mi-o dau jos.

– Pentru că eu te-am rugat?

Se apropie un pas de ea şi spune:

– Pentru că m-ai rugat.

– Îţi dai jos şi pantalonii?

– Dacă mă rogi.

Ea nu-l priveşte, dar vocea de catifea spune în şoaptă:

– Te rog.

– Atunci uită-te la mine, prinţesă – iar ochii ei se ridică.

Sub privirea ei, Andrei face ce i-a cerut, iar ochii ei sunt plini de uimire şi de zâmbet. Apoi mai face un pas spre ea.

– Mai vrei să îmi dau jos ceva? întreabă în glumă, dar vocea îl trădează.

Ea face un semn mic cu capul, iar el rămâne gol în faţa cu ei cu o detaşare şi un zâmbet de care ei îi e ciudă; ar vrea şi ea să îşi uite definitiv toate opreliştile şi ruşinile, dar este atât de greu. Aflat în faţa ei, Andrei nu este destul de aproape ca să îl ocolească cu privirea, aşa că face un efort şi îl priveşte de jos până sus, îl priveşte tot, deşi în ea ceva încă îi porunceşte să închidă ochii. Cu mare efort îi ţine larg deschişi, iar el nu se mişcă, parcă înţelegând lupta ei, şi îi dă timp să înţeleagă, să se înţeleagă şi să accepte în lumină că asta este dragostea, lumina asta din fiecare gest al lor şi lipsa de pudoare şi dorinţa pe care o simte concentrată în mijlocul ei.

O ridică în braţe, şi Smaranda îl simte întreg lângă ea; îşi spune că e prea repede, că nu e pregătită, dar numai în dormitor, lângă el, înţelege că este mult prea târziu, pentru că Andrei o acoperă imediat cu trupul lui, fără pregătire – pregătirea fusese făcută – şi ea capitulează, dar simte că era gata să îl primească şi îl primeşte ştiind ce va urma, dar şi descoperind în fiecare clipă iubirea fizică dintre ei. Momentul în care sunt pentru prima dată împreună este ca o întoarcere într-un loc în care fuseseră odată, la începutul timpurilor împreună. Este o întregire şi o continuare. Complet abandonat în tărâmurile prinţesei, Andrei simte că acolo unde i se pare că este învins este, de fapt, învingător.

Doar vremelnic potoliţi, Andrei îşi trece mâinile peste tot corpul ei, fără să uite nici un loc oricât de ascuns, iar ea nu poate decât să ţipe, uneori de surpriză, alteori în juisare. El nu are nici o limită şi o obligă apoi şi pe ea să facă la fel cu el. Smaranda are impresia că atinge pentru prima dată corpul unui bărbat, şi acolo unde credea că îi va fi ruşine îşi descoperă propria-i plăcere. Nimic nu este doar fizic în ceea ce se întâmplă între ei, corpurile lor sunt receptacule în care se acumulează iubirea. Nu ştie, desigur, ce este iubirea – ceea ce trece prin venele ei, cercurile concentrice care îi cuprind corpul, dorinţa copleşitoare în faţa lui… habar nu are şi adoarme. Sunt atât de epuizaţi amândoi încât somnul în care cad este o evadare.

Se trezesc doar să se găsească împreună ca şi când deja fiecare făcea parte din corpul celuilalt. Andrei, care avea o experienţă destul de vastă în iubirea fizică, şi-a recunoscut dimineaţă că ştiuse doar fizicul iubirii şi că niciodată nu a bănuit că, dincolo de eliberarea fizică, putea fi şi altceva.

Lângă prinţesă însă, iubirea este o mare de senzaţii, de abisuri în care se scufundă.

O sărută, iar Smaranda e mirată de puritatea sărutului lui, care parcă o întreabă dacă e fericită, dacă a ajuns acolo unde îşi dorise să ajungă, şi pe urmă lucruri mici despre vise şi pernele în care erau cufundaţi.

– Sunt puţin îngrijorată de experienţa ta…, îi spune în sfârşit, deşi acesta fusese laitmotivul cumva inconştient, dar totuşi bănuit în ultimele zile.

El râde, cu râsul acela pe care nu îl descifrează, şi nici nu vrea pentru că realizează că ceea ce se întâmpla între ei este un mister care nu poate fi cunoscut aşa, la lumina zilei.

– Nu am nici o experienţă.

Fata care cu două zile înainte îşi descoperea corpul îl sărută şi se lipeşte de el, într-un gest conştient să îl facă să îşi piardă tot controlul, şi vede cum în fiecare clipă ea descoperă instinctiv cum să îl facă pe el să ajungă în pragul de la care dorinţa nu mai poate fi stăvilită.

– Eşti un mincinos…

Dar nu apucă să mai spună ceva, pentru că Andrei o cotropeşte aproape fără nici o pregătire şi noul fel de iubire este puţin înspăimântător, dar orice se întâmplă între ei păstrează incredibila lumină care este iubirea dintre ei. Smaranda descoperă dragostea ca o luptă şi înţelege că, în dimineaţa aceea, în sfârşit făceau dragoste doar pentru el şi este atât de fericită încât ştie exact ce trebuie să facă. Trebuie să lupte şi ea şi să nu se lase acaparată decât după ce vor fi istoviţi.

Durează un moment să îşi revină, nu se ating, stau chiar departe unul de celălalt, iar când este în stare să vorbească, el spune:

– Singura experienţă a vieţii mele eşti tu.

E atât de serios încât Smarandei i se face frică; pentru ea deocamdată iubirea este copleşitoare şi minunată, dar încă nu înţelege adâncimea ei.

– Dar oricât de mult te-aş iubi – din nou tonul lui este altul –, te rog, du-te şi pune pe tine o rochie groasă de lână, şi lungă să fie, că altfel mă omori.

Sare vesel din pat, iar Smaranda îl priveşte. E gol şi frumos ca o statuie, şi îi e puţin jenă să îl vadă aşa, dar îşi aminteşte că e bărbatul care o iubise, se scoală tiptil şi se duce după el să vadă cum face duş, dar el o aşteaptă la uşă şi o trage în duş după el şi o iubeşte acolo, apoi se spală unul pe celălalt şi se duc amândoi la bazin să înoate împreună. Se bălăcesc, râd ca doi adolescenţi, se miră unul de celălalt cât de frumoşi sunt.

În dormitor, domniţa scoate din dulapul ei un halat care are iniţialele lui şi o pereche de pantofi de casă, apoi dintr-o cutie frumos împachetată în

foiţă verde scoate unelte de bărbierit şi o periuţă de dinţi, iar el rămâne ca un copil uitându-se la cadouri… Domniţa îl asistă la bărbierit – în afară de Scott nimeni nu îl asistase la bărbierit – şi cum uneltele sunt noi, iar el, emoţionat, se taie, şi domniţa se sperie şi vrea neapărat să îl oblojească ea.

– Nu eşti prea îndemânatic pentru un chirurg, îi spune în timp ce loţiunea de ras îl arde şi el se strâmbă, oftează şi încearcă să scape. Stai cuminte, te rog, ar trebui să fii mai curajos, îi spune serioasă.

Se aud zgomote în casă, şi el se sperie, dar domniţa îl linişteşte:

– Sunt Hänsel și Gretel – și fiindcă el vrea să râdă, ea îi pune degetul la gură, dar începe și ea să râdă și mai apoi râd amândoi ca doi nebuni, el pentru că nu înțelege nimic, iar ea pentru că râde el.

– Așa-i cheamă, *espčce de fou*[9].

– Şi noi cine suntem? Căsuţa de turtă dulce?

Ea îi ignoră întrebarea şi râsul pentru că îi e foame, îl conduce de mână în bucătărie unde pe masă este pus un mic dejun copios.

– Sunt o foarte drăguţă familie din Bavaria și vor sta aici pentru o vreme. Hai să mâncăm și îţi explic apoi.

De undeva din cămară apare o nemţoaică rumenă la obraz şi cu două cozi împletite şi învârtite în jurul capului. Domniţa i-o prezintă într-o nemţească drăguţă, de copil. Andrei, care vorbeşte o limbă curată şi clasică, nu le înţelege. Dar le urmăreşte amuzat cum vorbesc repede şi folosesc cuvinte necunoscute sau cuvinte atât de stricate încât le recunoaşte doar în ultimul moment.

Gretel îi serveşte plină de bună dispoziţie, iar apoi le duce cafeaua în salon.

Prinţesa se întinde pe canapea, iar el rămâne în picioare, departe lângă foc, uitându-se la ea. Un gând îi trece prin minte şi este între râs şi îngrijorare:

– Crezi că au auzit ceva azi-noapte? Îşi aduce aminte – şi o căldură îl străbate involuntar – de strigătele delicioase ale prinţesei şi nu este foarte sigur nici de el.

Prinţesa roşeşte, ştie că roşeşte şi e furioasă că roşeşte, iar Andrei se distrează, dar e mult mai emoţionat decât crede ea. Ea nu spune nimic pentru o vreme, doar clatină din cap în semn că nu.

– Stau la parter, într-un apartament care este opus dormitorului nostru.

Li se taie respiraţia pentru că domniţa spusese dormitorul nostru

---

[9] Nebunule (lb. franceză)

instinctiv, iar acest instinct nou creat între ei îi miră la fel pe amândoi, pentru că sunt împreună de o zi.

– De când ai trimis după ei?

– De câteva săptămâni.

– Adică tu te-ai gândit de mult la asta… şi arată spaţiul dintre ei.

– Da, m-am gândit la „asta“.

Asta este ceea ce se întâmplă între ei, şi el nu se gândise, cel puţin nu atât de practic şi de real; dacă vreodată ar fi crezut că se poate întâmpla între ei iubire, aceasta ar fi fost mult mai romantică.

Domniţa e încurcată, delicios încurcată.

– Adică m-ai atras într-o capcană în garaj?

– Niciodată nu ştiu când vorbeşti serios, cred că m-am prostit rău de tot şi nu ştiu de ce încă roşesc când…

Acel „când“ cuprinde în el toate întâmplările lor din ultimele două zile.

– Iar tu eşti atât de rece acum.

Prinţesa e chiar supărată; Andrei o ia în braţe şi se aşază cu ea pe canapea şi îi şopteşte la ureche cât de mult o iubeşte şi ce dor îi este de dormitorul lor şi îi mulţumeşte că l-a salvat dimineaţă de la moartea sigură prin bărbierire, iar ea, în sfârşit, zâmbeşte. Ea nu ştie când el glumeşte, iar el nu înţelege cum pot să existe imediat una după cealaltă cele două prinţese, cea care roşeşte încă în faţa lui când e gol şi cea care îi angajează pe Hänsel şi Gretel şi are grijă de viaţa atâtor persoane din jurul ei.

– Maria trebuie să îşi vadă de viaţa ei şi nici eu nu mai suport să fie mereu aici. Acum sunt cu tine, n-am să o mint, dar nici nu mai am nevoie să fie mereu în spatele meu, de asta au venit Hänsel şi Gretel. Nu numai de asta, când i-am angajat am ştiu doar că era nevoie de cineva care să aibă constant grijă de casă.

– Nu te gândeai că am să vin să te sărut în garaj. Nu te-ai gândit niciodată?

Prinţesa refuză să răspundă, şi atunci el îi caută sânul gol şi îi şopteşte la ureche:

– Ai să ţipi şi aude Gretel din bucătărie.

Spre surprinderea lui, prinţesa îl caută şi îl mângâie atât de intim încât el mai apucă să vadă doar că are obrajii în flăcări înainte să închidă ochii şi să o sărute, dar ea se trage înapoi şi îi şopteşte:

– Ai să ţipi şi aude Gretel din bucătărie.

– Am creat un monstru, spune cu vocea voalată.

– Şi încă nu ai văzut tot, îi răspunde.

– Trebuie să plece Gretel imediat.

Prinţesa însă se ridică din braţele lui, îşi petrece strâns chimonoul şi îi spune sever:

– *Behave yourself, milord.*[10]

Apoi izbucneşte în râs.

Gretel termină de dereticat în bucătărie şi vine în salon să o întrebe dacă mai are ceva de făcut.

Stau amândouă de vorbă cu aceleaşi triluri, iar Andrei îi urmăreşte eficienţa şi seriozitatea, modul în care se poartă cu toţi cei din jur. Îşi aminteşte de primele lor întâlniri în tăcere când atât de greşit crezuse că ea tace pentru că îl dispreţuia… sau ceva pe aproape, un sentiment de superioritate care i se părea nejustificat. Dar ea nu era aşa, probabil atunci era speriată de ce declanşase. Sănducu o striga prin toată curtea „prinţesă“, dar nu ştia ce înseamnă asta, pentru el era numele ei, se simţea foarte solidar cu Sănducu pentru că şi el îi spunea „prinţesă“, dar fără să se gândească la titlul ei real, ci mai degrabă la un personaj de poveste cu numele ăsta, coborât lângă de el.

Dar nu i-ar fi putut niciodată spune Anda, pe acea fată el nu o cunoştea. Probabil avusese codiţe şi uniformă la şcoala severă unde învăţase. Smaranda lui era fastuoasă în tot ce făcea, chiar şi în fosta ei neîndemânare în dragoste. Femeia de dimineaţă îl mângâiase atât de sigur, o prinţesă care ştia să ţină robii închinaţi.

Dar iubirea până la urmă nu este o învăţare, ci o reamintire. Cu chimonoul, sandalele de paie şi acele din coc părea o japoneză inedită cu culorile schimbate, cu pielea albă şi părul ca o pădure toamna. Se întreabă cum sunt toamnele în Japonia şi dacă şi acolo ele au aceleaşi culori, şi îi trece prin minte că ar putea-o răpi pe prinţesă, să plece amândoi la soare răsare şi să trăiască acolo printre chimonouri şi samurai. E sigur că prinţesa ar arăta splendid într-o casă de aceea, superb de simplă, plină doar de spiritul ceaiului şi al tradiţiilor străvechi. Ea cu promisiunile ei pecetluite de generaţii de prinţi nu se deosebeşte de fapt atât de tare de ei. Ea ar fi în stare să moară pentru o idee sau un legământ. Dar nu este timp să fie nici măcar nostalgic, ea este lângă el, chiar dacă se agită cu Gretel şi în curând va fi numai a lui pentru că rămân singuri, şi când aude liftul închizându-se o ia în braţe şi o duce în dormitor cam cum îşi duceau haiducii din sângele ei femeile în iatac.

Ea încearcă să scape, dar nu reuşeşte, poate fiindcă nici nu îşi doreşte cu adevărat.

O iubeşte şi observă înainte să cadă că ea devine cu fiecare sărut tot

---

[10] Comportă-te civilizat, domnul meu (lb. engleză)

mai sigură şi mai îndrăzneaţă pe iubirea lor. Şi când îi porunceşte să stea nemişcat şi îl mângâie şi îl descoperă într-un joc care nu era învăţat de la el, ştie că este învins şi se supune.

Dar aşa cum fac dragoste, la fel se regăsesc în salon şi stau de poveşti şi, dacă în pat se descoperă, în salon sunt deja prieteni vechi şi e o delicioasă cădere dintr-o parte în alta.

Andrei este îngrijorat pentru că nu înţelege cum ea poate să stea acolo cu el, într-o zi obişnuită de lucru. Ea îl priveşte puţin matern şi îi spune:

– Mă descurc eu.

Dar nu e mulţumit de răspunsul ei, vrea să ştie, îngrijorarea lui se vede, iar Smaranda trăieşte ceva atât de nou pentru că nu este obişnuită ca bărbatul de lângă ea să fie îngrijorat sau interesat de soarta ei. Are chiar la început o mică tendinţă de a se ascunde, de a rezolva singură, pentru că nu ştie sigur cum trebuie să împărtăşească grijile sau problemele. Când el o întreabă ce a făcut la orfelinat, ea e mereu uimită şi trebuie să îşi aducă aminte că el merge acolo şi consultă copiii şi îi cunoaşte, dar în acelaşi timp îşi aminteşte expresiile de pe faţa lui când o privea acolo, cu ceva ce îi părea mândrie şi admiraţie. Mai este uimită total de puterea pe care o are asupra lui în iubire. Ea care mereu ceruse, uneori la limita umilinţei, vede acum cum poate cu un zâmbet să îl facă să îşi piardă siguranţa, iar un mic gest al ei îl poate definitiv tulbura.

– Basil a avut o criză şi l-am internat la un sanatoriu de pe Valea Prahovei.

Andrei înghite greu, şi ceea ce simte este durere fizică.

Se aşază în faţa ei, aşa cum stăteau altădată, şi îi spune cu un ton pe care domniţa nu îl cunoaşte, este vocea unui om care suferă:

– Te rog, trebuie să discutăm.

De cinci ani, Smaranda s-a obişnuit să tăinuiască tot şi a ajuns să o facă atât de uşor încât a vorbi despre problemele ei îi este la fel de greu ca şi să se abandoneze complet în iubire în mâinile lui. Dar acolo în pat ea a reuşit să îşi înfrângă nu numai pudoarea, ci şi nereuşita ca femeie din viaţa cu Basil. Nu ştie ce să îi spună, cât să îi spună, dar mai ales nu vede cum ar putea-o ajuta.

– Nu e vorba să te ajut, nu voi merge să îl bat pe Basil, deşi sincer m-am gândit la asta… vreau să te ţin în braţe ca să te obişnuieşti cu ideea că eu sunt prietenul tău.

– Ştiu, dar eu de atâta timp a trebuit să nu arăt că sufăr şi, mai mult, să par fericită, încât acum nici măcar nu mai ştiu unde este adevărata mea faţă, care este. Am trăit şi trăiesc într-o minciună şi ca să nu înnebunesc a

trebuit să o transform într-un mod de viaţă. Să mă obişnuiesc cu ideea că asta este viaţa mea şi că trebuie să o duc aşa cum îmi este dată.

– Asta sună a fatalism.

– Asta sună a greşeală de 18 ani. Alţii omoară la 18 ani tot aşa, dintr-o prostie, şi stau toată viaţa la ocnă. Mereu m-am gândit cât de asemănător este destinul meu. Sigur, viaţa mea nu este o ocnă fizică, dar este una psihică de atâtea ori. Cu ce ne ajută dacă tu ştii lucrurile astea? Mi-e teamă că în final ai să gândeşti altfel despre mine, că nu o să mă mai respecţi sau chiar iubeşti. Pentru că viaţa mea este atât de falsă.

El îi închide strâns chimonoul şi o ia în braţe exact cum o mai luase o dată, şi ea ştie că va trebui să îi spună tot ca să nu mai fie zona aceea întunecată dintre ei.

– Cum trăieşti cu Basil? o întreabă.

Ea încă ezită. Maria îi povestise probabil multe, dar pur şi simplu ar vrea să uite tot, ar vrea să facă o vrajă ca să dispară viaţa ei până la camera aceasta şi să poată să fie a lui total, fără acest continuu ghimpe pe care, oricât ar fi de fericită, îl simte în inima ei. Dar Basil există şi este o realitate pe care ea nu o poate nega, şi nici el.

– Basil nu e un monstru, este un om nefericit şi cu minţile tulburate de fumul de opiu.

– E un om periculos. Am văzut dependenţi, am fost într-un spital lângă Sheffield unde erau aduşi. Nu există tratament, am văzut alcoolici şi drogaţi suferind şi înnebunind din cauza abstinenţei.

– Da, aşa e şi el. Când a venit în România, credea că banii mei vor aranja lucrurile. Că va folosi opiul doar ca un stimulent ca să picteze. Dar ceva s-a întâmplat, nici eu nu ştiu ce, şi niciodată nu m-a considerat o fiinţă umană, ci un fel de păpuşă de cârpe în preajma lui. Aş fi putut suporta orice altceva cu o oarecare bucurie, dacă ar fi pictat, dacă şi-ar fi sporit faima şi ar fi fost mulţumit de arta lui, şi aş fi acceptat să fiu binefăcătoarea lui, să îl ajut în creaţia lui, mi-aş fi găsit un rost fie şi într-un plan atât de puţin personal… dar Basil a căzut cu o viteză înspăimântătoare, iar eu ani de zile am încercat să îl salvez, am încercat să îl iubesc, să mă facă să îl iubesc, să îl fac să picteze… orice. Orice trăire sau contact uman. În primii ani, mâncam împreună şi el uneori era cel vechi, îmi povestea sau asculta, şi atunci era suportabil.

– Nimeni nu se întreabă unde sunt picturile lui?

– Nu cei din jurul meu. Cred că bunicul era şi este chiar fericit că nu are un pictor activ în familie. L-ar fi deranjat să fie în casa mea un cerc din acela ca la Anne la Paris. Are impresia că i-a venit mintea la cap, mă mai întreba şi îl întreabă şi pe el dacă nu doreşte să lucreze, dacă nu doreşte o

slujbă…

– Înseamnă ca mergeţi la bunicii tăi, că aveţi o viaţă socială.

– Basil are un singur obiectiv în ceea ce mă priveşte – să nu găsesc vreo cale să divorţez de el.

Andrei ar vrea să înţeleagă, dar totul i se pare încă foarte întunecat.

– Da, scenariul cu divorţul, spune tot ea, este o prostie. Cred că dacă ne-am duce şi am face dragoste la el în atelier, ne-ar privi indiferent, fără o tresărire. Vezi, pot chiar să râd şi să glumesc. Bunicul nu are un aliat mai mare decât Basil în a mă păstra soţia lui pe veci.

– Hai să plecăm, spune el febril şi tulburat, ce se poate întâmpla?

Apoi se opreşte aşa cum începuse. Nu aveau cum să plece, nu prinţesa, a doua oară, cu un bărbat fără bani.

– Aş vrea să te mint, dar nu pot, nu voi pleca aşa niciodată, nici măcar cu tine. Deşi acum te cunosc şi înţeleg altfel viaţa, şi aşa mi-ar fi frică. Nici nu cred că aş putea să le fac asta bunicilor mei. Poate când ei nu vor mai fi… ai să mă aştepţi douăzeci de ani?

Dar întrebarea ei nu caută răspuns. E doar o tristeţe.

– Basil face atât cât este necesar ca să nu prindă de veste bunicii. A înţeles demult cât trebuie să facă. Bunicii sunt fericiţi dacă mă văd, şi pentru ei o masă de duminică este suficient, din când în când. Cine crezi că le-ar spune adevărul? Mama, săraca, a încercat uneori, dar fără succes. Bunicii o socotesc pe ea vinovată că m-am măritat cu Basil, şi cred că şi ea are nişte remuşcări teribile.

– Şi oamenii din casa ta, servitorii, ceilalţi care trec în vizită…

– Servitorii sunt toţi din satul bunicii mele, dacă eu le cer să se omoare pentru mine, o fac. De altfel, sunt puţini, casa o îngrijesc o mână de oameni. Gheorghiţă stă de pază noaptea în faţa atelierului, deşi nu eu i-am cerut aşa ceva. Basil nu vrea să mor, vrea să trăiesc, moartea mea i-ar aduce doar o casă şi 10.000 de lei pe lună. Ştii cât costa un „transport“ de la Istanbul? 100.000 de lei.

– Care cât îi ajunge?

– Câteva luni, uneori mai puţin, alteori mai mult. În primii ani, avea perioade când nu se droga, reuşea să fie sobru zile în şir, când picta cu furie, dar mereu realiza că nu mai putea să fie ca altădată, ca şi când, undeva, tot talentul i s-a scurs din el.

– Dar a avut vreodată talent cu adevărat?

– Da, cei care se pricep spuneau că era o adevărată promisiune… niciodată nu am aflat ce s-a întâmplat. Aş fi putut fi confidenta lui, prietena lui, orice numai nu ceea ce sunt sau, mai degrabă, ceea ce nu sunt.

– Am să plec în Anglia – se opreşte fiindcă prinţesa îl priveşte cu o

expresie de copil speriat –, nu acum imediat, după examenele din iarnă, care vor fi ultimele. De ce nu ai veni cu mine? Oricum plec, pentru că toţi din jurul meu îmi spun ca un laitmotiv că banii lui Tav sunt acolo.

– Cum pot să fie banii acolo şi tu să nu ştii?

Asta se întreabă şi el.

– Nu e sigur că banii sunt acolo?

– Nu, nu e sigur, nu pentru mine. Îmi pare că toţi cei din jur ştiau că Tav era bogat, iar la moartea lui au rămas doar un milion şi ceva.

– Da, am auzit ceva, şi i-au luat unchii tăi.

– Fraţii mei. Acum vezi că povestea mea este mult mai sordidă.

– Dar cum au putut să ţi-i ia fraţii tăi, există legi de moştenire.

– Da, asta a fost problema, tu nu poţi dispune de banii tăi, trebuie să îi laşi obligatoriu rudelor de cel mai apropiat grad. Mama mea era a doua soţie a tatălui meu, tatăl meu cel natural, nu Tav. Era mult mai tânără, aproape de vârsta fraţilor mei din prima căsnicie a tatii.

Prinţesa încearcă să şi-l imagineze copil, să îl vadă cu mama lui tânără şi frumoasă, care sigur l-a iubit enorm.

– Cum o chema pe mama ta?

Niciodată, nimeni nu îl întrebase asta, şi de fapt nici el nu se gândise prea mult la ea, dar acum, în faţa prinţesei, are un soi de nostalgie, ca şi când i s-ar fi făcut dor de ea, femeia care trebuie să-l fi iubit, căci fusese unicul ei copil. Nici Tav nu ştia mare lucru despre ea, o văzuse doar de câteva ori.

– Ilinca.

O chema Ilinca pe mama lui, care murise când el avea doar patru ani şi de care el nu îşi amintea nimic. Nu avea de la ea nici cea mai mică amintire, ştia doar unde era înmormântată, îşi amintea o fotografie ştearsă pe un mormânt, o fată cu părul strâns în coc.

– Şi? întrebă prinţesa curioasă.

– Şi tatăl meu a făcut probabil un accident cerebral şi a rămas paralizat. Nici nu mai vorbea, era un bătrân într-un cărucior cărat de colo-colo de o servitoare, dar cumva înainte l-au convins să semneze un act prin care fratele meu cel mare mă adopta.

– Ce ticăloşie, strigă prinţesa, dar cum de nu a făcut Octav nimic? Sărise din braţele lui şi se plimba agitată prin salon. Octav a fost extrem de influent şi era avocat, cum e posibil?

– Ei, ştii vorba aia că cizmarul e desculţ şi croitorul, rupt în coate. Nu ştiu, a încercat tot ce s-a putut, dar nu a putut dovedi că tatăl meu nu fusese capabil să semneze hârtia; era ceva acolo, cred că ei i-au anunţat boala după ce el a semnat, atât a fost de bine ticluit planul.

– Dar acolo au fost martori.

Andrei o urmărea zâmbind, cum era prinsă în poveste şi căuta soluţii.

– Martorii au fost nişte servitori de pe moşie, cine crezi că ar fi depus mărturie împotriva lor?

Smaranda se uită la el.

– Ştiu ce gândeşti despre mine.

El, amuzat, se întoarce tot spre ea.

– Ce gândesc despre tine?

– Că sunt o proastă care este căsătorită de cinci ani şi nu ştie ce este dragostea.

El râde în continuare şi se ridică.

– Eşti pe aproape – dar primeşte o pernă în cap şi cade pe covor, iar prinţesa vine în grabă, îl ţine prizonier şi îi spune:

– Poate sunt, dar voi, dragul meu, voi sunteţi nişte naivi, tu şi Tav. Adică vrei să îmi spui că 15 ani Tav a căutat căile legale? Păi eu îl aduceam pe unchiul meu Miron şi în câteva minute erau semnate orice acte aţi fi dorit. Adică voi v-aţi purtat cu mănuşi cu aceşti ticăloşi.

– Doamne, prinţesă, ce spui?

– Spun că sunt prinţesă, dar uneori sunt din Oltenia, şi bunii mei au fost haiduci. Să îi ferească Dumnezeu pe cei care le fac rău celor pe care îi iubesc! Şi nu sunt chiar atât de prostănacă!

– Nu mai eşti, este el de acord, fiindcă ai juisat în garaj.

Dar ea este serioasă şi se aşază lângă el:

– Cum ai vrea să fiu, dacă am fost crescută de bunici? M-aţi văzut vreodată la petrecerile voastre? Dacă m-ar fi crescut părinţii mei, aş fi fost cu voi în aceeaşi bandă veselă. Aş fi fost ca fetele voastre, liberă şi dezinhibată, probabil ca fata cu care ai făcut dragoste la moşia lui Radu.

El nu o priveşte, nu ar şti ce să îi spună, nu vrea să mintă, dar nici nu vrea să vorbească despre asta. Se întreabă cum de ştia ea că făcuse dragoste; chiar dacă hainele îi miroseau a parfumul Celiei, asta nu era o dovadă. Mai degrabă ea bănuia că asta făceau ei când se întâlneau şi ar avea parţial dreptate.

– Eu mergeam la masă la bunicii lui Radu, nu la Catinca. De ce crezi că nu te-am recunoscut imediat? Te-am văzut poate o dată sau de două ori, demult, înainte de căsătorie, şi m-am îndrăgostit fără să fi înţeles ceva din iubire; eu citeam *Paul et Virginie*[11].

Andrei se uită la ea cu o uimire crescândă:

---

[11] *Paul şi Virginia* de Jacques-Henri Bernardin de Saint-Pierre, roman publicat în 1787 (n.a.)

– *Paul et Virginie* de un ratat cu o sută de nume?

– Exact: Jacques-Henri Bernardin de Saint-Pierre, şi nu îi spune ratat. Când Paul a luat-o de mână pe Virginie, am fost foarte aproape de juisare.

– Cred că în garaj ai fost mult mai aproape, totuşi

– Taci, taci, stricatule, când tu mângâiai fete pe sâni eu mă plimbam cu Maria de braţ în Cişmigiu.

Dar el sare de jos şi se aşază în faţa ei.

– Smaranda, ce vorbeşti, doar nu crezi că eu mângâiam fete pe sâni. Noi am descoperit dragostea fizică împreună, fetele voiau la fel de mult ca şi noi…

– Fără să le pese că nu vor fi virgine la căsătorie.

– Evident, cine crezi că mai este virgină acum? Nici un bărbat normal la minte nu şi-ar putea dori aşa ceva. În noaptea nunţii trebuie să te distrezi, nu să înveţi pe cineva treaba cu floarea şi albina.

– Într-un fel, şi tu m-ai dezvirginat…

Se privesc în ochi, iar el o mângâie uşor pe faţă.

– Nu, iubito, eu te-am descătuşat, te-am desfăcut foaie cu foaie până a rămas centrul acela care ştie ce face.

– Şi tu ce cărţi citeai, mă rog?

Smaranda este chiar curioasă; de altfel, de atâtea ori şi-a imaginat viaţa pe care o duceau cei care erau în jurul lui Radu, ştia despre aproape toţi câte ceva, le ştia părinţii sau bunicii, dar Maria şi ea fuseseră mereu în altă parte decât acolo unde era distracţia în cercurile tinere din Bucureşti. Ele citeau cărţile pe care le găseau în biblioteca bunicilor, adică în casa în care crescuseră.

– Nu cred că vrei să ştii ce cărţi citeam noi…

Dar ea îl priveşte cu seriozitate, ca şi când ar fi vrut să îşi noteze ca să caute la bibliotecă, aşa că el îi spune în şoaptă:

– Citeam Apollinaire *Les onze mille verges*[12] sau *Les exploits d'un jeune Don Juan*[13] sau dacă vrei unul mai de demult: *Les Liaisons dangereuses* de Laclos[14] şi altele, multe altele. În nici un caz Paul şi Virginia…

---

[12] *Cele unsprezece mii de vergi*, roman erotic scris de Guillaume Apollinaire şi publicat în 1907. La prima sa ediţie, romanul a fost semnat cu iniţialele autorului – G.A. (n.a.)

[13] *Isprăvile unui tânăr Don Juan,* roman erotic scris de Guillaume Apollinaire şi publicat în 1911 (n.a.)

[14] *Legături periculoase* de Pierre Choderlos de Laclos, roman epistolar publicat

– Aş fi vrut să îmi pui mâna pe sâni la 17 ani. Îţi dai seama că o mână pe sâni la timp m-ar fi salvat de Basil.

Este atâta tristeţe în glasul ei încât tot ce poate face este să o ia în braţe, să îi dea mâna şi să îi şoptească:

– Uite mâna mea, pune-o pe sânul tău, dar ea se uită la el şi îl sărută în schimb.

– Povesteşte-mi *Les onze mille verges* – şi spune atât de liniştită titlul, încât Andrei e sigur că ea habar nu are că *verge* înseamnă şi altceva. Îi şopteşte la ureche ce înseamnă şi o îndepărtează repede de el ca să vadă dacă roşeşte. Ea se enervează pe el la început, dar mai mult pe ea, şi totuşi îl ceartă doar pe el, zâmbind un pic:

– *Vous ętes vraiment affreux.*[15] Şi adaugă repede, de teamă ca el să nu se răzgândească: *Raconte-moi quand męme…*[16]

Andrei o ia în braţe şi îi spune la ureche în timp ce mâinile lui o mângâie:

– Era odată un boier român, pe nume Mony Vibescu…

Smaranda îl priveşte cu o urmă de reproş:

– Îţi baţi joc de mine?

– Nu, iubita mea, chiar îţi povestesc.

– *Il parle de l'oncle Valentin?*[17]

Andrei râde, ea vrea să îl oprească, îi acoperă gura şi ochii şi el tot râde.

– *Arręte!* îi strigă, deşi nu îi vorbise niciodată în franceză. Este furioasă, însă curiozitatea câştigă:

Spune mai departe.

– Şi acest boier, *oncle* Valentin, *si tu veux,* nu face altceva decât sex toată cartea, aşa că mai bine te dezbrac, mă dezbrac şi citim cartea pe viu.

Nu li se pare nimic nou să fie împreună, să îşi petreacă ziua împreună, ca şi când din toate timpurile ar fi fost aşa, ca şi când ei doi ar fi fost pereche dintotdeauna, şi au chiar şi mici tabieturi ca înotul sau cognacul de după-amiază. Viaţa ei avea un singur mare avantaj – nimeni nu îl plăcea pe Basil, aşa că nimeni nu venea la ei în vizită, şi cum ea muncea zilnic în

---

în 1782 (n.a.)

[15] Eşti îngrozitor. (lb. franceză)
[16] Povesteşte-mi totuşi. (lb. franceză)
[17] Vorbeşte de unchiul Valentin? (lb. franceză) (n.b. prinţul Valentin Bibescu)

diverse părţi nu era niciodată vreo îngrijorare legată de ea. Ar fi putut fi viaţa perfectă, ar fi putut de fapt duce o viaţă paralelă fără să observe cineva prea curând. Aveau mai mult timp decât aveau oamenii în situaţia lor, aveau o casă care era a lor unde erau stăpâni, aveau un fel de viaţă, şi pentru o vreme, atât cât iubirea lor a fost foarte nouă, lucrurile au fost minunate. Profitau de fiecare moment pe care şi-l puteau permite împreună, şi hotărâseră să nu se expună în nici un fel. Era evident că oamenii din jur puteau să vadă sau să simtă că ei se iubeau, căci probabil, când erau împreună, între ei circula o energie pe care unii o detectau şi o interpretau cât se poate de corect.

– Aş vrea să discutăm ceva…

Smaradei nu îi plăceau discuţiile serioase, ea avea chef de râs şi de distracţie, avea nevoie să recupereze adolescenţa pierdută, şi de cele mai multe ori el se lăsa cu bucurie antrenat în jocurile ei. Dar el avea undeva o continuă teamă pentru ce va veni, căci Smaranda uita sau părea că uita complet că nu sunt un tânăr cuplu proaspăt împreună, că de atâtea ori trebuiau să plece seara acasă, că uneori furau câteva ore după-amiaza… Ea reuşea să îşi impună să se bucure de ce aveau, de el, de o iubire pe care nu o crezuse posibilă. Ar fi vrut să îl oprească din lucrurile lui serioase, să îi pună degetele pe gură sau îşi pună mâinile la urechi, copilăreşte.

– Când a început povestea noastră tu mi-ai dat nişte bani.

Smaranda îl priveşte fără bucurie, căci este o discuţie pe care ea ar fi vrut atât de tare să o evite.

– Scopul pentru care mi-ai dat banii nu a fost îndeplinit. Este ca şi când eu nu m-aş fi achitat de o datorie faţă de tine.

– Ştim amândoi că acum trăieşti din aceşti bani, deci nu mi-i poţi da înapoi.

– Da, este adevărat, dar nici nu vreau să uităm de ei. Am fost la bancă să discut despre un împrumut, Saşa sau Tudor sau Barbu mi-au propus asta, ei ar fi garanţii, mi-ar da până în 300.000 de lei, şi aş putea să îţi dau banii înapoi.

Smaranda se gândeşte. De fapt, el o cunoaşte atât de puţin – ştie atât de multe despre ea ca femeie, dar ştie foarte puţin despre cea care lucrează, care îşi administrează averea şi îşi conduce fel de fel de alte lucrări.

– Sunt de acord că trebuie să îmi dai banii înapoi – şi îl vede cum răsuflă uşurat. Am o întrebare.

– Orice!

– Barbu sau Saşa sau Tudor nu s-au oferit să îţi dea banii fără să împrumuţi de la bancă?

– Ba da, toţi.

– Iar tu ai decis că mai bine te duci la bancă decât să iei bani împrumut de la prietenii tăi sau ai tatălui tău.

– Mi se pare mai corect aşa, pentru relaţiile mele cu ei, *les bons comptes font les bons amis*[18].

– Corect, dar vreunul dintre ei se îndoieşte de probitatea ta?

Andrei o priveşte atent, şi-o imaginează atât de bine negociind foarte sigură pe raţionamentele ei, foarte clară şi concisă, şi este atât de fericit că această femeie îl iubeşte pe el, că este, dificil şi trecător, a lui.

– Sper că nu.

– Nici eu nu mă îndoiesc, şi orice promisiune mi-ai face acum sau orice înţelegere am face acum privitoare la aceşti bani sunt sigură ca o vei respecta… stai că nu am terminat.

Andrei zâmbeşte.

– Şi nu pentru că faci ce vrei cu mine în pat sau pentru că te iubesc ca o femeie şi împlinirea mea încă depinde de tine. Nu râde – dar şi ea râde –, sunt serioasă chiar dacă râd, şi te rog să ai încredere că nu mai sunt dusă de val în afara patului nostru. Spune „patul nostru“ ca o promisiune pe care toată seriozitatea discuţiei nu o poate stinge. Andrei, ce s-a întâmplat acum cinci ani nu se va mai întâmpla niciodată în viaţa mea, căci dacă nu am învăţat nimic ar însemna că sunt o debilă, şi nu sunt. Am învăţat să cunosc oamenii, să îi apreciez după faptele lor şi să nu mă mai las dusă de cuvinte. Te iubesc şi mă înnebuneşti cu o privire, dar aici în salon discuţia este pe un alt plan, aici în salon suntem doi prieteni, nu de acum două săptămâni de când sunt a ta, ci de acum câteva luni, de când am devenit prieteni. Nu spun că vom putea rămâne prieteni când ne vom despărţi, dar ne vom iubi într-un fel toată viaţa, am dreptate?

– Perfectă.

– Am încredere în tine, eu, prinţesa Smaranda Basarabi, am încredere în tine şi sunt dispusă să fac orice pentru tine pentru că te cunosc, ştiu cine eşti, ştiu cum vei fi şi cine vei fi. Am voie să am încredere în tine?

– Sunt fericit că ai.

– Cum vrei să îmi dai banii înapoi fără să treci prin bănci, împrumuturi sau garanţii?

– Vom stabili o rată pe care să ţi-o dau…

– Din al cincilea an de muncă. E corect?

– Al treilea, spune el.

---

[18] Între prieteni buni, socoteli cinstite (lb. franceză)

– Al patrulea. Zâmbesc amândoi. Nu are importanţă de când – sau putem, dacă vei mai fi în ţară, să vii să lucrezi la centrele mele.

– Acolo se face voluntariat, domniţă, am să îţi dau banii cinstit, leu peste leu, şi am să şi vin acolo să lucrez voluntar, dacă voi fi în ţară.

În discuţia dintre ei se instalează acest „dacă voi fi în ţară“, ca un nor. Smaranda nu vrea să îşi imagineze ţara fără el, iar el, care visase atât la Anglia şi la o carieră acolo, realizează că Bucureştiul este singurul loc în care ar vrea să fie, de fapt, medic. Imediat fac dragoste grăbit, febril, să nu piardă nici măcar un moment din timpul pe care îl au împreună şi pe care îl simt amândoi numărat.

Cum s-ar putea descrie un timp de fericire maximă, de dăruire, de bucurie fără margini, dar continuu străbătut de sentimentul de drum închis? Nu puteau să îşi facă planuri şi ajunseseră într-o viaţă în care de fapt nu exista viitor, vorbeau despre mâine şi se refereau concret la întâmplările zilei de mâine, când urmau să se vadă, ce aveau chef să mănânce sau ce muzică să asculte.

Nici unul nu îndrăznea să rostească numele unei luni viitoare sau al unui an viitor, şi această închidere în prezent era tot mai greu de suportat cu cât relaţia lor devenea mai adâncă şi mai stabilă.

La început, crezuseră că dacă vor putea să se vadă sau să facă dragoste le va fi de ajuns, dar iubirea este un drum şi nu o gară – oricât de frumoasă ar fi ea, până la urmă vine un dor de ducă, dorinţa de a vedea ce este mai departe. Mai departe pentru ei ar fi fost toate întâmplările prin care trec cei care se iubesc şi care, inevitabil, înseamnă o viaţă împreună.

Trăiau într-un echilibru fragil, dar, deşi simţeau acut fragilitatea, totuşi mecanismele iubirii îi făceau să nu conştientizeze pe deplin şi în fiecare moment că dragostea lor nu se va termina, dar ei vor trebui să se despartă.

– Aş vrea să închid ochii şi să mă trezesc într-o lume în care şi cei ca noi pot găsi o soluţie. Să nu fiu încătușată de atâtea prostii şi să pot să îmi decid singură viitorul. Oare va exista cândva aşa ceva? Un soi de libertate. Înţeleg restricţiile morale, dar situaţia asta a mea este atât de ciudată şi greu de încadrat în categorii cunoscute, Basil nu mai trăieşte cu mine de nu ştiu când, profită fără un scrupul de banii mei, de viaţa mea până la urmă, iar eu nu pot face nimic. Dacă aş fi fost fericită cu el şi te întâlneam – şi aici zâmbeşte şi continuă: oricum asta s-ar fi întâmplat între noi –, atunci aş fi înţeles să fiu acuzată sau să nu mi se dea uşor dreptul să renunţ la familie, dar aşa?

– Tu ştii că pentru mine nu contează nimic, şi dacă tu ai spune azi că vrei să plecăm am putea să ne gândim la o soluţie.

– Adică?

– Am putea face un plan concret, să îmi termin facultatea, să îmi întregesc studiile undeva unde am hotărî şi să devin medic. Pe urmă să ne facem viaţa împreună în aşa fel încât fiecare dintre noi să fie mulţumit şi să fie împlinit în viaţa comună. Să divorţezi este o chestie legală, o hârtie de la primărie, de fapt. Nu este un eveniment cosmic care ar trebui întors din drum.

– Este o înţelegere pe care eu nu aş respecta-o.

– Sigur, dar nici el nu a respectat-o, adică să trăiască cu tine, să te socotească soţia lui şi să fie bărbatul tău, aşa că şi tu poţi rupe înţelegerea. Nu vreau să inventăm nişte reguli pentru o societate imorală, nu mă gândesc la un viitor în care oricine când are chef se poate îndrăgosti din nou şi să plece, ci exact în termenii în care am discutat – dacă unul dintre cei doi soţi nu îşi ţine înţelegerea, atunci divorţul este o modalitate de a restabili echilibrul.

– Ştiu, şi eu m-am gândit de atâtea ori la asta, dar aici mai sunt şi altele în joc, nu este doar documentul de la primărie, cel puţin la mine sunt şi altele, lucrurile nu sunt deloc simple. Nu spun că bunicul are dreptate să mă închidă într-un cuvânt pe care l-am dat la o vârstă când eram imatură, dar dacă eu atunci m-am simţit destul de matură să mă mărit, a trebuit să îmi asum şi maturitatea de a face un legământ pe viaţă în faţa lui. Adică a bunicului… Uneori acestea sunt mai greu de ţinut decât cele luate în faţa lui Dumnezeu, de parcă Cel din ceruri este mai uşor de convins şi te iartă mai repede decât cei de aici.

– Aş vrea să găsesc o logică…

– Nu este, fără îndoială, logica acestui secol.

– Bine, dar noi, tu trăieşti acum. Ei sunt fericiţi că tu îţi ţii un legământ, deşi eşti nefericită?

– Da, fericirea mea constă în faptul că îmi ţin un legământ, că încerc să îmi fac viaţa trăibilă în cercul pe care mi l-am trasat singură. Până la apariţia ta a funcţionat, mi-am inventat o viaţă în care să îmi găsesc bucurii şi în care să pot trăi aproape fericită.

– Aproape fericită nu este fericită, şi oricât de puţin pământeancă ai fi, să trăieşti singură este o pedeapsă prea grea. Dacă banii lui Tav ar fi la Londra, dacă acolo m-ar aştepta o mică avere, ai veni?

Prinţesa îl ia de mână şi îl conduce în birou, apasă într-un loc doar de ea ştiut şi o jumătate de perete glisează. În spatele lui se află un seif uriaş; prinţesa învârte de trei ori cifrul şi apoi deschide cu uşurinţă o uşă imensă de fier. Interiorul este luminat, şi Andrei încearcă în zadar câteva clipe să înţeleagă ce vede – pe poliţe căptuşite cu velur negru sunt zeci, poate sute de

bijuterii, unele grele, venite din vremuri vechi, altele fine şi delicate, făurite de meşterii bijutieri ai Europei.

– Am făcut acest apartament pentru că Basil începuse să îmi fure din ele. Nu îi erau de ajuns banii sau, cine ştie, începuse să îşi pună deoparte ceva pentru zile negre… Eu socotesc acest tezaur ca fiind primit ca să fac ceva cu el, nu să îl transforme Basil în opiu. Nu banii sunt o problemă. Banii tăi ar putea să ne servească să trăim, aici am o avere pe care ar trebui să o folosesc ca să fac ceva în această lume. Înţelegi, chiar dacă am să rămân singură până la sfârşitul vieţii ca să îmi ţin acel legământ, eu voi trăi, voi trăi cu adevărat, şi trecerea mea pe aici va însemna ceva pentru oamenii din jurul meu. Am să trăiesc ca un om incomplet fără tine şi îmi va lipsi o parte din suflet – cea care va fi pentru mine –, însă cea pentru oameni va fi mereu vie. Atunci când…

Prinţesa plânge, şi nici el nu este departe de lacrimi. Se lasă luată în braţe, dar continuă să vorbească, deşi nu îl mai vede:

– Iubeşte-mă, ca să îmi amintesc când voi fi doar singură. Te rog. Tu ai să fii undeva în lumea asta, şi la fel ca mine vei munci, dar tu ai norocul că odată vei putea să ai o familie şi copii.

– Da, probabil peste vreo sută de ani, dar niciodată fericirea mea nu va fi completă fără tine.

Ea îl sărută şi îi şopteşte:

– Mulţumesc că nu minţi. Asta sunt eu, tu eşti al acestui secol, dacă aş fi citit *Onze mille verges* la timp aş fi fost probabil şi eu ca tine.

Prinţesa zâmbeşte cu lacrimi în ochi. Andrei îi şterge lacrimile şi o sărută cu duioşie şi cu o iubire care nu are nimic de-a face cu pasiunea lor, o sărută pe fata care este în stare să renunţe la fericire pentru că sufletul ei vine dintr-un alt secol.

– Aş putea să mă schimb? Nu cred. Aş putea fi fericită dacă mi-aş încălca aceste principii? Nu cred. Pentru cine iubeşte frământarea acestui secol, distrugerea vechilor rânduieli este ceva necesar, eu înţeleg perfect. Sunt fete şi băieţi care au aderat complet la acest crez şi care nu trădează, ci înlocuiesc, dar trebuia ca ei să trăiască în carne şi în spirit schimbarea. Eu, din păcate, am fost crescută fără să mă atingă aceste frământări, eu sunt ca toate domniţele şi coconii până la mine, sunt gata să îmi asum ceea ce mi s-a dat. Şi îmi asum.

Tac amândoi, Andrei prea emoţionat să vorbească, ar vrea să îi spună mii de vorbe, dar este până la urmă o cruzime să spui lucruri pe care nu le poţi îndeplini.

– Problema mea este că tot ce mi-ai spus mă face să te iubesc şi mai mult.

Prinţesa îşi ascunde faţa la pieptul lui ca un copil deznădăjduit, pe care nici un cuvânt nu îl va mai putea face să zâmbească.

Este singurul loc în care se ştie în siguranţă, este prima dată când înţelege ce înseamnă să fii apărat şi înţeles. Nu poate apăra decât cel care înţelege. El este aşa cum visase mereu că va fi prinţul ei, nu numai bun şi frumos, dar şi capabil să aibă grijă de moşie şi să crească nişte copii frumoşi şi cuminţi.

– Nu aş putea să suport să te căsătoreşti prea repede. Vorbeşte serios, cu durere.

– N-aş putea să mă căsătoresc prea repede, crede-mă.

– Dacă se întâmplă vreodată ceva şi voi fi liberă şi tu vei fi singur, ai să te întorci? Nu vreau să trăiesc cu o speranţă atât de mică, dar nu pot altfel.

– Da, îţi promit că dacă îmi dai un semn, de oriunde aş fi în lumea asta am să mă întorc pentru tine. Promite-mi că mă vei chema.

– Îţi promit.

Dar nici unul dintre ei nu crede cu adevărat că ceva s-ar putea întâmpla înainte de a fi prea bătrâni sau prea străini sau prea îndepărtaţi. Andrei o sărută de data asta cu toată iubirea din el, o sărută adânc şi ar vrea să îşi întipărească toate detaliile sărutului lor, al mâinilor lui pe pielea ei şi a zbaterii ei în braţele lui. Nici o femeie puternică şi frumoasă aşa cum este ea nu se va mai abandona atât de total pentru el cum o face Smaranda, pentru că nici una nu îl va iubi atât de profund. Nu îi spune nimic, dar ştie că, aşa cum Tav trăise singur după moartea Soniei – iubita din tinereţe care murise în timpul logodnei lor – şi el va trăi singur încă multă vreme. Însă ar fi o mare cruzime să i-o spună, pentru că ar face-o şi mai nefericită; probabil ea spera ca măcar el să îşi facă o familie şi să trăiască o viaţă normală. Dar fără ea iubirea nu are sens, iar o familie ar fi doar o copie tremurată a fericirii lui cu prinţesa. O va aştepta atât cât va fi nevoie şi se va întoarce la ea chiar şi după o viaţă trăită dacă ea îl va chema. Iar ea, în secret, ştie că prinţii Basarabi s-au altoit totuşi cu haiducii din Oltenia de nord, care furau uneori la drumul mare.

Dar nici ea nu spune nimic pentru că nu vrea să îşi facă nici o speranţă în van. Viaţa lor oricum nu va fi uşoară.

De comun acord, amândoi s-au hotărât să lase în aşteptare toată grijile, să se bucure de ce au, să încerce să facă din prezent singurul timp al vieţii lor.

Iar seara, uneori, când îi vede maşina apropiindu-se de casă, Andrei coboară în garaj şi o surprinde acolo, iar prinţesa se abandonează total în mâinile şi în braţele lui şi uită de fiecare moment care nu fusese petrecut cu

el. Într-o seară, după ce făcuseră dragoste, prinţesa îi şopteşte la ureche:

– *Je veux lire Onze mille verges.*

– *Pour de vrai?*

– *Oui!*[19]

Andrei surâde în întuneric pentru că ea vorbeşte foarte rar franţuzeşte, iar acum nu o face din alt motiv decât că în româneşte ar fi prea clară dorinţa ei, pe când aşa are impresia ca în franceză se poate ascunde.

– Atunci hai să o luăm, o am acasă. Presupun că nu mai ai răbdare până mâine.

Erau hotărâţi să fie prudenţi, dar uneori hotărârea aceasta pur şi simplu le scăpa şi făceau câte o nebunie. Dar niciodată nu o dusese în apartamentul mătuşii, cum îi spuneau între ei. I se părea că era prea periculos, că sigur vreo Tanti Mitzi stă noaptea să pândească toţi câinii din Cişmigiu, putea fi surprins de vreun locatar pe vizor sau se putea întâlni cu un vecin întârziat. În blana neagră şi cu o căciuliţă pe cap adânc trasă până la sprâncene, prinţesa este de nerecunoscut. Şi aveau nevoie ca din când în când să evadeze din închisoarea lor poleită cu aur numai ca să o găsească şi mai minunată la întoarcere.

Smaranda este ca o şcolăriţă la prima şotie, îşi scoate şi îşi pune mănuşile, îl mângâie, râde şi îi povesteşte mici întâmplări ale Mariei şi ale ei din timpul şcolii. Andrei, care îşi amintea de prostituatele pe care le duceau în casa de deasupra garajului lui Alex, iubea în sinea lui plimbarea la Şosea pe care o făcuseră ele două în ora de latină, şi se gândeau cum, cu toate primejdiile din parc, doar norocul îi ferise de vreo boală gravă.

Prinţesa este nerăbdătoare, şi el îi face semn să tacă, dar ea continuă să ciripească, şi lui atât de tare îi place ciripitul ei încât nu îi mai pasă de indiscretele casei.

Dar odată în casă, Smaranda se potoleşte brusc, ca şi când toată veselia o ajutase să treacă de pericolele de afară. Se dezbracă dintr-un gest de mantou, pe care îl aruncă pe un scaun, şi, spre surprinderea lui Andrei, se duce direct la şifonier. Când se mutase în casă, o întrebase pe Elvira dacă ar putea aduce şifonierul. Îşi amintea zâmbetul Elvirei – se bucura că el capitulase şi acceptase, în sfârşit, şi îi spusese atunci: „Este casa ta atâta vreme cât ai nevoie de ea, un an sau treizeci. Poţi aduce ce vrei şi schimbă cum vrei.“

---

[19] – Vreau să citesc *Onze mille verges*.
– Adevărat?
– Da! (lb. franceză)

Şifonierul nu încăpuse tot, dar cum avea câteva părţi, tâmplarul care îl făcuse îl adaptase la dimensiunile casei. O urmăreşte încă îmbrăcat cum dă la o parte uşa glisantă şi rămâne privind costumele, aranjate de Scott într-o perfectă ordine, apoi cămăşile, cravatele şi pantofii lui.

– Da, eram sigură ca asta am să găsesc, îmi doream atât de mult să îţi văd hainele. E veselă din nou, ca şi când ar fi făcut o mare descoperire. Se întoarce spre el ca să îl vadă încă îmbrăcat şi îi spune repede: Fă-te comod, domnule Velcu, nu plecăm încă.

Nu pleacă pentru că Andrei se apropie, se dezbracă, şi ea îl vede cum îşi pune pardesiul pe scaun şi se îndreaptă spre şi ea nu are unde să fugă, aşa că încearcă să îl oprească spunându-i:

– *Onze mille verges...*

Andrei are impresia că repetă titlul ca să îşi facă un soi de curaj, că îl rosteşte aproape cu voluptate pentru că fusese atât de interzis în viaţa ei, ca un soi de descătuşare, aşa că el se apropie şi îi şopteşte:

– *Une suffit, ma douce*.[20]

Iar ea roşeşte pentru că, în mintea ei ameţită de curajul de a spune acest cuvânt, el nu era de fapt legat de nimic concret, iar Andrei o face efectiv să se jeneze, are buzele arse şi respiraţia i se aude ca un ecou în casă. Prinţesa este emoţionată şi jenată, şi, cu toate că se apără încă, el este cel învins, pentru că o doreşte atât de tare încât îşi cufundă capul în braţele ei şi ea îl primeşte cu toate promisiunile lumii îngrămădite între ei. Nu o iubeşte fizic, ci îi şopteşte că o iubeşte şi uneori între ei este suficient. Dragostea lor are atâtea feţe şi atâtea moduri de a se arăta încât nici măcar ei nu le mai recunosc pe toate. Uneori este un zgomot înfundat de galop de cai, alteori este abia o pală de vânt care adie între ei.

Se aşază în patul mătuşii, care este mai îngust decât cel pe care îl au acasă, şi prinţesa îl ţine în braţe, ea pe el, stau cuminţi şi ceasul din micul salon bate sferturile de oră, dar ei nu se mişcă.

– Aş îmbrăca toate costumele tale pe rând ca să îmi rămână ceva din tine din fiecare dintre ele. Vreau să îmi dai o cravată sau un ac sau nişte butoni, orice.

Profund emoţionat, Andrei aduce în pat, între ei, cravatele lui frumoase şi cutia cu feluriţi butoni. Smaranda varsă cutia între ei şi îi priveşte cu plăcere şi curiozitate, iar pe el îl amuză asta, pentru că ea are acasă un seif de un metru cub plin de bijuterii. Însă acelea nu sunt vii pentru Smaranda, iar butonii pe care îi poartă el sunt adevăratele comori.

---

[20] Una este de ajuns, iubita mea. (lb. franceză)

– Alege-i pe care îi vrei, alege ce vrei tu, orice, a fi la tine este de departe cel mai fericit destin pe care şi-l pot dori.

O mângâie pe picioare, dar acum ea se uită atentă la cravate. Îşi alege o cravată cu dungi fine roşii şi nişte butoni de argint făcuţi din doi bani vechi. Îşi pune cravata la gât şi butonii în buzunarul de la fustă şi apoi se întoarce spre el. Îi desface cravata şi îl dezbracă de cămaşă, descoperindu-l încet, iar el se lasă total în mâinile ei, care deja cunosc drumurile şi sensurile. Buzele ei arse de iubire sărută dorinţa lui până la epuizare.

În camera lui din casa mătuşii, Smaranda îl iubeşte, pentru prima dată ea complet stăpână pe el, pe corpul lui. Fără nici o pudoare sau ezitare îl sărută şi îl îneacă în ea, şi în final îl mângâie şi îl răsfaţă, şi nici un loc al corpului lui nu rămâne neexplorat sau iubit de prinţesă; în gesturile ei nu mai există acum nici o urmă din pudoarea de care se dezbrăcase ca de un mantou de aruncat.

În faţa uşii, înainte să plece, el îşi aduce aminte de ce veniseră şi îi spune:

– *Onze?*

Smaranda se uită în ochii lui ca să îi arate clar că nu roşeşte, că nu e jenată, ruşinată sau ascunsă şi îi spune:

– *Tu avais raison, la tienne m'ést suffisante*.[21]

Se întorc acasă, şi Smaranda trebuie să se întoarcă la casa ei, dar Andrei rămâne acolo pentru că de multe ori ea mai reuşea să vină dimineaţa devreme, înainte de a pleca fiecare la treburile zilei.

Smaranda pleacă uneori noaptea pentru că altfel nu ar reuşi să doarmă; râdeau şi îşi spuneau că probabil vor trebui să îşi facă odăi separate. Casa ei este complet întunecată. Smaranda aprinde luminile în holul casei, apoi trece în salon – îi place să lase luminile aprinse, dar mereu seara sunt stinse de servitori când se duc la culcare. O uşă se aude în depărtare. Salonul casei lor este o împreunare de stiluri, o masă lungă cu multe scaune, dar şi canapele cu fotolii şi cu o măsuţă joasă cu un radio; uneori Basil vine după-amiaza şi ascultă radioul, deşi are şi el unul în atelier. Gheorghiţă intră în salon şi îi spune:

– Sărut-mâna, stăpână. Oricât ar fi încercat, el nu poate să îi spună doamnă, căci pentru el ea este stăpâna pe care i-au dat-o în grijă cei de la moşie. Domnul este sus.

Smaranda îl priveşte mirată. Basil venea extrem de rar în casă.

---

[21] Ai dreptate, a ta îmi este de ajuns. (lb. franceză)

– Vreţi să vin cu dumneavoastră sus?

– Aş vrea să te duci să te culci, Gheorghiţă.

– Apoi, lasă că oi dormi eu mai spre dimineaţă, o să stau pe un scaun şi, dacă e ceva, numai mă chemaţi.

Atunci intră în casă şi câinele ciobănesc alb cu care venise de la moşii. Câinele o adoră pe Smaranda, şi cu toate poruncile lui Gheorghiţă, se gudură şi e dornic de joacă. Smaranda îl mângâie şi îl sărută, iar Gheorghiţă mereu rămâne mirat, pentru că Haiduc, un câine de pază, din aceia care nu lasă să fugă pe cineva care i-ar ataca stăpânii, nu se gudură şi nu se lasă mângâiat pentru că aşa a fost învăţat. Dar prinţesa poate face orice din el, şi uneori Smaranda îl aude pe Gheorghiţă certându-l că se înmoaie şi că îşi pierde vechile deprinderi, dar numai după ce pleacă ea.

Smaranda e curioasă, nu îngrijorată, ci doar curioasă, aşa că aleargă sus pe scara largă cu balustrade sculptate din lemn. Nici unul dintre ei nu mai doarme în dormitorul matrimonial. Smaranda se întreabă cât dormise, de fapt, acolo, iar patul cu baldachin, un mic răsfăţ de adolescentă, acum îi pare odios şi desuet. Dulapurile impunătoare sunt goale, toată garderoba ei este lângă camera unde doarme de ani buni. În partea opusă este camera lui Basil. Nici nu ştia când intrase acolo ultima oară, dar acum uşa este larg deschisă şi din cameră vine miros de tutun. Este obişnuită să adulmece ca un câine orice miros care vine de la el. La început, când încă nu ştia bine ce se întâmpla, după ce a stat câteva zile în cameră cu el, a început să aibă stări ciudate între vis şi realitate. A înţeles pe pielea ei că nu trebuia să stea unde fuma Basil opiu, cel puţin nu într-o cameră neaerisită.

Basil o aude venind şi iese în uşa camerei lui. Este înalt, de o slăbiciune nefirească, tuns scurt, şi ochii îi ard ca de obicei, dar are ceva mai multă agilitate în gesturi, o priveşte atent, cum nu o mai privise de sute de ani:

– Prinţesa s-a întors la domiciliul conjugal?

Spune cuvintele astea pe un ton pe care ea nu îl înţelege, zeflemitor, dar curios.

– Nu-mi spune că te-ai mutat în casă.

– Nu, stai liniştită, dar eram curios când vii acasă.

– Tu eşti curios, Basil dragă? Ai început să ai stări din astea omeneşti?

Basil se apropie de ea şi încearcă să o ia de braţ, dar Smaranda se fereşte chiar când pe scară apare Haiduc şi se aşază lângă prinţesă.

– A, a venit argatul cu câinele să te apere. Nu vreau să-ţi fac nici un rău, eşti lucrul cel mai de preţ din viaţa mea – de data asta tonul este batjocoritor.

Se îndreaptă spre scară şi spre atelierul lui care este la parter şi unde

un glasvand mat desparte salonul de atelier. Casa întreagă fusese concepută ca un omagiu adus marelui pictor. Din capul scărilor, Basil se întoarce și îi spune:

– Văd că mi-ai luat în serios sfatul şi ţi-ai luat un amant. Cine este? Vreunul dintre verii ăia ai tăi cu aere sau ţi-ai luat un băiat simplu, să te mai apropie de pământ? Râde cu un râs care Smarandei îi pare chiar trist. Să nu îşi facă mari iluzii. Suntem aici pe post de soţi şi aşa rămânem în veac. Am venit sus doar să-mi aduc aminte ce mai e pe-aici. A, despre divorţ nu poate fi vorba, poţi să îţi afişezi în tot Bucureştiul amantul, nefericitul soţ care te iubeşte nu va reacţiona tocmai pentru că te iubeşte şi nu vrea să te piardă. Nu încerca să mă cumperi, nici măcar tezaurul tău în întregime nu mă poate face să mă despart; ce să fac, sunt iremediabil îndrăgostit de tine. Casa asta tot mai mult arată ca un mausoleu.

– Probabil pentru că sunt eu îngropată aici, îi răspunde şi se întreabă de ce se întorsese în seara aceea.

– Ai mult umor, este tot de la amant?

Prinţesa se îndreaptă spre el, face doar câţiva paşi, iar câinele o priveşte atent.

– Te-ai gândit vreodată că nu poţi picta tocmai din cauza nebuniei în care trăim? Că poate fără mine ai reuși?

– Te crezi șireată? Ha! Cel mai simplu ar fi să te omor, soţul moşteneşte tot.

– Nu în cazul tău, Basil dragă, și sincer nu cred că mă poţi omorî și să rămâi în viaţă după… Îmi plac întotdeauna conversaţiile noastre, sunt atât de stimulante. Iar tu – un interlocutor desăvârşit. În seara asta nu moare nimeni, eu cel puţin mă duc să mă culc.

Se întoarce pe călcâie şi intră în camera ei, obosită şi tristă. Iar ca să se ducă şi Gheorghiţă la culcare, închide uşa cu cheia. Vine aici şi ca să poată fi tristă, căci nu vrea să îşi irosească puţinul timp pe care îl are cu Andrei cu tristeţi. Casa gândită să fie un loc al fericirii se transformase în cavou.

Oricât de tare se străduieşte, nu poate să îşi aducă aminte cum arăta iubirea ei pentru Basil. E atât de departe de fetiţa care s-a dus la Paris plină de vise romantice, se simte însă atât de bine cu femeia aceasta pe care Andrei a găsit-o în ea, şi are impresia că, dincolo de sentimentul solid de iubire, întreaga ei personalitate se schimbase.

Îi vine să plece la Andrei, dar amândoi au nevoie de somn şi adoarme cu el în gând sau, mai precis, cu el în garaj, adoarme zâmbind pentru că, oricât de neplăcută este atmosfera în casa ei mausoleu, un mic vis amintire cu Andrei poate restabili fericirea.

Bucureştiul se pregăteşte de sărbătorile de iarnă; decembrie începuse, şi prinţesa face planuri ce cadouri să cumpere pentru fiecare, şi cel mai mult se gândeşte la cadoul pentru Andrei. Nu a apucat niciodată să cumpere un cadou de Crăciun bărbatului iubit, iar în primul an cu Basil de Crăciun, Crăciunul trecuse de mult din viaţa lor. L-au petrecut în casa bunicilor, mimând o fericire care nu exista. Îi cumpărase ceva formal, în ultima clipă, iar el nici măcar nu se obosise să deschidă pachetul. Nimeni în afară de Maria nu observase. Avea uneori impresia că fericirea ei era subînţeleasă şi nimeni nu îşi mai bătea capul să observe realitatea, dar pe de altă parte, după lupta pe care o dusese cu ei toţi pentru Basil, incapacitatea lor de a vedea adevărul era foarte normală. Nimănui nu îi putea trece prin cap că la o lună după căsătorie, ea aflase că soţul ei nu o iubea. Se întreba ce ar fi fost dacă atunci ar fi spus adevărul, dacă s-ar fi dus la ei înainte ca totul să devină un spectacol întins pe ani.

Dar atunci nu era decât un copil rănit de moarte, care sigur nu ar mai fi fost în stare să ducă o luptă, şi, de altfel, ea luptase, aproape trei ani cu el, sperând să îl câştige în vreun fel, măcar în parte.

Îşi voia libertatea înapoi cu o dorinţă care o speria. Îi spunea adevărul lui Andrei, că nu ar putea să fie fericită dacă şi-ar fi încălcat cuvântul dat, dar până şi acest lucru se prăbuşea undeva în ea. Cu el ar fi putut fi fericită oricum, dar ştia că nu are voie să îi spună nimic care ar fi creat false aşteptări şi o suferinţă cu atât mai mare. Nu vedea nici o cale de ieşire în afară de fuga definitivă undeva, la capătul lumii, cu el.

În ultima duminică înainte de Crăciun, Andrei şi Radu se întorceau din oraş. Fusese o zi caldă, de toamnă şi nu de iarnă, iar cei doi erau invitaţi de Catinca la masă. Nu puteau să refuze, să se eschiveze, dar de altfel nici nu voiau foarte tare s-o facă pentru că amândoi apreciau meniurile sofisticate pe care le poruncea Catinca. Nu ştia ea sigur unde e bucătăria în casa ei, dar ştia, fără îndoială, cum să comande un prânz fastuos.

Cei doi ultimi sosiţi au fost întâmpinaţi cu reproşuri vesele de ceilalţi invitaţi. În salonul uriaş al casei, masa era pusă pentru douăsprezece persoane, Andrei trecu cu privirea rapid peste cei prezenţi până la locul de lângă Catinca, unde ochii lui se opriră, iar respiraţia – la fel. Făcu un efort uriaş să îşi revină, să nu arate ca i se făcea loc să se aşeze lângă domniţa lui. Fiind convinsă că ei erau prieteni, Catinca nici măcar nu se obosi să spună ceva, să facă prezentările, aşa că Andrei, mimând prietenia şi bucuria, se aşeză după ce o sărută pe obraz pe prinţesă. *Just friends*[22]. Masa a fost un

---

[22] *Simpli prieteni (lb. engleză)*

chin, unul delicios însă. Conversaţia uşoară şi veselă, veselia prinţesei, Radu care glumea între mama Catincăi şi Maria, totul părea cumva ireal, ca şi când o pâclă transparentă, dar prezentă, s-ar fi pus între el şi ceilalţi. Salonul de luat masa, elegant şi aerisit, era locul perfect pentru o astfel de adunare: ferestrele prelungi până în pământ cu dantele uşoare dădeau în mica gradină din faţă, masa pe care nu era faţă de masă, după ultima moda venită din Japonia, ci fiecare invitat avea şervet făcut din paie de orez, aperitivele…, icre de toate culorile, andive cu brânză cu mucegai, paste reci pregătite de bucătarul italian pe care îl aducea uneori… dar mai ales felul principal – prinţesa care strălucea alături de el. Nimeni însă nu bănuia ca strălucirea venea de undeva dintre ei, acolo unde era ascunsă dragostea lor. O servea cu icre roşii, care ei îi plăceau la nebunie, iar degete lor se întâlneau din greşeală doar ca să le provoace cea mai delicioasă excitare. Amândoi se gândeau în acelaşi timp la aceleaşi lucruri, la noaptea care urma. Catinca le explica programul lui, Londra, pentru încheierea studiilor, obligatoriu, iar Andrei avea impresia că toţi sunt familia lui strânsă ca să îi stabilească viitorul şi că, într-adevăr, toţi erau interesaţi de acest viitor.

La desert, Barbu şi Rozana s-au scuzat pentru că plecau cu toată familia în Elveţia, la părinţii ei, dis-de-dimineaţă, şi, pe când cei rămaşi beau cu plăcere un digestiv în salonaşul Catincăi, Saşa le povestea cum Bobi Adamescu-Galaţi ceruse la Primărie să îi fie dat la maşină numărul – 1 B. Funcţionarul de la primărie a citit cerea lui Bobi şi, foarte serios, i-a spus: „Domnule Galaţi, – 1 e doar temperatura de afară“. Râd toţi, căci Bobi era vestit pentru glumele lui care, uneori, enervau Bucureştiul, dar îl şi amuzau.[23]

Şi, în toiul micilor conversaţii, ei patru fiind ceva mai retraşi, Smaranda îi întreabă evident pe el şi Radu:

– Unde faceţi *Réveillon*-ul?

Andrei îşi imaginează că este doar o întrebare de conversaţie, dar cum stă faţă în faţă cu prinţesa, îi vede mica lumină din ochi, şi ar vrea să îi răspundă: „Cu tine, hainele nu sunt obligatorii“, dar cum nu poate, nici măcar din priviri, nu spune nimic. Îl lasă pe Radu:

– Anul ăsta aş vrea să am o companie mică, nu am poftă de ceva grandios, nu vreţi să-l serbăm împreună?

E o inspiraţie de moment, se vede clar, dar asta nu îl face pe Andrei mai puţin curios.

---

[23] *La începutul secolului, prinţul Bibescu, proaspăt venit de la Paris, a cerut numărul 1 pentru maşina lui, dar cum acesta fusese deja dat lui Basil Assan, prinţul a cerut şi i s-a dat numărul 0-B. (n.a.)*

Situaţia este incredibilă, pentru că e sigur că şi ceilalţi aud, Smaranda este căsătorită, soţul ei nu este prezent… dar toţi îi consideră pe ei prieteni şi li se pare normal; totuşi, mama Catincăi întreabă:

– Basil stă tot acasă şi anul acesta? Dar adaugă repede, pentru că nimic nu i se pare mai minunat decât să o vadă pe Smaranda ieşind din casa aceea care şi ei i se pare lugubră: Faceţi *Réveillon*-ul împreună sau veniţi cu noi? Elvira va fi gazdă.

Cei patru se privesc. Între ei e o tensiune curioasă – fiecare vrea să facă revelionul cu ceilalţi, desigur, dar singurul pe care nu îl înţeleg e Radu. Radu merge de obicei la petreceri cu prietenii, îi plac învălmăşeala şi veselia, şi nu îl văd deloc la o masă în patru. Şi totuşi, Radu venise cu propunerea. Andrei se teme apoi ca Radu să nu propună să mai vină cineva cu ei, dar şi în patru situaţia este ciudată, şi nu spune nimic pentru că prinţesa trebuie să decidă.

– Am să vorbesc şi cu Basil, dar ar fi grozav să fim împreună. Maria?

Maria fusese neobişnuit de tăcută. Andrei îşi imagina gândurile ei – ei doi împreună pentru prima dată în faţa lui Radu, inevitabil Maria se gândea la ce era mai rău. Dar trăiau o seară a surprizelor:

– Da, nu mi-am aranjat nimic, voiam să stau cu bunicii dar… da.

Singurul care tăcea în continuare era Andrei. Lui i se părea evident răspunsul lui, dar nici Radu şi nici măcar Maria nu aveau de unde să ştie asta, aşa că spune uitându-se la prinţesă, pentru prima dată în după-amiaza aceea, direct şi fără să se mai ferească:

– Micile Basarabe au hotărât şi pentru mine. Dar unde să mergem?

Smaranda îi priveşte cu un mic reproş amuzat, ştie că el se distrează. Maria se uită de la unul la celălalt şi acceptă rolul pe care, de altfel, toţi doreau să i-l dea:

– Am să găsesc eu unde, e o surpriză!

Sunt veseli de această hotărâre, râd, glumesc, îşi fac meniuri extravagante; Radu propune mâncare chinezească de la Fu Ciang şi să se îmbrace în chinezi, dar Smaranda strâmbă din nas, şi atunci Andrei propune mâncare turcească, dar Maria sare că bunicul bunicului lor fusese dus la Înalta Poartă şi omorât… Ele pur şi simplu nu pot mânca mâncare turcească şi râd toţi patru ca nişte nebuni. Saşa le toarnă cognac şi se aşază lângă ei şi se prinde în râsul lor. Când părinţii Catincăi se retrag, fac toţi un cerc mare şi sunt toate semnele că după-amiaza va mai continua.

Saşa însă se ridică şi le spune:

– Noi avem ceva de discutat cu Andrei, mergem un sfert de oră în biroul meu.

Andrei, luat prin surprindere, se întreabă dacă aflase cineva despre

ei, să nu fi vorbit Elvira; o priveşte, dar ea este veselă şi îi face semn cu mâna să plece după bărbaţi. Trecând peste toate opreliştile pe care şi le impuseseră, înainte să iasă Andrei îi spune Smarandei:

– Să nu pleci, te rog, te duc eu acasă.

Ea îi aruncă o privire jucăuşă, ca fetiţa care chiulea în Cişmigiu.

Mergând în spatele lor, are timp să se gândească la ce s-ar întâmpla dacă ei ar fi aflat, dar i se pare ilogic ca Radu să nu îi fi spus nimic; se văzuse cu Radu cu două seri înainte. Îşi spune că nu ar fi decât începutul unui deznodământ care trebuia să vină. Discuţia din birou este însă despre cu totul altceva; domniţa îi ocupa o asemenea parte din viaţă, încât gândurile şi frământările lui sunt exclusiv despre ea, în timp ce, în jur, viaţa continua.

Cei patru îşi aprind trabucurile oferite de Saşa, trabucul pe care îl simţise toată copilăria în biroul lui Tav. Dar nu numai trabucul sau biroul, ci şi toată atmosfera îi aminteşte de Tav, de conciliile pe care le ţinea uneori cu Saşa şi cu Tudor, de casa lor, de Scott care le aprindea trabucul şi le aducea cognac sau whisky.

– Avem două chestiuni, vorbeşte Saşa, care este avocat la origine şi îi place mereu să îşi amintească. Acum câteva luni a venit la mine un detectiv particular, Valer Ghencea, poate îţi aminteşti de el.

Andrei îşi amintea bine, avea o agenţie de detectivi cu care Tav colabora mereu la cazurile lui încâlcite. Îşi amintea ţigara din colţul gurii niciodată stinsă – atunci auzise pentru prima oară de „*chain smoking*“[24], avea vreo 8–9 ani şi i se păruse ceva atât de distins şi imposibil de făcut încât se hotărâse pe loc că şi el va face la fel imediat ce va fi mare.

– Tav a murit înainte de definitivarea anchetei cu privire la adopţia ta. Ştii, poate, că nemernicii ăia i-au făcut proces penal lui Tav: răpire, luare de minor de sub tutelă. Ani de zile s-a judecat cu ei, a fost una dintre marile amărăciuni care nu a putut fi soluţionată nicicum. Aici fratele Octav a avut şi el o mare vină: noi am vrut să ne ducem peste ei, dar el a vrut ca totul să fie legal, ca tu să nu ai vreodată vreo problemă cu averea lui, averea lui care era mare. Cum spunea Barbu, noi avem mai mult posesiuni decât bani, el avea bani; după crah şi-a luat agenţi de bursă la New York şi la Londra, şi a ştiut ce să facă. În România, la momentul morţii, nu mai avea practic nimic, de aici tot ce s-a întâmplat, dar bucură-te că a fost aşa, altfel ar fi fost greu de tot să îţi recuperezi averea din mâinile banditţilor ălora.

– Averea? Despre ce avere e vorba?

– Ajungem şi acolo, spune Tudor. Hai, frate, zi.

---

[24] *A fuma ţigară de la ţigară (lb. engleză)*

– Detectivii lui Ghencea au venit în vară la mine, trimişi de avocaţii din România ai lui Octav. Eu eram persoana de contact pe care o lăsase fratele Octav în caz că el ar fi fost absent, Dumnezeu să îl odihnească, nici unul dintre noi nu a crezut că va fi absent pe veci. Omul găsise ce căuta, dar nu mai ştia cu cine să vorbească, avea indicaţii să nu vină în nici un caz la tine. Bref, notarul care a semnat actul oficial de adopţie a recunoscut acum câteva luni că adopţia a avut loc după ce tatăl tău avusese accidentul cerebral, că el nu semnase de fapt în totalitatea facultăţilor mintale şi că fusese „ajutat" de fratele tău mai mare care îi ţinuse stiloul. Nu ştiu sigur cum a aflat Ghencea, că acolo nu vorbeşte nimeni în sat, îţi imaginezi, dar când a venit la mine am hotărât imediat să îl aducă pe omul acela aici să vedem ce putem face. Omul a venit, cu pălăria în mână, plin de remuşcări. Am căutat, am văzut, am luat toate actele de la primărie, totul în original, cu dată, şi pe urmă Ghencea a adus o servitoare care semnase şi care şi ea a fost de acord să depună mărturie la proces. Este în siguranţă la Elvira. Aşa că frumuşel, matale mâine semnezi cu Radu aici prezent toate actele care ţi se vor cere şi îl împuterniceşti să te reprezinte în toate daravelile legate de proces. S-ar putea să fii chemat şi tu ca martor, dar fiind plecat din ţară nu vei avea cum să te prezinţi.

– Plecat din ţară? Unde să fiu plecat, sunt în ţară.

Andrei îi priveşte pe toţi trei aproape fără să înţeleagă. Cum fusese posibil ca aceste lucruri să nu iasă la iveală timp de cincisprezece ani? Simţea mai ales imensul regret că Tav nu devenise legal tatăl lui; poate era doar o formalitate în scris, dar ştia cât îşi dorise Tav acest lucru.

– Vreau şi eu să particip la orice, trebuie să o fac pentru Tav.

Cei trei se privesc, şi Radu ridică din umeri.

– Bine, dar tu trebuie să pleci la Londra. Papa…

Îi face semn lui Saşa să continue:

– Noi ţi-am spus de la început că banii lui Octav sunt undeva.

– Şi sunt…? Nu pot să îmi fac asemenea iluzii şi pe urmă să constat că nu e nimic.

– Tocmai de asta nici noi nu am insistat, dar Octav nu era omul care să lase lucrurile nefăcute. Ştia că în orice situaţie, chiar dacă va găsi dovezi că adopţia nu a fost corect făcută, va exista un proces, unul sau mai multe, şi pentru averea lui s-ar fi judecat ticăloşii ăia până la moarte, iar tu ai fi fost numai prin tribunale. Nu a vrut să îţi rişte liniştea, dar în anii din urmă fusese excedat de situaţie, furios şi amărât. Nu existau multe soluţii, noi bănuim toţi că a trecut banii pe numele tău şi sunt undeva, în Anglia. Dar uite ce am primit – şi Saşa scoate un plic alb, cu multe timbre şi ştampile. Pe plic este un antet Allen & Overy, atât reuşeşte să vadă.

– Allen & Overy sunt o firmă de curând înfiinţată, doi asociaţi care ajung pe zi ce trece tot mai importanţi. Tatăl tău avea fler în chestiunile astea. Allen se ocupă de abdicarea lui Eduard al VIII-lea. Opt e un număr cu ghinion pentru Anglia.

– Dar tot „duduia“ noastră e mai tare, Wallis vrea doar regele, asta vrea toată ţara şi o are.

Atmosfera se mai destinde, de fapt singurul foarte tensionat este Andrei şi bărbaţii din jurul lui vor să îl liniştească.

– Aseară am avut o întâlnire, cei de aici şi Barbu, cu decanul nostru şi cu procurorul general şi le-am expus neofical cazul. Îţi dai seama că în situaţia asta, în care ţara geme de canalii şi de avocăţei, un om ca Octav este privit ca însăşi imaginea baroului românesc. Din momentul în care vom depune dosarul, acesta va înainta cu o viteză pe care nu a mai avut-o vreun dosar vreodată, şi nu ştiu cine va accepta să îi reprezinte. Vom vedea. Dar noi credem ca în maximum două luni vei fi repus în filiaţia de fapt, adică vei redeveni legal copilul tatălui tău şi imediat vom înainta dosarul de restabilire a drepturilor de moştenire. Vor fi două acţiuni diferite, iar prima va fi penală, pentru că au făcut fals în acte publice şi altele. Radu estimează că trebuie să primeşti în jur de 5.000.000 de lei, cam la atât se ridică drepturile tale din averea lui nenea Jorj şi din ce a lăsat Octav.

Andrei respiră cu greu, şi chiar dacă aceşti bani nu vor veni cu adevărat şi numai în acte, faptul că va scăpa pe viaţă de fraţii lui va fi împlinirea dorinţei lui Tav. Pe oriunde ar fi fost, era sigur că odihna lui ar fi putut să înceapă.

Saşa îi dă plicul, dar Andrei rămâne cu el în mână fără să reuşească să facă altceva; îl priveşte şi îi priveşte pe cei din jurul lui.

– Scrisoarea este pentru *papa*, spune Radu, Octav l-a lăsat tot pe el persoană de contact. Citeşte.

Andrei scoate hârtia groasă cu antet, dar nu reuşeşte să citească, aşa că, zâmbind, Radu îi spune:

– Ai plecat şi nu ai lăsat nici o adresă. Oamenii ţi-au trimis anul acesta scrisori aici, la Bucureşti, la vechea adresă, şi la Londra, la vechea gazdă. Te invită în 27 februarie la Londra pentru o discuţie. În plic era şi un plic pentru tine.

Radu vine şi scoate din plicul cel mare unul mai mic, cu aceleaşi însemne, dar cu numele lui, pe care îl deschide. Pe acelaşi ton oficial şi englezesc, este invitat să confirme că se va prezenta în 27 februarie la o discuţie privind instrucţiuni lăsate de unchiul lui, Octavian Velcu, sau să numească altă dată şi un loc pentru întâlnirea lor.

Andrei citeşte şi pe urmă îi dă hârtia lui Saşa.

– Sper că nu e vorba de testamentul lui, pentru că până în 27 februarie nu se va întâmpla mare lucru, procesul poate dura ani, iar dacă Octav are ceva la Londra va trebui să împart iar. Simte cum îl cuprinde disparatrea, dar Tudor, care tăcuse, sare aproape din scaun.

– Dacă s-a dus la Londra, Octavian s-a dus numai ca să pună banii la adăpost pentru tine. Nu ştiu câţi sunt, dar te asigur că tot ce vei găsi acolo va fi al tău; ai dreptate să fii circumspect, nu se ştie cât va dura procesul sau când şi cum îţi vei dobândi banii din ţară, dar e sigur că acolo te aşteaptă ceva pe tine şi numai pe tine. Dacă Octav le-a lăsat instrucţiuni să te caute acum este pentru că, în condiţii normale, acum tu ai fi fost medic în Anglia. Nu se gândea că va muri până la absolvirea ta, dar s-a pus în siguranţă, aşa cum ar fi făcut orice avocat.

– E unica explicaţie, intervine Saşa. Dacă el trăia, lucrurile s-ar fi desfăşurat altfel; venise atunci hotărât să rezolve cu fraţii tăi, dar e sigur că, orice s-ar fi întâmplat, ei nu mai ajungeau la averea lui. Noi nu te îndemnăm să îţi faci nici un plan legat de bani; gândeşte-te numai că tatăl tău s-a asigurat că vei putea să îţi faci meseria şi să trăieşti aşa cum ai fost obişnuit. Nu te gândi la o sumă, ci la faptul că orice ar fi la Londra va fi de ajuns.

– Şi dacă nu va fi nimic?

– Atunci ne vom lupta pe rupte cu ticăloşii din ţară şi le putem lua mult mai mult, având în vedere daunele morale pe care le-ai suferit. Gata, haideţi la doamne.

Andrei intră ultimul, şi inima Smarandei îngheaţă. Nu îl văzuse niciodată atât de tulburat, ar fi vrut să se ridice şi să îl ia în braţe, acolo de faţă cu toată lumea, se întreabă ce s-ar întâmpla, dar îi pasă mai puţin de ce s-a întâmplat cât de starea aceasta în care nu îl mai văzuse vreodată. În maşină, Smaranda îl mângâie uşor pe picior – trec printr-o mulţime de oameni care ies de la film sau de la spectacol.

– Ce s-a întâmplat, iubitule? Spune-mi că nu este ceva rău.

Andrei ar vrea să zâmbească, să o linişteasă, dar nu reuşeşte; veştile erau bune, dar erau atât de greu de înţeles.

– Nimic rău, nu e despre noi – şi spune asta pentru că e sigur că prinţesei îi trecuse prin minte acelaşi lucru ca şi lui.

Îi dă plicul şi prinţesa îl citeşte grăbită:

– Veştile sunt grozave, te cheamă la Londra, ai să afli în sfârşit ce a făcut Tav acolo. Indiferent ce te aşteaptă la Londra nu poate fi rău, aşa că hai, zâmbeşte.

– Nu poate fi rău sigur.

– Atunci de eşti atât de tulburat?

Andrei îi povesteşte tot ce se întâmplase în biroul lui Saşa. Acasă, în

salon, focul arde şi aceasta este singura lumină. Smaranda încearcă să înţeleagă cât de profundă este tulburarea lui Andrei, cât de tare îşi dorise Tav ca el să devină fiul lui şi cât de mult îi transmisese această dorinţă băieţelului şi apoi adolescentului.

– Tav nu a vrut să forţeze pentru că nu a vrut ca asupra acestui act atât de frumos să atârne vreun lucru urât sau obţinut urât. Eu ştiu precis asta, era atât de romantic în chestiunea asta…

– Bine, dar acum lucrurile sunt bune, nimeni nu face nimic ilegal, notarul acela a venit şi a mărturisit.

– Da.

– Lucrurile s-au petrecut cum le povesteşte notarul, acolo este o faptă condamnabilă chiar şi prin lege, gata, ţie nu îţi mai pasă. Va fi proces, îl vom câştiga.

Andrei zâmbeşte, pentru că procesul lui şi al lui Tav este inevitabil şi minunat asumat de iubita lui roşcată.

– Nu zâmbi, aşa sunt eu; de altfel, dacă nu se întâmplă asta, avem un plan.

Andrei o aruncă uşor pe canapea şi, ţinându-i mâinile prizoniere, de undeva de la douăzeci de centimetri depărtare de faţa ei îi spune:

– Te rog, fără planuri, fără scenarii. Vreau să fiu liniştit că prin mintea ta nu mai trec scenarii care să te pună în vreun pericol.

Lui i se pare că prinţesa promite, dar nu e aşa. De vină e focul care dă lumini şi umbre mişcătoare pe faţa ei.

Stau fără să vorbească, Andrei cu capul în poala ei, în timp ce ea îl mângâie şi îl alintă.

– Cum o să facem revelionul împreună cu ei?

Veştile lui îi făcuseră să uite ceea ce era, de fapt, un eveniment pentru ei doi.

– Nu ştiu, mi-ar plăcea să fie cineva cu noi de *Réveillon*, şi ei erau singurii potriviţi.

– Crezi că va fi bine?

– Da, Radu e prietenul tău şi al meu, aş putea spune. Nu cred că ar putea să ne facă vreun rău, şi pe urmă nu prea are ce rău să ne facă. Vom face *Réveillon*-ul aici, în patru, şi ne vom distra minunat.

Andrei o ia în braţe şi o iubeşte încet, cu tandreţe şi duioşie, ca şi când atunci ar fi învăţat dragostea, din corpul ei. Îi mângâie sânii uşor, şi ea îl priveşte atentă. Andrei zâmbeşte şi îi şopteşte:

– Sunt ai mei, nu te mai uita aşa urât la noi…

Ea îşi împleteşte degetele cu ale lui pe sânii ei şi îi spune:

– Ai putea să îi iei pe vecie cu tine? În locul meu?

Dar el vrea tot, fiecare parte din ea, sâni şi braţe, coapsele pe care le mângâie până îi exasperează toate simţurile şi apoi iubirea; nu ştie dacă va fi în stare să lase în urmă o parte cât de mică din ea.

*

În seara de Crăciun, fiecare are invitaţie la masă, Smaranda la bunici, Andrei la Catinca, dar îşi făcuseră de dimineaţă pomul de Crăciun şi amândoi aşteptau să vină ora zece când îşi promiseseră să se vadă la apartament.

Smaranda găsise între podoabele ei un colan frumos de argint, alcătuit din pătrate uşor rotunjite la colţuri, care aveau imprimate adânc chipuri de domniţe, şi din care făcuse o brăţară pentru ea şi butoni pentru el. Butonii lui împachetaţi în foiţă aurie erau deja sub pom şi mai erau acolo cadouri pentru Hänsel şi Gretel, care erau şi ei chemaţi sus. Hänsel şi Gretel s-au oprit undeva în uşa salonului, dar prinţesa le-a făcut semn să se apropie şi au venit, puţin timizi dar fericiţi, şi când prinţesa a pus la patefon *Stille Nacht* au început toţi să cânte. La un moment, dat Smaranda şi Andrei au tăcut, ca să îi asculte pe ei cum cântau cu nişte voci suave, aşa cum o făceau probabil în satul lor la pomul de Crăciun.

Sub brad apăruseră şi alte cadouri, unul în foiţă roz pentru ea şi un pachet ceva mai mare pentru amândoi. Apoi, la fel ca în satul lor, au ciocnit un pahar cu *schnapps* adus de ei, iar Hänsel a lăudat pomul lor de Crăciun, cât e de frumos şi de strălucitor, ce beteală frumoasă, ce decoraţii minunate. Domniţa i-a şoptit la ureche că aşa e obiceiul *Christbaum-Loben*, trebuie să lauzi pomul de Crăciun al gazdei, şi Andrei a fost foarte mulţumit fiindcă lucrase toată dimineaţa să îl împodobească, după care au mâncat biscuiţi de Crăciun făcuţi de Gretel care venise îmbrăcată în *dirndl*, portul ei de acasă, cu un pieptar *bordeaux*, cu bluză albă cu dantele şi şorţ verde peste o fustă neagră. Apoi au avut voie să îşi deschidă cadourile. Prinţesa le-a împărţit. Când şi-a văzut butonii, Andrei a luat-o în braţe fără să îi mai pese; oricum cei doi îşi desfăceau cadourile lor: o pereche de cizmuliţe aşa cum purtau fetele moderne din România pentru Gretel şi un chimir pentru Hänsel, care admira nespus chimirele pe care le aveau ţăranii în târg. Prinţesa şi-a deschis ultima cadoul şi nu a putut să nu râdă, pentru că iubitul ei îi făcuse din doi butoni de Toledo cercei. Se întrebau dacă fuseseră la acelaşi bijutier, se întrebau cât de adânc se iubeau şi dacă ajunseseră să gândească la fel.

Se bucurau mai ales de pomul lor frumos cu beteală aurie şi globuri colorate. Îl lăudau aşa cum făcuse atât de drăguţ şi Hänsel. Domniţa şi-a pus la gât gulerul de dantelă primit de la Gretel spre fericirea acesteia care i-l aranjă, iar Andrei primi o pipă bavareză şi un săculeţ de tutun, din piele.

Apoi, au început să aştepte revelionul, amândoi la fel, dornici să îşi arate în sfârşit iubirea, ca şi când, reflectată în afară, iubirea lor ar fi devenit reală pentru toată lumea.

În seara de ajun, băieţii se întâlnesc în faţă la Dragomir Niculescu – este un obicei de-al lor ca înainte de ora închiderii să bea un aperitiv. Andrei însă vrea să îi spună lui Radu despre Smaranda, despre el, nu vrea să îl pună pe prietenul lui într-o situaţie delicată. În picioare, la o masă retrasă, beau un Single Malt şi Andrei îi spune povestea lui şi a Smarandei.

– Până la urmă ai atins-o – şi nu e nimic vulgar sau urât în ceea ce spune Radu, ci doar continuarea discuţiei lor dintr-o seară.

– Da.

– Mă bucur pentru tine.

Dar pe faţa lui Radu citeşte, fără să vrea, şi îngrijorarea.

La plecare, unul dintre băieţi le aduce sticlele de şampanie, prăjiturile şi florile pe care le cumpăraseră şi le urează un an nou fericit. E vesel, probabil şi el pleacă la o întâlnire cu iubita lui, şi într-un impuls Andrei scoate o sticlă din cele multe cumpărate şi i-o întinde băiatului de prăvălie care rămâne în urma lor cu o mirare fără margini pe faţă şi cu cuvintele lui Andrei în urechi:

– Să închinaţi şi pentru noi în seara asta.

Fetele îi întâmpină vesele în hol. Nu numai vesele, ci şi extrem de nerăbdătoare.

Sunt amândouă la fel de frumoase; Smaranda iradiază fericire, Maria, într-o stare ciudată, între bucurie şi îngrijorare, ar vrea să se abandoneze bucuriei, să uite complet, măcar pentru o seară toate problemele. Smaranda, în roz, are o rochie strălucitoare cu o singură panglică neagră care o înconjoară ca pe un cadou ca să se termine într-o fundă pe umărul drept gol. Rochia Mariei este în tonuri de verde; şi-a strâns părul cu o panglică lată din materialul rochiei, care îi accentuează faţa foarte albă. Andrei nu îşi poate lua ochii de la domniţă, îi dă buchetul de flori Mariei, dar o priveşte peste capul ei, zâmbeşte în faţa cerceilor de Toledo pe care el îi dăruise şi îi arată de la depărtare butonii. Prinţesa îşi primeşte buchetul de la Radu şi înţelege că el ştie deja, nu mai are rost să se ascundă, iar când Maria îl conduce pe Radu în salon profită de ocazie, rămân în urmă şi îl sărută. Andrei vrea să îşi coboare sărutul pe gât, dar ea se depărtează şi îi şopteşte: "Ai răbdare". Seara lor este un miracol pentru că pot intra de mână în salon. Nu se aşază la masă; sunt toţi agitaţi, veseli, se simt bine împreună. Andrei toarnă şampanie şi ciocnesc, apoi o ia pe Maria la dans; brăţările ei grele din foiţe de aur şi email, în aceeaşi culoare cu a rochiei, zornăie la fiecare mişcare; nu ştiu ce să îşi spună, sunt puţin încurcaţi, dar în final Andrei se hotărăşte îi

şopteşte:

– Mulţumesc, e atât de bine că aţi venit.

Şi exact asta gândeşte – că este minunat că el şi Smaranda pot fi în preajma lor.

Maria se depărtează puţin, îl priveşte şi îi spune:

– Aş da orice să nu te plac, dar te plac.

Pentru Andrei, e cel mai frumos cadou de An Nou.

Fetele îi dăduseră liber lui Gretel pentru că voiau o cină rece, frugală, cu multă şampanie şi puţină mâncare.

– Casa ta era într-adevăr *breathtaking*[25], spune Radu, abia aşezaţi la masă.

Îi priveşte cât sunt de fericiţi, şi aproape că nu recunoaşte în femeia de lângă el pe Smaranda cea veche, mereu învăluită de tristeţe. O ia la dans pentru că vrea să îi spună că o găseşte frumoasă şi că iubirea îi prieşte fără greş.

Şampania şi fericirea care pluteşte între ei le dau o stare vecină cu exaltarea; se gândesc la Noul An şi totul pare posibil. La fel ca în tradiţiile stăvechi, trăiesc un timp desprins de realitate, în care fiecare speră să îşi întemeieze noul an în fericire. Dar meniul era ales de Scott care, deşi englez, se obişnuise să gândească franţuzeşte când era vorba de a pregăti o seară perfectă: *blinis au caviar frais* şi un *consommé froid madrilčne,* apoi *jambon de Prague sous la cendre* şi *terrine de foie gras aux truffes,* iar desertul a fost *pęches Melba* perfecte, tari şi totuşi cremoase, facute de singurul *chef* capabil de o asemenea realizare, adus la Bucureşti cu vreo zece de ani în urmă de un tainic consiliu, rămas secret pentru necunoscători.

Ies pe terasă; e frig, dar nu îl simt, numără odată cu radioul ultimele secunde din anul care se încheie, apoi beau şampanie şi, exact când oraşul explodează în petarde şi artificii, se sărută. În faţa Mariei, Radu are un moment de ezitare, o sărută pe un obraz, dar buzele lor se întâlnesc din greşeală, pentru o clipă; e doar o clipă sau poate nici atât, dar între ei rămâne ceva neaşteptat şi, ca să se convingă că fusese adevărat, Radu, fără greşeală de data asta, o sărută pe buze. Maria închide ochii surprinsă, dar îi deschide imediat pentru că vrea să îl vadă şi vede aceeaşi mirare pe care şi ea o simţea. E fericită, în vervă, atât de departe de fata îngrijorată cu care discutase Andrei în trecut, şi mirată că acest bărbat pe care mereu l-a observat de departe pare că o priveşte pentru prima oară cu adevărat.

Radu îi toarnă din nou şampanie, doar ei, atent la ea, doar la ea, şi Maria le povesteşte despre noua clădire, un palat lângă parcul Filipescu,

---

[25] *Superbă, uluitoare (lb. engleză)*

unde îi vor muta pe copii, cum o obţinuse Smaranda de la Barbu Muşat, apoi le spune în secret că Rozana este iar însărcinată. Pe Andrei îl preocupa Rozana şi cere amănunte, iar prinţesa îl loveşte peste mână pentru că ştie exact de ce vrea amănunte Andrei. Se uită urât la el, dar Andrei nu tace:

– Rozana şi Barbu sunt în Elveţia, la părinţii Rozanei?

Nu îl interesează părinţii Rozanei, dar vrea să o necăjească pe Smaranda, să îi aducă aminte de juisare şi de garajul lor şi de rolul Rozanei în juisarea ei, şi asta chiar acolo, cu prietenii lor. Smaranda îl ceartă din ochi şi, ca să îl îndepărteze de la prostiile ce îi trec prin cap, le spune povestea Rozanei pe care fiecare o ştie mai mult sau mai puţin:

– Da, părinţii ei sunt în Elveţia – el o mângâie pe mână şi se uită atent la ea, prea atent, aşa că ea povesteşte mai departe ca să îl facă să înceteze. Până la 14 ani, Rozana nu a vorbit româneşte. Dar la 14 ani, când a venit în vizită la neamurile din România, s-a îndrăgostit definitiv de ţară… şi nu numai, de fapt nu ştiu care a fost ordinea… pentru că atunci l-a întâlnit pe Barbu. Vă daţi seama, el era un bărbat în toată firea şi ea nici măcar o domnişoară, era o copilă, dar Rozana s-a uitat la el, a zis în sinea ei „el este" şi la plecare i-a spus să vină să o ceară de nevastă peste patru ani.

– Şi el a venit? întreabă Maria şi toţi râd.

– Da, se pare ca a venit, din moment ce sunt de zece ani împreună.

– Barbu nu pare un om impulsiv…

– Ha, patru ani ţi se par un impuls? spune Smaranda. Partea romantică este că Rozana şi familia ei erau la Veneţia în vacanţă, şi Barbu s-a dus până acolo să o ceară de nevastă.

– Frumos, o fi avut el un motiv, o fi văzut în ea ceva – Andrei are o voce care o face pe Smaranda să îl lovească din nou.

Şi iar râd.

Radu o priveşte mirat pe Smaranda pe care nu o mai recunoaşte, apoi ochii îi fug fără voie la Maria care este, de fapt, marea surpriză, o observă tot mai intrigat. Era obişnuit să le vadă împreună pe micuţele Basarbi, cum li se spunea când veneau în vizită la bunicii lui, însoţite de bunică, dar cele două fete superbe şi relaxate din faţa lui nu îi amintesc deloc de fetiţele cu codiţe şi rochii până la genunchi. Smaranda este îndrăgostită până peste cap, iar despre Maria nu ştie ce să spună, ar vrea să ştie mai multe despre ea.

– Rozana a ştiut mereu ce vrea, eu am 24 de ani, spune Maria, şi nu mi-ar trece prin cap să îi spun cuiva să vină să mă ia de nevastă peste patru ani. Nici nu am cui, de altfel.

Radu se uită cu atenţie la ea:

– Dar dacă ai avea cui să îi spui, i-ai spune?

Maria face o mutriţă de copil în dificultate:

– Patru ani ar fi cam mult pentru mine – râde –, de acum sunt fată bătrână, cel puţin aşa zice Moşu.

– Ce-ai zice de un an atunci? o întreabă Radu. Spune-mi să vin să te cer de nevastă peste un an…

Smaranda şi Andrei se opresc amândoi din iubirea lor şi în acelaşi timp îşi îndreaptă privirile spre ei; tonul lui Radu, deşi este în glumă, are totuşi ceva serios. Maria îl priveşte serios, deşi sigur a înţeles şi ea gluma.

– Şi ai să vii? îl întreabă.

– Spune-mi mai întâi să vin…

Maria, serioasă şi deloc în glumă, îi spune direct, uitându-se la el:

– Radu Ghica, vino să mă ceri de nevastă de la bunici peste un an.

E un joc între cei doi, dar Smaranda şi Andrei sunt emoţionaţi; în spatele glumelor există un adevăr uşor de sesizat, deşi amândoi au un ton care le-ar permite să se retragă încă, fără ca celălalt să fie dezamăgit.

Radu ezită, Maria aşteaptă un răspuns şi pe faţa ei se vede aşteptarea, Smaranda şi Andrei se gândesc să râdă, dar chiar nu mai ştiu dacă nu cumva fusese mai mult.

– Micuţă Basarabi, îi spune Radu, uitându-se la ea şi doar la ea, ce să mai aşteptăm un an, ce zici să vin mâine?

Maria rămâne cu ochii pironiţi la el. Radu nu glumeşte, e sigură, dar ce se întâmpla între ei era complet ireal.

– Acesta este un impuls, spune Andrei ca să îi trezească un pic la realitate.

– Ar fi trebuit să aduc un inel, dar habar n-am avut că am să te cer de nevastă.

Maria înţelege că e adevărat că bărbatul acesta, pe care îl iubise în taină toată copilăria şi poate şi la adolescenţă din când în când, o cere de nevastă.

– Nu ai, Smărăndiţo, vreun inel pe-aici?

Radu vorbeşte cu Smaranda, dar fără să îşi ia ochii de la Maria.

Smaranda se uită la ei şi încearcă să înţeleagă:

– Adică o ceri de nevastă dacă îţi aduc un inel?

– Da.

Smaranda se îndreaptă spre uşă, dar se opreşte şi vine înapoi spre Radu, ameninţătoare:

– De ce vrei să te căsătoreşti cu ea? Glumeşti, te joci?

Smaranda este gata să îl sfâşie dacă ar fi dat un răspuns greşit, deşi nu ştie care ar putea fi acela.

Se uită la Radu, fiecare aşteptând altceva; vorbeşte Maria însă, repede, fără să privească pe cineva:

– Nu vreau o căsătorie de formă – apoi dându-și seama, spune spre Smaranda, într-o ultimă scăpărare de luciditate: Iartă-mă.

Smaranda o linişteşte, Maria surâde, un mic surâs vinovat. Sunt ca la un meci, se uită de la unii la alţii. Îşi vorbesc scurt, ca pasele de la tenis.

– De formă? Cum este asta? Nu, nu de formă, vreau soţie, copii, familie, masă duminica, tot tacâmul. Catinca – soacră mare… mă rog, asta e mai dificil, dar tu oricum te înţelegi minunat cu ea. Asta ar trebui să mă pună însă pe gânduri – dar râde, nimic nu îl mai pune pe gânduri.

Smaranda se întoarce în câteva momente cu un inel simplu, cu un singur diamant, i-l dă şi îi spune:

– Dacă glumeşti, îl pun pe Gheorghiţă să te omoare. Sau te omor eu, mai bine. Şi inelul nu e pe gratis. Îl trec în contul orfelinatului.

Dar Radu e atent doar la Maria, care este atât de îmbujorată încât lui Andrei îi e frică să nu leşine, deşi Maria nu îi păruse vreodată genul de fată care să leşine.

– Vrei să fii nevasta mea?

Maria, cu obrajii stacojii, dar fără să ezite, se uită la el şi spune:

– Da!

Iar Radu o ridică de pe scaun şi o sărută, dar un sărut adevărat de la care Smaranda şi Andrei trebuie să își ia ochii pentru că cei doi chiar se sărută și le plăcea ce făceau.

Așa că Smaranda profită, se întoarce spre Andrei cu ochii care îi sclipesc şi îl ia la dans, pentru că undeva, în surdină, este o muzica de dans, şi în timp ce el o ia în braţe, îi şopteşte:

– Te iubesc.

Este o noapte de revelion stranie şi minunată.

Anul începea frumos, cu o logodnă. În familia Ghica este mare veselie. Catinca, în adâncul sufletului disperată că nu îl vedea pe fiul ei dorind să se căsătorească, îl bănuia că are pe cineva, şi din tăcerea lui deducea că este o femeie măritată, aşa că în secret o aducea pe Maria la masă ori de câte ori putea, pentru că i se părea singura fată potrivită pentru el. Când Maria a venit la ei şi l-a cerut de bărbat, de la ea şi de la Saşa, Catinca nu a arătat nimic în exterior pentru că încă îi era frică de Radu, să nu se răzgândească, dar în sinea ei şi în faţa lui Saşa a jubilat. După prima nebunie trecută, Radu a rămas un pic descumpănit, nu ştia sigur ce îl apucase, era fericit dar nu a înţeles prea bine de unde îi venea această fericire până când, într-o seară, a auzit un mic ciocănit la uşa lui, a deschis şi a găsit-o pe logodnica lui, cel puţin în faţa lumii logodnica lui, pentru că el nu era foarte convins. Maria zâmbea şi faţa ei iradia iubire, iar Radu a luat-o în braţe şi din acel moment

nu i-a mai dat drumul pentru că ea se potrivea perfect braţelor lui. A întrebat-o dacă mai făcuse dragoste şi ea i-a spus simplu „da", iar el a înţeles că era îndrăgostit pentru că s-a găsit gelos în faţa răspunsului ei, dar de teamă să nu îl întrebe acelaşi lucru a tăcut şi a iubit-o, la început destul de indiferent, pentru ca să ajungă după o noapte de iubire să fie complet de acord cu cererea lui în căsătorie făcută înainte de a o cunoaşte de fapt. Într-un fel, atunci el a încheiat toate vechile socoteli şi, fiindcă nu avea termen de comparaţie dintr-o altă iubire, corpul Mariei i s-a părut cel mai frumos, iar apoi spre dimineaţă, când a trebuit să îi pună mâna la gură şi să îi şoptească: „Taci, nebuno, că trezeşti toată casa", a înţeles că ea nu va fi doar o soţie şi o mamă bună, ci va fi chiar femeia lui, ceea ce era cu adevărat neaşteptat.

Noaptea, a început să ningă cu fulgi mari şi foarte deşi. Dimineaţa când s-au trezit, afară era deja un strat de zapadă, iar când a condus-o acasă, paşii lor au rămas întipăriţi în curte. Catincăi, trezită ceva mai târziu, îi venea să-i dea telefon Smarandei să o întrebe ce număr poartă Maria la pantofi.

Se gândea ce bine ar fi să o lase Radu grea pe Maria, apoi ar şti ea cum să îi facă pe Saşa şi pe prinţ să îl oblige să o ia de nevasta. Dar la prânz, când Radu a venit la masă, nu l-a recunoscut şi, fiindcă l-a privit toată masa doar pe el, la sfârşit el i-a şoptit la ureche:

– Da, sunt îndrăgostit, nu ai vrut tu asta?

Andrei a trecut direct de la veselia de revelion la pregătirea examenelor finale. Învăţa mult şi fiecare moment liber îl petrecea cu prinţesa. Smaranda îi făcuse porţie de iubire, avea voie să discute cu ea, dar nu avea voie să se apropie de ea pentru că orice apropiere era pentru ei periculoasă. Când avea voie să se apropie de ea nu avea voie să facă orice, dar de cele mai multe ori uitau amândoi ce nu aveau voie să facă, deşi Smaranda era foarte strictă şi ţinea ca el să ia notele cele mai mari.

Îl aştepta cu mâncarea pregătită de Gretel şi îl obliga să îşi ia sandvici la examen, pe care el îl dădea mereu portarului de la facultate fiindcă la examene nu putea înghiţi nimic. El se întorcea cu bulgări de zăpadă, iar într-o noapte, chiar după de ultimul examen, au ieşit foarte târziu, după 12 şi s-au bulgărit ca doi copii, apoi s-au plimbat fără nici o grijă pe străzi.

Planul lui era făcut, biletul luat, urma să plece în Anglia în 20 februarie.

Între ei domnea o stare de fericire ca o zi de vară toridă, cu cât afară era mai frig şi îngheţat. Smaranda îl asculta atunci când el îi povestea despre subiecte şi examene şi când el îi spunea că examenele sunt singurul timp în care nu îşi aducea aminte că va fi medic. Aşa că ea îl trimitea la orfelinat,

unde copilașii erau răciți sau gutunăriți. Plecarea îl speria, nu știa cum se va descurca fără prințesă, și ar fi vrut ca ea să vină cu el, dar simțea ca trebuie să meargă singur.

Iar când undeva, la începutul lui februarie, s-a văzut în fruntea listei cu absolvenții ultimei sesiuni a știut că reușise.

A stat afară la avizier mult timp; numele lui era trecut greșit, Andre Velcu, și lui în înghețaseră mâinile și zâmbetul pe față atât era de frig. Reușise, numele lui greșit ortografiat era acolo pe lista celor care mai aveau de dat doar examenul de licență. Dar reușise nu numai să termine facultatea, ci să și își recupereze viața. Viața lui cu prieteni și visuri multe. Indiferent ce îl aștepta la Londra, acum îi era clar că era pe drumul cel bun. Ar fi dat orice pe lume ca Tav să fie lângă el, înghețat și fericit, în fața listei cu rezultate, și deși se bucura că o va vedea pe prințesă, tristețea lui mare era că în acea zi tatăl lui nu era lângă el. I-ar fi șoptit „mulțumesc" și era sigur că și Tav i-ar fi putut spune și el doar acel cuvânt, restul ar fi fost emoție.

Se îndrepta agale spre prințesă, și fiindcă bănuia că ea îl aștepta fericită, tristețea lui s-a risipit complet în bucuria de a împărtăși cuiva iubit reușita lui.

Nu îi venea să creadă că are atâta libertate, că în față nu îl mai așteptau cursuri sau examene, ci doar o diplomă de pregătit. Apoi se bucura în secret că pleacă la Londra, căci îi era dor de orașul în care trăise patru ani. Îi era dor de străzile Londrei, de parcuri, până și de ceața pe care de atâtea ori o urâse în timpul în care trăia acolo. Dar nu avea de gând să îi spună prințesei că se bucura, poate însă că ea va vedea asta, așa cum vedea mereu toate lucrurile mici și mari care îl priveau. Scott reușise să-și găsească un înlocuitor la Catinca și să plece fără să stârnească o tragedie, așa că s-a dus la el și i-a povestit tot ce urma să facă la Londra și l-a pus să îi promită că dacă lucrurile stau bine și el își va primi o moștenire cât de mică, Scott i se va alătura la Londra și vor petrece acolo un timp în amintirea lui Tav.

– Un singur cuvânt într-o telegramă și vin.

Și-au strâns mâinile emoționați, iar Andrei a plecat spre prințesă.

De foarte multe ori, mai apoi, s-a gândit dacă a avut vreo presimțire, dacă în vreun fel anticipase ce avea să se întâmple, dar de fiecare dată răspunsul a fost nu. Credea că ea îl va primi cu aceiași ochi, ba chiar se gândise în drum spre ea că poate va fi goală pe sub chimonou așa cum îl primea după fiecare examen luat, dar nu, nu simțise nimic, se gândea la ea ca de obicei și era plin de bucurie.

Dar toată bucuria i s-a evaporat când a intrat în salon. Ceva se întâmplase, s-a gândit la ce era mai rău, îi venea să o controleze să vadă dacă nu îi făcuse Basil ceva, era hotărât să îl omoare. Prințesa stătea țeapănă, alta,

exact în locul unde tăcuse în vara trecută. Era atât de evident, în locul fetei lui era o străină rece, dar nici atunci nu i-a trecut prin cap nimic. Se gândea că murise cineva sau la orice nenorocire, numai la una, nu. Mai erau exact două zile până la plecarea lui. S-a aşezat instinctiv pe locul în care şezuse atâta vreme, căci îi era clar că nu l-ar fi lăsat să se apropie de ea. Apoi, cu o voce pe care el nu o recunoscu, i-a spus:

– Dragul meu, a sosit vremea.

Iar el tot nu înţelegea, o privea uimit, întrebător, dar deloc speriat, tocmai pentru că nu înţelegea ce vreme sosise. Căsătoria lui Radu îi crease o stranie stare de eliberare şi de siguranţă, şi poate dintr-un fel de împrumut de destin el credea că şi ei erau pe punctul de a rămâne împreună.

Prinţesa vedea că în ochii lui nu citeşte că ar fi înţeles, aşa că a continuat, doar două cuvinte, pentru că oricât ar fi încercat să fie stăpână pe ea, simţea că nu va reuşi în totalitate.

– Ne despărţim.

Dar el tot nu înţelegea; sub ochii ei însă, el a început să înţeleagă, vedea pe faţa lui cum se instala înţelegerea, şi din iubirea cu care venise în după-amiaza aceea a rămas doar un abur îngheţat.

Ea avusese timp să se pregătească, de două zile de când luase această hotărâre, şi fiecare clipă încercase să o trăiască fără el, tocmai ca să poată să i-o spună.

Nici unul dintre ei însă nu putea vorbi, nici ea care ştia de două zile, dar deja trăise fără el şi înţelegea infernul, nici el care încă nu reuşea să înţeleagă sau să accepte complet. Apoi el a făcut un semn mic cu capul, era tot ce putea – nu puteau să se despartă.

Smaranda îşi muşca buzele încercând să nu îşi frământe palmele, să nu se ridice şi să meargă spre el. L-ar fi luat în braţe ca să-l ajute să suporte despărţirea, dar ştia că nu se poate. Au stat aşa un timp, fără să cuprindă trecerea secundelor, ca şi când ar fi fost agăţaţi într-o clipă care nu mai trecea.

Apoi, într-un final, el a înţeles complet:

– Nu putem să ne despărţim, ce rost are? Vorbea grăbit, ca şi când ar fi vrut să treacă mai repede momentul acela îngrozitor. Nu simţea nimic, dar asta era pentru că nu credea. Smaranda, nu are rost, lasă-mă să mă duc la Londra.

Apoi s-a ridicat şi a început să umble prin cameră, ea însă nu îl urmărea.

– Nu mai plec.

Era atât de hotărât, încât prinţesa şi-a revenit, s-a ridicat şi ea şi s-a dus după el la geam. Afară, terasa era acoperită de zăpadă.

– Te rog, trebuie să pleci, plecarea ta nu are nici o legătură cu decizia mea, doar că mi-am imaginat ca ne va fi mai uşor dacă nu suntem în acelaşi oraş pentru o vreme. Sau niciodată. Te rog, ascultă-mă, ştiai ca asta va veni.

– Nu ştiam – și cuvintele lui sunt mai mult un strigăt îndurerat.

– Cum nu ştiai, nu puteam trăi aşa. Asta nu e o viaţă normală, nu e pentru noi doi.

Ar fi vrut să o implore, să cadă în genunchi şi să o implore pur şi simplu aşa, fără nici o urmă de ruşine, dar îi era milă de ea, durerea lui expusă acolo atât de evident ar fi omorât-o şi pe ea. Nu ştia cum să o facă să renunţe, dar nu voia să o înspăimânte. Încerca să îşi păstreze sângele-rece, dar nu mai avea de mult aşa ceva. Inima lui clocotea, şi acolo se născuse de curând o durere necunoscută. O durere reală. Ea ar fi vrut să îi pună mâna pe inimă să i-o domolească, pentru că în liniştea dintre ei îi auzea bătăile, dar nu ar fi rezistat să îl atingă; era atât de fragilă hotărârea ei, iar el nu trebuia să ştie că un simplu sărut ar fi putut să o întoarcă din drum.

De aceea s-a îndepărtat de el. Îi era atât de greu însă şi să se îndepărteze, pentru că era conştientă că nu va mai putea fi atât de aproape de el cum fusese cu câteva secunde înainte. Mirosul lui, dar şi minunea care se năştea mereu între ei când se apropiau erau pe vecie pierdute.

– Nu ne putem despărţi, acum.

– Acum e un moment la fel de bun ca oricând.

Dar nici ea nu credea aşa ceva. Îşi învăţase doar lecţia. Nu îi spusese nimic Mariei, i s-ar fi părut nedrept să nu ştie el primul, și nici nu avea nevoie să fie consolată pentru că el nu avea o Marie unde să plângă. Voia să împartă doar cu el durerea lor.

– Sunt nebun după tine.

Dar apoi el a tăcut şi ea i-a mulţumit în gând pentru că era clar că el tăcuse ca să nu îi sporească ei suferinţa.

Ea nu putea spune cât îl iubeşte, nu mai putea.

Încet, ca un bătrân sau un bolnav, Andrei a început să se îmbrace. Ştia din tot ce era în jur că despărţirea sosise, fularul pe care nu reuşea să şi-l aşeze, apoi paltonul, mănuşile pe care le-a uitat pe masă şi prinţesa a sperat că îi vor rămâne ei, însă a pus mâna pe ele, apoi s-a uitat la ea şi le-a lăsat, dar din lift s-a întors şi a spus:

– Jură-mi că nu eşti însărcinată.

Iar ea a jurat. Ultimul cuvânt a fost:

– Nu sunt!

În urma lui a mai spus: „Te iubesc", dar el nu a auzit pentru că era de mult plecat.

A ajuns acasă după un timp; nu îşi simţea picioarele, faţa, mâinile fără

mănuşi, dar afară era totuşi mai bine decât în apartamentul în care intra. Fusese cu prinţesa doar de câteva ori acolo, dar acum fiecare colţ i se părea plin de ea. S-a aşezat pe un scaun şi nu s-a mişcat de acolo câteva ore sau ceea ce i se păreau ore. Uita câteva secunde şi voia să se scoale să plece spre prinţesă, dar imediat realitatea a ceea ce se întâmplase îl îneca. Nu se gândise niciodată că se vor despărţi, despărţirea era un cuvânt al cărui sens nu îl cunoştea pentru că singurul sens era această durere pe care, oricum, nu ar fi putut să şi-o imagineze.

Prinţesa reuşi să dea un telefon scurt:

– Ne-am despărţit.

Atât putu să spună. Maria o găsi îmbrăcată în faţa casei aşteptând, căci nu ar fi putut să mai stea în casă. Maria s-a dat jos, dar până ajuns în partea cealaltă Smaranda era deja în maşină, stătea fără să plângă, fără să vorbească, fără să se mişte aproape ca şi când din ea s-ar fi scurs toată energia şi ar fi rămas doar un automat de trăit. Conduse cu grabă, dar nu spre casa bunicilor – ştia ca acolo nu s-ar fi putut ascunde – , o duse în casa ei şi în camerele ei, o dezbrăcă şi o puse în pat ca pe un copil. Ar fi vrut ca Smaranda să plângă, să poată plânge, uneori lacrimile spală sau răcoresc, dar ea încă nu putea. Îl lăsă pe Gheorghiţă în camera ei cu poruncă să nu lase pe nimeni să se apropie de ea, dar nici pe ea să se dea jos din pat. Cu simţul acela al omului care înţelege natura umană altfel decât de pe buze, Gheorghiţă înţelese şi se aşeză pe jos lângă patul ei şi îi porunci câinelui să se întindă în pat lângă ea. Uriaşul câine alb, menit să păzească turmele şi să întoarcă mioarele rătăcite, se aşeză lângă ea, foarte aproape, şi cu multă delicateţe îşi puse botul pe una dintre mâinile ei inerte, iar prinţesa îl văzu abia după ce câinele o linse de câteva ori. Maria fugi într-un suflet la Radu; ar fi vrut să nu vadă pe nimeni, dar exact în uşa casei apăru Catinca, de parcă ar fi aşteptat-o bucuroasă:

– Hai, fetiţa mea, să bem un sherry.

Maria intui că nu are decât o singură șansă – adevărul. Așa că se uită cu toată îngrijorarea în ochii Catincăi şi îi spuse:

– Smaranda și Andrei s-au despărţit şi am nevoie de Radu să fugă la el.

Şi dacă Maria vreodată crezuse că o cunoaşte pe viitoarea ei soacră, acela fu momentul în care ştiu că se înşelase. Catinca o privi cu ceva ce nu îi mai văzuse în ochi şi îi spuse:

– Radu e sus. Ai grijă de Anda, dar te implor, ai grijă ca el să ajungă la Londra. E singura lor șansă.

Radu pricepu şi el imediat. S-au despărţit în poartă, fiecare spre

maşina lui, dar el îi strigă:

– Unde sunteţi?

– La Smaranda acasă.

Privi un moment lung după maşina ei. Cu o lună şi jumătate în urmă ceruse de soţie o fată din ceva ce avea gust de moft de moment, de nebunie temporară, dar uitându-se după ea cum pleca, se gândi lucid că o voia lângă el, şi cât mai repede.

Acasă la Andrei, soneria sună fără răspuns şi, în final, văzând că uşa era deschisă, pe Radu îl cuprinse aproape un rău fizic şi îşi spuse în gând: „Te rog, frate, să nu fi făcut vreo prostie". Îl găseşte însă îmbrăcat, pe un scaun, viu şi aparent nevătămat. Uneori e mai greu să fii viu.

Îi vedea pe Andrei şi Smaranda ca pe un cuplu emancipat, şi nu crezuse nici o clipă că între ei era o asemenea iubire. Crezuse că, trecută etapa cu „atinsul", sentimentele se vor rotunji, vor deveni mai banale, mai omeneşti.

– Ne-am despărţit, spune Andrei, şi Radu se bucură că îi aude vocea.

– Ştiu, Maria m-a trimis aici.

Andrei se ridică, dar era evident că nu ştie sigur ce face. Vine spre el, dar vocea îi este neaşteptat de calmă:

– Şi Smaranda? A lăsat-o singură?

Radu îl ajută să se dezbrace de pardesiu şi să se aşeze pe canapea, apoi se aşază şi el.

– Smaranda e bine, Maria are grijă de ea.

– Săracii de voi.

Andrei vorbeşte, dar Radu are impresia că nu este acolo, în aceeaşi cameră.

– Lasă-ne pe noi, zi-mi de voi. Încearcă să îl facă să vorbească doar ca să îl scoată din starea de amorţire.

– Nimic de zis, doar că nu am văzut venind despărţirea. A decis atât de brusc. Nu ştiu cum voi putea pleca, nu ştiu cum voi putea să nu mă duc la ea.

– Am să dorm aici pe canapea, apoi dacă vrei vin la Londra cu tine.

Andrei se uită la el şi îl bate pe genunchi:

– Da, ştiu că ai veni.

Ar vrea să îi poată spune ceva care să îi potolească durerea. I se pare atât de nedrept să i se întâmple tocmai lui Andrei, îi e ciudă pe Smaranda, deşi şi de ea îi e milă, dar Andrei fusese atât de lovit, şi nu mai avea nevoie de încă o lovitură. Îşi aduce aminte de ziua în care murise Tav, cum alergase la ei acasă unde îi găsise pe Scott şi pe Andrei în sufragerie. Îngheţaţi. Dar

amintirea lui Scott îl luminează, își dă seama că Scott e soluția, Scott care îl iubește ca pe copilul lui va şti ce să facă.

– Hai cu mine, ne ducem până undeva.

Andrei ar protesta, dar nu are putere, iar Radu este foarte hotărât. Îl ajută să se îmbrace, îi caută fularul, pălăria, mănuşile.

– Mănuşile mi le-a luat Smaranda.

Radu caută o altă pereche în şifonier, iar Andrei o vede în pat, strânsă ca un copil, cu mănuşile lui în mâini.

Radu conduce pe străzile îngheţate şi pustii şi mulţumeşte frigului că Bucureştiul e gol. Îi ia doar un minut să îi explice lui Scott ce se întâmplase. Cât îl iubeşte pe omul acesta care înţelege şi nu pune întrebări şi care va şti exact ce să facă, cum să îl ajute pe Andrei. Îl aşteaptă cinci minute, amândoi în maşină, iar când Scott apare cu o valijoară şi se urcă fără un cuvânt în spate, are senzaţia ca i s-a luat o piatră de pe inimă. Andrei îi simte mâna pe umăr; în deşertul care îl înconjoară de câteva ore nu se mai sufocă şi i se pare că va mai putea cumva trăi. Ar vrea să îşi lase capul pe mâna lui Scott şi probabil şi-l lasă, fiindcă simte căldură acolo unde nu era decât îngheţ. Se lasă complet în grija lui, aşa cum se mai lăsase de atâtea ori în viaţă: baia fierbinte, ceaiul şi pastila de răceală ca în copilărie, face totul aşa cum ştie că trebuie să facă, mai mult ca să nu îi supere pe cei doi, îi aude în depărtare vorbind, apoi somnul se îndură de el şi adoarme.

În sufragerie, Radu şi Scott stau de vorbă, ceva mai liniştiţi, la un ceai:

– Am crezut că este o iubire simplă, că este un fel de joc, dar…

– Eu am ştiut, am ştiut, şi mereu mi-a fost atât de frică de clipa asta.

– Ştiai? Radu e cu adevărat uimit.

– Am bănuit şi mai ales am dedus. Am văzut iubirea din ochii lui. Acum dacă trece noaptea asta, va fi un pic mai bine.

– Vreau să te rog ceva, te rugăm toţi, să îl însoţeşti la Londra.

Oricum Scott se gândise deja, nu avea de gând să îl lase singur. Prea multe lucruri depind de călătorie, dar nu este numai asta, ci chiar ideea că din nou copilul lui suferă şi are nevoie să nu fie singur. Pun la cale detaliile călătoriei, Radu îi va procura biletul, apoi îi va aduce banii.

– Să n-ai nici o grijă, orice sumă aveţi nevoie, tu îmi spui mie. Îmi dai o telegramă, de fapt îmi dai o telegramă tot la două zile, să ştim ce face. Andrei trebuie să ajungă la avocaţi, este absolut necesar, dacă vreodată va avea vreo şansă cu familia Smarandei va fi doar dacă Octav i-a lăsat bani mulţi. Atunci ei vor fi siguri că nu se va repeta povestea cu Basil.

Scott aprobă din cap.

– Nu vă faceţi griji nici de bani, de nimic, am şi eu bani dacă e nevoie; dacă schimbăm oraşul şi lumea va începe să se liniştească, sunt sigur că va

gândi şi el mai limpede la viitor. Crezi că…

Radu ştie ce va întreba, este şi întrebarea pe care şi-a pus-o de multe ori de când aflase, de revelion, că sunt împreună. Maria era sigură că nu îi vor lăsa împreună şi că singura cale ar fi să plece, adică să fugă. Dar nici unul dintre ei nu credea că Smaranda va lua o asemenea hotărâre.

Scott vede pe faţa lui Radu acest răspuns, nu are nevoie de prea multe cuvinte.

– Nu îl scap din ochi şi, la Londra, dacă este nevoie, merg cu el la avocaţi, dar nu cred că va fi nevoie, înţelege şi el ce importantă e întâlnirea.

Radu caută plicul de la Londra şi biletul lui Andrei de călătorie, paşaportul, toate sunt pe masă şi i le dă lui Scott.

– Mă întorc mâine, imediat ce am biletul tău şi banii. Apoi te duci şi tu să îţi aranjezi o valiză.

– Da, până atunci voi face valizele lui.

Simplu, organizat, ordonat, acesta este Scott.

Radu se uită la ceas, este deja ora 11, mai are ceva de făcut, trebuie să meargă să le vadă şi pe fete. Nu îi place deloc ideea de a le şti în aceeaşi casă cu Basil; indiferent ce i-ar fi spus ele, Basil îi pare un om periculos. Dar în condiţiile actuale, Smaranda nu s-ar fi putut duce la palat. Nici el, de altfel; acolo viaţa se desfăşoară după un ritm care nu poate fi încălcat sau tulburat. Nici nu e bine ca bunicii să afle ce se întâmplase.

Maria este într-o stare grea, ca de vis. Pe de o parte Smaranda şi durerea pe care o simte ca şi când ar fi a ei, pe de altă parte viaţa ei fericită, iubirea cea nouă pe care oricât de tare ar vrea, nu o poate izgoni din minte. Încă nu înţelege foarte bine că Radu o iubeşte, îi e greu să accepte pentru că niciodată el nu a dat vreun semn că ar fi văzut-o măcar. Bărbatul acesta care se uită la ea ca şi când ar fi îndrăgostit i se pare ireal; exact ca în noaptea în care o ceruse de nevastă, iubirea venită aproape în acelaşi timp cu a Smarandei e o minune, dar din păcate doar pentru ei este fericită. Cât de tare şi-ar dori să fie amândouă fericite! Aleargă pe cele câteva trepte din faţa intrării, poarta este deschisă şi aproape că se ciocneşte de Basil în hol, ca de obicei în întuneric; Maria bănuieşte că el stinge luminile. Le aprinde pe toate şi speră că Basil se întoarce în atelier, că nu îl va întâlni şi mai ales că nu s-a dus la Smaranda. În capul scărilor însă sta Gheorghiţă, şi Maria ştie că de el nu trecuse nimeni, dar Basil nu se urneşte din loc.

– Ce-i, asediu? întreabă cu un ton batjocoritor. În timp a ajuns să nu o sufere pe Maria, pe care nici nu o remarcase la început.

Maria de obicei îl ignoră, numai aşa îşi poate păstra calmul în preajma lui. Venirile lor la masă la bunici sunt de obicei descărcări de nori

fără ploaie, însă de data asta pentru ea e prea mult – după cinci ani de suferințe alături de Smaranda, seara aceasta pune capăt tăcerii ei.

Se apropie de Basil la un pas, îi simte mirosul înțepător și neplăcut, dar nu se oprește și îi spune printre dinți:

– Du-te în vizuină acum și dacă îndrăznești să ieși trei zile îți jur că îl pun pe Gheorghiță să te lege de șevalet, că oricum la altceva nu folosește. O spune cu un asemenea dispreț încât el are o mișcare spre ea, dar chiar de lângă Maria, Haiduc mârâie atât de înfricoșător încât Basil se oprește și pleacă fără să mai spună ceva.

Din câțiva pași Maria este sus, și Gheorghiță îi face semn că totul e în regulă. O găsește pe Smaranda ghemuită în pat cu mănușile pe mâini, dar când încearcă să i le scoată îi spune:

– Sunt ale lui, lasă-mi-le.

Și Maria i le lasă, dar în timp ce îi pregătește baia, îi șoptește că nu e bine să le ude fiindcă nu le va mai putea purta după și numai atunci prințesa le scoate și le lasă pe pernă.

Se așază amândouă în pat, așa cum dormeau când erau foarte mici, iar Smaranda în sfârșit plânge încetișor până adoarme.

Câinele este jos lângă ele, și de fiecare dată când Maria pleacă de lângă Smaranda câinele se urcă în pat. În depărtare se aude soneria de la intrare și Gheorghiță deschide ușa; Maria ar vrea să nu fie cineva trimis de bunici, și abia când aude din hol vocea lui Radu se liniștește. Coboară direct în brațele lui, iar el o primește cu o bucurie pe care nu și-o imaginase doar cu săptămâni înainte. Vorbesc în șoaptă unul cu celălalt, deși nu este nimeni să îi audă, dar tăcerea casei este apăsătoare.

În bucătărie, în timp ce Maria pregătește sandviciuri și ceai, Radu îi povestește de Andrei și Scott și despre plecarea lor care acum este sigură, despre cât este de îngrijorat pentru Andrei, dar în același timp liniștit că Scott va fi lângă el. Îi povestește cum îl găsise îmbrăcat.

– Mâine la prima oră trebuie să iau biletul de tren și să scot bani de la bancă.

– Dacă ai nevoie de orice…

– De nimic. Pe urmă se răzgândește, se uită peste masă la ea și îi spune: De fapt, am nevoie de ceva.

– Orice – Maria răspunde cu o voce nouă, iar Radu, care abia învață să o cunoască, e sigur acum că această femeie este capabilă să facă orice i-ar cere. Îi spune ceea ce nu credea că va spune vreodată:

– Am nevoie de tine.

Se privesc peste masă ca și când atunci ar fi fost prima dată; ea merge la el, iar el o ia în brațe:

– Doamne, ce bine e să poţi fi cu cea pe care o iubeşti. Săracul Andrei.

– Tu chiar mă iubeşti – aude de undeva de la pieptul lui. Chiar o iubeşte, e evident şi pentru el.

– Doamne, crezi că iubirea lor este atât de mare pentru că nu pot fi împreună?

– S-ar putea ca şi noi să ajungem să ne iubim atât de mult, dar nu vom şti niciodată pentru că nu ne vom despărţi niciodată.

Cu ochii deschişi din somn, Andrei căzu instantaneu în durere, dar, în acel haos, îi apăru o idee clară, din ce în ce mai clară. Chiar se mira cum mai putea avea o ideea atât de precisă. Scott ieşise probabil ca să aducă micul dejun. Hotărârea însă o luă în baie; făcu un duş rapid şi se bărbieri. Dacă avea vreo speranţă, nu era foarte conștient de ea; probabil în inimă trebuie să rămână o speranţă ca să poţi merge mai departe. În timp ce se îmbrăca îl auzi pe Scott intrând în casă; îl aştepta în sufragerie cu aceeași privire pe care o avea pentru el când era mic şi se scula din boală: îngrijorare, dar şi ceva bucurie. Nu voia să îl sperie, ar fi vrut să poată ascunde ce simţea.

Dejunul de pe masă i-a dat senzaţia că erau acasă la ei, iar Tav va coborî imediat; îi făcu bine, pentru că în amintirile cu Tav prinţesa nu era niciunde. Dar nu dură mult, căci avea parfumul ei în nări. Scott îl privea, aşteptând; îi simţea privirea și i se făcu milă. Ştia că Scott suferă lângă el cu egală tristeţe, aşa că îi făcu semn să se aşeze la masă. Mâncară în tăcere, apoi Andrei, calm, își puse pălăria, își luă mănușile şi spuse doar atât:

– Am ceva de făcut înainte să plecăm. Să nu ai nici o grijă, mă întorc în două ore.

Pe Scott l-ar fi speriat să fie inert în pat, iar faptul că mâncase, chiar şi numai câteva guri de cafea şi un sfert de corn, dar mai ales că îl găsise spălat, bărbierit şi îmbrăcat îl făcu să fie mai liniştit.

Andrei porni prin Cişmigiu, deşi nu era drumul lui, dar avea nevoie de un loc în care să fie singur, să îi fie frig şi să se poată gândi. Indiferent de consecinţe, trebuia să stea de vorbă cu bunicul ei. Își dădea seama că odată acest lucru făcut, ei doi nu mai puteau fi împreună aşa cum fuseseră în ultimele luni. Avea o speranţă, probabil ca un condamnat la moarte care speră până în ultima clipă că va fi graţiat. În cazul lui, graţierea nu putea veni de la domniţă. Ştia, auzise cumva ieri că Maria a dus-o acasă la ea şi nu la bunici. Faptul că nu putea să o întâlnească îl liniştea. Nu ar fi suportat şi nici nu ar fi vrut să o supună unei asemenea încercări; despărţirea lor era extrem de fragilă şi până la urmă acceptase şi el că era unicul drum. O dorea a lui la lumina zilei, aşa cum erau Radu şi Maria, înconjuraţi de bucurie şi de oameni, şi nici unul dintre ei nu putea să suporte minciuna care învăluia, de

fapt, relaţia lor.

Ar fi vrut să îşi pregătească un soi de discurs, dar cel mai bun discurs în acest caz era cel izvorât din ce simţea, şi nu unul repetat. Se gândea că va fi greu de ajuns la prinţ, dar era hotărât să nu plece până nu va fi vorbit cu el. Era atât de important să nu lase nefăcut acest lucru.

Şi fiindcă suferea, în sufletul lui nu mai era loc de altceva, nu avea nici un fel de teamă sau ruşine, pur şi simplu avea doar ceva de făcut ca să poată pleca. Era monstruos că prinţesa trăia într-o asemenea minciună, că mima că e fericită doar ca să-şi respecte un cuvânt dat când era aproape un copil. Era furios pe ea că respecta nişte principii care oricum nu puteau fi corecte din moment ce o forţau să mintă. Cam asta voia să îi spună prinţului. Era furios şi o iubea în acelaşi timp.

Prinţul îl primi imediat. Andrei nu se aşteptase, credea că va fi mai complicat, că va avea de aşteptat, îi fusese chiar teamă să nu piardă trenul, aşa că atunci când servitorul îi deschise uşa grea dinspre biroul prinţului fu invadat totuşi, pentru o clipă, de un sentiment de teamă. Prinţul era un bărbat frumos, un bunic cu părul alb şi ochii negri, sclipitori, iar corpul lui încă tânăr degaja echilibru şi forţă. Îl văzuse uneori, dar niciodată de aproape şi niciodată nu vorbise cu el.

Prinţul îl primi curtenitor şi interesat. Andrei mai apucă să se întrebe dacă nu cumva prinţesa îl minţise sau nu îl cunoştea îndeajuns, pentru că acest bărbat nu putea fi cel care să impună o regulă care să însemne nefericirea ei.

– Domnule Velcu, este o plăcere să te cunosc, am auzit numai lucruri bune despre dumneata. Cum stai cu studiile?

– Vă mulţumesc, domnule, sunt înainte de examenul final.

Vorbea greu, dar era conştient că trebuia să se stăpânească, aici nu era un loc în care să poată părea slab. Suferea, dar era foarte hotărât, iar din exterior, era sigur, nu se vedea nimic altceva decât hotărârea.

– Chiar azi plec la Londra ca să îmi rezolv continuarea studiilor acolo şi un post, probabil, un timp. Vorbea calm şi relaxat, se întreba cum putea să fie aşa de relaxat, dar tot el îşi răspundea că prea multe depindeau de discuţia aceea ca să îşi permită să fie tulburat.

– Dar te întorci în ţară, sper, avem nevoie de tineri ca dumneata.

Andrei simţi că nu trebuia să lase discuţia să se ducă pe alt făgaş. Îi era totuşi frică să nu îl părăsească încrederea că face bine.

– Domnule Basarabi, am venit la dumneavoastră cu o chestiune nu tocmai plăcută.

Prinţul nu îl priveşte, ordonează nişte acte pe birou. Sunt aşezaţi unul în faţa celuilalt, între ei se află biroul impozant, ca de vlădică, plin de

documente, telefonul lui, stiloul; pereţii sunt tapisaţi cu o mătase maro cu dungi fine aurii, tablourile de familie, un prinţ de demult, foarte impozant şi plin de decoraţii, cu o barbă caraghioasă, o doamnă înveşmântată în haine grele. Prin geamuri se vede grădina casei, uşa pe care prinţul poate să iasă pe o mică terasă unde probabil vara are o masă de lucru. Andrei nu poate să nu se întrebe de câte ori prinţesa fusese aici, alergând într-o cameră unde evident nu aveau voie să intre.

Îi trece prin cap că prinţul ar putea crede că îi va cere bani. Ar vrea să îi ceară bani, să fie acesta scopul vizitei sale, dar cea mai bună metodă este cea directă, scurtă. Fără ezitare se uită în ochii lui şi îi spune:

– Domnule Basarabi, o iubesc pe Smaranda.

Dacă vreo clipă îl crezuse destins şi deschis, în faţa expresiei lui înţelege de fapt nenorocirea prinţesei. Este furios instantaneu cu aceeaşi uşurinţă cu care fusese curtenitor:

– Domnule Velcu, sper că sesizezi penibilul şi inoportunul acestei discuţii, prinţesa este o femeie măritată. Nu putem discuta o asemenea chestiune, pur şi simplu ea nu există. Te rog imediat să faci ce trebuie să faci sau ce ştii că se cuvine şi aceste lucruri să rămână pe vecie între noi. Sper că eşti un om de onoare şi nu te vei mai apropia de ea vreodată, când ieşi de aici. Te rog să îmi promiţi, am nevoie de cuvântul tău.

– Dumneavoastră nu trebuie să vă fac nici o promisiune, domnule. Andrei se miră şi el de ce spune, se felicită că nu a avut cuvintele pregătite. Dacă există vreo promisiune, ea este în faţa domniţei şi a conştiinţei mele. Cred că aţi înţeles că eu plec azi la Londra şi că, probabil, nu mă mai întorc. Am venit la dumneavoastră pentru că trebuie să aflaţi că Smaranda este nefericită, că este nefericită din prima lună a căsătoriei sale şi de cinci ani minte că este fericită ca să îşi respecte un cuvânt care nu ştiu ce valoare are apărând o minciună.

– Domnule Velcu, aceasta nu este problema dumitale. Smaranda a ales un drum pe care trebuie să meargă, indiferent de obstacole. Discuţia noastră s-a încheiat.

– Domnule Basarabi, nu am venit să vă cer ceva pentru mine, am venit doar pentru Smaranda, să vă rog să aveţi grijă de ea, căci lângă soţul ei este în pericol.

Bătrânul este atât de furios încât îşi caută cuvintele:

– Acestea sunt nişte metode urâte, dumneata nu ai dreptul să-l discreditezi pe Basil doar pentru că ai vrea să îi iei locul.

Tristeţea îi iese la suprafaţă ca murdăria pe o apă. Este atât de îndurerat încât pentru câteva clipe desenul complicat al covorului îl acaparează total, ca şi când l-ar fi aspirat; fără să vrea, acolo o vede şi pe ea

la fel de tristă, dar cumva mai fără scăpare decât el. El măcar are libertatea de a pleca.

– I-am văzut de două ori vânătăile, domnule Basarabi, sunt medic, pot să apreciez gravitatea.

– Te rog să nu mă obligi să te dau afară. Prinţesa ştie să îşi poarte de grijă, are şi cine să îi poarte.

Andrei se ridică greu, obosit, poate chiar îmbătrânit, îl salută, dar în uşă se întoarce:

– Vă rog, aveţi grijă de ea, vă implor.

Ar fi vrut să plece liniştit, să vadă că undeva în acest bărbat se deschisese o uşă, că măcar îl va observa pe Basil, că utilizând autoritatea lui îl va face să nu se mai apropie de prinţesă, dar pe faţa bătrânului este doar îndârjire şi furie.

Pleacă învins şi deloc mai liniştit.

La gară, în faţa trenului, Andrei îl îmbrăţişează prelung pe Radu şi îi şopteşte:

– Te rog, vă rog, aveţi grijă de Smaranda, ea are nevoie de voi, eu am să fiu bine.

Radu nu poate vorbi, îl lasă să plece fără să poată să îi spună ceva. Îşi dă seama că doar o voinţă de fier îl poate rupe pe Andrei de pe peron, şi până când trenul nu ia viteză îi este teamă că îl va vedea coborând.

Drumul spre Londra este cel mai bun lucru care i se putea întâmpla. Scott nu ştie ce se petrece adânc în el, dar e sigur că ceva, poate viteza trenului, poate peisajele care trec în grabă sau spaţiul mic pe care îl are la dispoziţie îl fac pe Andrei să nu fie conectat continuu la durere. La început, e vizibil deranjat de oricine în preajma lui, ar vrea ca Scott să plece, să îl lase singur, ar vrea să poată să îşi pună capul pe geam. Prezenţa lui Scott îl obligă la un minimum de control. Pe de altă parte, fără Scott nu ar fi plecat niciodată din Bucureşti, din casă, din pat, ar fi rămas pe vecie în acelaşi loc, un loc creat pentru tristeţea lui. Din când în când Scott se plimbă, se dă jos în gări să cumpere ziare sau cornuri sau fructe, şi în acele momente Andrei poate să îşi dea drumul la durere, să se ghemuiască. Uneori are impresia că geme, dar nu ştie cu adevărat dacă există şi un sunet exterior sau geamătul acela este al corpului lui întreg. Îşi aminteşte ziua în care murise Tav, de camera lui în care zăcuse în aceeaşi poziţie. De Scott care intra doar să vadă ce face. Dar atunci, a doua zi, Scott i-a spus că la moartea părinţilor fiecare trebuia să facă cum cere datina, aşa că l-a obligat să alerge, să cutreiere Bucureştiul să aducă acte, şi senzaţia că face ceva pentru Tav l-a ajutat să meargă mai departe. Fusese disperat, dar era altfel de disperare; era

sentimentul îngrozitor că nu mai exista tatăl care să fie lângă el, care să îl iubească, chiar pe care să îl iubească, un fel de abandon primordial, ca şi când Dumnezeu ar fi plecat din rai, dar acum durerea era alta. Era viscerală, pentru că domniţa i se strecurase în fiecare celulă ca un drog, curgea în el nu numai când făceau dragoste, dar şi când o privea sau îşi aducea aminte de ea. Moartea lui Tav, nedreaptă şi prematură, fusese o tragedie pe care el nu ar fi putut-o împiedica; nimeni nu contribuise în fapt la ea, în afară de acel şofer, dar până şi şoferul era legat de destinul lui Tav, pe când despărţirea lor era din cauza oamenilor, din cauza prejudecăţilor, a prostiei, a încăpăţânării, a răutăţii oamenilor din jur care spuneau că o iubesc, dar de fapt iubeau imaginea lor despre ea. Despărţirea lor era ilogică, absurdă – cum să desparţi doi oameni care se iubesc? În acelaşi timp, era din când în când furios şi pe ea, pentru că ea o decisese. Îi era milă de ea, dar era şi furios.

Dar mai presus de toate, era furios pe prinţ. El ar fi fost singurul capabil să rezolve situaţia, el cu autoritatea şi cu puterea lui ar fi putut să găsească o soluţie. Dar în el nu găsise decât o uşă ermetic închisă. Dacă vreun moment îşi făcuse speranţe, acum aceste speranţe erau complet spulberate. Prinţesa se va cufunda în muncă, va face din îndatoririle ei singura preocupare a vieţii, iar din copiii de la orfelinat copiii ei, poate chiar în câţiva ani va adopta o fetiţă sau un băiat. Numai gândul acestor ipotetici copii îl arunca într-o disperare fără margini, pentru că îşi imaginase viaţa cu ea şi cu copiii lor. Dar mai degrabă reuşea să vadă viaţa ei decât a lui. Munca, fără îndoială, probabil la Londra, dar bucuria pe care altădată ar fi simţit-o la gândul că va lucra acolo era mai palidă şi îndepărtată. Cu Tav îşi făcuseră de multe ori planul ca în primii ani el să profeseze la Londra şi abia pe urmă să se întoarcă în ţară, iar cu experienţa dobândită să pună bazele unui spital modern.

Sosesc la Londra în miezul zilei, atunci când oraşul freamătă de oameni, e momentul pe care îl iubeşte cel mai puţin. Dar în cei câţiva paşi până la taxi, ceaţa şi oamenii Londrei îl cuprind şi îl fac să uite; simte mirosul, care nu era plăcut, dar care este Londra. Trag la o pensiune din Westminster, şi în micul hol Andrei stă deoparte şi se bucură că Scott e acolo, că el nu trebuie să vorbească cu nimeni. Îi primeşte o femeie între două vârste şi fiindcă Scott este englez se dă peste cap să le ofere tot ce are mai bun, două camere cu vedere spre stradă, dar, domnilor, strada este liniştită, iar vizavi este un parc în care puteţi să vă faceţi siesta.

Decorul este aşa cum şi-l amintea, acelaşi în orice casă de pe orice stradă: dormitorul cu tavanul jos, micul lavoar cu o cană din porţelan alb,

ştergarul. Apoi patul acoperit cu o cuvertură din lână făcută în casă, noptiera înaltă pe care are un pahar şi lampa afumată – probabil electricitatea nu era de multă vreme introdusă sau în unele nopţi făceau economie –, aşternuturile curate, dar aspre. Aşteaptă seara ca să poată ieşi, stă mult la fereastră pentru că îi place să vadă strada, întârziaţii care se grăbesc spre cină, rar câte o maşină. Scott coboară singur la masă, dar îi promite că îi va aduce ceva de mâncare. Nu poate încă mânca, are senzaţia că orice înghite va da afară. Are impresia că prinţesa e undeva lângă el şi va apărea imediat.

E frig, mult mai frig decât în casele din România unde de mult se făcea focul. Este plăcut afară aproape în tot timpul anului, nu sunt temperaturi mai joase de zero grade, sau sunt foarte rare şi din cauza asta în case nu există sisteme de încălzire ca în România, unde uneori sunt minus douăzeci de grade. Aici doar bucătăria este bine încălzită, în unele case sunt calorifere, dar cum totul este pe cărbuni şi deci scump, foarte rar se deschid. În pat e sigur că va găsi nelipsita buiotă pe care gazda o umple cu apă caldă chiar înainte de culcare. Servitoarele merg din cameră în cameră cu nişte recipiente ca o galeată cu cioc cu care umplu cu uşurinţă buiotele. Îşi aduce aminte ce plăcut este să intri în patul încălzit după frigul din timpul zilei.

Dar în pat nici căldura, nici oboseala nu îl liniştesc, durerea aceea ascuţită îl cuprinde uneori cu violenţă, şi are impresia că este într-un uragan din care nu poate ieşi.

Nopţile sunt pline de ea, dar rar visează frumos şi a ajuns să prefere coşmarurile pentru că atunci când visează că o iubeşte trezirea e un coşmar.

Dimineaţa se duce cu o carte în parcul din faţa casei; copii care aleargă, câteva landouri, doamnele îl privesc cu interes, dar nimic de fapt nu îl deranjează. Scott se agită, aranjează, schimbă, face ordine, discută cu proprietarii când este cea mai bună oră de venit la prânz, iar seara, dacă găseşte împrejur magazine. Apoi cercetează străzile din jur, se interesează de diverse lucruri, dar la Andrei cuvintele lui ajung uneori cu întârziere sau deloc; îi place să îl aibă lângă el, îl linişteşte, dar nu poate fi atent la ce se întâmplă în jur.

Abia sosiţi, Scott telegrafiază în România că sunt bine. Cel puţin, faptul că îl vede pe Andrei coborând din pat cu o carte în mână sau privind nişte copii îl mai linişteşte. Ar vrea să se ducă la King's College, să încerce să se vadă cu foştii colegi, băieţii aceia simpatici pe care îi ştia, pentru că Andrei venea însoţit de ei în apartamentul de la Savoy din Mayfair unde trăgeau şi unde de atâtea ori seara aranja un supeu pentru ei. Dar singurul lor obiectiv devenise vizita din 27 la avocaţi.

Era atât de important şi se întreba dacă Andrei va putea face faţă. Cu o seară înainte, se oferise să meargă să încerce să amâne întâlnirea, dar

Andrei fusese ferm: întâlnirea va avea loc în ziua pe care o stabiliseră. Scott dormi mai bine pentru că i se păru că Andrei era hotărât să meargă înainte. Era a două oara când avea grijă aşa de el. La moartea domnului Octav aproape că îi fusese frică să nu îl piardă şi pe el, parcă regresase la vârsta copilului pe care îl aduseseră cu ani în urmă în casa lor. Dar acum vedea toată sfâşierea unui bărbat şi nici nu ştia ce era mai greu de suportat.

Telegrama plecase pe adresa lui Radu Ghica, dar era sigur că el va spune tuturor celor care erau îngrijoraţi: „Am sosit cu bine, întâlnirea are loc cum a fost prevăzut, mâine-dimineaţă".

Cu telegrama în mână, Radu se grăbeşte spre casa Smarandei, ştie că acolo o va găsi şi pe Maria. Era exact o săptămână de când cei doi se despărţiseră. În toate zilele le găsise pe fete în salon, Smaranda de obicei învelită într-o pătură pe canapea, cu câinele pe jos alături de ea, iar Maria făcând în jurul ei mici lucruri să încerce să o trezească la viaţă.

Spre surprinderea lui, o găseşte pe Maria singură, aşteptându-l. Îi sare în braţe, aşa cum nu făcuse de mult; în primul rând pentru că Smaranda nu e pe canapea, şi în prezenţa ei, încercau să fie rezervaţi. Dar Maria îl sărută şi îi povesteşte că Smaranda se îmbrăcase şi de cinci minute ieşise pe uşă spunând că este la orfelinat. Maria e ceva mai veselă, dar încă nu îndrăzneşte să se bucure.

– Aseară ne-am trezit cu Moşu. Cred că nu a mai fost aici de câţiva ani. A vrut să îl vadă şi pe Basil, iar Basil ca de obicei a făcut frumos. Au discutat despre iarna grea care vine. Apoi mi-a spus la plecare că de azi mă aşteaptă acasă. Îţi jur, am avut impresia că ştie.

– E absurd, nu are de la cine să fi aflat.

– Ştiu, dar asta e impresia mea. Trebuie să mă mut acasă. O să mai încerc să stau câteva zile poate, dar până la urmă tot trebuie să plec.

– Şi ea?

– I-am telefonat Elvirei înainte să vii tu, Elvira o aşteaptă acolo. Va încerca să o ţină la masă. Dar când a plecat, am avut senzaţia că ştie ce face, nu mai era nimic din rătăcirea ultimelor zile, ca şi când ar fi fost alta. Complet alta.

Nici nu îl simt pe Basil, apare lângă ei fără un zgomot, tiptil, în momentul în care se sărută. Cu o faţă de pictură bizantină, foarte slab, are pe el o haină de interior jerpelită şi murdară pe alocuri de vopsele, părul, care altădată îi era lung până pe umeri, i s-a rărit şi probabil îl tăiase el singur; doar privirea sardonică era vie aşa cum fusese întotdeauna. La început, Mariei îi era frică de privirea lui.

– Am deschis bordel? întreabă.

Maria se întoarce spre el, dar Radu nu îi dă drumul.

– Bună dimineaţa şi ţie, Basil, îi spune Radu şi se pare că este exact tonul potrivit.

– Vere… ce bucurie să te avem la micul dejun.

– Da, o mare bucurie, îi răspunde Radu, ca într-o piesă de teatru.

– Dumneata, madam, când te întorci acasă? o întreabă pe Maria, care însă nu îl bagă în seama. A părăsit-o ibovnicul?

Maria din nou vrea să se apropie de el, dar Radu o ţine strâns de mijloc.

Sunt însă amândoi miraţi de acurateţea judecăţii lui. Credeau ca minţile lui fuseseră de multă vreme complet fumate în norii de opiu.

În maşină, în drum spre casa Mariei, Radu o întreabă:

– Nu iese niciodată din casă?

– Iese noaptea uneori, se plimbă ca nebunul, nu ştim pe unde, şi vine în zori. Mă uit mereu în ziar să văd dacă nu apare un criminal care să omoare femei în parc. Dacă apare, jur că mă duc la poliţie.

– Ei doi nu mai trăiesc împreună?

– Doamne, sigur că nu, de el are grijă o fată, care îi curăţă atelierul, doar pe ea o suportă, şi, culmea, fetei nu îi e frică de el. Anda spune că este femeia lui, dar nu ştiu dacă e adevărat. Sper numai să nu ne trezim cu vreo generaţie de mici Basili, odioşi ca tatăl. Doamne, spune, şi Radu îi vede lacrimile de pe faţă, biata Smaranda nu are altă şansă decât să renunţe la orice urmă de viaţă particulară şi să se dedice cu totul muncii ei. Până când ceva se va întâmpla, poate moare nebunul de la atâta opiu.

– Nu e nebun, cel puţin nu cu minţile rătăcite, ai văzut că ştie ce se petrece?

Radu lăsase anume telegrama pe o măsuţă lângă canapea; Smaranda adoarme târziu în noapte, cu telegrama în mâini.

Ziua de 27 februarie apăru dintr-un nor mare, gri, care acoperă complet Londra; ploua aproape în rafale. Andrei uitase ploile acestea prelungi şi monotone, care parcă înghiţeau zgomotele şi oamenii.

Andrei luă o maşină care îl lăsă în faţa locului de întâlnire, în City. Cu trei ani în urmă, fusese aici cu Tav; firma era chiar la început, cei doi asociaţi îi primiseră amândoi, iar Andrei semnase câteva acte. Dar în momentul acela el avea alte probleme, nu îl interesau deloc afacerile tatălui său şi ştia că tot ce semna era, fără îndoială, controlat de Tav.

Fu condus imediat într-o sală de şedinţe cu o masă de conferinţe şi scaune cu spătar înalt de piele. Jur-împrejur pereţii sunt îmbrăcaţi în lemn,

şi lui Andrei sala îi aminteşte de sala de la King's College, unde cu trei ani în urmă îi anunţase că se retrage.

Amândoi asociaţii sunt prezenţi, şi după politeţuri obligatorii, dar concise, în stilul lor britanic, cei doi trec direct la discuţii. Andrei adora limba engleză pentru acest pertu – aici respectul se dovedeşte altfel, este o chestiune de atitudine, şi nu de limbă.

– După cum ştii, domnule Velcu, suntem reprezentanţii legali ai unchiului tău – direct, corect, aici Tav este unchi şi nimic altceva. Prin biroul nostru noi au avut loc toate tranzacţiile pe care le-a făcut domnul Octavian Velcu. Rostesc Octavian cu accentul englezesc, şi de fiecare dată îşi aduce aminte cât de tare îi plăcea lui Tav. Acum trei ani, domnul Velcu a încheiat transferarea averii lui în Anglia, pe numele tău. Motivele le ştii foarte bine: din cauza adopţiei tale, în cazul oricărei moşteniri, dar mai ales cea a domnului Velcu, tu eşti exclus ca fiu al fratelui şi implicit rudă de rang doi, rang care nu are acces direct la moştenire. Aceasta fiind legea română şi neavând baza legală de a contesta adopţia, domnul Velcu a făcut singurul lucru care putea să îi excludă, adică să treacă toată averea pe numele tău. Timp de trei ani am lucrat la acest proces deloc simplu, dar în februarie acum trei ani toată averea era pe numele tău.

Pentru prima dată de o săptămână de când plecase de lângă prinţesă, Andrei simţea ceva, un soi de curiozitate, adică mai multe soiuri, pentru că nu înţelegea cum totuşi fraţii lui îşi împărţiseră averea din România, iar el nu avusese acces la averea care, se pare, era în Anglia pe numele lui.

– Îţi înţelegem mirarea. Din nefericire, viaţa a jucat un asemenea tur încât s-a întâmplat cel mai puţin probabil eveniment, adică tatăl tău a murit la o lună după încheierea transferului, dar fără să fi stabilit cum să intri imediat în posesia averii în cazul decesului său. Averea fusese împărţită în două părţi: una care îţi revenea ţie direct, la terminarea facultăţii, şi o parte care îi rămânea lui în administrare, până la moarte. Tu ar fi trebuit să semnezi actul de împuternicire care în mod cert ţi-ar fi fost explicat în detaliu, fiind mai complicat; la acest document lucram când ne-a fost adusă la cunoştinţă moartea lui prematură – aici domnul Allen păstră un moment de tăcere, dovedind dacă mai era nevoie cât de bine stăpânea arta diplomaţiei – şi din acest motiv singurul document legal semnat de domnul Velcu a rămas documentul prin care primeai acces la partea ta de avere azi, 27 februarie. Pentru partea de avere administrată de el nu a fost semnat nimic şi în consecinţă şi această parte a intrat tot sub incidenţa singurului document aflat în posesia noastră, motiv pentru care abia azi eşti pus în drepturi asupra întregii averi. Nu a fost simplu să gestionăm această criză şi, din păcate, nu am avut nici o bază legală să te punem în drepturi mai repede

de această dată.

Domnul Allen tăcu şi discuţia a fost reluată de domnul Overy.

– Acesta este motivul pentru care doar azi intri legal în drepturile de folosire. În plic vei găsi o scrisoare personală de la unchiul tău şi aici avem documentele pe care le-am pregătit şi ţi le propunem spre semnare. Te rugăm să le citeşti, îţi propunem un termen de două săptămâni ca să le studiezi şi să iei o hotărâre, şi în tot acest timp noi vom fi la dispoziţia ta cu lămuriri. Ne-ar onora dacă ai continua colaborarea cu biroul nostru. După ce citeşti scrisoarea, te aşteptăm cu întrebări.

Apoi cei doi se ridicară şi Andrei rămase singur.

Plicul cel alb era încă pe masă. Andrei se întreba unde scrisese Tav scrisoarea, probabil în apartamentul în care stătea la Savoy, la masa de scris la care îi scrisese de atâtea ori biletele grăbite.

Dragul meu Andrei,

Se opri pentru că ochii îi erau în lacrimi. Cât de clar îl vedea pe Tav în faţa ochilor şi cât de mult îl iubea.

Această scrisoare nu este tocmai cum aş fi vrut să sărbătorim ziua de azi, şi asta pentru că, egoist, aş fi vrut să fiu în persoană lângă tine să ne bucuram de reuşitele tale, să mă bucur de tine că ai ajuns medic. Pentru că, uite, nu mă îndoiesc că eşti pe punctul de a termina facultatea sau chiar ai terminat-o. Mă întreb, eu cel încă viu, când am plecat, dacă am reuşit să fac tot ce mi-am propus, dacă eşti fiul meu legal, dacă, cine ştie, sunt socru sau chiar bunic. Deşi cunoscându-te pe tine, am impresia că nu sunt încă nici una, nici alta. Dacă aş fi fost în viaţă, în această zi ţi-aş fi dat personal acest capital ca să îţi începi viaţa. Este bucuria mea să ştiu că vei putea să profesezi, să fii un medic excepţional şi să îţi trăieşti viaţa aşa cum am obişnuit să o facem noi doi.

Tu în mare ştii cum s-au întâmplat lucrurile, de ce în decursul anilor nu am reuşit nici o acţiune contra fraţilor tăi, dar nu ţi-am spus nimic nici despre hotărârea mea de a transfera la Londra toate afacerile şi toţi banii noştri… pe numele tău. În general, de acum şase, şapte ani m-am hotărât să îmi lichidez afacerile în România, şi alegerea Angliei a fost naturală din clipa în care tu ai hotărât să vii aici la studii. Apoi, nereuşind nimic în problema adopţiei tale, am ajuns să fiu terorizat de ideea că, la moartea mea, fraţii tăi vor beneficia de averea noastră şi tu vei rămâne fără nimic. Acestă chestiune a devenit o obsesie pe care trebuia cât mai urgent să o rezolv. Anglia a fost soluţia, la fel şi ideea de a trece tot ce făceam pe numele tău şi, în acest fel, chiar şi după o eventuală moarte neaşteptată a mea, tu nu ai fi rămas cu vreo complicaţie legală. Pentru că, vezi tu, chiar dacă am fi reuşit, sunt sigur că la moartea mea

s-ar fi războit cu tine prin tribunale multă vreme. Am vrut să evit asta, să te scutesc de griji și de probleme inutile, dar mai ales am socotit că nu meritau să fie moștenitorii mei.

Dacă moartea mea a survenit înaintea soluționării problemei adopției (căreia azi eu îi văd o soluție despre care sigur Sașa îți va spune), te rog să nu abandonezi, te rog în numele meu să duci până la capăt toate formalitățile de anulare a adopției și de punerea a ta în drepturi de moștenitor în cele două cazuri, adică moștenirea de la tatăl tău și cea de la mine. Probabil după mine vor rămâne bani în România, dar oricât de mică ar fi suma, pentru respectarea unui principiu în care eu mereu am crezut, acela de dreptate, te rog să primești toți banii care ți se cuvin. Apoi te rog să îmi scrii. Nu zâmbi! Chiar asta vreau, să te așezi la masa de scris și să îmi spui cum s-a terminat. Oriunde aș fi, voi citi scrisoarea ta și îmi va părea că atunci ai devenit fiul meu.

Dar tu știi mai bine, știi că este doar un act de restituție morală că tu ai fost, ești și vei fi fiul meu adorat.

Două lucruri: nu duce în țară sume mari de bani, nu îți deschide afaceri de anvergură acolo, pentru că vremurile nu sunt bune, și apoi păstrează acest birou de avocați să îți administreze afacerile.

Toate instrucțiunile legate de moștenirea ta le vei afla de la avocați chiar în ziua aceasta.

Un ultim lucru: anul trecut, când am fost la Anvers, plimbându-mă într-o după-amiază ploioasă printre bijutieri, am zărit într-o vitrină un inel, și nu aș putea să îți spun motivul, dar am intrat și l-am cumpărat. Ajuns acasă, am stat mult timp să mă mir de ce am făcut asta; inelul nu era pentru cineva anume și seara mi s-a părut absurd gestul meu. Dar l-am păstrat. Este în caseta a cărei cheie o găsești în acest plic, la banca unde te vor îndruma avocații noștri. Te rog să îi dăruiești fetei pe care o vei iubi inelul. În felul ăsta voi avea și eu senzația ca m-am amestecat chiar și de departe în fericirea ta.

Dumnezeu să te binecuvânteze!

Tatăl tău: Octavian Velcu

Andrei nu putea să nu observe că Tav nu spusese să dea inelul fetei cu care se va însura, ci celei pe care o va iubi. Indiferent cu cine se va însura, inelul va fi al Smarandei, pentru că așa îi poruncise Tav.

Cu scrisoarea în mână, ieși din sala de conferințe, și imediat Miss Marple îl îndrumă spre biroul domnului Allen. În scurt timp, veni și Overy; amândoi erau surâzători și politicoși.

– Lucrurile sunt foarte clare și vă mulțumesc. Aș vrea să vă spun deciziile mele.

Cu mult tact, Allen îl întrerupse:

– Eşti sigur că nu ai nevoie de timp?

– Am nevoie de timp să citesc documentele, dar am luat nişte hotărâri.

Amândoi zâmbiră la unison.

– Urmând sfatul tatălui meu, am decis să îmi menţin afacerile la biroul dumneavoastră. Vă mărturisesc că şi fără scrisoarea lui aş fi făcut acelaşi lucru.

De data asta, zâmbetele deveniră largi.

– Aşa că vom putea semna şi un document privitor la acest lucru, dar după cum ştiţi, eu voi fi medic şi nu am nici o dorinţă să mă ocup de afacerile mele, aşa că am decis să încredinţez administrarea averii unchiului meu. În locul unui străin, prefer un om în care am încredere deplină, chiar dacă nu are mare experienţă.

Din nou cei doi înclinară din cap:

– Este o decizie foarte bună.

– De săptămâna viitoare, unchiul meu va veni aici. Voi fi şi eu să îl prezint, şi pe urmă ne mai vedem la semnarea documentelor. Încă ceva aş dori să îmi spuneţi: Cam la ce sumă aproximaţi moştenirea mea?

Spre surprinderea lui, cei doi schimbară un zâmbet între ei.

– Unchiul tău ne-a atenţionat că probabil va fi ultimul lucru pe care îl vei întreba. Se pare că te cunoştea foarte bine. Domnule Velcu, averea ta este remarcabilă, domnul Velcu a fost unul dintre puţinii oameni de afaceri care au anticipat criza şi nu au fost loviţi de ea. Acum averea ta o estimăm la 2.400.000.

– De lei?

– De lire sterline, domnule Velcu.

Andrei, care stătea în picioare, se aşeză pe un scaun.

– Cum poate cineva să aibă două milioane jumătate de lire sterline, o liră este 800 de lei.

– Unchiului tău i-a reuşit performanţa.

Afară, la aer, lucrurile i se par şi mai ireale. I-ar fi folosit poate să ştie că este atât de bogat în ţară, dar până la urmă trecutul nu mai putea fi schimbat sau anulat sau uitat.

Scott îl aştepta la un pub în apropiere. L-a văzut de departe, pentru că se aşezase chiar lângă un geam de unde urmărea trecătorii. Andrei reuşi să îi zâmbească, primul zâmbet fără îndoială, se aşeză la masă şi spuse doar atât:

– Suntem bogaţi, chiar foarte bogaţi. Sunt şocat de cât de bogaţi suntem.

Şi englezul acesta, pe care îl ştia de când avea şapte ani, răsuflă

uşurat, vizibil şi zgomotos – probabil România era de vină.

– Am ştiut, am fost sigur, dar mi-a fost atât de teamă să nu fi reuşit să treacă pe numele tău tot.

Andrei tăcu o vreme, doar ceaiul dintre ei, linguriţele, Scott din nou calm, cu un zâmbet totuşi în colţul ochilor. Aveau timp, voia să îi dea lui Andrei timpul să înţeleagă, să vorbească doar când ar fi fost pregătit. Andrei nu îndrăznea încă să îşi facă vreo speranţă; unicele lui speranţe de viitor erau în totalitate legate de Smaranda, banii erau importanţi dacă ar fi schimbat viitorul dintre ei. Nu ştia încă dacă exista vreo şansă, nu o vedea, dar era conştient că trebuia să acţioneze. Ce ar fi însemnat banii pentru familia ei, chiar şi pentru ea… nu ştia. Se bucura o clipă, dar apoi cădea iar. Simţea doar că trebuia să acţioneze, iar Scott era esenţial. Se felicita că îl adusese la Londra doar ca să îşi aducă aminte că, de fapt, Scott îl adusese pe el. Împinse ceaşca goală, şi Scott crezu că mai voia ceai, dar Andrei se hotărâse:

– Acum trebuie să facem urgent câteva schimbări. Am nevoie de tine.

– Sunt complet la dispoziţia ta.

Andrei îl privi în ochi aşa cum nu o mai făcuse de mult timp:

– Complet?

– Complet!

– Atunci de azi lucrurile se schimbă aşa: eu te adopt pe tine şi tu pe mine – de azi eşti Scott Black, unchiul meu. Noi doi vom fi unchi şi nepot; am nevoie de familia mea şi tu eşti singura mea familie. Te adopt.

Din tăcerea lui Scott, Andrei nu poate deduce nimic, aşa că îl priveşte, dar Scott este pur şi simplu emoţionat. Nu se aştepta la aşa ceva.

– Haide, plăteşte, îi spune Andrei. Avem un drum de făcut. Am luat de la avocaţi un cec până când banii mei vor fi deblocaţi, şi trebuie să încasăm cecul.

Sunt la doi paşi de bancă şi, într-o oră, au banii în buzunar. Apoi Andrei îl duce fără să spună nimic pe Savile Row în Mayfair, pe strada unde Tav comanda costumele. Dar ei au nevoie de costume urgent şi trec din magazin în magazin până când în unul, în sfârşit, găsesc câteva costume gata şi care au nevoie doar de mici retuşuri ca să i se potrivească exact lui Scott. Urmează cămăşile, cravatele, batiste, pantofi. Scott nu are timp să respire şi nici să înţeleagă, dar orice s-ar fi întâmplat bucuria lui mare era că băiatul lui pare că în sfârşit, pentru o clipă, uitase iubirea şi Bucureştiul. Pentru un astfel de rezultat Scott ar fi făcut orice. Încă nu e convins de noul său rol, nici dacă şi-l va putea asuma, dar recunoaşte în sinea lui că după-amiaza îi făcuse plăcere. În timp, lucrurile se vor clarifica şi îşi vor planifica viaţa, dar deocamdată, cu un Andrei ceva mai liniştit, el era în stare să facă orice.

Întorşi la micul lor hotel, au făcut valizele. Andrei îl ajuta aşa cum făcea de multe ori când era mic şi Tav pleca într-o călătorie. A doua zi dimineaţa s-au mutat la Claridge's. O luau de la început. Andrei părea mai hotărât ca oricând să-l facă să îşi asume acest rol de unchi pe care Scott îl privea încă neîncrezător.

– Nu e nimic de înţeles: tu ai fost lângă mine, eşti cel mai apropiat om, eşti, de fapt, unica mea rudă de suflet. De acum înainte ai să trăieşti ca unchiul meu. Am nevoie de un unchi, nu de un valet. Am nevoie de cineva care ştiu că ar face orice pentru mine, care mă iubeşte şi va avea grijă de mine. Eşti tu acela?

Scott nu poate decât să aprobe, dar încă tace.

– Tu nu ai să mă înşeli, nu ai să mă minţi sau furi, tu eşti unchiul meu şi eu te las pe tine să vezi de viaţa noastră şi de averea noastră.

Când venea la Londra, Tav stătea la Savoy, ei însă au ales Claridge's pentru că Andrei avea câteva amintiri foarte dragi de acolo. Cu şase ani în urmă, când venise prima dată la Londra ca să viziteze King's College, imediat după vizită veniseră aici la prânz. Prânzul nu şi-l aminteşte, dar cu câtă plăcere îl vede pe Tav înaintea lui, conducându-l spre *fumoir*, vede panelul Lalique al uşii pe care o deschide, surpriza lui de a se trezi acolo într-un loc care nu mai era al copilăriei. Tav ştia sigur că el fuma uneori cu prietenii, dar în ziua aceea a fost mult mai mult, un rit de iniţiere şi de acceptare a lui în rândul bărbaţilor. Îşi aminteşte cum s-au aşezat în fotoliile de piele şi le-au fost prezentate ţigările, în cutii mari de lemn, pe o măsuţă cu roţi, cum Tav a ales pentru amândoi şi apoi a cerut cognac. Dacă închide ochii, vede lămpile cu abajur galben şi picior de sticlă, care luminau discret camera; ar fi putut spune orice amănunt, atât de tare fusese impresionat. Din ziua aceea se lăsase de fumat, ţigara i se părea ceva atât de puţin interesant.

S-au hotărât pentru un apartament de două camere pentru că, în secret, Scott voia să aibă încă un ochi asupra lui. Dar când intră în salonul comun dintre camera lui Scott şi a lui, când în sfârşit se trezi singur, cu o singură privire în jur realiză cât greşise venind aici. Ar fi vrut să poată să plece, chiar atunci imediat, pentru că decorul îi amintea doar de unul singur: casa prinţesei. Inconştient alesese Claridge's, poate de vină era panelul Lalique de la *fumoir*, dar aici ar fi trebuit să stea cu ea şi nu despărţit pe veci de ea. Până şi culoarea gri *fané* a pereţilor îi amintea de casa ei, fotoliile, lămpile translucide, cu linii perfect drepte şi picior de lemn, şemineul – dacă închidea ochii ar fi putut crede că era în casa ei printr-un simplu transfer care şi în realitate avea loc. Dar prinţesa nu era niciunde, iar durerea continuă îi strângea inima şi pieptul ca într-o gheară. Uneori, când nu mai

suporta durerea, se aşeza undeva în obscuritate şi încerca un joc periculos, un soi de aducere-aminte care însă inevitabil se termina cu frustrare şi durere. Ca atunci când te doare o măsea şi îţi sufli aer rece pe ea, vremelnica uşurare care însă este urmată de o durere şi mai violentă. Ar fi vrut să fie sigur că ea este bine, dar uneori, furios, era în stare să o certe amarnic pentru că plecase. El plecat la Londra şi ea rămasă la Bucureşti; de fapt, ea era cea care plecase, la fel de departe ca orice stea.

Scott îi urmărea toată frământarea şi încerca mici tertipuri ca să îl scoată din această stare şi să îl facă să uite măcar pentru scurt timp. Ar fi făcut orice pentru el. Andrei, care ştia şi simţea, profită ca să îi spună că el dorea să fie nu numai unchiul lui, ci şi omul care se va ocupa de avere. Se baza pe faptul că Scott îl cunoştea prea bine; el nu ar fi reuşit niciodată să se ocupe de bani, nici nu i-ar fi plăcut, dar nici nu ar fi fost în stare, iar apoi experienţa vieţii îi spunea un singur lucru: că nu putea să aibă încredere în nimeni. Singurul în care avea deplină încredere era Scott, iar Scott era un bărbat deştept şi foarte obişnuit să organizeze, să calculeze, să planifice; sigur făcuse toate aceste lucruri la alt nivel, dar până la urmă nu nivelul era important, ci capacitatea de a organiza. La început, Scott a ascultat doar acest discurs şi a fost tulburat; i se părea că Andrei îi cere ceva imposibil de făcut – îşi ştia puterile şi nu se putea gândi să aibă grijă de averea lui Andrei. Mai ales când, după câteva zile, avocaţii le-au expus situaţia cu toate posesiunile, l-a luat o ameţeală reală; Andrei îl prezentase deja ca pe unchiul lui care urma să se apuce cu ei de inventariere şi preluare.

Dar se petrecu ceva, un soi de schimbare, de evoluţie. În fiecare zi Scott simţea tot mai mult că se putea implica, înţelegea tot ceea ce îi prezentau avocaţii, şi când după câteva zile Andrei îi spuse dimineaţa, la micul dejun, că el se va duce la Colegiu, fu aproape fericit, pentru că băiatul era cu capul aiurea şi numai îi încurca. După două săptămâni, avea senzaţia că făcuse întotdeauna aşa ceva, iar avocaţii care fuseseră desemnaţi să lucreze cu el erau încântaţi de abilitatea şi de uşurinţa lui de a înţelege şi de a lua hotărâri. Privind în urmă, i se păru că pierduse timp preţios în viaţa lui şi că acum trebuia să recupereze foarte repede ca să poată să se ocupe de treburile domnului Octav. Participase în trecut de multe ori la discuţii, auzise atâtea lucruri care acum i se puneau într-o ordine ca un puzzle.

Spre bucuria lui, într-o seară Andrei apăru cu doi colegi de la King's, iar el se scuză doar ca să îi lase singuri. Sus, în salonul apartamentului, el avea înşirate caiete în care îşi făcea notiţe zi şi noapte. Se trezea uneori în mijlocul nopţii cu o idee şi până nu o dovedea nu se întorcea în pat.

Andrei îşi regăsi ceva din inconştienţa primilor ani. La început fusese îngrozitor de speriat de averea lui, i se părea că va pierde tot, că nu se va

descurca, banii îi păreau o capcană în care tocmai intrase, o sumă mare l-ar fi liniştit cu privire la viitorul lui, dar sumele pe care i le spuneau avocaţii erau atât de mari încât îi creau o stare de panică. Simţea că este dator faţă de Tav să aibă grijă de tot, să nu piardă, să nu irosească, dar nu ştia deloc cum să facă asta. A&O urmau să rămân avocaţii şi consilierii lor, iar Scott, perfect în acest rol, urma să facă ceea ce ar fi trebuit să facă Tav, adică să administreze banii.

Băiatul fusese foarte ferm: orice sporire de capital însemna 25% în contul lui Scott. Ceea ce se dovedi însă deosebit de util a fost disponibilitatea celor de la A&O de a-l învăţa cum să procedeze, de a-l ghida acolo unde nu înţelegea. Tot mai des, Scott mergea la bibliotecă şi împrumuta cărţi de economie și de finanţe. Devenise un student mai fervent decât Andrei.

Andrei încerca să stea cât mai puţin singur. Realizase că în fiecare moment de singurătate cădea fără scăpare în amintirile cu prinţesa; luând exemplul lui Scott, se instala zilnic în Maughan Library de la King's. Având în vedere statutul lui special de student care efectuase o mare parte din anii destinaţi studiului în colegiu, i se acordase dreptul de a folosi biblioteca şi facilităţile facultăţii. Iar rezultatele sale excelente din anii când studiase acolo îi asigurau sprijinul profesorilor care îl cunoşteau. Diploma pe care urma să o ia la Bucureşti urma să fie echivalată cu un Master's Degree, după care el putea să își continue studiile, să se specializeze într-un domeniu şi să îşi facă un doctorat. Era exact ce intenționa să facă din toamna acelui an.

Rectorul, sau *the principal* cum i se spunea, fusese extrem de binevoitor, iar când Andrei a adus vorba despre generoasa donaţie pe care tatăl lui o promisese, a devenit chiar curtenitor. Andrei l-a asigurat că până la începutul anului următor, donaţia urma să fie făcută.

Dar înainte de a face orice, chiar în ziua în care banca îi confirmă deschiderea contului său personal, emise un cec pentru orfelinatul prinţesei în valoare de 1.000.000 de lei.

Prinţesa primi cecul prin Radu într-o dimineaţă foarte rece de sfârșit de martie. La început nu pricepu foarte bine, dar apoi se uită cu atenţie şi, văzând semnătura „Andrei Velcu" , şi-l imagină lângă ea, îl simţi lângă ea aşa cum îl văzuse prima dată şi toată stăpânirea de sine i se spulberă. Îl văzu scriind cecul pentru ea şi îi simţi toată dragostea, neschimbată, nestăpânită sau neînvinsă. Fugi în micul birou pe care şi-l amenajase în una dintre camere şi acolo o găsi Elvira plângând, cu cecul aproape spălat de lacrimi. Încet, Elvira îi luă cecul din mâini şi o cuprinse în braţe ca pe un copil.

– Nu pot trăi fără el, îi şopti Elvirei, nu pot. Aş putea trăi un pic un an sau doi, dar toată viaţa pur şi simplu nu e posibil. E ca şi când nu aş fi

întreagă, mă scol dimineaţa şi văd că îmi lipsesc părţi din mine. Elvira, dacă aş pleca la el?

Elvira îi şterse lacrimile şi încercă să o privească în ochii atât de trişti:

– Fetiţa mea, nu ştiu ce să spun, tu ştii ce trebuie să faci şi cât poţi să duci. Du-te şi vorbeşte cu moşul tău, doar el te poate ajuta.

– Am fost, dar nu a vrut să mă asculte. Mi-a spus să clădesc spitale şi orfelinate şi să fac din asta viaţa mea. Dar viaţa mea e cu el.

– Cu banii ăştia terminăm noua casă, vin exact când avem nevoie de ei. Gândeşte-te că într-o lună avem un nou orfelinat, gândeşte-te la câte am făcut, câte ai făcut în lunile astea.

– Andrei s-a ţinut de cuvânt.

– Nu ne-am îndoit de asta niciodată, nu?

Prinţesa făcu un semn mic cu capul – nu se îndoise că el era exact aşa cum îl găsea în sufletul ei.

Dar o idee o traversă ca un fulger:

– Ne-a trimis bani mulţi, înseamnă că este bogat.

– Asta înseamnă mult pentru cei care au crezut că te iubeşte pentru banii tăi, nu şi pentru noi.

– Radu mi-a spus că nu va veni la nunta lor. Doamne, dacă nu o să mai vină niciodată, dacă nu am să-l mai văd niciodată?

Elvira se mira cât de ciudată şi de întortocheată este dragostea, ce speranţe îşi puteau face din nimic. Uneori îşi dă seama că, nemergând cu Radu mai departe, fusese scutită de o suferinţă îngrozitoare. Dar, deşi vedea suferinţa Smarandei şi zbuciumul ei şi putea să îşi imagineze ce se întâmpla la Londra cu Andrei, totuşi, undeva iraţional în sufletul ei, se întreba cât de fericiţi trebuie să fi fost ca să sufere atât de tare în urmă, o fericire pe care ea nu o va cunoaşte.

– Radu chiar o iubeşte pe Maria? Întrebarea ei putea să pară ca venind doar ca să schimbe subiectul, dar ea dorea să ştie cu adevărat.

– Da, o iubeşte şi ce e frumos e că o iubeşte tot mai mult.

Smaranda era prea prinsă în problemele ei ca să vadă genele Elvirei zbătându-se şi privirea ei puţin înceţoșată.

Acasă la ea, Smaranda sună la uşă, în ultima vreme suna mereu, îi deschidea Gheorghiţă, iar câinele îşi luă locul lângă ea.

– Ai venit, cucoană acasă, în sfârşit? o întâmpină Basil în hol.

Smaranda îl privi fără să clipească; lângă ea câinele mârâi, pentru că vocea lui Basil era plină de urâţenie.

– Ai să îmi dai vreun răspuns, domnule Mavroti?

– Nu, cucoană, nimic din ce speri tu.

– În regulă. Atunci poate te angajezi samsar ca să îţi faci ceva bani.

Se întoarse pe călcâie şi plecă. Se duce la apartament, pentru că ştie că şi Gheorghiţă trebuie să se odihnească. Gheorghiţă veni după ea, îi deschise portiera şi îi spuse în şoaptă:

– A umblat toată noaptea prin atelier, parcă turbase. Dimineaţa, Rodica l-a găsit adormit pe jos în baia lui.

– Ai grijă de voi, Gheorghiţă.

– Nu-ţi fă griji de noi, stăpână.

Adormi târziu, după miezul nopţii, gândindu-se la Andrei şi în clipa când cade în somn are senzaţia că este lângă ea. Şi într-un fel era, pentru că în fiecare noapte, Andrei, înainte să adoarmă, îşi imaginează că o ţine în braţe, în casa pe care o iubeşte atât. Şi tot în fiecare seară îşi propune să meargă la bancă să vadă inelul, dar ziua se încurcă în treburi numai ca să mai amâne o zi.

Scott îl privi cu atenţie: aştepta ziua în care îl va vedea cu zâmbetul pe care atât de bine i-l ştia. Niciodată nu văzuse pe cineva mai vesel dimineaţa, se scula şi nu mai voia să stea în pat nici o secundă. Şi-l amintea coborând la micul dejun, pe balustrada scărilor atunci când credea că nu îl vede nimeni. Era atât de vesel şi plin de energie, încât domnul Octav punea jos ziarul, îl privea pe deasupra ochelarilor şi îi spunea:

– Să nu îmi faci vreo boacană azi la şcoală, pişicherule! Iar Andrei râdea de nu se mai oprea până când Scott îi făcea un semn mic cu degetul la buze pentru că el ştia că stăpânul lui era prost dispus dimineaţa.

În zilele acestea Andrei cobora tăcut, îndepărtat. Ochii lui erau atât de trişti, încât inima lui Scott se strângea dureros.

Stăteau amândoi la micul dejun, şi Scott încerca să nu lase tăcere între ei, îi povestea despre programul lui şi încerca să afle mereu ce urma să facă el.

Erau la Claridge’s de o lună, şi deşi amândoi se simţeau excelent, între ei se ivea tot mai des ideea de a se muta, de a avea un loc mai mare, de a închiria o casă, până când într-o zi Andrei puse în cuvinte ceea ce plutea de fapt între ei:

– Nu cred că mă mai întorc în ţară prea curând, adică să locuiesc în ţară. M-au acceptat aici să continui, voi avea şi un loc în spital… cel puţin până va trece – şi ştiau amândoi ce trebuia să treacă – şi nu mă văd în acelaşi oraş cu ea. Ce rost are să ne luăm o gazdă, hai să cumpărăm o casă, nu ştiu, caută o „investiţie“ cum spui tu. Fă tu o investiţie şi cumpără-mi mie o casă.

Dar şi Scott gândea la fel – indiferent cât aveau să stea în Londra, o

casă le era necesară. Mai voia însă şi să aibă un loc în care Andrei să încerce să se regăsească, undeva unde să poată veni prieteni, să facă poate chiar petreceri. Scott se uita în jur cu atenţie să vadă fete care ar fi putut să îi placă lui Andrei. Nu îndrăznea să îi spună ceva, dar o vedea pe domnişoara poloneză care locuia acolo cu mama ei de aproape două săptămâni şi care mânca la o masă lângă ei, cum, nu era întâmplător, începuse să coboare exact la 8.30, ora la care mâncau ei. Dar privirea lui Andrei era departe, iar inima şi mai departe.

Vorbesc de casă, şi parcă Scott îl vede mai însufleţit. Scott vorbeşte de investiţie ca să îi abată gândurile, ca să glumească, Andrei doar de plăcerea de a avea un loc al lor. Sunt multe case de vânzare, zile în şir străbat străzile din Mayfair în lung şi-n lat ca să vadă case după case. Case imense ca nişte palate, cu mobilă de pe vremea reginei Victoria, apartamente luxoase, mobilate modern, cu figuri geometrice tăiate rigid şi decoraţii fragile, case preţioase, case opulente. Îşi doresc o casă numai a lor, nu un apartament, o casă cu o mică pajişte în spate sau cu vedere spre un parc. Una dintre ele, cu vedere spre parcul Eton, le place în mod deosebit, dar Scott ar vrea să fie o casă în care să existe totuşi două apartamente, unul mare pentru Andrei şi unul mai mic pentru el, care să fie complet separate; nu se gândeşte la el, ci la Andrei şi la viitorul lui. În Londra plouă cu înverşunare, umbrelele nu mai apucă să se usuce decât noaptea, şi chiar şi peste noapte rămân jilave de la umezeala din aer.

– O casă care să aibă încălzire, spune Andrei.

În prima dimineaţă cu soare, un soare palid, mai mult un glob îndepărtat, întreaga Londra răsuflă uşurată, oamenii stau de poveşti la colţuri şi unii au îndrăznit, act suprem de curaj, să îşi lase umbrela acasă. Casa în faţa căreia ajung este albă, incredibil de albă în acea Londră murdară de negrul cărbunelui; e primul lucru care le place, albul, apoi coloanele şi intrarea cu vitralii care le aduce aminte de copertina cu glicină de la Bucureşti. Are două etaje, aşa cum la Londra, mereu în căutare de spaţiu, casele se întind în sus şi nu pe pământ. În holul larg o scară simplă, cu o balustradă din oţel şi lemn duce la primul etaj. Nimic maiestuos sau complicat, ci elegant, spaţios, în noul stil care îmbină funcţionalul cu rafinamentul. Casa îi cucereşte de la prima privire, are o eleganţă ascunsă în forme simple şi culori neaşteptate. Doar amănuntele sunt somptuoase: un glasvand în salon, un uriaş panou pe un perete făcut din bucăţi de sticlă de Murano, biblioteca cu pereţii gri-închis cu unic decor cărţile întinse până în tavan, iar nelipsita scară pentru rafturile de sus este desenată în acelaşi fel ca şi lămpile cu picior care întregesc camera. Masa de lucru este din lemn

deschis cu vinişoare roşcate şi singura extravaganţă e scaunul cu spătar rotund făcut parcă din crengi de copac.

Terasa, înconjurată de un gard uşor alb, coboară în mica grădină englezească, un *cottage garden* care îi încântă pe amândoi. Nu mai mare de 25 de metri pătraţi, respiră atmosfera veselă a naturii; cu delicateţe constrânsă să devină rafinată, gazonul plat, perfect tuns, pare o pajişte la marginea unui lac, câteva tufe de flori, un arbust, două bănci simple de lemn, un mic bazin elegant la scara grădinii în care înoată câţiva peşti.

Bucătăria care în România era doar loc de gătit, aici, ca şi la prinţesă, este o cameră spaţioasă şi elegantă în care se poate mânca, având marmură gri pe jos şi mult metal, şi ca să fie în puternic contrast, masa şi scaunele sunt de un vişiniu aprins.

Dar ceea ce îi convinge este etajul doi complet separat, un apartament aşa cum în secret visase Scott. Două camere, un salon mare şi luminos, o bucătărie şi băi, tot apartamentul parcă desprins de ce văzuseră mai jos este decorat şi mobilat în culori calde de toamnă, cu mobile mai puţin moderne, mai mult lemn, tapiţerii.

Fără să se privească, amândoi sunt de acord: este casa lor. Cel care îi conduce le spune că va fi liberă într-o lună şi, din acel moment, amândoi încep să numere zilele. Mutarea în noua casă este un început de care amândoi au nevoie.

Scott aranjase să le vină din România toate obiectele, cele ale lui Andrei, dar şi ale sale din casa Juliei. Aveau nevoie să îşi aducă aminte în noua casă de cea de la Bucureşti, ca şi când aceea nu ar fi dispărut cu totul. Într-o scrisoare lungă şi foarte emoţionată, Andrei îi povesti Elvirei cu multe amănunte toată aventura de la Londra şi îi mulţumea pentru apartament, care urma să fie eliberat de toate lucrurile lui. Îi spunea că fusese fericit acolo şi că încearcă să fie fericit şi la Londra. Apoi multe amănunte despre facultate şi planurile de viitor.

Cu scrisoarea lui în buzunar, Elvira ezită multe zile dacă să i-o dea Smarandei sau nu; o citise de două, trei ori, i-o dăduse şi Mariei, şi împreună deciseseră să nu i-o dea. Sau cel puţin să aştepte până ea ar fi fost mai bine. Încerca să se ascundă de ele, dar de multe ori o surprindeau cu privirile plecate într-o depărtare pe care doar ea o vedea. Şi li se strângea inima de tristeţea ei, mai ales că Maria se pregătea de nuntă. Altă dată ar fi împărţit cu Smaranda toate pregătirile, ar fi vrut să o ajute să îşi aleagă rochia, dar acum nu îndrăznea, şi absenţa Smarandei o întrista profund.

Andrei se apropia de final cu lucrarea, era zilnic în spitalul colegiului

unde lucra cu un cunoscut profesor specializat în diabet. Este hotărât să îi aducă în toamnă pe Radu împreună cu Maria şi să meargă cu el la cei mai eminenţi doctori.

Îl atrăgeau spre Londra şi King's College metoda atât de diferită de învăţare, aplecarea continuă spre cercetare şi practică. Aici teoria era privită ca necesară, dar numai o parte din pregătirea unui medic. Examenele care în ţară păreau că îl îndepărtează de pacient, aici, în special în anii terminali, erau o confruntare cu mediul în care urma să lucreze, bolnavi, şi boli şi spital. Era uimit să găsească medici care făceau doar cercetare, chiar în cadrul colegiului, şi să descopere importanţa descoperirilor făcute de oameni pe care el îi cunoştea. Pe sălile de la King's aflase despre premiul Nobel şi de prestigiul pe care acest premiu îl aducea nu numai asupra individului, ci şi asupra locului unde acesta muncea.

Şederea lor la Londra, probabil mai îndelungată, era definitiv hotărâtă. Iar faptul că îşi permitea să rămână la Londra era o uşurare.

Într-o dimineaţă, când primi din România o scrisoare de la Radu, se hotărî, şi cu cheia din plicul de la Tav plecă spre bancă. Privea cu uimire şi poate ceva teamă micul seif din care funcţionarul scoase o cutie lungă de valori, o puse pe masă în faţa lui şi se retrase. Nici acolo încă nu era complet hotărât; inelul era legat de Smaranda, doar de ea, nici măcar nu se gândea că ar fi putut să îl ţină pentru o ipotetică soţie. De aceea îi era atât de greu să îl vadă. Cu multă precauţie, deschise capacul casetei: înăuntru erau câteva cutii de bijuterii şi un tablou pe care Andrei îl derulă cu uimire ca să îl recunoască pe Tav. Era un tablou excepţional, făcut probabil de un prieten al lui, Victor, un portret remarcabil, aproape clasic, doar fundalul era modern, cu ferestre deschise. Lui Andrei lacrimi îi curg pe faţă, avea impresia că Tav îl priveşte direct în ochi şi se bucură că în noua lor casă va fi şi el. Mai erau poze multe cu ei – chiar se mirase în România că nu găsise caseta cu poze. Se gândea să facă în salon un perete întreg cu pozele lor şi cu portretul lui Tav. Găsi câteva perechi de butoni – Tav avea o adevărat obsesie pentru butoni, şi Andrei nu putu să nu zâmbească imaginându-l cu butonii aleşi pentru el. În final, nu mai putu să ocolească cutia în care era ascuns inelul, o cutiuţă neagră din mătase, dar nu complet rigidă cum sunt cutiile de bijuterii. Nu îndrăznea să spună în el gândul care îi umbla în tot sufletul: acela ar fi trebuit să fie inelul de logodnă al prinţesei. Îl deschise cu tristeţe, dar emoţia se transformă în altceva, aproape de frică. Se uita la catifeaua neagră în care era îngropat inelul şi i se părea ca visează, că este imposibil, şi după toate regulile vieţii era imposibil pentru că pe perna de catifea Tav îi lăsase un inel de platină cu un diamant roz în mijloc înconjurat de diamante negre. Vedea cum îi tremură mâinile şi parcă nu erau ale lui. Cu cât îl privea mai

mult, i se părea tot mai ireal, culorile prinţesei venite de dincolo de mormântul lui Tav. Ce premoniţie îl atinsese pe tatăl lui în acea seară din Anvers? El, raţional şi destul de puţin înclinat spre acceptarea necunoscutului, nu putea să se împace cu inelul din faţa lui. Ar fi însemnat să schimbe tot ce gândea acolo, imediat, la masa severă din subsolul băncii.

Dar ceva se întâmplă, ceva blând şi bun se lăsă o clipă pe umărul lui ca să poată îmbrăţişa partea nevăzută a lumii. Dacă inelul era un semn, fără îndoială că atunci nu a avut curajul să îl interpreteze. Puse inelul în cutia de catifea neagră în buzunarul de la piept. Se gândi doar că poate peste un an sau doi, când Radu şi Maria vor avea un copil, se va duce şi el în ţară şi îi va da inelul şi va putea să îi zâmbească cu prietenie. Deocamdată îl scotea seara uneori şi încerca să îşi imagineze inelul pe mâna prinţesei. Din ziua în care îl descoperise în cutia de valori l-a purtat fără încetare la el. Îi părea că este o punte între Tav şi prinţesă, îi părea că Tav îi trimisese prinţesei un semn. Cum să interpreteze altfel inelul? În cele din urmă reuşi să îşi spună că viaţa totuşi trebuie să aibă ceva magic şi misterios, altfel ar fi fost doar o înşiruire de evenimente previzibile şi plictisitoare.

Îşi regăsise câţiva prieteni, James Mullbain, tovarăşul lui de nebunii, Archibal Norwick, Vanessa Torpill, una dintre puţinele studente pe care le avusese colege şi alţii; colegii lui erau majoritatea deja medici în spitale, într-o perioadă între stagiu şi asumarea deplină a meseriei.

Îi invită într-o seară pe toţi într-un loc în care îşi petrecuseră studenţia, un pub la două străzi de King's, într-un mic separeu. Foştii lui colegi plănuiau să plece într-o călătorie „Land's End to John o'Groats", din punctul cel mai sudic până în nordul insulei, adânc în Scoţia, şi pe măsură ce James le arăta traseul pe harta întinsă printre pahare şi farfurii, de la Lizard Point la Duncansby Head, veselia lor îl cuprinse şi pe el; aveau loc de încă un tovarăş? Hotărârea lui a fost întâmpinată cu urale. Dar aveau nevoie de încă o maşină, şi pentru prima dată din februarie, de când aflase, Andrei se bucură în taină de banii lui. Le spuse că are maşină, şi din acel moment vacanţa a început.

Când îl văzu în uşa salonului, lui Scott i-a stat inima de bucurie. La întâlnire se petrecuse ceva bun, nu putea spera că este o fată, dar ceva îl însufleţise, iar povestea călătoriei lor, cu traseu şi popasuri îi ţinu treji până târziu în noapte. A doua zi, Scott cutreieră toată Londra să găsească o maşină. Dar dacă i-ar fi cerut luna de pe cer, probabil ar fi adus-o. În multe locuri, comenzile de maşini se întindeau pe câteva luni, iar el avea doar câteva zile. Dar Andrei nu trebuia să ştie nimic, aşa că în dimineaţa plecării acesta nu bănui că maşina în care se urca fusese obţinută după negocieri

insistente de la un librar din Notthingham Hills care se consola cu banii primiţi ca să mai aştepte încă o lună maşina.

Coşuri cu mâncare şi fructe au fost încărcate în cele trei maşini şi călătoria lor începu. Era o aventură de care Andrei avea nevoie. Voia să fie complet desprins de toată viaţa lui trecută şi să trăiască numai în prezent. Se opreau la mici hanuri, poposeau două, trei zile ca să aibă timp să umble prin locurile dimprejur. Într-un astfel de popas, lângă Stonehenge, noaptea se costumară în druizi cu togi albe, iar James, care avea şi o coroană făcută din crengi tinere, îi conduse într-o procesiune cu făclii şi cântece. Lui Andrei locul acela i se păru încărcat cu energii stranii pe care simţi că le poate capta. Era prima oară când vedea un asemenea loc, iar procesiunea lor, chiar dacă era întreruptă de râsete, avea o solemnitate anume dată de impresionantele pietre. Acolo se simţi aproape de inelul prinţesei, deja aşa îi spunea. Se împăcă cu ideea că inelul reprezenta prezenţa lui Tav, care putea să vină şi de dincolo de mormânt.

Traseul stabilit totuşi nu deveni obligatoriu; făceau mari ocoluri, se întorceau dacă credeau că au uitat să vadă ceva, dar fiecare zi era plină, discutau mult despre planurile lor, şi la un moment dat Andrei avu senzaţia că de fapt nu este doar o călătorie, ci chiar călătoria cu care ei vor începe viaţa. Îl avertizase pe Scott că nu vor putea vorbi, încercase într-un loc, dar legătura era foarte slabă şi nu îl auzea aproape deloc. Dar el știa că Scott nu este îngrijorat, ci mai degrabă fericit.

Ajunşi în Londra, după trei săptămâni, li se păru că sunt nişte pustnici întorşi la civilizaţie; uitaseră luminile Londrei şi forfota maşinilor şi a oamenilor, uitaseră smogul, toţi aveau nevoie de o baie lungă, fierbinte, şi în secret toţi se bucurau de întoarcerea acasă. S-au oprit să bea un ultim pahar, aşa cum obişnuiau, ca să se poată risipi fiecare la casele lor.

Andrei urcă în goană scările, nu avea răbdare să aştepte liftul, voia să ajungă să îl ia pe Scott în braţe să îi spună că acum viaţa lui va fi alta, că o iubeşte la fel de mult, dar va încerca să facă ceva bun cu iubirea şi că poate chiar va putea să îi scrie o scrisoare, ca unui prieten, despre tot ce se întâmplase în viaţa lui. Ar fi vrut să aibă şi el știri de la ea, dar scrisorile lui Radu ocoleau evident acest subiect. Radu îi scria despre ţară, prieteni, despre Maria şi nunta lor programată în iunie, dar nici un cuvânt despre ea. Poate, la început, nu ar fi vrut să știe multe despre ea, dar e sigur că tăcerea aceasta nici ea nu îi mai făcea bine. În linştea, răcoarea, în aerul pur al Scoţiei, zile în şir o avusese în faţă. Veselă uneori, aşa cum i se dăruia, cum cânta la vioară complet transpusă, cum îl certa uneori când întârzia, aşa cum era cu copiii sau cum dădea porunci la orfelinat. Îşi amintea seara când venise îmbujorată să îi spună că avea clădirea pentru noul orfelinat. Cum îi

sărise în braţe şi până nu îi povestise tot nu îl lăsase să o mângâie. Apoi, în sălbăticia Scoţiei, o simţise aşa cum făceau dragoste, fără opreliști. Era în stare să roşească dacă el spunea un cuvânt, dar ajunsese să se dăruiască fără vreo urmă de pudoare, şi asta pentru că erau împreună atât de profund încât corpurilor li se părea inutil să păstreze vreun secret.

Ar fi vrut să aibă măcar o speranţă, dar orice speranţă era legată de ceva la care nu se putea gândi. Tot drumul umblase cu inelul în buzunar; nu ştia sigur când avea să îl dea, uneori râdea în sinea lui şi își spunea că îl va da când vor avea părul alb. Își imagina o bătrânică primind un inel de la el, un bătrânel. Într-o seară, undeva pe lângă Aberdeen, aproape de nordul pe care îl atinseseră după câteva zile, seara au rămas numai el şi Vanessa. Bănuia că Vanessa îl plăcea, dar el nu lăsase nici un fel de loc unei apropieri; lui îi era clar că va dura o vreme, probabil multă vreme, până va fi capabil să se apropie de vreo fată sau femeie. Dar după single malt din belşug, făcut lângă hanul la care stăteau, Andrei a scos din buzunar inelul şi i l-a arătat. Expresia de uimire de pe faţa Vanessei a spus mai mult decât orice cuvânt. Îl regăsise mai închis şi mai ciudat decât şi-l amintea, dar era fără îndoială o mare descoperire. Îi plăcuseră mereu eleganţa lui, politeţea care era atât de diferită de a lor; el nu urma doar nişte reguli învăţate obsesiv, ci era curtenitor natural, îl ştia extrem de deştept şi foarte muncitor, dar fără să lipsească totuşi de la nebuniile lor. Nu îi văzuse însă niciodată partea aceasta de bărbat capabil de dragoste, iubind cu dăruire. Iar inelul în mâna lui era tot ce îşi putea dori o femeie. Vanessa încercă să şi-o imagineze pe femeia pe care el o iubea. Femeia căreia i se potrivea inelul.

Andrei îi citi pe faţă toate aceste gânduri, dar inelul scos din buzunar îl plăti cu o noapte întreagă în care o visă pe prinţesa caldă şi îndrăgostită în braţele lui, doar ca dimineaţa să îi fie imposibil să se scoale din pat.

Prinţesa trăia şi ea la aceeaşi margine de lume. Îl amesteca fără voie în vise minunate, care o lăsau scursă de energie, dar trebuia să se scoale din pat şi să pară că lucrurile sunt în ordine.

Basil o urmărea cu nişte ochi flămânzi sau goi de care uneori îi era frică, dar ştia că lângă ea sunt Gheorghiţă şi Haiduc. Atunci îşi ridica privirea şi îl înfrunta:

– Cine vrea visu' mic semnează. Îi vorbea anume în acel fel, ştia cât de tare îl enervează.

Basil nu mai răspundea de mult, în ochii lui apărea ca un fulger ura. Alteori scotea un zgomot ca un animal gata de atac; atunci Haiduc se ridica şi doar mâna ei îl oprea.

Domniţa dormea la apartament, iar în timpul în care ea lipsea,

Gheorghiţă cu Haiduc se duceau la palat. Uneori Smaranda venea şi îi lua, alteori Maria îi trimitea:

– Duceţi-vă că merge prinţesa acasă.

Era ca o stare de asediu pe care Maria, dacă nu ar fi fost fericită, ar fi înţeles-o imediat, dar pentru prima dată în viaţa ei Maria plutea în altă lume şi nimic nu o putea aduce jos, înapoi. Îi părea un lucru bun că Samarnada se mutase şi chiar îi trecu prin cap că aceasta era soluţia cea mai bună pentru ea. Să se despartă măcar în case diferite de Basil. Să nu îl mai vadă, să îi obişnuiască pe toţi din jur că el nu mai făcea parte din viaţa ei.

Ar fi vrut să îi scrie lui Andrei, dar Radu a convins-o că e mai bine să îl lase în pace. De la Londra venea ceva ca un fragil început de linişte.

Andrei deschise uşa de la apartamentul lor aşa cum nu mai făcuse de mult, cu toată puterea, cu drag să îl vadă pe Scott, să îl ia în braţe şi să îi spună câte se schimbaseră, dar Scott care apăru din dormitor nu avea nimic din bucuria revederii.

Inima lui, şi aşa obosită, se opri o clipă; se gândea febril ce putuse să se întâmple, dar nu găsea nici o explicaţie – poate pierduse toţi banii, şi îi veni să râdă, atât îi păsa de puţin. Dar Scott îl luă în braţe şi avea ochii în lacrimi, şi era sigur că pentru bani ochii lui ar fi fost uscaţi.

– Băiatul meu drag – apoi făcu o lungă pauză şi îl depărtă de el – veştile din ţară nu sunt bune…

Şi iar tăcu, pentru că bărbatul acesta, care avea propria familie, de fapt avea doar o mare slăbiciune – acest băiat, băiatul lui pe care îl crescuse zi de zi.

Andrei nici măcar să vorbescă nu mai putea, ştia că oricum va auzi.

– Smaranda a avut un accident. Se aşeză pe un fotoliu. Nu e moartă, dar este grav, trebuie să pleci în ţară imediat.

Nu aflase nimic concret. Radu, care ştia că e plecat trei săptămâni, scrisese o scrisoare scurtă în care îl ruga pe Scott să îl caute cât mai repede şi să îl trimită în ţară. Apoi veniseră câteva telegrame, toate cu acelaşi mesaj.

– Când s-a întâmplat?

– Acum două săptămâni. Din păcate, voi nu v-aţi ţinut de traseu, iar eu am scris telegrame unde am crezut că sunteţi, dar nu v-au găsit.

– Mi-ai luat bilet?

Au fost singurele cuvinte pe care a mai putut să le spună, apoi a urmat doar o tăcere care avea ceva din tăcerea de imediat după sfârşitului lumii.

Scott rămânea la Londra, iar pe el îl aştepta Radu la Bucureşti.

Avea cu el toate telegramele şi scrisoarea către Scott, dar în zadar le

citea iar şi iar, din ele nu reieşea nici un cuvânt în plus; accident pentru el era maşina care îl lovise pe Tav. Era singurul accident pe care şi-l putea imagina, iar acel accident i-l răpise pe Tav. Într-o străfulgerare, înţelese că lumea era la locul ei doar pentru că ştia că prinţesa este la Bucureşti şi oricând ar fi fost pe punctul de a muri de dor putea totuşi să o vadă, măcar de la depărtare, din parcul din faţa casei sau din maşină. Era unicul mod în care lumea lui funcţiona; nici măcar nu îşi imaginase vreodată că ea ar putea păţi ceva. Dar apoi se gândea că dacă rezistase două săptămâni va rezista şi va fi bine; în general, oamenii care trec de zece zile se însănătoşesc, dar nu ştia ce păţise. Nu putea să-şi imagineze corpul ei îndurerat sau rănit şi nici pe ea pe un pat de spital.

Dacă drumul spre Londra fusese o agonie, acesta spre Bucureşti a fost un infern. Scott îl instruise pe însoţitorul vagonului să aibă grijă de el, probabil cu o sumă de bani, şi omul încerca să îi aducă mâncare, dar Andrei bea din când în când câte un cognac şi atât. Orice ar fi mâncat ar fi dat înapoi, corpul i se oprise din funcţionare. O singură hotărâre îl făcuse să nu înnebunească: şi-a spus că dacă nu o mai găseşte – şi nici măcar nu îndrăznise să spună gândul până la capăt – va înghiţi ceva ca să plece repede după ea. Această hotărâre i-a adus un pic de linişte; era ca şi când ar fi existat o salvare şi nu o viaţă plină de durere. Dar în acelaşi timp, nu putea să îşi imagineze altceva decât că ea era bine. Oricât de rău ar fi fost, era sigur că dacă o va lua în braţe va fi bine, dar pe urmă îi apăreau toţi cei din jurul prinţesei care vor fi împotriva lui. Cu ea slăbită, pe un pat de spital, îi va fi şi mai greu să fie în preajma ei. O vor apăra şi mai tare, iar el în bunicii lui avea, era sigur, duşmani de temut. Voia să le spună doar atât: că el va dispărea imediat ce prinţesa va fi bine, dar că doar el o putea salva, iar gândul că o va lua în braţe îl liniştea. Dar imediat cădea în disperare pentru că nu vedea cum mai putea spera. Viaţa lui şi destinul acesta al lui în care i se părea că o amestecase şi pe ea, poate un blestem – gândea prostii, cum că cei care îl iubesc mor. Şi nu erau gândurile cele mai îngrozitoare.

Pe peron în Gara de Nord, Radu îl luă în braţe speriat de cum arăta: nu se bărbierise de câteva zile, fără cravată şi în haină. Bagajul fu dus la maşină, dar ei încă nu vorbeau. Andrei ştia că dacă Radu nu spune nimic prinţesa era lângă ei.

– Mergem la apartamentul vostru – şi aceste prime cuvinte au fost ca o dezlegare.

Îl vedea lângă el pe Radu încercând să îl liniştească, să îi spună că prinţesa este într-o stare stabilă, că fusese grav, dar acum era ceva mai bine, dar între el şi lume era încă o pâclă deasă. Dar simţea că trebuie să o dea la o parte când va ajunge lângă ea.

Maria îl primi în braţe în holul în care intrase de atâtea ori cu emoţie, ştiind că ea era acolo. Dar ea nu era.

Focul arde în şemineu, camera e în neorânduială, dar e bine, e un semn că cineva locuieşte sau locuise acolo. Maria îl ţine strâns de braţ şi îi spune că Smaranda va trăi pentru că venise el, el trebuie să o salveze.

În faţa şemineului e Haiduc, câinele Smarandei. Nu îl văzuse niciodată, dar ştie că e Haiduc şi îl iubeşte imediat, iar câinele simte, vine spre el doar ca Andrei să vadă îngrozit că pe o parte blana câinelui este rasă, iar prin perişorul abia crescut zăreşte o rană care se vindeca. Înainte ca Maria să îi spună ceva, e lângă câine, privind rana bietului animal, pe care o atinge uşor, iar cîinele îl lasă, înţelege ce se întâmplase. O vede pe Smaranda cu aceeaşi rană, amândoi ea şi Haiduc în faţa nebunului, şi nu mai înţelege cum a putut să plece şi să o lase singură. Cum a putut fi atît de indiferent şi de laş să nu o ia din casa aceea blestemată. Şi i se pare că vina este de acum doar a lui. Greşise plecând, nu ar fi trebuit să o părăsească indiferent de ce ar fi gândit ea sau cei din jur. Ar fi trebuit să lupte să nu o lase singură. Trecutul nu putea fi întors, dar avea în faţă viitorul şi de data aceasta va lupta. Toată durerea şi suferinţa, tristeţea şi dorul, totul se transformă în hotărâre.

– Haiduc? Nu întreabă, mai degrabă îl alintă, pentru că rana lui îi spune cumplita poveste.

– Haiduc a salvat-o.

Stau de-o parte şi de alta lui, amândoi parcă îl apără, dar Andrei se ridică şi se întoarce spre amândoi:

– Trebuie să o văd.

Maria clatină însă uşor din cap:

– Nimeni nu se poate apropia de ea dacă bunicii nu sunt de acord.

– Avem nevoie de un plan, am venit şi fără ea nu mai trăiesc.

Radu şi Maria văd nu numai pe faţa lui, dar şi în jurul lui energia cuvintelor sale. Este obosit şi neras, dar în sfârşit este hotărât, ştie că trebuie să lupte pentru ea. Chiar şi cu ea dacă va fi nevoie. Va lupta cu ea, cu prejudecăţile ei, cu slăbiciunile ei, va lupta cu toţi dacă este nevoie.

– Primul lucru, spune Maria, este să faci o baie, să te bărbiereşti şi pe urmă mâncăm ceva, apoi avem toată noaptea să discutăm.

În baia dormitorului lucrurile lui sunt aşa cum le lăsase, iar pe taburetul lung din faţa patului îşi găseşte halatul ca şi când ar fi plecat ieri. Deschide şifonierul prinţesei de unde năvăleşte parfumul ei. Haiduc e lângă el, îl ia în braţe pe acest uriaş alb care o iubeşte la fel de mult cât o iubeşte şi el, amândoi au nevoie de ea. Câinele îl urmăreşte în baie şi stă lângă el cât

timp se bărbiereşte, apoi cât face baie.

În baia pe care o împărţise de atâtea ori cu domniţa, Andrei are senzaţia că va fi bine. E sigur că ea va trăi, e sigur că oricum vor fi împreună, dar apoi mica linişte îi e spulberată de amintirea bunicului ei. Greșise mergând la el, nu a apărat-o, poate nici nu îl crezuse că era în pericol.

Se gândeşte că, dacă nu l-ar fi cunoscut, dacă nu ar fi mers la el în ziua aceea disperată, acum el ar fi putut fi doar un prieten venit de departe, de care eventual ea s-ar îndrăgosti, și nu fostul iubit sau amant, cum îl vor considera. Dar nici măcar asta nu mai conta. Indiferent cum îl vor primi sau privi, el o va lua de acolo, Smaranda va divorţa, va avea el grijă de asta şi pe urmă, dacă vor fi împreună, ceilalţi vor trebui să accepte. Îi aştepta Londra şi casa lui frumoasă cumpărată pentru ea.

În salon, Maria şi Radu stau strâns îmbrăţişati şi îi e milă de ei, pentru tristeţea care le-a întunecat căsătoria.

La masă, Maria îi povesteşte scurt, uneori sec ce ştie. Nu vrea să plângă, are lângă ea o hârtie pe care Andrei recunoaşte scrisul prinţesei, şi i-o intinde fără un cuvânt:

Surioară dragă,

Cât de bine o vede spunând cuvintele acestea, Smaranda lui dulce şi iubitoare.

Acesta este ultimul scenariu…

I se înceţoşează privirea, nu de lacrimi, ci de tensiune; se uită la Maria, iar aceasta dă din cap şi spune:

– Da, scenariu!

… *singurul fără tine. Nu pot trăi fără Andrei, el este raţiunea mea ca femeie de a trăi. Singura posibilitate pe care eu o văd este ca Basil să înainteze divorţul, atunci toate promisiunile mele sau legămintele nu vor mai conta. Ştiu că este o ieșire pe uşa din dos, că mimez că le respect, dar, după săptămânile acestea fără el, voi mima orice, chiar şi faţă de conştiinţa mea. M-am gândit să plec la el, să lăsăm în urmă totul, dar nu este corect ca eu să renunţ la viaţa mea ca să îl las pe Basil să şi-o ducă pe a lui ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. Ultima călătorie a fost în ianuarie, era o chestiune de timp ca el să înceapă pregătirile pentru una nouă. Din momentul în care am înţeles că proviziile i se apropie de sfârşit, l-am anunţat că dacă nu îmi semnează înaintarea divorţului nu îi voi mai da bani. A urmat o perioadă foarte grea, în*

care m-am luptat zilnic cu el, am aflat pe pielea mea că drogurile pot să îţi slăbească mintea sau trupul, dar nu şi voinţa, şi fără istovire a spus nu şi nu. Documentele le-am pus pe masă, şi de două ori le-am găsit rupte cu sălbăticie. Dar în fiecare zi am încercat câte puţin să îi spun ce îl aşteaptă când i se vor termina. Cred că nu m-a crezut, a ameninţat că merge la bunici, şi câte altele, dar nu a crezut că nu îi dau bani. Mi-a furat un cec şi a plecat cu el. O vizită la bancă a fost suficientă ca cecul să fie anulat; în mod normal, cu un cec fals ar fi fost arestat, dar având în vedere că sunt soţia lui, am reuşit să evit acest lucru, am spus că fusese o greşeală.

La Constanţa am angajat un detectiv să mă anunţe când va sosi, şi acum câteva clipe am primit acel telefon, mai devreme cu câteva zile decât de obicei. Ăsta a fost şi motivul pentru care Gheorghiţă a plecat acum spre voi cu un comision, nebănuind nimic. Bănuiesc că dacă şi-a cumpărat ceva, atunci cantitatea a fost infimă şi nicidecum nu îi va fi suficientă nici măcar pentru drum. Sunt sigură că se va întoarce şi va semna, iar apoi… apoi după divorţ am să plec la Andrei.

Dacă însă se va întâmpla ceva, vreau să ştii că toată averea mea îţi rămâne ţie, doar ţie. Bunicii nu vor interveni în aceste dispoziţii. Un singur lucru: apartamentul meu aş vrea să îi rămână lui Andrei şi dacă el nu va putea să locuiască acolo (îl înţeleg în orice situaţie), atunci am să vă rog pe voi să trăiţi acolo, măcar pentru o vreme. Este dorinţa mea, poate capriciul meu pe care sunt sigură că îl vei repecta. Toate podoabele mele sunt în apartament, doar tu şi Andrei ştiţi să deschideţi seiful, Andrei îi ştie combinaţia care este ziua şi luna în care ne-am cunoscut. Alege orice ai dori dintre podoabe şi apoi restul îl vei vinde cu Andrei şi veţi pune bazele unui spital.

Îţi doresc multă fericire, surioară, ţie şi lui Radu, şi sper cu toată inima să fiu la nunta ta împreună cu Andrei al meu.

Anda

– Dacă scapă, o bat, dacă moare, merg după ea oriunde s-ar fi dus şi tot o bat. Nici nu ştie dacă e furios sau îngrozit. E atâta sânge-rece în scrisoarea ei şi mai ales atâta inconştienţă. Să se joace cu un nebun, cu un drogat.

Maria aprobă şi oftează înainte să îi spună ce mai ştia:

– Basil s-a întors şi probabil după discuţie a luat vătraiul de lângă şemineu… Maria ezită pentru că îl vede cum îşi lasă capul pe masă – a lovit-o probabil peste mână la început, apoi a sărit câinele şi l-a lovit şi pe el, dar a mai avut puterea să îi înfigă vârful între coaste, la câţiva centimetri de plămân sau de inimă. Din fericire, câinele şi-a înfipt gheara în gâtul lui şi…

– L-a omorât?

– Nu, câinele nu este învăţat să omoare, ci doar să oprească.

Vorbesc când Maria, când Radu, dar fără să îl scape din ochi.

– Norocul mare este că a mai putut câinele să latre până a venit una dintre servitoare şi apoi a apărut şi Gheorghiţă.

– Fără câine, ea nu mai era.

– Şi?

– Am dus-o la spital la profesorul…

– Tomescu, sper…

– Da, mâna nu era foarte grav, mai gravă a fost rana dintre coaste, pierduse mult sânge. Nu ştiu, a fost o minune că nu i-a străpuns inima.

– Şi Basil…

– Basil a dispărut, dar şi Gheorghiţă e plecat, aşa că e sigur că Basil e undeva ascuns.

– Arestat?

– Nu, nici vorbă. Aseară, Buna spunea că a fugit din ţară şi că dacă nu se mai întoarce nu va fi condamnat.

– Înainte să o ducă la spital, Smaranda i-a spus lui Gheorghiţă să îl oblige să semneze actele de pe masă. Îţi dai seama, era mai mult moartă decât vie, şi ea tot de acte vorbea.

– Şi?

– A semnat, sper că i-a mai lăsat Gheorghiţă vreun deget întreg ca să mai aibă cu ce să-şi aprindă tutunul… că acolo unde e, sigur nu mai are el opiu de Afganistan.

– De când s-a trezit, Anda nu a scos nici un cuvânt în afară de numele tău de câteva ori. E clar că numai pe tine te vrea şi de data asta va fi exact cum vrea ea. Nu vorbeşte şi nu mănâncă, de două săptămâni.

Tac, pentru că tensiunea fusese prea mare, sunt obosiţi ca şi când ar fi umblat zile în şir fără apă. Radu o priveşte pe Maria cu îngrijorare:

– Ar trebuie să te culci – dar Maria zâmbeşte şi îl sărută.

– Mergem la culcare. Unde vrei să dormi, Andrei?

Andrei ştie că nu ar putea dormi în dormitor şi face un semn spre canapele. Oricum e mult mai mult decât visase de multă vreme.

– Mâine-dimineaţă ne ducem la bunici.

Amândoi bărbaţii o privesc, dar fără uimire, pentru că nu mai e loc de nici o emoţie:

– Acolo va fi deznodământul, ei nu ştiu cine eşti.

– Ştiu – pe faţa lui cei doi citesc doar disperare –, înainte să plec în Anglia am fost la prinţ.

Maria ar vrea să îl mângâie, dar nici ea nu mai are putere, are impresia că nu se va sfârşi niciodată:

– Doamne, ce ai căutat acolo? Smaranda nu ştia nimic.

Nici el nu mai ştie sigur de ce fusese la prinţ, gestul lui i se pare prostesc şi inutil:

– Am fost şi i-am spus că o iubesc, o prostie, m-am dus pentru că eram îngrozit şi îmi era teamă de Basil şi l-am rugat să aibă grijă de ea.

Amândoi aşteaptă cu înfrigurare continuarea.

– Aproape m-a dat afară…

– Da, necruţător, ăsta e el. Probabil ştie şi Buna. Dar vom merge totuşi, eşti bogat, trebuie să folosim asta şi oricum, imediat ce va fi definitiv divorţul ei, ce doresc bunicii nu va mai conta. Sper că Smaranda va fi schimbată, acum după tot ce s-a întâmplat. E doar o chestiune de timp.

Andrei încearcă să înţeleagă ce este doar o chestiune de timp, dar în mintea lui nu reuşeşte să se formuleze gândul, atât era de nebunesc. Smaranda singură… e doar o chestiune de timp.

– Va ieşi din spital, va fi bine, pe urmă nimeni nu o va mai opri, va fi liberă. Nu o pot sechestra sau opri, nu după ce s-a întâmplat. Vom merge toţi trei la bunici la micul dejun. Tu ai să le spui adevărul încă o dată în faţă, le vom spune că eşti foarte bogat şi le vom arăta scrisoarea ei dacă va fi nevoie. Apoi, dacă te opresc să mergi la spital, îţi jur că voi găsi eu, noi – şi îl ia pe Radu de mână – un mijloc să fii cu ea.

– Frate, îi spune Radu, n-am ştiut în ce mă bag – apoi râde şi îi sărută mâna Mariei – o răpim din spital, îl răpim şi pe rege, ce mai trebuie să facem?

Pentru o clipă, doar o scurtă clipă, toţi trei zâmbesc.

Dimineaţa se regăsesc toţi trei în salon. Andrei este îmbrăcat şi, deşi foarte slab, arată gata de luptă. Pe faţa lui este o linişte care îi vine direct din hotărâre.

Pe bunici îi găsesc la micul dejun, aşa cum plănuiseră. Sunt amândoi la o masă lungă, dar stau unul lângă celălalt – el în capul mesei, şi ea în dreapta lui. Ei trei vin de undeva din partea opusă, ca şi când ar fi la teatru, iar bătrânii sunt actorii, dar de fapt toţi sunt pe aceeaşi scenă.

– Bună dimineaţa, spun aproape în acelaşi timp.

Prinţul îşi lasă tacâmurile fără grabă, dar vocea este în contradicţie cu gesturile lui, aproape şuieră ostil şi îngheţat:

– Am crezut, domnule Velcu, că eşti un om de onoare şi că ai să ne scuteşti în clipele acestea grele de prezenţa dumnitale.

Prinţesa însă are în ochi o privire pe care Maria o ştie: e privirea cu care le prindea pe ele când făceau prostii:

– Domnul Velcu? Nu ne cunoaştem!

Andrei se înclină, şi bătrâna îi întinde mâna să i-o sărute, dar când

ajunge lângă ea se uită în ochii lui şi îl întreabă:

– Andrei Velcu?

Andrei rămâne la jumătatea gestului în faţa prinţesei, apoi îi sărută mâna şi îi vine să îi zâmbească pentru că are ceva bun şi cald care îi aminteşte de iubita lui:

– Da, doamnă, Andrei Velcu.

Bătrâna se uită de la unul la celălalt, de la prinţ la nepoata ei, dar nu şi la Andrei, căruia îi face semn să stea jos în timp ce bătrânul aproape sare de la locul lui:

– Domnul Velcu pleacă acum.

Maria ştie exact când trebuie să dispară; o clipă înainte ca Moşu să izbucnească, îl ia de mână pe Radu şi evident vor să plece.

– Maria, Radu, staţi jos.

Prinţesa este înaltă, Smaranda seamănă cu ea incredibil de mult, aceiaşi ochi, nasul… Andrei nu îşi poate lua privirea de la faţa prinţesei, aceleaşi trăsături, verdele ireal al ochilor prelungi. De obicei zâmbeşte, se enervează rar şi se uită la soţul ei cu aceeaşi iubire din tinereţe. În toţi anii în care trăise în casa lor, Maria nu îi văzuse vreodată să se certe aprig; ridicau vocea, în special el, dar nu mergeau mai departe de câteva vorbe. Ochii verzi care se întorc spre Andrei sunt calzi şi plini de speranţă:

– Dumneata eşti Andrei. Apoi îşi întoarce ochii spre soţul ei: Ai ştiut că el este Andrei, nu?

Buna nu ştie nimic – îşi spune Maria –, Moşu nu i-a spus de vizita lui Andrei. Prinţesa ştie singurul lucru pe care îl şoptea din când în când Smaranda, „Andrei“.

Pe faţa lui Andrei se citeşte desluşit disperarea; ar vrea să alerge la ea, iar aici i se pare că alunecă tot mai departe. Bătrâna îl mângâie pe mână, un gest neaşteptat dar foarte tandru, şi îi spune doar lui:

– Acum că eşti aici, va fi bine. Toţi cred că a terminat, dar ea se întoarce spre prinţ: Dumneata ai ştiut, de când?

– Ana, asta nu este o discuţie pe care să o avem aici.

– Aici, unde? În casa mea? Cu ei? Cu fata mea şi logodnicul ei? Cu Andrei care acum ştim amândoi cine este? Prinţesa se uită din nou la Andrei şi spune foarte calm şi cald: Tu ai vorbit cu el, nu-i aşa? Tu sau Smaranda. Ce i-ai spus prinţului, Andrei? I-ai spus că o iubeşti pe fetiţă?

Prinţul strigă:

– Ana, te rog!

Maria priveşte în continuare speriată acest joc care pare teatru, dar unul tragic.

– Ba eu te rog pe tine să stai jos şi să laşi tonul ăsta, că nu sunt

vechilul de pe moşia matale.

– Bine, dacă asta doreşti. Smaranda cu domnul Velcu au avut o aventură…

– Iar domnul Velcu a venit să îţi spună de aventură, să îţi spună că Anda vrea să divorţeze, ce a venit să îţi spună?

Se lasă o tăcere mormântală. Servitoarele vor să intre cu mâncarea, dar Maria le face semn să iasă.

– Aştept – spune prinţesa, şi Andrei o vede pe Smaranda lui.

Se întoarce spre el şi îi repetă, vorbeşte rar şi apăsat, dar ceva în vocea ei îi face să îi treacă fiorii:

– Ce-ai venit să îi spui prinţului, domnule Velcu? Nu te lăsa înşelat de aparenţe, el este prinţul, dar eu sunt din familie de haiduci, dânsul e cu principiile. Principii de doi lei, onoare de Jockey Club, care îşi imaginează că ţine loc de fericire. Te rog să îmi repeţi, fără frică, tot ce i-ai spus prinţului, pentru că soarta Smarandei este în mâinile mele acum.

Andrei ezită. I se pare că e în postura unui copil cu care adulţii fac ce vor, dar pe urmă înţelege că femeia din faţa lui e de partea lor şi zâmbeşte în sinea lui; orice va trebui să facă va face dacă i-o dă pe Smaranda. Se uită direct în ochii ei şi spune foarte calm:

– I-am spus că o iubeam – apoi se corectează – că o iubesc, că ne despărţeam pentru că aşa a decis domniţa şi…

– Şi?

– Şi l-am rugat să aibă grijă de ea.

– L-ai rugat să aibă grijă de ea pentru că…

– Pentru că Basil era periculos.

Bunica din neam de haiduci îşi apleacă fruntea şi toţi văd lacrimile care picură direct pe jos. Bărbatul ei nu mai este furios de mult, doar ar vrea să o aline, încearcă să vină spre ea, dar ea îi face un semn violent cu mâna să nu se apropie. Apoi îşi ridică privirea spre Maria:

– Şi tu ştiai, nu?

Maria se uită pierdută la ea şi durerea din ochi este singurul răspuns. Într-o clipă, Radu este lângă ea, o ţine de mână în timp ce ea spune cu o voce frântă:

– Am crezut că voi doi gândiţi împreună. La fel, că ce zicea Moşu este ceea ce simţiţi amândoi, am crezut că sunteţi la fel.

– Adică ai crezut că eu aş fi lăsat un ticălos să vă tortureze şi să vă facă nefericite pe vreuna dintre voi două? Ce-am greşit de ai putut crede asta?

Maria plânge atât de tare încât Radu se sperie cu adevărat, se aşază în genunchi lângă ea şi ea se lasă toată în braţele lui; apoi când prinţesa mai

vrea să spună ceva, Radu o opreşte violent:

– *Tante* Anne, te rog, lasă-mi-o în pace, Maria este grea…

Îşi dă seama numai după ce vorbeşte, Maria se uită la el cu ochi pierduţi şi nu îndrăzneşte să îi privească, iar prinţul îşi lasă capul în mâini şi şopteşte:

– Una divorţată, una grea, frumoasă familie, doamnă.

Andrei o priveşte fascinat, o vede pe Smaranda peste ani, iubitoare, dar neîngenuncheată:

– Smaranda este pe un pat de spital pentru că nu a vrut să divorţeze din cauza ta, iar astălaltă…

Prinţesa prinde să râdă printre lacrimi:

– Ia, vino aici, Măriuco, şi o ia în braţe şi o sărută. Nu sunt mândră de tine, Radu Ghica, spune, dar vocea o trădează pentru că de fapt este foarte mândră că va fi străbunică. Spre el e aspră, pe ea o mângâie şi îi spune: Hai, fii cuminte, că prostănacul ăsta crede că pierzi plodul dacă plângi… nu pierde ea nimic, că e fată simplă ca mine, care vă aduce vigoare în familia voastră sleită.

Dar nu e timp de ei. Prinţesa se întoarce toată spre Andrei, îşi scoate din deget un inel şi i-l întinde:

– Ia inelul ăsta şi mergi la Smaranda şi salveaz-o, Andrei, şi e a ta, eu ţi-o dau.

Andrei întinde mîna să ia inelul, dar îşi aminteşte de inelul lui şi scoate din buzunarul unde o ţinuse de săptămâni bune cutiuţa neagră:

– Am inel, doamnă.

Bunica îi face semn grăbit, nerăbdător, cu mâna că vrea să îl vadă; surprins, Andrei îi întinde cutia, ea scoate inelul care într-o clipă îi îmblânzeşte ochii cei verzi, îşi mai poate doar pune mâna pe inimă ca să-şi potolească emoţia:

– Doamne, nu am mai văzut aşa inel, e inelul pentru ea. Salveaz-o, Andrei, şi vedem pe urmă de divorţuri şi căsătorii, astea nu sunt importante. Du-te la ea şi salveaz-o, că în sfârşit înţeleg şi eu că nebuna aia mică pe tine te aşteaptă. Apoi se întoarce spre Maria: Porunceşte la bucătărie să îi ducem de mâncare, a venit Andrei.

Andrei nu înţelege pe de-a-ntregul, dar are încredere în ea, în bunica cu ochii verzi care îşi apără fetele şi se întreabă doar cum de fetele ei o cunosc atât de puţin. Şi ce s-ar fi întâmplat dacă el ar fi venit la ea şi nu la prinţ. Dar aceste gânduri nu mai au rost. În sfârşit, merge spre Smaranda, o va vedea, dar între sarcina Mariei şi inelul lui care părea acum de logodnă, oboseala din ultimele zile, nemâncarea şi, până la urmă, tristeţea în care fusese scufundat în ultimele luni, toate la un loc îl ameţesc, dar este ameţit

cu adevărat, pământul se învârteşte cu el, încet însă începe să priceapă ce trăise: prinţesa tocmai îi dăduse mâna Smarandei, lui, Andrei.

Realitatea evenimentelor pe care le trăia începu să i se arate aievea, dar încă mai aştepta să se întâmple ceva, poate să se trezească sau să cadă din picioare înainte să îi vadă ochii. În faţa uşii ei însă, luă aer în piept şi îi păru că respiră pentru prima dată după multă vreme, şi-o imagină înainte să o vadă, şi când puse mâna pe clanţă era cel care o iubea, cel în care ea trebuia să aibă încredere. Nu mai conta nimic, trecutul tocmai fusese şters de inelul din buzunarul lui.

O găsi cu spatele spre uşă, ocoli patul şi nimeri aşa cum mai păţise de atâtea ori cu ochii în ochii ei deschişi. Dar nu se întâmplă nimic; dură mult până când ea înţelese ce se întâmplă, deja nu mai spera că el va veni. Îi auzise vorbind pe Radu şi pe Maria că nu îl găseau, şi îi părea că şi el dispăruse sau murise, şi cum îl visa mult, chiar îl găsea lângă ea, dar în vis, aşa că dură o vreme până să înţeleagă că el era real şi era lângă ea. Apoi vocea lui care îi spunea „domniţă“ o convinse oarecum că era chiar el.

Lui i se strânse inima de cât era de slabă; aproape că nu îi recunoştea faţa, doar ochii care îi ardeau de un verde incandescent, parcă şi mai aprins de boală. Încet, uitându-se continuu la ea ca nu cumva să îi provoace vreo durere, o ridică de pe pernă şi o luă în braţe.

Era atât de fragilă încât i se părea că se poate sparge în mâinile lui. Nici nu ştia ce să îi spună, aşa că îi spuse că o iubeşte şi că acum nimic nu îi va mai despărţi, doar că ea trebuia să se facă bine. Trebuia să prindă puteri, să mănânce şi să facă tot ce i-ar spune doctorii ca să poată să o ia din spital şi să o ducă la ei acasă. Şovăind, vădit cu frică, Smaranda pricepu că el venise şi că se putea întoarce de unde se alungase chiar ea. Simţi mai întâi mirosul lui de ras proaspăt şi apoi braţele în jurul ei, dar astea nu imediat. Pe urmă abia, când el se întinse lângă ea şi o luă în braţe, atunci simţi cu adevărat că era el, cel real, nu vis.

Andrei îi vorbea fără încetare, mici lucruri de-ale lor, despre el, despre ea, despre iubirea lor aşa cum va fi ea. Nu voia încă să îi spună nimic despre discuţia de dimineaţă, căci ar fi vrut ca ea să fie bine şi să îşi revina înainte să o ceară de nevastă. Dar numai gândul că ar putea să facă asta îl arunca într-un vis, ca şi când ar fi plutit în plin tărâm necunoscut; atât de mult o dorise să îi fie nevastă încât acest gând se transformase într-un vis irealizabil şi acum, în faţa realizării lui, i se părea că a schimbat lumea, că nimerise în altă lume şi nu cea în care iubirea lor fusese imposibilă.

Ea ar fi vrut ca el să nu îi mai dea drumul, să îi vorbească mereu, fără încetare; el voia ca ea să mănânce, să doarmă, lăsându-i răgazul de a se

vedea cu doctorul ei.

Ieşi din cameră şi îi găsi pe toţi adunaţi cu sufletul la gură. Îi spuse bunicii să aducă mâncare pentru că domniţei îi era foame. Nicicând nu văzuse pe cineva mai fericit decât pe bătrâna prinţesă. În timp ce el discuta cu medicul, Maria a intrat s-o întrebe pe Smaranda ce poftea să mănânce. Aceasta, încă pradă confuziei, se întreba dacă el într-adevăr venise şi ea putea în sfârşit să vorbească şi să se hrănească.

Însă el venise, era sigur, şi cei din jur îl lăsau să intre la ea. Nu înţelegea prea bine ce se întâmpla, nici unde era Basil, dar era atât de obosită încât toate aceste lucruri mai puteau aştepta. Andrei o lua în braţe din ce în ce mai des şi o obliga să mănânce, iar nopţile câte le mai petrecu în spital el dormi cu ea în braţe sau lângă ea, pe un scaun, până când bunica îl obligase să meargă acasă să se schimbe şi să se spele ca lumea, că doar poate vine doctor aici, în spital, şi ce va zice lumea dacă el umbla aşa? Şi până la urmă toată discuţia asta între Buna ei şi Andrei era parcă ireală. Într-o seară îi auzi iar vorbind, şi Buna îl întreba ceva de un inel, iar el îi spuse că i-l va pune doar când nu o să cadă de pe degetul ei, şi îi auzi râzând pe amândoi, dar adormi imediat. El venise şi ea trebuia imediat să fie mai bine, să fie evident că ea doar pentru Andrei mai trăia, nimeni nu ştia, nici măcar Maria, că acesta era încă scenariul ei. Credea că va mai avea de luptat pentru el, că scenariul nu era gata, dar Maria îi șopti că e însărcinată, că bunicii sunt fericiţi şi atunci chiar că i se păru că lumea se schimbase de când căzuse la pat. Sau poate că se întorsese într-o altă lume cu aceiaşi oameni, dar cu alte reguli. Într-o dimineaţă, când Andrei o ţinea în braţe de faţă cu toată lumea, ştiu fără greş că scenariul ei se sfârşise cu bine.

Îi reveneau nu numai puterile, ci şi amintirile care şi ele o părăsiseră, în general îi revenea senzaţia că aparţine realităţii, că nu era tot între vise. Văzu, cu uimire şi totală neînţelegere, că Andrei era lângă ea şi nimeni nu era mirat sau furios. Se scula din pat în fiecare dimineaţă acum, Andrei o sprijinea la o plimbare, mai întâi în cameră, apoi în parcul spitalului, pe o băncuţă unde amândoi mai stătuseră odată. Apoi se simţi atât de bine încât atunci când el dispărea un timp scurt de lângă ea mergea singură acolo, pe băncuţa lor, să îl aştepte. Andrei o vedea de la depărtare şi de multe ori uita că ea fusese bolnavă pentru că ochii ei erau cei de demult. Într-o după-amiază, în timp ce el o ţinea în braţe, ea îşi strecură mâna prin cămaşa lui, iar el, cu adevărat vesel şi fericit, o întrebă cum ar fi făcut altădată:

– Eşti neruşinată?

În ziua în care doctorul le spuse că poate pleca acasă, nimeni nu ştiu ce va însemna asta pentru ea. Pentru ea, acasă însemna acolo unde era Andrei, şi Andrei, care stătea în apartamentul lor, a dus-o acolo.

Ieşind pe poarta spitalului, în maşină doar ei doi, Andrei a simţit în sfârşit că prinţesa lui se întorsese. Era complet pierdută într-o blană neagră, necesară după părerea lui Andrei, atât era de înspăimântat ca ea să nu păţească ceva; îi era teamă de frig, dar și de cald și nu ar fi lăsat pe nimeni să se apropie de ea. Ceea ce pe ea o făcea să râdă ca altădată.

– Le-ai spus unde stăm?

Andrei știa exact despre cine vorbeau.

– I-am spus Bunei.

– Atunci e suficient – și râde iar. Să mă duci, domnule, prin garaj, porunceşte, dar el nu e sigur că va îndrăzni prea curând să o ducă în vreun garaj. Am fost bolnavă, Andrei, îi spune – pentru numele lui Dumnezeu, oamenii sunt bolnavi, au accidente, dar când se fac bine, sunt bine. Ești medic, ar trebui să ai mai multă încredere în meseria ta.

– Și ce ai vrea să fac?

– Aş vrea să faci ceea ce nu mă întrebai dacă să faci, în garaj…

– Smaranda, nu merge chiar așa, trebuie neapărat să te faci bine…

– Sunt bine, cât de bine mai trebuie să mă fac?

*

O ia în braţe în garaj, dar nu ca pe o iubită, ci ca pe un copil şi o duce în salon cât se poate de convins că este perfect stăpân pe situaţie, dar ea se lipeşte de el, îl mângâie, ceva e schimbat. Prinţesa este dată cu parfum, şi parfumul ei este suficient ca să-l facă să își piardă stăpânirea de sine, şi asta se întâmplă undeva în hol, înainte de a o lăsa jos pe o canapea.

– Aş vrea să fac o baie adevărată, cu spălat pe cap adevărat şi cu săpun Coty, şi cu săruri de toate culorile, iar el îi pregăteşte baia aşa cum şi-o dorise, o ajută să se dezbrace şi să intre în cada adâncă de marmură roz.

E instalată în salon, în chimonou, şi Andrei o priveşte de la depărtare, din faţa şemineului. A dat drumul la foc şi are impresia că nu plecase de acolo niciodată, aşa că o ia în braţe firesc, iar prinţesa zâmbeşte în sinea ei şi îi spune:

– A doua oară nu mai accept ca un soţ, oricine ar fi el, să mă ignore.

– Și ce ai să faci, domniţă?

– Am să îmi iau un amant.

Glumeşte, evident glumeşte, dar el nu mai poate lua nimic complet în glumă când e vorba de ea.

– Să ne înțelegem, în taxi nu mai ai ce căuta.

Poate gluma este semnalul sau casa lor regăsită, sau iubirea dintre ei care de atâta timp fusese constrânsă să se ascundă, dar Smaranda este bine

şi în casa lor, şi oricât de ireal ar putea părea, el o doreşte mult mai mult decât o dorise vreodată şi pentru că fusese atât de aproape să o piardă. O atinge pe piele, din greşeală, dar nu este greşeală, amândoi ştiu, iar ea se depărtează puţin de el ca să facă loc zâmbetului care era doar al lor. Andrei o sărută, nu uşor sau cu frică, o sărută ca pe iubita pe care o dorise în fiecare clipă, chiar şi când fusese lângă ea la spital. Pentru că de data asta sărutul lor putea să însemne atâtea lucruri. Dar mai întâi de toate, sărutul lor înseamnă dorinţă. E grăbit să facă din nou cunoştinţă, cel mai dor îi fusese de sânii ei, îi mângâie pe fiecare, îi sărută, şi când Smaranda închide ochii ştie că poate pleca mai departe să îşi amintească fiecare loc al corpului, iar când îi descoperă cicatricile zâmbeşte şi îi şopteşte:

– Femeile cu cicatrici sunt foarte periculoase şi rele, dar experte la pat.

– Exact ca mine. Îţi dai seama că am putea face acum un copil?

El însă o opreşte din vorbă, o priveşte atent şi o roagă atât de frumos, că ea nu poate refuza:

– Hai să mai fim un pic doar noi doi.

Smaranda e ea din nou, fără nici un fel de inhibiţii sau temeri a preluat iniţiativa în dragoste, şi el trebuie să fie de acord că o femeie care iubeşte atât de bine este fără îndoială vindecată. Dar când îşi strecoară din nou mâna în chimonou, ea strigă:

– Sunt bolnavă, domnule.

Apoi adoarme, mai simte că o duce în pat, dar deja visează şi, de data asta, visul este mai puţin interesant decât realitatea. Andrei se aşază în sfârşit aproape de ea; în momentele cele mai grele nu îşi imagina că face dragoste, ci că stă lângă ea şi se uită la ea ore în şir sau toată viaţa. Dar simte cum o doreşte, cum creşte dorinţa în el doar privind-o şi îi face dragoste adormită, la marginea aceea a somnului în care doar zâmbetul e treaz, o sărută în fiecare loc în care visase să o facă, iar ea se trezeşte doar când el, uşor, parcă vrând să nu o trezească de tot, intra să fie cu ea.

Gretel este tot în jurul ei, stă lângă ea şi o obligă să mănânce, îi aduce suc de morcovi şi de portocale, îi ceartă toată ziua că Haiduc lasă păr în casă, dar o găseşte în secret hrănindu-l în bucătărie cu un munte de şniţele bavareze, mulţumindu-i în limba ei dulce că o salvase.

Primii lor musafiri sunt Maria şi Radu; cu fiecare zi care îi apropie de nuntă sunt tot mai veseli şi mai nerăbdători.

Printre multele acte de la Londra, Scott găsise şi un titlu de proprietate pentru casa care fusese a lor, şi când i-l arătase, Andrei simţise că îi fuge pământul de sub picioare de supărare:

– Vrei să spui că am stat un an la Fana şi eu eram proprietarul casei noastre?

Scott exact asta dorise să îi spună, dar oricum nu mai conta. Lucrurile se aranjară perfect, pentru că hotărî cu Smaranda să dea casa cadou de nuntă Mariei şi lui Radu, iar Saşa aduse în secret o echipă care începu renovarea ei. Andrei sau Scott – care venise şi el acasă, adus urgent de telegrama prinţesei, *„în jur am doar nepricepuţi, te rog să vii imediat să mă ajuţi să pregătesc o nuntă, poate două“* – trecea zilnic pe acolo să vadă cum progresau lucrările. Aşa îşi spuneau, dar de fapt treceau pentru că le era drag să vadă cum frumoasa lor casă renăştea. Lui Scott prinţesa îi pregătise un apartament la parterul casei lor, iar dacă vreodată el fusese altceva în Bucureşti, nimeni nu şi-a mai adus aminte şi l-au salutat pe acest englez elegant şi amabil care era unchiul lui Andrei. Bătrânul prinţ găsi în Scott un aliat şi foarte repede un prieten, iar când spuse la club că, de fapt, unchiul lui Andrei era cel bogat, cel puţin el aşa dedusese, Bucureştiul întreg începu, în secret, să îi caute soţie.

Se regăsesc la masă ca în seara de revelion, ei patru, dar în jurul lor erau Haiduc şi Gretel, care de data asta îi servea ea însăşi pentru că nu mai accepta ca prinţesa să mănânce negătit. Iar când la desert prinţesa primi, ea singură, pe o farfurie roz cu picăţele mici negre pe margini, o nucuţă, toată lumea, chiar şi Haiduc, înţelese că ceva fusese pus la cale; nucuţa era uşoară dar nu chiar, pentru că Smaranda o scutură şi auzi în interior cum se zbătea ceva. Dar nici atunci nu bănui nimic, atât de imposibil i se păruse să fie împreună cu el încât nu îndrăznise să îşi imagineze clipa aceasta în care din nucuţa spartă căzu inelul ei. Se uita cu ochii rotunzi la inelul din farfurie şi, pentru că nu îl atingea, Andrei îl luă şi, la fel cum făcuse Radu cu câteva luni în urmă, îngenunche lângă ea şi îi şopti:

– Vrei să fii soţia mea?

Strălucind de bucurie şi mirare, şi dorinţă, şi câte altele, Smaranda îi zbură în braţe, nu înainte să îşi vadă inelul pus pe deget. Inelul cumpărat de Tav într-o seară ploioasă la Anvers i se potrivi perfect. Smaranda îşi imagină taiorul pentru căsătorie, pe care i-l va face madam Schiaparelli, roz exact în culoarea diamantului, cu o broderie în formă de fluture făcută toată din pietricele negre ca diamantele din jur.

Se uită cu invidie iubitoare la burtica Mariei care deja se vedea şi mai că nu îi venea să creadă că şi ei doi erau, în sfârşit, împreună cu adevărat.

Imediat după nunta Mariei şi a lui Radu, urmă deschiderea noului orfelinat. Cel mai mândru dintre toţi era Scott, care pregătise deschiderea

cot la cot cu Smaranda. Andrei, care învăţa, îi găsea seara de cele mai multe ori adânciţi în pregătiri: foi întinse, calcule. Se aşeza undeva şi sigur Scott sau Smaranda ţipa la el să fie atent unde se aşază, iar el doar îi privea pentru că erau familia lui.

În una dintre dimineţile agitate când trebuiau duse sau aduse lucruri pentru orfelinat, Andrei, urcat grăbit într-un taxi, neatent şi preocupat, nu observă că se urcase în taxiul lui. Ilie îl lăsase în pace, crezând că nu vrea să îl recunoască, dar când ochii lui Andrei căzură întâmplător pe iconiţa pe care Ilie o ţinea pe bord, a fost invadat neaşteptat de violent de amintiri, de tot trecutul legat de taxi. Nu numai nopţile obositoare, ci şi cele în care Smaranda stătuse exact pe locul lui. Într-o clipă, îl opri şi se urcă cu plăcere nespusă lângă Ilie, dornic de poveşti.

Ilie îi povestit o sumedenie de lucruri, dar cel mai important era naşterea primului lui copil, un băiat de numai zece zile.

– Am vrea să-l botezăm Andrei.

Un Andrei emoţionat se gândea deja ce ar putea să le cumpere pentru copil, se gândea să le roage pe Smaranda şi Maria să se ocupe şi le anticipa bucuria de a face un trusou.

– Oare să îndrăznesc? Vocea lui Ilie îl trezi la realitate.

– Sigur că poţi, poţi orice.

– Oare ai vrea să îl botezi tu? Dar înţeleg dacă nu vrei, adaugă repede şi cumva jenat acest băiat de care Andrei îşi aduce aminte cu atâta drag.

Andrei se găsi surprins, cu adevărat surprins, pentru că avusese mereu impresia că nimeni, în perioada aceea, nu îl plăcuse cu adevărat. Sigur, Ilie era bun şi amabil, dar dincolo de acestea nu i se părea că ar putea fi un sentiment. Acum, din perspectiva timpului, e sigur că şi el fusese uneori rece sau distant, dar el era nefericit, era nelalocul lui. Cum ar putea să îi spună astea lui Ilie, dar pe urmă înţelese că Ilie chiar îl plăcuse pe el cel de atunci, însingurat şi trist. Altfel cum să îi dea copilului numele lui?

– Ilie, asta e o mare onoare, chiar aş fi onorat, dar eu nu sunt căsătorit.

Atunci şi-o aminti pe prinţesă; trecutul îl făcuse să o uite pe cea de azi, pe logodnica lui, şi să şi-o amintească pe misterioasa lui pasageră, cu mănuşile ei prelungi, parfumul ei era acolo, dar aşa cum îl simţise prima oară. Uită imediat lacrimile, pentru că în prezentul acesta Smaranda doar râdea.

– Sunt logodit, ţi-am spus că m-am logodit?

Nu îi spusese, şi Ilie îl felicită şi îi spuse:

– Poate domnişoara ar vrea să fie şi ea naşa, apoi când vă căsătoriţi…

Domnişoara îl aştepta în faţa orfelinatului şi cu conduraşul ei negru

bătea ritmul în caldarâm, nerăbdătoare. Inima lui Andrei se umplu imediat de fericire, ca şi când atunci ar fi descoperit pentru prima dată că sunt logodiţi:

– Uite-o, o putem întreba amândoi.

Smaranda era o apariţie chiar şi pentru cei obişnuiţi cu femeile frumoase şi elegante, însă pentru Ilie ea a fost o lovitură din care îşi reveni cu greu; nu îi veni să creadă că logodnica lui Andrei se bucura cu adevărat şi că acceptase imediat să fie naşă micului Andrei.

Andrei încercă să nu îl întrebe pe Scott de unde comandaseră florile mici albe care semănau ciudat de bine cu orhideele şi care umpleau biserica în ziua botezului; totuşi o făcu, iar Scott luă totul asupra lui şi spuse:

– Smaranda nu are nici un amestec. Eu am încurcat florile, credeam că sunt margarete.

Probabil nici Smaranda şi nici Maria nu avuseseră vreun amestec nici în trusoul micului Andrei, demn de un cocon regesc, şi nici cu rochia făcută de o anume domnişoară Chanel, rochie pe care Andrei şi-o amintea perfect în garderoba viitorei lui soţii şi ştia precis şi cât de greu se dezbrăca, motiv pentru care a fost fericit că scăpaseră de ea.

Dar trebui să observe că rochia îi stătea perfect Lenei, proaspăta mamă, care ar fi putut să meargă la orice bal în oricare palat din Bucureşti. Când Ilie veni să îi mulţumească, în mână cu un pahar de vin, îi șopti, pentru că el trebuia să ştie:

– Micul colier de la gâtul Lenei…

– E de la doamna Smaranda.

– Da, nu asta este problema… Când o să vrei să ai afacerea ta, să ştii că poţi lua două sau chiar trei taxiuri pentru el. Doar să mergi la un bijutier în oraş. Îţi spun asta ca să ştii unde îl pune diseară când îl dă jos.

Probabil Lenuţa nu a înţeles niciodată de ce Ilie nu s-a dezlipit de ea toată seara la botezul primului lor copil.

La sfârşitul botezului, cei rămaşi să mai bea un pahar au fost de acord că nu îşi imaginaseră vreodată că două doamne aşa de mari ca Smaranda şi Maria puteau să fie atât de drăguţe şi de normale, exact cum erau şi doamnele lor.

În cealaltă parte a Bucureştiului, Catinca Ghica o asculta pe nora ei, Maria Ghica, spunând povestea fetelor din comuna suburbană Marele Voievod Mihai, cum, dacă ar fi îmbrăcate de *mademoiselle* Chanel, ar arăta toate ca nişte prinţese. Catinca avea un pahar de sherry în mână, din care sorbea pe furiş şi Maria, când Radu şi Saşa păreau că discută de-ale lor.

Una dintre marile griji ale lui Andrei a fost să îl răsplătească pe

Gheorghiţă. S-a frământat zile în şir până când tot Scott i-a dat soluţia: să îl întrebe direct pe el. Foarte uşurat, Andrei a mers la palat, unde stătea acum Gheorghiţă, şi în grădina din spate i-a spus cât îi este de recunoscător că o salvase pe Smaranda. I-a mai spus că nimic din ce ar putea el să facă nu ar egala ce făcuse Gheorghiţă, dar totuşi trebuie să existe ceva ce el şi-ar dori. Acest băiat simplu, care fusese la oi aproape toată viaţa lui, îşi dorea să meargă la Londra cu ei. După ce şi-a revenit din mirare, Andrei i-a strâns mâna ca şi când ar fi bătut palma să plece cu ei la Londra, mai ales că şi câinele Haiduc urma să facă acelaşi drum, el şi prinţesa fiind de acum imposibil de despărţit.

Cotrobăind prin actele şi pozele lui şi prin tot ceea ce îi adusese Scott de la Londra, Smaranda află că el trebuia să îi scrie o scrisoare lui Tav, şi scrisoarea aceasta deveni principala ei preocupare.

Într-o dimineaţă foarte frumoasă şi senină, cu un buchet de flori albe şi însoţiţi de Haiduc, cei doi se opresc la mormântul lui Tav. Andrei, emoţionat, scoate din buzunar o scrisoare; ar fi vrut să fie o scrisoare frumoasă, dar prinţesa ţinuse să fie la el în braţe cât a scris-o, aşa că era plină de ştersături, dar amândoi ştiau ce voiau să îi spună.

Dragă Tav,

– Aaaa, *very weird*[26], spune el, dar prinţesa îl priveşte cu uriaş reproş.

Smaranda m-a adus în cimitir la mormântul tău ca să îţi citesc scrisoarea pe care ai dorit să ţi-o scriu. Din fericire, azi o scriu cu Smaranda, nevasta mea – ne-am căsătorit de șapte zile.

Smaranda, care aranjează în vază un buchet, îşi ridică privirea spre el:

– Spune-i că mi-ai dat inelul de la el.

Andrei se uită la ea perplex, pentru că ea vorbeşte ca şi când Tav i-ar putea auzi, dar îşi dă seama că doar de el depinde să creadă că Tav îi aude şi îi vede, şi aşa cum Smaranda crede, trebuie să înveţe şi el să creadă. Are atâta încredere în ea şi o iubeşte atât de tare, încât crede şi el că Tav e acolo şi îi priveşte cu un zâmbet.

Smaranda poartă inelul pe care tu l-ai cumpărat pentru ea.

---

[26] *Foarte ciudat (lb. engleză)*

Smaranda, fără să ridice capul, aprobă:
– Este cel mai frumos inel din lume, mulţumesc, nu ştiu cum ai nimerit exact culorile mele.
Cu ochii la ea, Andrei pierde şirul, dar nu este nici o grabă, probabil Tav are tot timpul din lume.

Smaranda este nevasta mea, ne-am căsătorit de șapte zile.

– Asta ai mai spus-o o dată.
– Am spus-o, dar îmi place să o tot aud.

La Londra, toate lucrurile au decurs aşa cum le-ai anticipat tu, şi spre mulţumirea noastră, ieri, Tribunalul din Bucureşti a dat sentinţa definitivă în procesul adopţiei mele care a fost găsită ilegală, aşa că de ieri sunt din nou fiul tatălui meu, iar Luca va avea de tras până se vor soluţiona lucrurile.

– Explică-i.
– Nu ştiu să îi explic, nu am înţeles nimic, de ce nu l-ai adus pe Ghica?

Eu, dacă ar fi după mine, m-aş fi oprit după acest proces, dar nevasta mea…

– De şapte zile…

… de şapte zile, este strănepoată de haiduc şi le-a spus ieri pe treptele Tribunalului Bucureşti…
– Îmbrăcată într-un taior *gris-perle* Schiaparelli…
– Nu cred că îl interesează cum erai îmbrăcată.
– Eu cred că îl interesează.

… le-a spus ieri pe treptele Tribunalului Bucureşti, îmbrăcată într-un cotumaş gris-perle, *că aşteaptă un cec de cinci milioane de lei pentru Orfelinat dacă nu vor să continue procesele. În spatele ei erau Radu Ghica şi încă vreo şapte avocaţi, plus dulăul Haiduc care a aşteptat-o pe trepte patru ore.*
Dragul meu tată, singurul care a lipsit de la Tribunal am fost eu şi asta pentru că mi-am susţinut diploma pe care am luat-o cu magna cum laude. *Sunt medic. Soţia mea de şapte zile s-a dus la tribunal în loc să vină la susţinere pentru că…*

– Lasă smiorcăiala, voi fi la Londra când îţi vei lua doctoratul, dar la Bucureşti la tribunal am fost pentru Tav.

... n-o crede, ea este oriunde este rost de luptă.
Şi ca să avem totuşi o adopţie, l-am adoptat pe Scott, şi el pe mine, şi a devenit unchiul meu.

– Poţi să îi spui că o să facem şi un copil?
– Nu, fiindcă nu facem deocamdată, acum plecăm la Londra, avem casa de aranjat, doctoratul de luat, tu să iei cursuri de vioară. Când vom face copii, scriem o altă scrisoare.
– Adică Maria şi Radu vor avea o droaie de copii şi noi nu?
– Exact!
– N-or să mă lase să divorţez încă o dată!
Andrei încercă să o privescă sever, cu reproş, dar este atât de frumoasă în soarele de toamnă cu costumaşul ei roz, în care se căsătorise cu el cu şapte zile în urmă, şi pe care trebuia să îl vadă şi Tav, încât tot ce poate este să o sărute şi să încheie scrisoarea:

*Te iubim foarte mult şi ne este dor de tine, dar ştim că eşti cu noi, Sm*A&O *mi-a spus-o şi eu cred ca un prost tot ce îmi spune ea.*
Smaranda, lângă el, râde şi îl înghionteşte, iar el o ia în braţe şi mai spune:

Copiii tăi,
Smaranda şi Andrei Velcu